

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 16 juni 2023
(OR. en)

6601/23
ADD 3 REV 1

Interinstitutioneel dossier:
2023/0038 (NLE)

POLCOM 28
SERVICES 8
FDI 7
COASI 40

WETGEVINGSBESLUITEN EN ANDERE INSTRUMENTEN

Betreft: Vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en Nieuw-Zeeland

TOEKOMSTIGE MAATREGELEN

Algemene aantekeningen

1. De lijsten van Nieuw-Zeeland en de Unie bevatten, overeenkomstig artikel 10.10 (Niet-conforme maatregelen) of artikel 10.18 (Niet-conforme maatregelen) de vermeldingen door Nieuw-Zeeland en de Unie met betrekking tot bestaande, of strengere of nieuwe maatregelen die niet in overeenstemming zijn met de verplichtingen die voortvloeien uit:
 - a) artikel 10.5 (Markttoegang) of 10.14 (Markttoegang);
 - b) artikel 10.6 (Nationale behandeling) of 10.16 (Nationale behandeling);
 - c) artikel 10.7 (Meestbegunstigingsbehandeling) of 10.17 (Meestbegunstigingsbehandeling);
 - d) artikel 10.8 (Hoger management en raden van bestuur);
 - e) artikel 10.9 (Prestatie-eisen); of
 - f) artikel 10.15 (Lokale aanwezigheid).

2. De voorbehouden van een Partij laten de rechten en verplichtingen van de Partijen uit hoofde van de GATS onverlet.
3. Elke opneming bevat de volgende elementen:
 - a) “sector” verwijst naar de algemene sector waarvoor de vermelding wordt gemaakt;
 - b) “subsector” verwijst naar de specifieke sector waarvoor de vermelding wordt gemaakt;
 - c) “bedrijfstakkenclassificatie” verwijst, waar van toepassing, naar de activiteit waarop de vermelding betrekking heeft overeenkomstig de CPC, ISIC Rev. 3.1, of zoals uitdrukkelijk anders omschreven in die vermelding;
 - d) “betrokken verplichtingen” bepaalt de in punt 1 bedoelde verplichtingen waarvoor een vermelding is gemaakt;
 - e) “omschrijving” geeft de reikwijdte aan van de onder de vermelding vallende sector, subsector of activiteiten; en
 - f) “bestaande maatregelen”, waarbij ten behoeve van de transparantie de bestaande maatregelen worden vermeld die gelden voor de onder de vermelding vallende sector, subsector of activiteiten.
4. Bij de interpretatie van een vermelding wordt met alle elementen van de vermelding rekening gehouden. In geval van strijdigheid met betrekking tot de interpretatie van een vermelding, heeft het element “omschrijving” van de vermelding voorrang.

5. Voor de toepassing van de lijsten van Nieuw-Zeeland en de Unie:
- a) “ISIC Rev. 3.1”: de *International Standard Industrial Classification* (Internationale industriële standaardclassificatie) van alle takken van economische bedrijvigheid zoals vermeld in de “Statistical Papers, Series M No.4, ISIC Rev. 3.1, 2002” van het Bureau voor de Statistiek van de Verenigde Naties; en
 - b) “CPC”: de *Provisional Central Product Classification* (de voorlopige centrale productenclassificatie) (Statistical Papers Series M No. 77, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991).
6. Voor de toepassing van de lijsten van Nieuw-Zeeland en de Unie wordt een vermelding gemaakt met betrekking tot een vereiste om een lokale aanwezigheid op het grondgebied van de Unie of Nieuw-Zeeland te hebben, ten aanzien van artikel 10.15 (Lokale aanwezigheid), en niet ten aanzien van artikel 10.14 (Markttoegang) of 10.16 (Nationale behandeling). Bovendien wordt een dergelijk vereiste niet gesteld als een voorbehoud ten aanzien van artikel 10.6 (Nationale behandeling).

7. Een vermelding op het niveau van de Unie is van toepassing op een maatregel van de Unie, op een maatregel van een lidstaat op centraal niveau of op een maatregel van een overheid binnen een lidstaat, tenzij in de vermelding een lidstaat wordt uitgesloten. Een vermelding voor een lidstaat is van toepassing op een maatregel van een overheid op centraal, regionaal of lokaal niveau in die lidstaat. In het kader van de vermeldingen van België omvat het centrale overheidsniveau de federale overheid en de overheden van de gewesten en de gemeenschappen, aangezien elk van hen gelijkwaardige wetgevende bevoegdheden bezit. Voor de toepassing van de vermeldingen van de Unie en de lidstaten worden de Ålandeilanden beschouwd als een regionaal bestuursniveau in Finland. Een vermelding op het niveau van Nieuw-Zeeland is van toepassing op een maatregel van de centrale overheid of een lokale overheid.

8. Onderstaande lijst van vermeldingen in deze bijlage bevat geen maatregelen met betrekking tot kwalificatievereisten en -procedures, technische normen en vergunningsvereisten en -procedures in de gevallen waarin zij geen beperking vormen in de zin van de artikelen 10.5 (Markttoegang), 10.6 (Nationale behandeling), 10.14 (Markttoegang), artikel 10.15 (Lokale aanwezigheid) of 10.16 (Nationale behandeling). Deze maatregelen kunnen inhouden dat een vergunning moet worden verkregen, dat een universeledienstverplichting moet worden vervuld, dat een erkende kwalificatie in een gereguleerde sector moet zijn behaald, dat een specifiek examen, met inbegrip van een taalexamen, moet zijn behaald, dat aan een lidmaatschapsvereiste voor een bepaald beroep moet zijn voldaan, zoals het lidmaatschap van een beroepsorganisatie, dat er een lokale agent voor dienstverlening is of dat een lokaal adres wordt gehouden, of dat wordt voldaan aan andere niet-discriminerende eisen die inhouden dat bepaalde activiteiten niet mogen worden uitgevoerd in beschermde zones of gebieden. Hoewel dergelijke maatregelen niet in de lijst zijn opgenomen, blijven zij van toepassing.

9. Voor alle duidelijkheid: de verplichting voor de Unie om nationale behandeling toe te kennen vereist geen uitbreiding tot personen van Nieuw-Zeeland van de behandeling die in een lidstaat, bij de toepassing van het VWEU of van op grond van het VWEU genomen maatregelen, met inbegrip van de uitvoering ervan in de lidstaten, wordt toegekend aan:

- a) natuurlijke personen of ingezetenen van een andere lidstaat; of
- b) rechtspersonen opgericht of georganiseerd naar het recht van een andere lidstaat of van de Unie die hun statutaire zetel, hun hoofdbestuur of hun hoofdvestiging in de Unie hebben.

10. De behandeling die wordt toegekend aan rechtspersonen die door investeerders van een Partij zijn opgericht in overeenstemming met het recht van de andere Partij (met inbegrip, in het geval van de Unie, van het recht van een lidstaat), en die hun statutaire zetel, hun hoofdbestuur of hun hoofdvestiging binnen die andere Partij hebben, laat eventuele voorwaarden en verplichtingen, in overeenstemming met afdeling B (Liberalisering van investeringen) van hoofdstuk 10 (Handel in diensten en investeringen), die aan een dergelijke rechtspersoon kunnen zijn opgelegd toen die in die andere Partij werd opgericht en die van toepassing blijven, onverlet.

11. De lijsten van Nieuw-Zeeland en de Unie zijn uitsluitend van toepassing op het grondgebied van Nieuw-Zeeland en de Unie overeenkomstig artikel 1.4 (Territoriale toepassing) en zijn enkel relevant in het kader van de handelsbetrekkingen van de Unie, de lidstaten en Nieuw-Zeeland. De lijsten laten de rechten en verplichtingen van de lidstaten uit hoofde van het Unierecht onverlet.

12. Voor alle duidelijkheid: niet-discriminerende maatregelen vormen geen beperking in de zin van de artikelen 10.5 (Markttoegang) of 10.14 (Markttoegang) voor alle maatregelen:

- a) op grond waarvan, met het oog op eerlijke mededinging, de eigendom van de infrastructuur moet worden gescheiden van de eigendom van de via die infrastructuur geleverde goederen of verleende diensten, bijvoorbeeld op het gebied van energie, vervoer en telecommunicatie;
- b) die, met het oog op eerlijke mededinging, de concentratie van eigendom beperken;
- c) die beogen het behoud en de bescherming van de natuurlijke hulpbronnen en het milieu te verzekeren, met inbegrip van een beperking van de beschikbaarheid, het aantal en de reikwijdte van verleende concessies alsmede de instelling van een moratorium of een verbod;
- d) die het aantal verleende vergunningen wegens technische of fysieke beperkingen, bijvoorbeeld telecommunicatiespectra en -frequenties, aan banden leggen; of
- e) volgens welke een bepaald percentage aandeelhouders, eigenaren, vennoten of bestuurders van een onderneming over bepaalde kwalificaties moet beschikken of een bepaald beroep moet uitoefenen, zoals advocaten of accountants.

13. Met betrekking tot diensten in verband met computers worden de volgende diensten als diensten in verband met computers en aanverwante diensten beschouwd, ongeacht of zij via een netwerk, met inbegrip van internet, worden verleend:

- a) advies, aanpassing, strategie, analyse, planning, specificatie, ontwerp, ontwikkeling, installatie, implementatie, integratie, testen, debuggen, updaten, ondersteuning, technische hulp of beheer van of voor computers of computersystemen;
- b) computerprogramma's gedefinieerd als de instructies waardoor computers zelfstandig kunnen werken en met elkaar kunnen communiceren, alsmede advies, strategie, analyse, planning, specificatie, ontwerp, ontwikkeling, installatie, implementatie, integratie, testen, debuggen, updaten, aanpassen, onderhoud, ondersteuning, technische hulp, beheer of gebruik van of voor computerprogramma's;
- c) de verwerking, opslag en hosting van gegevens of diensten in verband met databanken;
- d) onderhoud en reparatie van kantoormachines en toebehoren, met inbegrip van computers; en
- e) opleidingen voor het personeel van klanten in verband met computerprogramma's, computers of computersystemen en die niet elders zijn ingedeeld.

Voor alle duidelijkheid: andere dan de in de punten a) tot en met e) vermelde diensten die mogelijk worden door diensten in verband met computers en aanverwante diensten, worden op zich niet beschouwd als diensten in verband met computers en aanverwante diensten.

14. Met betrekking tot financiële diensten zijn rechtstreeks in een lidstaat opgerichte filialen van financiële instellingen van buiten de Unie, behalve in een klein aantal uitzonderingen, en in tegenstelling tot buitenlandse dochterondernemingen, niet onderworpen aan de op het niveau van de Europese Unie geharmoniseerde prudentiële voorschriften op grond waarvan die dochterondernemingen in aanmerking komen voor verbeterde faciliteiten voor het oprichten van nieuwe vestigingen en grensoverschrijdende dienstverlening in de gehele Unie. Om die reden wordt aan dergelijke filialen toestemming verleend om op het grondgebied van een lidstaat diensten aan te bieden onder dezelfde voorwaarden als die welke van toepassing zijn op de binnenlandse financiële instellingen van die lidstaat en kunnen zij worden verplicht te voldoen aan bepaalde specifieke prudentiële voorschriften zoals, in het geval van het bankwezen en de effectenhandel, afzonderlijke kapitalisatie- en solvabiliteitsvereisten en vereisten inzake verslaglegging en openbaarmaking van de jaarrekening of, voor het verzekeringswezen, specifieke garantie- en beleggingsvereisten, een afzonderlijke kapitalisatie, en lokalisatie in de betrokken lidstaat van de activa die de technische reserves en minstens een derde van de solvabiliteitsmarge vertegenwoordigen.

15. Met betrekking tot artikel 10.5 (Markttoegang) zijn rechtspersonen die financiële diensten verlenen en die zijn opgericht naar de wet van Nieuw-Zeeland of de wet van de Unie of van ten minste een van de lidstaten, onderworpen aan niet-discriminerende beperkingen wat betreft de rechtsvorm¹.

¹ Zo zijn personenvennootschappen en eenmanszaken over het algemeen geen aanvaardbare rechtsvormen voor financiële instellingen in Nieuw-Zeeland en de Unie. Deze algemene aantekening is op zich niet bedoeld om een keuze door een financiële instelling van de andere Partij tussen filialen of dochterbedrijven te beïnvloeden of te beperken.

16. In de onderstaande lijst van voorbehouden worden de volgende afkortingen gebruikt:

EU Unie, met inbegrip van de lidstaten

AT Oostenrijk

BE België

BG Bulgarije

CY Cyprus

CZ Tsjechië

DE Duitsland

DK Denemarken

EE Estland

EL Griekenland

ES Spanje

FI Finland

FR Frankrijk

HR Kroatië

HU Hongarije

IE Ierland

IT Italië

LT Litouwen

LU Luxemburg

LV Letland

MT Malta

NL Nederland

PL Polen

PT Portugal

RO Roemenië

SE Zweden

SI Slovenië

SK Slowakije

Lijst van de Unie

Voorbehoud nr. 1 – Alle sectoren

Voorbehoud nr. 2 – Professionele diensten (behalve gezondheidszorg)

Voorbehoud nr. 3 – Professionele diensten (gezondheidszorg en detailhandel in geneesmiddelen)

Voorbehoud nr. 4 – Zakelijke diensten – onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten

Voorbehoud nr. 5 – Zakelijke diensten – onroerendgoeddiensten

Voorbehoud nr. 6 – Zakelijke diensten – verhuur- of leasediensten

Voorbehoud nr. 7 – Zakelijke diensten – incassobureaus en kredietrapportage

Voorbehoud nr. 8 – Zakelijke diensten – arbeidsbemiddeling

Voorbehoud nr. 9 – Zakelijke diensten – beveiliging en opsporing

Voorbehoud nr. 10 – Zakelijke diensten – overige zakelijke diensten

Voorbehoud nr. 11 – Telecommunicatie

Voorbehoud nr. 12 – Bouw

Voorbehoud nr. 13 – Distributiediensten

Voorbehoud nr. 14 – Onderwijsdiensten

Voorbehoud nr. 15 – Milieudiensten

Voorbehoud nr. 16 – Financiële diensten

Voorbehoud nr. 17 – Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening

Voorbehoud nr. 18 – Diensten in verband met toerisme en reizen

Voorbehoud nr. 19 – Diensten in verband met cultuur, sport en recreatie

Voorbehoud nr. 20 – Vervoer en hulpdiensten in verband met vervoer

Voorbehoud nr. 21 – Landbouw, visserij en water

Voorbehoud nr. 22 – Activiteiten in verband met mijnbouw en energie

Voorbehoud nr. 23 – Overige diensten, niet elders ingedeeld

Voorbehoud nr. 1 – Alle sectoren

Sector: Alle sectoren

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Meestbegunstigingsbehandeling

Hoger management en raden van bestuur

Prestatie-eisen

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De Unie behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende diensten:

a) Oprichting

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang:

De EU: diensten die op nationaal of lokaal niveau als openbare nutsbedrijven worden beschouwd, kunnen voorbehouden zijn aan overheidsmonopolies; ook kunnen hiervoor exclusieve rechten aan particuliere exploitanten zijn verleend.

Openbare nutsbedrijven bestaan onder meer in de volgende dienstensectoren: aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen, onderzoek en ontwikkeling op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen, technische testen en toetsen; milieu; gezondheidszorg; vervoer en hulpdiensten bij alle vervoerswijzen. Exclusieve rechten met betrekking tot die diensten worden vaak verleend aan particuliere exploitanten, bijvoorbeeld exploitanten met een vergunning van openbare instanties, die aan specifieke verplichtingen aangaande dienstverlening moeten voldoen. Er kan geen gedetailleerde en volledige lijst per sector worden opgesteld omdat openbare nutsbedrijven vaak tevens op lagere niveaus dan het centrale niveau bestaan. Die beperking geldt niet voor de telecommunicatie en voor diensten in verband met computers en aanverwante diensten.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In FI: beperkingen, voor natuurlijke personen die niet in het bezit zijn van het regionale burgerschap van Åland en voor rechtspersonen, van het recht om op de Ålandeilanden onroerend goed aan te kopen en te bezitten zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de Ålandeilanden. Beperkingen, voor natuurlijke personen die niet in het bezit zijn van het regionale burgerschap van Åland en voor rechtspersonen, van het recht van vestiging en het recht om economische activiteiten te verrichten zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de Ålandeilanden.

Bestaande maatregelen:

FI: Ahvenanmaan maanhankintalaki (wet inzake de verwerving van grond in Åland) (3/1975), §. 2, en Ahvenanmaan itsehallintolaki (wet inzake het zelfbestuur van Åland) (1144/1991), §. 11.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, prestatie– eisen, hoger management en raden van bestuur:

In FR: op grond van de artikelen L151-1 en 153-1 en volgende van het Monetaire en financieel wetboek is voor de in artikel R.151-3 van dat wetboek genoemde buitenlandse investeringen in Frankrijk de voorafgaande toestemming van de minister van Economische Zaken vereist.

Bestaande maatregelen:

FR: zoals hierboven toegelicht in het element “Omschrijving”.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur:

In FR: beperking van buitenlandse participatie in recent geprivatiseerde ondernemingen tot een bepaald deel van de uitgegeven aandelen, dat door de Franse overheid van geval tot geval wordt vastgesteld. Wanneer een vestiging betrekking heeft op bepaalde commerciële, industriële of ambachtelijke activiteiten, is speciale toestemming vereist wanneer de algemeen directeur geen permanente verblijfsvergunning heeft.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang:

In HU: vestiging kan zijn: een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, een naamloze vennootschap of een vertegenwoordiging. Behalve voor financiële diensten is een eerste vestiging in de vorm van een filiaal niet toegestaan.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling:

In BG: voor bepaalde economische activiteiten met betrekking tot de exploitatie of het gebruik van staats- of overheidseigendommen moet toestemming worden verleend uit hoofde van de Concessiewet.

In commerciële vennootschappen waarin de staat of een gemeente een aandeel in het kapitaal van meer dan 50 % bezit, zijn alle transacties voor de vervreemding van vaste activa van de vennootschap, alle contracten inzake het verwerven van participaties, alle leasingcontracten en alle contracten voor de uitvoering van gezamenlijke activiteiten, kredieten en kredietverzekeringen, en alle verbintenissen uit wisselbrieven onderworpen aan een vergunning of toestemming van het Public Enterprises and Control Agency (agentschap voor overheidsbedrijven en controle) of een andere nationale of regionale instantie, afhankelijk van welke instantie bevoegd is. Dit voorbehoud geldt niet voor de winning van delfstoffen, waarvoor in de lijst van de Unie in bijlage 10-A (Bestaande maatregelen) een afzonderlijk voorbehoud is opgenomen.

In IT: de overheid kan bepaalde bijzondere bevoegdheden uitoefenen in bedrijven die actief zijn op het gebied van defensie en nationale veiligheid, en met betrekking tot bepaalde activiteiten op het gebied van energie, vervoer en communicatie die van strategisch belang zijn. Dit is niet alleen van toepassing op geprivatiseerde ondernemingen, maar op alle rechtspersonen die activiteiten uitoefenen die van strategisch belang worden geacht op het gebied van defensie en nationale veiligheid.

Wanneer een risico van ernstige schade aan de wezenlijke belangen van defensie en nationale veiligheid bestaat, heeft de overheid de volgende bijzondere bevoegdheden:

- a) zij kan specifieke voorwaarden voor de aankoop van aandelen vaststellen;
- b) zij kan haar veto uitspreken over de vaststelling van besluiten inzake bijzondere verrichtingen zoals overdracht, fusie, splitsing of verandering van activiteit; of

- c) zij kan de verwerving van aandelen weigeren wanneer de koper een niveau van participatie in het kapitaal nastreeft dat naar verwachting de defensie en de nationale veiligheid zal schaden.

Elk besluit, elke handeling of elke transactie (bv. overdracht, fusie, splitsing, verandering van activiteit of beëindiging) die strategische activa op het gebied van energie, vervoer en communicatie betreft, wordt door het betrokken bedrijf meegedeeld aan het kabinet van de premier. In het bijzonder moeten acquisities door een persoon van buiten de Unie worden gemeld als die persoon daardoor zeggenschap over de onderneming verkrijgt.

De premier kan de volgende bijzondere bevoegdheden uitoefenen:

- a) hij kan zijn veto uitspreken over elk besluit dat of elke handeling of elke transactie die een uitzonderlijk risico van ernstige schade voor het algemeen belang in verband met de veiligheid en de exploitatie van netwerken en diensten oplevert;
- b) hij kan specifieke voorwaarden opleggen met het oog op het algemeen belang; of
- c) hij kan een acquisitie weigeren in uitzonderlijke gevallen waarin sprake is van een risico voor de wezenlijke belangen van de staat.

De criteria om te beoordelen of een risico reëel of uitzonderlijk is, en de voorwaarden en procedures voor de uitoefening van de bijzondere bevoegdheden zijn vastgelegd in de wet.

Bestaande maatregelen:

IT: Wet 56/2012 inzake bijzondere bevoegdheden in bedrijven die activiteiten ontplooiën op het gebied van defensie en nationale veiligheid, energie, vervoer en communicatie; en

Besluit van de premier DPCM 253 van 30.11.2012 tot vaststelling van de activiteiten van strategisch belang op het gebied van defensie en nationale veiligheid.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, prestatie-eisen, hoger management en raden van bestuur:

In LT: ondernemingen, sectoren, zones, activa en faciliteiten die van strategisch belang zijn voor de nationale veiligheid.

Bestaande maatregelen:

LT: Wet inzake de bescherming van voorwerpen die van belang zijn om de nationale veiligheid van de Republiek Litouwen te waarborgen van 10 oktober 2002 nr. IX-1132 (zoals laatst gewijzigd op 17 september 2020, nr. XIII-3284).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur:

In SE: discriminerende voorwaarden voor oprichters, hoger management en raden van bestuur wanneer in het Zweedse recht nieuwe verenigings- of vennootschapsvormen worden opgenomen.

b) Verwerving van vastgoed

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur:

In HU: verwerving van staatseigendommen.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling:

In HU: de verwerving van bouwland door buitenlandse rechtspersonen en niet-ingezetene natuurlijke personen.

Bestaande maatregelen:

HU: Wet CXXII van 2013 betreffende de overdracht van eigendomsrechten op land- en bosbouwgrond (hoofdstuk II (punt 6-36) en hoofdstuk IV (punt 38-59)); en

Wet CCXII van 2013 inzake overgangsmaatregelen en bepaalde voorschriften in verband met Wet CXXII van 2013 betreffende de overdracht van eigendomsrechten op land- en bosbouwgrond (hoofdstuk IV (punt 8-20)).

In LV: de verwerving van land in plattellandsgebieden door onderdanen van Nieuw-Zeeland of van een derde land.

Bestaande maatregelen:

LV: Wet inzake de privatisering van grond in plattellandsgebieden, ss. 28, 29, 30.

In SK: buitenlandse ondernemingen of natuurlijke personen mogen geen landbouw- of bosgronden verwerven buiten de bebouwde kom van een gemeente, noch bepaalde andere terreinen (bv. natuurlijke hulpbronnen, meren, rivieren, openbare wegen, enz.).

Bestaande maatregelen:

SK: Wet nr. 44/1988 inzake de bescherming en exploitatie van natuurlijke hulpbronnen;

Wet nr. 229/1991 inzake de regulering van grondeigendom en andere agrarische eigendommen;

Wet nr. 460/1992 Grondwet van de Slowaakse Republiek;

Wet nr. 180/1995 betreffende een aantal maatregelen inzake grondbezit;

Wet nr. 202/1995 inzake monetaire handel met het buitenland;

Wet nr. 503/2003 inzake restitutie van grondeigendom;

Wet nr. 326/2005 inzake bossen; en

Wet nr. 140/2014 inzake de eigendomsverwerving van landbouwgrond.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – lokale aanwezigheid:

In BG: natuurlijke of rechtspersonen die langer dan vijf jaar in Bulgarije wonen of gevestigd zijn, kunnen de eigendom verwerven van landbouwgrond. Rechtspersonen die nog geen vijf jaar bestaan, kunnen ook de eigendom verwerven van landbouwgrond als de vennoten in het bedrijf, de leden van de vereniging of de oprichters van de naamloze vennootschap voldoen aan de vereisten van vijf jaar ingezetenschap. Buitenlandse staatsburgers, evenals buitenlandse rechtspersonen die zijn opgericht in overeenstemming met de wetgeving van een derde staat, kunnen het recht verwerven om land te bezitten op basis van een internationale overeenkomst, in overeenstemming met artikel 22 van de grondwet van de Republiek Bulgarije, evenals door erfenis krachtens de wet. Buitenlandse staatsburgers, evenals buitenlandse rechtspersonen die zijn opgericht in overeenstemming met de wetgeving van een derde staat, kunnen het recht verwerven om bosgebieden te bezitten op basis van een internationale overeenkomst, in overeenstemming met artikel 22, lid 2, van de grondwet van de Republiek Bulgarije, evenals door erfenis krachtens de wet (wet inzake de bossen, artikel 23, lid 5).

Bestaande maatregelen:

BG: Grondwet van de Republiek Bulgarije, artikel 22, lid 2, en artikel 23, lid 5; en

Wet inzake de bossen, artikel 10.

In EE: personen van buiten de EER en de landen die lid zijn van de OESO kunnen onroerend goed dat landbouw- of bosgrond omvat, enkel verwerven met toestemming van de provinciegouverneur en de gemeenteraad, en moeten overeenkomstig de wet aantonen dat het onroerend goed, overeenkomstig de beoogde bestemming ervan, efficiënt, duurzaam en doelgericht zal worden gebruikt.

Bestaande maatregelen:

EE: Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (wet inzake beperkingen op de verwerving van vastgoed), hoofdstukken 2 en 3.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In LT: alle maatregelen die in overeenstemming zijn met de verbintenissen die de Unie in de GATS met betrekking tot de aankoop van grond is aangegaan en die van toepassing zijn in Litouwen. De procedure en de voorwaarden voor de verwerving van grond, en de beperkingen daarop, worden vastgesteld in de constitutionele wet, de wet inzake gronden en de wet inzake het verwerven van landbouwgrond.

Plaatselijke overheden (gemeenten) en andere nationale entiteiten van landen die lid zijn van de OESO en de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie die in Litouwen economische activiteiten uitoefenen die in de constitutionele wet zijn gespecificeerd overeenkomstig de criteria van de Unie en andere integratieprojecten waar Litouwen aanvang mee heeft genomen, mogen echter niet-landbouwgrond verwerven voor de bouw en de exploitatie van gebouwen en faciliteiten die zij voor hun directe activiteiten nodig hebben.

Bestaande maatregelen:

LT: Grondwet van de Republiek Litouwen;

Constitutionele wet van de Republiek Litouwen van 20 juni 1996 betreffende de tenuitvoerlegging van artikel 47, lid 3, van de Grondwet van de Republiek Litouwen, nr. I-1392, nieuwe bewerking van 20 maart 2003, nr. IX-1381, laatst gewijzigd op 12 januari 2018, nr. XIII-981;

Wet inzake gronden van 26 april 1994, nr. I-446, nieuwe bewerking van 27 januari 2004, nr. IX-1983, laatst gewijzigd op 26 juni 2020, nr. XIII-3165;

Wet inzake de verwerving van landbouwgrond van 28 januari 2003, nr. IX-1314, nieuwe bewerking van 1 januari 2018, nr. XIII-801, laatst gewijzigd op 14 mei 2020, nr. XIII-2935; en

Wet inzake de bossen van 22 november 1994, nr. I-671, nieuwe bewerking van 10 april 2001, nr. IX-240, laatst gewijzigd op 25 juni 2020, nr. XIII-3115.

c) Erkenning

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – nationale behandeling:

In de EU: de richtlijnen van de Unie betreffende de wederzijdse erkenning van diploma's en andere beroepskwalificaties zijn uitsluitend van toepassing op burgers van de Unie. Het recht om in de ene lidstaat een gereguleerd beroep uit te oefenen, geeft niet het recht tot uitoefening van dat beroep in een andere lidstaat.

d) Meestbegunstigingsbehandeling

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – meestbegunstigingsbehandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – meestbegunstigingsbehandeling:

In de EU: toekenning van een gedifferentieerde behandeling aan een derde land op grond van een internationale investerings- of andere handelsovereenkomst die vóór de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst van kracht was of werd ondertekend.

In de EU: toekenning van een gedifferentieerde behandeling aan een derde land op grond van een bestaande of toekomstige bilaterale of multilaterale overeenkomst die:

- a) een interne markt voor diensten en investeringen creëert;
- b) het recht van vestiging verleent; of
- c) de onderlinge aanpassing van de wetgeving in één of meer economische sectoren vereist.

Een “interne markt voor diensten en investeringen” betekent een ruimte zonder interne grenzen waarin het vrije verkeer van diensten, kapitaal en personen gegarandeerd is.

Onder het recht van vestiging wordt een verplichting verstaan om in substantie alle belemmeringen voor vestiging op te heffen tussen de partijen bij de bilaterale of multilaterale overeenkomst door het van kracht worden van die overeenkomst. Het recht van vestiging houdt voor onderdanen van de partijen bij de bilaterale of multilaterale overeenkomst het recht in om ondernemingen op te richten en te exploiteren onder dezelfde voorwaarden als die welke in de wetgeving van de partij waar een dergelijke onderneming wordt gevestigd voor eigen onderdanen zijn vastgesteld.

Onder onderlinge aanpassing van de wetgevingen wordt verstaan:

- a) de afstemming van de wetgeving van één of meer partijen bij de bilaterale of multilaterale overeenkomst op de wetgeving van de andere Partij of partijen bij die overeenkomst; of
- b) de opname van gemeenschappelijke wetgeving in de rechtsorde van de partijen bij de bilaterale of multilaterale overeenkomst.

Een dergelijke afstemming of opname vindt pas plaats, en wordt pas geacht te hebben plaatsgevonden, vanaf het ogenblik waarop die is vastgesteld in de rechtsorde van de partij of partijen bij de bilaterale of multilaterale overeenkomst.

Bestaande maatregelen:

EU: Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte;

Stabilisatieovereenkomsten;

Bilaterale overeenkomsten tussen de EU en de Zwitserse Bondsstaat; en

Diepe en brede vrijhandelsovereenkomsten.

In de EU: aan onderdanen of ondernemingen wat betreft het recht van vestiging een gedifferentieerde behandeling toekennen op grond van bestaande of toekomstige bilaterale overeenkomsten tussen de volgende lidstaten: BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PT en elk van de volgende landen of vorstendommen: Andorra, Monaco, San Marino en Vaticaanstad.

In DK, FI, SE: Deense, Zweedse en Finse maatregelen ter bevordering van de Noordse samenwerking, zoals:

- a) financiële ondersteuning van O&O-projecten (het Nordic Industrial Fund);
- b) financiering van haalbaarheidsstudies voor internationale projecten (het Nordic Fund for Project Exports); en

- c) financiële bijstand aan ondernemingen die milieutechnologie gebruiken (de Nordic Environment Finance Corporation (NEFCO)). Het doel van NEFCO is investeringen te bevorderen die van belang zijn voor het noordse milieu, met bijzondere aandacht voor Oost-Europa.

In PL: de preferentiële voorwaarden voor vestiging of grensoverschrijdende dienstverlening, waaronder eventueel de afschaffing of wijziging van bepaalde beperkingen die zijn vervat in de lijst van in Polen geldende voorbehouden, kunnen door handels- en scheepvaartverdragen worden uitgebreid.

In PT: voor landen waar het Portugees de officiële taal is (Angola, Brazilië, Guinee-Bissau, Kaapverdië, Equatoriaal-Guinea, Mozambique, São Tomé en Príncipe en Oost-Timor) wordt afgezien van de nationaliteitsvereisten voor de uitoefening van bepaalde activiteiten en beroepen door natuurlijke personen die diensten verlenen.

e) Wapens, munitie en oorlogsmaterieel

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, hoger management en raden van bestuur, prestatie-eisen en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, lokale aanwezigheid:

In de EU: productie of verspreiding van, of handel in, wapens, munitie en oorlogsmaterieel. Oorlogsmaterieel is beperkt tot producten die uitsluitend zijn bestemd en vervaardigd voor militair gebruik in verband met oorlogsvoering of defensieactiviteiten.

Voorbehoud nr. 2 – Professionele diensten (behalve gezondheidszorg)

Sector:	Professionele diensten – rechtskundige diensten: diensten van notarissen en deurwaarders; boekhoudkundige diensten; auditdiensten, diensten van belastingconsulenten; diensten van architecten en stedenbouwkundigen, diensten van ingenieurs en geïntegreerde diensten van ingenieurs
Bedrijfstakkenclassificatie:	Deel van CPC 861, deel van 87902, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, deel van 879
Betrokken verplichtingen:	Markttoegang Nationale behandeling Hoger management en raden van bestuur Meestbegunstigingsbehandeling
Hoofdstuk:	Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

a) Rechtskundige diensten

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In de EU, met uitzondering van SE: de verstrekking van rechtskundig advies, juridische machtiging, documentatie en certificering door beoefenaars van juridische beroepen die met publieke taken zijn belast, zoals notarissen, “huissiers de justice” of andere “officiers publics et ministériels”, en met betrekking tot diensten van deurwaarders die bij een officieel overheidsbesluit zijn benoemd (deel van CPC 861, deel van 87902).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – meestbegunstigingsbehandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – meestbegunstigingsbehandeling:

In BG: de volledige nationale behandeling wat de vestiging en de exploitatie van ondernemingen en het verlenen van diensten betreft, kan alleen worden verleend aan ondernemingen die gevestigd zijn in landen waarmee preferentiële regelingen zijn of zullen worden gesloten en aan burgers van die landen (deel van CPC 861).

In LT: advocaten uit andere landen mogen uitsluitend ingevolge internationale overeenkomsten met specifieke bepalingen inzake vertegenwoordiging in rechte, als advocaat voor rechterlijke instanties optreden (deel van CPC 861).

- b) Boekhoudkundige diensten (CPC 8621 andere dan auditdiensten, 86213, 86219 en 86220)

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang:

In HU: grensoverschrijdende activiteiten voor boekhoudkundige diensten.

Bestaande maatregelen:

HU: Wet C van 2000, en Wet LXXV van 2007.

c) Auditdiensten (CPC – 86211 en 86212 andere dan boekhoudkundige)

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – nationale behandeling:

In BG: om een onafhankelijke financiële audit uit te voeren, moet de auditor (individuele auditor of audit-onderneming) zijn ingeschreven in het register dat wordt beheerd door de Commission for Public Oversight of Registered Auditors (CPOSA, Commissie voor openbaar toezicht op registeraccountants). Een auditor die in een derde land rechtsbekwaamheid heeft verworven, kan worden geregistreerd onder de volgende voorwaarden en op basis van wederkerigheid:

- a) een individuele auditor moet slagen voor examens in het Bulgaarse handels-, belasting- en socialezekerheidsrecht in het Bulgaars (gelijkwaardig aan de vereisten voor Bulgaarse staatsburgers);
- b) een buitenlandse auditororganisatie die als wettelijke auditor in Bulgarije wil worden geregistreerd, moet ervoor zorgen dat driekwart van de leden van de beheerorganen en de geregistreerde auditors die voor rekening van de organisatie wettelijke financiële audits verrichten, voldoen aan eisen die gelijkwaardig zijn aan die welke gelden voor wettelijke auditors die Bulgaars staatsburger zijn en zijn geslaagd voor de desbetreffende examens, zoals bepaald in de Independent Financial Audit Act (IFAA, wet inzake onafhankelijke financiële audits).

Bestaande maatregelen:

BG: Wet inzake onafhankelijke financiële audits.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur:

In CZ: enkel rechtspersonen waarin ten minste 60 % van het kapitaal of de stemrechten in handen is van onderdanen van Tsjechië of van de lidstaten zijn bevoegd in Tsjechië audits te verrichten.

Bestaande maatregelen:

CZ: Wet van 14 april 2009 nr. 93/2009 Coll., inzake auditors, zoals gewijzigd.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang:

In HU: grensoverschrijdende verlening van auditdiensten.

Bestaande maatregelen:

Wet C van 2000, en Wet LXXV van 2007.

In PT: grensoverschrijdende verlening van auditdiensten.

d) Architectuur en stedenbouwkundige diensten (CPC 8674)

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In HR: grensoverschrijdende verlening van diensten inzake stedenbouwkundige planning.

Voorbehoud nr. 3 – Professionele diensten (gezondheidszorg en detailhandel in geneesmiddelen)

Sector: Gezondheidsgerelateerde professionele diensten en detailhandel in geneesmiddelen, medische en orthopedische goederen, andere door apothekers verleende diensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Prestatie-eisen

Hoger management en raden van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

- a) Medische en tandheelkundige diensten; diensten verleend door verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, psychologen en paramedisch personeel (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 932)

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang en nationale behandeling:

In FI: de verlening van gezondheidsgerelateerde professionele diensten, ongeacht of die publiek of particulier worden gefinancierd, met inbegrip van medische en tandheelkundige diensten, diensten die worden verleend door verloskundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel en diensten van psychologen, met uitzondering van diensten van verpleegkundigen (CPC 9312, deel van 93191).

Bestaande maatregelen:

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (Wet inzake de particuliere gezondheidszorg) (152/1990).

In BG: de verlening van alle gezondheidsgerelateerde professionele diensten, ongeacht of die publiek of particulier worden gefinancierd, met inbegrip van medische en tandheelkundige diensten, diensten die worden verleend door verpleegkundigen, verloskundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel en de diensten van psychologen (CPC 9312, deel van 9319).

Bestaande maatregelen:

BG: Wet inzake medische inrichtingen, Wet inzake de beroepsorganisatie van verpleegkundigen, verloskundigen en aanverwante medische specialisten.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang en nationale behandeling:

In CZ, MT: de verlening van alle gezondheidsgerelateerde professionele diensten, ongeacht of die publiek of particulier worden gefinancierd, met inbegrip van diensten die worden verleend door artsen, tandartsen, verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, paramedisch personeel, psychologen, en andere aanverwante diensten (CPC 9312, deel van 9319).

Bestaande maatregelen:

CZ: Wet nr. 296/2008 Coll. inzake de waarborging van de kwaliteit en veiligheid van menselijk weefsel en menselijke cellen bestemd voor gebruik bij de mens (wet inzake menselijke weefsels en cellen);

Wet nr. 378/2007 Coll. inzake geneesmiddelen en tot wijziging van een aantal aanverwante wetten (“wet inzake geneesmiddelen”);

Wet nr. 268/2014 Coll. betreffende medische hulpmiddelen en tot wijziging van Wet nr. 634/2004 Coll. inzake administratieve vergoedingen, zoals nadien gewijzigd;

Wet nr. 285/2002 Coll. inzake het doneren, wegnemen en transplanteren van weefsels en organen en tot wijziging van bepaalde wetten (“transplantatiewet”);

Wet nr. 372/2011 Coll. inzake gezondheidszorg en de voorwaarden voor de verstrekking ervan; en

Wet nr. 373/2011 Coll. betreffende specifieke gezondheidszorg.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In de EU, met uitzondering van NL en SE: voor de verlening van alle gezondheidsgerelateerde professionele diensten, ongeacht of die publiek of particulier worden gefinancierd, met inbegrip van diensten van artsen, tandartsen, verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, psychologen, paramedisch personeel en psychologen, is ingezetenschap vereist. Deze diensten mogen alleen worden verleend door natuurlijke personen die fysiek aanwezig zijn op het grondgebied van de Unie. (CPC 9312, deel van 93191).

In BE: voor de grensoverschrijdende verlening van alle gezondheidsgerelateerde professionele diensten, ongeacht of die publiek of particulier worden gefinancierd, met inbegrip van diensten van artsen, tandartsen en verloskundigen, en diensten van verpleegkundigen, fysiotherapeuten, psychologen en paramedisch personeel, is ingezetenschap vereist. (Deel van CPC 85201, 9312, deel van 93191).

In PT (ook met betrekking tot meestbegunstigingsbehandeling): met betrekking tot de beroepen van fysiotherapeut, paramedisch personeel en chiropracten kan buitenlandse beroepsbeoefenaars worden toegestaan hun beroep uit te oefenen op basis van wederkerigheid.

b) Dierenartsen (CPC 932)

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In BG: een dierenartspraktijk kan worden opgericht door een natuurlijke of een rechtspersoon.

De uitoefening van de diergeneeskunde is alleen toegestaan voor onderdanen van de EER en voor permanent ingezetenen (fysieke aanwezigheid is vereist voor permanent ingezetenen).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In BE, LV: grensoverschrijdende verlening van veterinaire diensten.

- c) Detailhandel in geneesmiddelen en medische en orthopedische goederen, andere door apothekers verleende diensten (CPC 63211)

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang en grensoverschrijdende handel in diensten – lokale aanwezigheid:

In de EU, met uitzondering van EL, IE, LU, LT en NL: het aantal aanbieders die het recht hebben om in een specifieke lokale zone of specifiek lokaal gebied een bepaalde dienst te verlenen, kan op niet-discriminerende basis worden beperkt. Derhalve kan een onderzoek naar de economische behoefte worden verricht, waarbij rekening wordt gehouden met factoren zoals het aantal bestaande ondernemingen en de gevolgen daarvoor, de vervoersinfrastructuur, de bevolkingsdichtheid en de geografische spreiding.

In de EU, met uitzondering van BE, BG, EE, ES, IE en IT: postorderverkoop is alleen mogelijk vanuit lidstaten van de EER, zodat voor de detailverkoop van geneesmiddelen en specifieke medische artikelen aan het publiek in de Unie vestiging in een van die landen vereist is.

In BE: de detailhandel in geneesmiddelen en specifieke medische artikelen is alleen mogelijk vanuit een in België gevestigde apotheek.

In BG, EE, ES, IT en LT: grensoverschrijdende detailhandel in geneesmiddelen.

In CZ: detailhandel is alleen mogelijk vanuit de lidstaten.

In IE en LT: grensoverschrijdende detailhandel in geneesmiddelen op recept.

In PL: tussenpersonen in de handel in geneesmiddelen moeten geregistreerd zijn en een verblijfplaats of een statutaire zetel hebben op het grondgebied van de Republiek Polen.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur, prestatie-eisen en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In FI: detailhandel in geneesmiddelen en in medische en orthopedische artikelen.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In SE: detailhandel in geneesmiddelen en de levering van geneesmiddelen aan het publiek.

Bestaande maatregelen:

AT: Arzneimittelgesetz (Wet op de geneesmiddelen), BGBl. Nr. 185/1983, zoals gewijzigd, §§ 57, 59, 59a; en

Medizinproduktegesetz (Wet op medische producten), BGBl. Nr. 657/1996, zoals gewijzigd, § 99.

BE: Koninklijk besluit van 21 januari 2009 houdende onderrichtingen voor de apothekers, en

Koninklijk besluit van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen.

CZ: Wet nr. 378/2007 Coll. betreffende geneesmiddelen, zoals gewijzigd, en

Wet nr. 372/2011 Coll. inzake gezondheidszorg, zoals gewijzigd.

FI: Lääkelaki (Wet inzake geneesmiddelen) (395/1987).

PL: Geneesmiddelenwet, artikel 73a (Staatsblad van 2020, volgnr. 944, 1493).

SE: Wet inzake de handel in geneesmiddelen (2009:336);

Verordening inzake de handel in geneesmiddelen (2009:659);

Wet betreffende de handel in bepaalde receptvrije geneesmiddelen (2009:730); en

het Zweedse geneesmiddelenagentschap heeft nog andere regels vastgesteld, waarover nadere bijzonderheden te vinden zijn in LVFS 2009:9.

Voorbehoud nr. 4 – Zakelijke diensten – onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten

Sector: Onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 851, 852, 853

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

In RO: grensoverschrijdende verlening van onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten.

Bestaande maatregelen:

RO: Regeringsverordening nr. 6/2011; en

Besluit van de minister van Onderwijs en Onderzoek nr. 3548/2006, en Besluit van de regering nr. 134/2011.

Voorbehoud nr. 5 – Zakelijke diensten – onroerendgoeddiensten

Sector: Onroerendgoeddiensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 821, 822

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

In CZ en HU: grensoverschrijdende verlening van onroerendgoeddiensten.

Voorbehoud nr. 6 – Zakelijke diensten – verhuur- of leasediensten

Sector: Verhuur of leasediensten zonder bedieningspersoneel

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 832

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

In BE en FR: grensoverschrijdende verlening van verhuur- of leasediensden zonder bedieningspersoneel voor persoonlijke en huishoudelijke goederen.

Voorbehoud nr. 7 – Zakelijke diensten – incassobureaus en kredietrapportage

Sector: Incassobureaus, kredietrapportage

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 87901, 87902

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

In de EU, met uitzondering van ES, LV en SE, met betrekking tot de verlening van diensten van incassobureaus en kredietrapportage.

Voorbehoud nr. 8 – Zakelijke diensten – arbeidsbemiddeling

Sector: Zakelijke diensten – arbeidsbemiddeling

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Hoger management en raden van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In de EU, met uitzondering van HU en SE: dienstverlening door huishoudelijke hulpen, arbeiders voor handel en bedrijf, verpleegkundig en ander personeel (CPC 87204, 87205, 87206, 87209)

In BG, CY, CZ, DE, EE, FI, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI en SK: werving en selectie van leidinggevend personeel (CPC 87201).

In AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV MT, PL, PT, RO, SI en SK: de vestiging van diensten inzake arbeidsbemiddeling voor kantoorpersoneel en andere werknemers (CPC 87202).

In AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI en SK: leveren van kantoorpersoneel (CPC 87203).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In de EU, met uitzondering van BE, HU en SE: grensoverschrijdende diensten inzake arbeidsbemiddeling voor kantoorpersoneel en andere werknemers (CPC 87202).

In IE: grensoverschrijdende diensten voor het zoeken van leidinggevend personeel (CPC 87201).

In FR, IE, IT en NL: grensoverschrijdende levering van kantoorpersoneel (CPC 87203).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang:

In DE: beperking van het aantal dienstverleners op het gebied van arbeidsbemiddeling.

In ES: beperking van het aantal dienstverleners op het gebied van de werving en selectie van leidinggevend personeel en arbeidsbemiddeling (CPC 87201, 87202).

In FR: voor die diensten kan sprake zijn van een staatsmonopolie (CPC 87202).

In IT: beperking van het aantal dienstverleners op het gebied van de levering van kantoorpersoneel (CPC 87203).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling:

In DE: het Bondsministerie van Werkgelegenheid en Sociale Zaken kan verordeningen vaststellen inzake de plaatsing en werving van personeel uit landen die niet tot de Unie of de EER behoren, voor bepaalde beroepen (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209).

Bestaande maatregelen:

AT: §§ 97 en 135 van de Oostenrijkse handelswet (Gewerbeordnung), BGBl. nr. 194/1994, zoals gewijzigd; en

Wet inzake de terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG), Oostenrijks staatsblad. nr. 196/1988, zoals gewijzigd.

BG: Wet ter bevordering van de werkgelegenheid, artikelen 26, 27, 27a en 28.

CY: Wet op de particuliere arbeidsbureaus N. 126(I)/2012, zoals gewijzigd, Wet N. 174(I)/2012.

CZ: Wet op de werkgelegenheid (435/2004).

DE: Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG);

Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III; Sociaal Wetboek, derde boek) – Bevordering van de werkgelegenheid; en

Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern (BeschV; Verordening inzake de werkgelegenheid van vreemdelingen).

DK: §§ 8a – 8f in Wetsbesluit nr. 73 van 17 januari 2014 en uitgewerkt in Besluit nr. 228 van 7 maart 2013 (werkgelegenheid voor zeevarenden); en Wet op de werkvergunningen 2006. S1(2) en (3).

EL: Wet 4052/2012 (Staatsblad 41 A), zoals gewijzigd in een aantal van haar bepalingen bij wet N. 4093/2012 (Staatsblad 222 A).

ES: Real Decreto-ley 8/2014, de 4 de julio, de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia, artículo 117 (tramitado como Ley 18/2014, de 15 de octubre).

FI: Laki julkisesta työvoima-ja yrittäjäpalvelusta (wet inzake de openbare werkgelegenheids- en ondernemingsdienst) (916/2012).

HR: Wet op de arbeidsmarkt (OG 118/18, 32/20);

Arbeidswet (OG 93/14, 127/17, 98/19); en

Vreemdelingenwet (OG 130/11m 74/13, 67/17, 46/18, 53/20).

IE: Wet op de werkvergunningen 2006. S1(2) en (3).

IT: Wetsbesluit 276/2003, artikelen 4 en 5.

LT: Arbeidswetboek van de Republiek Litouwen, goedgekeurd bij Wet nr. XII-2603 van 14 september 2016 van de Republiek Litouwen, laatst gewijzigd op 15 oktober 2020 Nr. XIII-3334; en

Wet van de Republiek Litouwen van 29 april 2004 betreffende de wettelijke status van vreemdelingen, nr. IX-2206, laatst gewijzigd op 10 november 2020 Nr. XIII-3412.

LU: Loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi) (Wet van 18 januari 2012 inzake de oprichting van een bureau voor de ontwikkeling van de werkgelegenheid – ADEM).

MT: Wet inzake diensten op het gebied van werkgelegenheid en opleiding (Cap. 343) (artikelen 23, 24 en 25), en verordeningen inzake arbeidsbureaus (S.L. 343.24).

PL: Artikel 18 van de wet van 20 april 2004 tot bevordering van instellingen op het gebied van werkgelegenheid en de arbeidsmarkt (Dz. U. van 2015, punt 149, zoals gewijzigd).

PT: Wetsbesluit nr. 260/2009 van 25 september, zoals gewijzigd bij Wet nr. 5/2014 van 12 februari;

Wet nr. 28/2016 van 23 augustus, en Wet nr. 146/2015 van 9 september (toegang en verlening van diensten door arbeidsbureaus).

RO: Wet nr. 156/2000 inzake de bescherming van Roemeense burgers die in het buitenland werken, opnieuw bekendgemaakt;

Regeringsbesluit nr. 384/2001 voor de goedkeuring van de methodologische normen voor de toepassing van Wet nr. 156/2000, met latere wijzigingen;

Regeringsverordening nr. 277/2002, zoals gewijzigd bij Regeringsbesluit nr. 790/2004 en Regeringsverordening nr. 1122/2010; en

Wet nr. 53/2003 – Arbeidswetboek, opnieuw gepubliceerd met latere wijzigingen en aanvullingen, en Regeringsbesluit nr. 1256/2011 inzake de operationele voorwaarden en de vergunningsprocedure voor uitzendbureaus.

SI: Wet op de regulering van de arbeidsmarkt (staatsblad van de Republiek Slovenië, nr. 80/2010, 21/2013, 63/2013, 55/2017), en

Wet op de werkgelegenheid, zelfstandige activiteit en werk door vreemdelingen – ZZSDT (staatsblad van de Republiek Slovenië, nr. 47/2015), ZZSDT-UPB2 (staatsblad van de Republiek Slovenië, nr. 1 /2018).

SK: Wet nr. 5/2004 inzake arbeidsbemiddeling, en

Wet nr. 455/1991 inzake handelsvergunningen.

Voorbehoud nr. 9 – Zakelijke diensten – beveiliging en opsporing

Sector: Zakelijke diensten – beveiliging en opsporing

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305, 87309

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Prestatie-eisen

Hoger management en raden van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

a) Beveiligingsdiensten (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur, prestatie-eisen en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI en SK: de verlening van beveiligingsdiensten.

In DK, HR en HU: de verlening van diensten in de volgende subsectoren: bewaking (87305) in HR en HU, advies op het gebied van beveiliging (87302) in HR, bewaking van vliegvelden (deel van 87305) in DK en vervoer met gepantserde wagens (87304) in HU.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In BE: voor leden van de raad van bestuur van rechtspersonen die bewakings- en beveiligingsdiensten (87305) alsmede advies en opleiding op het gebied van beveiliging (87302) verzorgen, is de nationaliteit van een lidstaat vereist. De directieleden van ondernemingen die advies inzake bewaking en beveiliging verlenen, moeten ingezetenen onderdanen van een lidstaat zijn.

In ES: de grensoverschrijdende verlening van beveiligingsdiensten. Er zijn nationaliteitsvereisten voor particulier beveiligingspersoneel.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In FI: vergunningen voor het verlenen van beveiligingsdiensten mogen uitsluitend worden afgegeven aan in de EER woonachtige natuurlijke personen of aan in de EER gevestigde rechtspersonen.

In FR en PT: er zijn nationaliteitsvereisten voor gespecialiseerd personeel in PT en voor directeuren en algemeen directeuren in FR.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In BE, FI, FR en PT: de grensoverschrijdende verlening van beveiligingsdiensten door een buitenlandse dienstverlener is niet toegestaan.

Bestaande maatregelen:

BE: Wet van 2 oktober 2017 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid.

BG: Wet inzake particuliere beveiligingsbedrijven.

CZ: Wet op de handelsvergunningen.

DK: Verordening betreffende de beveiliging van de luchtvaart.

FI: Laki yksityisistä turvallisuukspalveluista 282/2002 (wet inzake particuliere beveiligingsdiensten).

LT: Wet nr. IX-2327 van 8 juli 2004 inzake de beveiliging van personen en objecten.

LV: Wet inzake de activiteiten van beveiligingspersoneel (afdelingen 6, 7, 14).

PL: Wet van 22 augustus 1997 inzake de bescherming van personen en eigendom (Pools staatsblad van 2016, punt 1432, zoals gewijzigd).

PT: Wet 34/2013 alterada p/ Lei 46/2019, 16 maio; en

Ordonnantie 273/2013 alterada p/ Portaria 106/2015, 13 abril.

SI: Zakon o zasebnem varovanju (Wet inzake de particuliere beveiliging).

b) Opsporingsdiensten (CPC 87301)

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur, prestatie-eisen en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In de EU, met uitzondering van AT en SE: de verlening van opsporingsdiensten.

Voorbehoud nr. 10 – Zakelijke diensten – overige zakelijke diensten

Sector, subsector: Zakelijke diensten – overige zakelijke diensten (vertalen en tolken, vermenigvuldigen van teksten, diensten in verband met de distributie van energie en diensten in verband met de maakindustrie)

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 87905, 87904, 884, 887

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Hoger management en raden van bestuur

Prestatie-eisen

Lokale aanwezigheid

Meestbegunstigingsbehandeling

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

a) Vertalers en tolken (CPC 87905)

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – lokale aanwezigheid:

In HR: grensoverschrijdende verlening van tolk- en vertaaldiensten voor officiële documenten.

b) Vermenigvuldigen van teksten (CPC 87904)

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In HU: grensoverschrijdende verlening van diensten inzake het vermenigvuldigen van teksten.

- c) Diensten in verband met de distributie van energie en diensten in verband met de maakindustrie (deel van CPC 884, 887), met uitzondering van advies- en consultancydiensten

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In HU: diensten in verband met de distributie van energie en met de grensoverschrijdende verlening van diensten in verband met de maakindustrie, met uitzondering van advies- en consultancydiensten in die sectoren.

- d) Onderhoud en reparatie van schepen, spoorwagematerieel en luchtvaartuigen en delen daarvan (deel van CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868)

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In de EU, met uitzondering van DE, EE en HU: grensoverschrijdende verlening van onderhouds- en reparatiediensten voor spoorwagematerieel.

In de EU, met uitzondering van CZ, EE, HU, LU en SK: grensoverschrijdende verlening van onderhouds- en reparatiediensten voor binnenvaartuigen.

In de EU, met uitzondering van EE, HU en LV: grensoverschrijdende verlening van onderhouds- en reparatiediensten voor zeeschepen.

In de EU, met uitzondering van AT, EE, HU, LV en PL: grensoverschrijdende verlening van onderhouds- en reparatiediensten voor luchtvaartuigen en delen daarvan (deel van CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868).

In de EU: grensoverschrijdende verlening van voorgeschreven onderzoeken en certificering van schepen.

Bestaande maatregelen:

EU: Verordening (EG) nr. 391/2009 van het Europees Parlement en de Raad¹.

e) Overige zakelijke diensten in verband met de luchtvaart

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – meestbegunstigingsbehandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – meestbegunstigingsbehandeling:

In de EU: toekenning van een gedifferentieerde behandeling aan een derde land op grond van een bestaande of toekomstige bilaterale of multilaterale overeenkomst inzake:

a) verkoop en marketing van luchtvervoerdiensten;

¹ Verordening (EG) nr. 391/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 inzake gemeenschappelijke voorschriften en normen voor met de inspectie en controle van schepen belaste organisaties (PB EU L 131 van 28.5.2009, blz. 11).

- b) geautomatiseerde boekingsystemen (CRS);
- c) onderhoud en reparatie van luchtvaartuigen en delen daarvan; of
- d) verhuur of leasing van luchtvaartuigen zonder bemanning.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, prestatie-eisen, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In DE, FR: brandbestrijding vanuit de lucht, vliegopleiding, besproeien van gewassen, landmeteractiviteiten, cartografie, fotografie en andere luchtvaardiens ten voor landbouw-, industrie- en inspectiediensten.

In FI, SE: brandbestrijding vanuit de lucht.

Voorbehoud nr. 11 – Telecommunicatie

Sector: Transmissie van programma's via satelliet

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

In BE: transmissie van programma's via satelliet.

Voorbehoud nr. 12 – Bouw

Sector: Constructiediensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 51

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

In LT: het recht om documentatie inzake ontwerpen voor bouwwerken van uitzonderlijke betekenis op te stellen, wordt alleen verleend aan in Litouwen geregistreerde ontwerpondernemingen of aan buitenlandse ontwerpondernemingen die daarvoor goedkeuring hebben gekregen van een daartoe door de overheid gemachtigde instelling. Het recht om technische activiteiten in de belangrijkste sectoren van de bouwnijverheid uit te oefenen, kan worden toegekend aan personen die geen Litouwer zijn en die daarvoor goedkeuring hebben gekregen van een door de overheid van Litouwen gemachtigde instelling.

Voorbehoud nr. 13 – Distributiediensten

Sector: Distributiediensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 62117, 62251, 8929, deel van 62112, 62226, deel van 631

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Hoger management en raden van bestuur

Prestatie-eisen

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

a) Distributie van geneesmiddelen

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – lokale aanwezigheid:

In BG: grensoverschrijdende groothandel in geneesmiddelen (CPC 62251).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, prestatie-eisen, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In FI: distributie van geneesmiddelen (CPC 62117, 62251, 8929).

Bestaande maatregelen:

BG: Wet op geneesmiddelen voor menselijke geneeskunde; wet inzake medische hulpmiddelen.

FI: Lääkelaki (wet inzake geneesmiddelen) (395/1987).

b) Distributie van alcoholhoudende dranken

In FI: distributie van alcoholhoudende dranken (deel van CPC 62112, 62226, 63107, 8929).

Bestaande maatregelen:

FI: Alkoholilaki (Alcoholwet) (1102/2017).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang:

In SE: overheidsmonopolie op de detailhandelverkoop van alcohol, wijn en bier (met uitzondering van alcoholvrij bier). Momenteel heeft Systembolaget AB een dergelijk overheidsmonopolie op de detailhandelverkoop van alcohol, wijn en bier (met uitzondering van alcoholvrij bier). Alcoholische dranken zijn dranken met een alcoholgehalte van meer dan 2,25 % per volume. Voor bier ligt de grens bij een alcoholgehalte van meer dan 3,5 % per volume (deel van CPC 631).

Bestaande maatregelen:

SE: Alcoholwet (2010:1622).

- c) Overige distributie (deel van CPC 621, CPC 62228, CPC 62251, CPC 62271, deel van CPC 62272, CPC 62276, CPC 63108, deel van CPC 6329)

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In BG: groothandel in chemische producten, edele metalen en edelstenen, geneeskundige stoffen en producten en voorwerpen voor medisch gebruik; tabak en tabaksproducten en alcoholische dranken.

Bulgarije behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot diensten van makelaars in grondstoffen.

Bestaande maatregelen:

BG: Wet inzake geneesmiddelen in de menselijke geneeskunde;

Wet inzake medische hulpmiddelen;

Wet inzake de activiteiten van diergeneeskundigen;

Wet inzake het verbod op chemische wapens en het toezicht op giftige chemische stoffen en de voorlopers ervan; en

Wet inzake tabak en tabaksproducten; Wet inzake accijnzen en belastingentrepots en Wet inzake wijn en gedistilleerde dranken.

Voorbehoud nr. 14 – Onderwijsdiensten

Sector: Onderwijsdiensten

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 92

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Hoger management en raden van bestuur

Prestatie-eisen

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, prestatie-eisen, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In de EU: onderwijsdiensten waarvoor enige vorm van overheidsfinanciering of staatssteun wordt ontvangen. Wanneer de verlening van particulier gefinancierde onderwijsdiensten door een buitenlandse dienstverlener is toegestaan, kan de participatie van particuliere marktdeelnemers in het onderwijsstelsel afhankelijk worden gesteld van een concessie die op niet-discriminerende wijze wordt verleend.

In AT, BE, BG, CY, EL, ES en SI: met betrekking tot de verlening van particulier gefinancierd overig onderwijs, d.w.z. onderwijs dat niet als lager, middelbaar, hoger of volwassenenonderwijs is ingedeeld (CPC 929).

In CY, FI, MT en RO: de verstrekking van particulier gefinancierd lager, middelbaar en volwassenenonderwijs (CPC 921, 922).

In AT, BG, CY, FI, MT en RO: de verstrekking van particulier gefinancierd hoger onderwijs (CPC 923).

In CY: de verstrekking van volwassenenonderwijs (CPC 924).

In FI: de verstrekking van volwassenenonderwijs en overig onderwijs, anders dan particulier gefinancierd Engels taalonderwijs (deel van CPC 924 en 929).

In CZ en SK: de meerderheid van de leden van de raad van bestuur van een instelling die particulier gefinancierde onderwijsdiensten verleent, moet onderdaan zijn van dat land (CPC 921, 922, 923 voor SK, andere dan 92310, 924).

In SI: particulier gefinancierde basisscholen kunnen alleen worden opgericht door Sloveense personen. De dienstverlener moet een statutaire zetel of filiaal vestigen. De meerderheid van de leden van de raad van bestuur van een instelling die particulier gefinancierd middelbaar of hoger onderwijs verstrekt, moet de Sloveense nationaliteit hebben (CPC 922, 923).

In SE: onderwijsdienstverleners die door de overheid als zodanig zijn erkend. Dit voorbehoud geldt voor particulier gefinancierde onderwijsdienstverleners die enige vorm van overheidssteun ontvangen, waaronder door de staat erkende onderwijsdienstverleners, onderwijsdienstverleners onder staatstoezicht of onderwijs dat recht geeft op studieondersteuning (CPC 92).

In SK: ingezetenschap van een lidstaat van de EER is vereist voor aanbieders van alle particulier gefinancierde onderwijsdiensten met uitzondering van postsecundair technisch en beroepsonderwijs. Een onderzoek naar de economische behoefte kan vereist zijn en het aantal scholen dat wordt opgericht kan door lokale overheden worden beperkt (CPC 921, 922, 923 met uitzondering van 92310, 924).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In BG, IT en SI: beperking van de grensoverschrijdende verstrekking van particulier gefinancierd lager onderwijs (CPC 921).

In BG en IT: beperking van de grensoverschrijdende verstrekking van particulier gefinancierd middelbaar onderwijs (CPC 922).

In AT: beperking van de grensoverschrijdende verstrekking van particulier gefinancierd volwassenenonderwijs via radio of televisie (CPC 924).

Bestaande maatregelen:

BG: Wet inzake voorschools en schoolonderwijs;

Wet op het hoger onderwijs, artikel 4, van de aanvullende voorzieningen; en

Wet op de beroepsopleiding en bijscholing, artikel 22.

FI: Perusopetuslaki (wet inzake het basisonderwijs) (628/1998);

Lukiolaki (wet inzake het hoger middelbaar onderwijs) (629/1998);

Laki ammatillisesta koulutuksesta (wet inzake het beroepsonderwijs) (630/1998);

Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (wet inzake het beroepsonderwijs voor volwassenen) (631/1998); en

Ammattikorkeakoululaki (wet inzake de hogere beroepsscholen) (351/2003), en Yliopistolaki (wet inzake de universiteiten) (558/2009).

IT: Koninklijk besluit 1592/1933 (wet inzake het middelbaar onderwijs);

Wet 243/1991 (incidentele overheidsbijdrage voor particuliere universiteiten);

Besluit 20/2003 van het CNVSU (Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario);
en

Besluit van de president van de republiek (DPR) 25/1998.

SK: Wet 245/2008 inzake onderwijs;

Wet 131/2002 inzake universiteiten; en

Wet 596/2003 inzake het overheidsbestuur in het onderwijs en zelfbestuur van scholen.

Voorbehoud nr. 15 – Milieudiensten

Sector: Milieudiensten: afval- en bodembeheer

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 9401, 9402, 9403, 94060

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

In DE: de levering van afvalbeheerdiensten, met uitzondering van adviesdiensten, en met betrekking tot diensten in verband met bodembescherming en het beheer van verontreinigde bodems, met uitzondering van adviesdiensten.

Voorbehoud nr. 16 – Financiële diensten

Sector: Financiële diensten

Bedrijfstakkenclassificatie: Niet van toepassing

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Hoger management en raden van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

a) Alle financiële diensten

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In de EU: het recht om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de grensoverschrijdende verlening van alle andere financiële diensten dan:

In de EU (met uitzondering van BE, CY, EE, LT, LV, MT, PL, RO en SI):

- a) directe verzekeringen (met inbegrip van medeverzekering) en bemiddeling voor directe verzekeringen voor het verzekeren van risico's in verband met:
 - i) zeevervoer, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en -vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en elke eventuele daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid, en
 - ii) goederen in het internationale douanevervoer;

- b) herverzekering en retrocessie;
- c) hulpdiensten voor verzekeringen;
- d) de verstrekking en doorgifte van financiële informatie, en de verwerking van financiële gegevens en bijbehorende software door verleners van andere financiële diensten, en
- e) adviesdiensten en andere financiële hulpdiensten als bedoeld in punt a), ii), L), van artikel 10.63 (Definities) met betrekking tot bankdiensten en andere financiële diensten , met uitzondering van bemiddeling zoals omschreven in dat punt.

In BE:

- a) directe verzekeringen (met inbegrip van medeverzekering) en bemiddeling voor directe verzekeringen voor het verzekeren van risico's in verband met:
 - i) zeevervoer, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en -vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en elke eventuele daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid, en
 - ii) goederen in het internationale douanevervoer;

- b) herverzekering en retrocessie;
- c) hulpdiensten voor verzekeringen; en
- d) de verstrekking en doorgifte van financiële informatie, en de verwerking van financiële gegevens en bijbehorende software door verleners van andere financiële diensten,

In CY:

- a) directe verzekeringen (met inbegrip van medeverzekering) voor het verzekeren van risico's in verband met:
 - i) zeevervoer, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en -vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en elke eventuele daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid, en
 - ii) goederen in het internationale douanevervoer;
- b) verzekeringsbemiddeling;
- c) herverzekering en retrocessie;

- d) hulpdiensten voor verzekeringen;
- e) transacties voor eigen rekening of voor rekening van cliënten, hetzij op de beurs, hetzij op de onderhandse markt, hetzij anderszins, met betrekking tot verhandelbare effecten;
- f) de verstrekking en doorgifte van financiële informatie, en de verwerking van financiële gegevens en de bijbehorende software door verleners van andere financiële diensten; en
- g) adviesdiensten en andere financiële hulpdiensten als bedoeld in punt a), ii), L), van artikel 10.63 (Definities) met betrekking tot bankdiensten en andere financiële diensten, met uitzondering van bemiddeling zoals omschreven in dat punt.

In EE:

- a) directe verzekeringen (waaronder medeverzekering);
- b) herverzekering en retrocessie;
- c) verzekeringsbemiddeling;
- d) hulpdiensten voor verzekeringen;
- e) aanvaarding van deposito's;

- f) alle soorten leningen;
- g) financiële leasing;
- h) alle betalings- en geldovermakingsdiensten; garanties en verbintenissen;
- i) transacties voor eigen rekening of voor rekening van cliënten, op de beurs of op de onderhandse markt;
- j) deelneming in de uitgifte van alle soorten effecten, met inbegrip van garantieverlening en plaatsing in de hoedanigheid van agent (openbaar dan wel particulier) en verlening van diensten in verband met die uitgften;
- k) geldmakelaarsdiensten;
- l) beheer van activa, zoals beheer van contanten of portefeuillebeheer, alle vormen van beheer van collectieve investeringen, diensten aangaande bewaarneming, depositodiensten en fiduciaire diensten;
- m) betalings- en compensatiediensten in verband met financiële activa, met inbegrip van effecten, derivaten en andere verhandelbare instrumenten;

- n) verstrekking en doorgifte van financiële informatie, verwerking van financiële gegevens en bijbehorende software; en
- o) adviesdiensten en andere financiële hulpdiensten als bedoeld in punt a), ii), L), van artikel 10.63 (Definities) met betrekking tot bankdiensten en andere financiële diensten, met uitzondering van bemiddeling zoals omschreven in dat punt.

In LT:

- a) directe verzekeringen (met inbegrip van medeverzekering) voor het verzekeren van risico's in verband met:
 - i) zeevervoer, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en -vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en elke eventuele daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid, en
 - ii) goederen in het internationale douanevervoer;
- b) herverzekering en retrocessie;
- c) hulpdiensten voor verzekeringen;

- d) aanvaarding van deposito's;
- e) alle soorten leningen;
- f) financiële leasing;
- g) alle betalings- en geldovermakingsdiensten; garanties en verbintenissen;
- h) transacties voor eigen rekening of voor rekening van klanten, op de beurs of op de onderhandse markt;
- i) deelneming in de uitgifte van alle soorten effecten, met inbegrip van garantieverlening en plaatsing in de hoedanigheid van agent (openbaar dan wel particulier) en verlening van diensten in verband met die uitgiften;
- j) geldmakelaarsdiensten;
- k) beheer van activa, zoals beheer van contanten of portefeuillebeheer, alle vormen van beheer van collectieve investeringen, diensten aangaande bewaarneming, depositodiensten en fiduciaire diensten;
- l) betalings- en compensatiediensten in verband met financiële activa, met inbegrip van effecten, derivaten en andere verhandelbare instrumenten;

- m) verstrekking en doorgifte van financiële informatie, verwerking van financiële gegevens en bijbehorende software; alsmede
- n) adviesdiensten en andere financiële hulpdiensten als bedoeld in punt a), ii), L), van artikel 10.63 (Definities) met betrekking tot bankdiensten en andere financiële diensten, met uitzondering van bemiddeling zoals omschreven in dat punt.

In LV:

- a) directe verzekeringen (met inbegrip van medeverzekering) voor het verzekeren van risico's in verband met:
 - i) zeevervoer, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en -vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en elke eventuele daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid, en
 - ii) goederen in het internationale douanevervoer;
- b) herverzekering en retrocessie;
- c) hulpdiensten voor verzekeringen;

- d) deelneming in de uitgifte van alle soorten effecten, met inbegrip van garantieverlening en plaatsing in de hoedanigheid van agent (openbaar dan wel particulier) en verlening van diensten in verband met die uitgften;
- e) verstrekking en doorgifte van financiële informatie, verwerking van financiële gegevens en bijbehorende software door verleners van andere financiële diensten; en
- f) adviesdiensten en andere financiële hulpdiensten als bedoeld in punt a), ii), L), van artikel 10.63 (Definities) met betrekking tot bankdiensten en andere financiële diensten, met uitzondering van bemiddeling zoals omschreven in dat punt.

In MT:

- a) directe verzekeringen (met inbegrip van medeverzekering) voor het verzekeren van risico's in verband met:
 - i) zeevervoer, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en -vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en elke eventuele daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid, en
 - ii) goederen in het internationale douanevervoer;
- b) herverzekering en retrocessie;

- c) hulpdiensten voor verzekeringen;
- d) aanvaarding van deposito's;
- e) alle soorten leningen;
- f) de verstrekking en doorgifte van financiële informatie, en de verwerking van financiële gegevens en de bijbehorende software door verleners van andere financiële diensten; en
- g) adviesdiensten en andere financiële hulpdiensten als bedoeld in punt a), ii), L), van artikel 10.63 (Definities) met betrekking tot bankdiensten en andere financiële diensten, met uitzondering van bemiddeling zoals omschreven in dat punt.

In PL:

- a) directe verzekeringen (met inbegrip van medeverzekering) voor het verzekeren van risico's met betrekking tot goederen in het internationale handelsverkeer;
- b) herverzekering en retrocessie van risico's met betrekking tot goederen in het internationale handelsverkeer;

- c) directe verzekeringen (met inbegrip van medeverzekering en retrocessie) en bemiddeling voor directe verzekeringen voor het verzekeren van risico's in verband met:
 - i) zeevervoer, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en -vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en elke eventuele daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid, en
 - ii) goederen in het internationale douanevervoer;
- d) de verstrekking en doorgifte van financiële informatie, en de verwerking van financiële gegevens en de bijbehorende software door verleners van andere financiële diensten; en
- e) adviesdiensten en andere financiële hulpdiensten als bedoeld in punt a), ii), L), van artikel 10.63 (Definities) met betrekking tot bankdiensten en andere financiële diensten, met uitzondering van bemiddeling zoals omschreven in dat punt.

In RO:

- a) directe verzekeringen (met inbegrip van medeverzekering) en bemiddeling voor directe verzekeringen voor het verzekeren van risico's in verband met:
 - i) zeevervoer, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en -vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en elke eventuele daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid, en
 - ii) goederen in het internationale douanevervoer;
- b) herverzekering en retrocessie;
- c) hulpdiensten voor verzekeringen;
- d) aanvaarding van deposito's;
- e) alle soorten leningen;
- f) garanties en verbintenissen;
- g) geldmakelaarsdiensten;

- h) verstrekking en doorgifte van financiële informatie, verwerking van financiële gegevens en bijbehorende software, en
- i) adviesdiensten en andere financiële hulpdiensten als bedoeld in punt a), ii), L), van artikel 10.63 (Definities) met betrekking tot bankdiensten en andere financiële diensten, met uitzondering van bemiddeling zoals omschreven in dat punt.

In SI:

- a) directe verzekeringen (met inbegrip van medeverzekering) en bemiddeling voor directe verzekeringen voor het verzekeren van risico's in verband met:
 - i) zeevervoer, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en -vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en elke eventuele daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid, en
 - ii) goederen in het internationale douanevervoer;
- b) herverzekering en retrocessie;
- c) hulpdiensten voor verzekeringen;
- d) alle soorten leningen;

- e) de aanvaarding van garanties en verbintenissen van buitenlandse kredietinstellingen door binnenlandse rechtspersonen en eenmanszaken;
- f) de verstrekking en doorgifte van financiële informatie, en de verwerking van financiële gegevens en bijbehorende software door verleners van andere financiële diensten, en
- g) adviesdiensten en andere financiële hulpdiensten als bedoeld in punt a), ii), L), van artikel 10.63 (Definities) met betrekking tot bankdiensten en andere financiële diensten, met uitzondering van bemiddeling zoals omschreven in dat punt.

b) Verzekeringen en aanverwante diensten

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In BG: goederenvervoer, voertuigen en aansprakelijkheid ten aanzien van in Bulgarije gelegen risico's mogen niet door buitenlandse verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd.

In DE: een buitenlandse verzekeringsmaatschappij met een filiaal in Duitsland kan daar uitsluitend via dat filiaal verzekeringscontracten voor internationaal vervoer afsluiten.

Bestaande maatregelen:

DE: Luftverkehrsgesetz (LuftVG); en

Luftverkehrszulassungsordnung (LuftVZO).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In ES: voor actuarissen is ingezetenschap vereist, of anders twee jaar ervaring.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – lokale aanwezigheid:

In FI: de diensten van verzekeringsmakelaar mogen alleen worden aangeboden door ondernemingen met een permanente vestiging in de Unie.

Alleen verzekeraars die hun maatschappelijke zetel in de Unie hebben of over een filiaal in Finland beschikken, mogen directe verzekeringen (waaronder medeverzekeringen) aanbieden.

Bestaande maatregelen:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (Wet inzake buitenlandse verzekeringsmaatschappijen) (398/1995);

Vakuutusyhtiölaki (Wet inzake verzekeringsmaatschappijen) (521/2008); en

Laki vakuutusten tarjoamisesta (Wet inzake verzekeringsdistributie) (234/2018).

In FR: risico's in verband met vervoer over land mogen uitsluitend door in de Unie gevestigde verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd.

Bestaande maatregelen:

FR: Code des assurances.

In HU: alleen rechtspersonen van de Unie en in Hongarije geregistreerde filialen mogen rechtstreekse verzekeringsdiensten verlenen.

Bestaande maatregelen:

HU: Wet LX van 2003.

In IT: goederenvervoer, voertuigen en aansprakelijkheid ten aanzien van in Italië gelegen risico's mogen uitsluitend door in de Europese Unie gevestigde verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd, tenzij het gaat om internationaal vervoer voor invoer naar Italië.
Grensoverschrijdende verlening van actuariële diensten.

Bestaande maatregelen:

IT: Artikel 29 van het Wetboek particuliere verzekeringen (Wetsbesluit nr. 209 van 7 september 2005), Wet 194/1942 inzake het beroep van actuaris.

In PT: verzekeringen voor lucht- en zeevervoer waarbij goederen, luchtvaartuigen, schepen en aansprakelijkheid worden gedekt, mogen uitsluitend worden aangeboden door ondernemingen van de Unie. Alleen natuurlijke personen van de Unie of in de Unie gevestigde ondernemingen mogen in Portugal als tussenpersoon voor dat soort verzekeringen optreden.

Bestaande maatregelen:

PT: Artikel 3 van Wet 147/2015, artikel 8 van Wet 7/2019.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling:

In SK: buitenlanders mogen een verzekeringsmaatschappij in de vorm van een naamloze vennootschap oprichten of via een filiaal met statutaire zetel in Slowakije verzekeringsactiviteiten verrichten. De toestemming daarvoor is onderworpen aan het oordeel van de toezichthoudende autoriteit.

Bestaande maatregelen:

SK: Wet 39/2015 inzake het verzekeringswezen.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang:

In FI: minstens de helft van de leden van de raad van bestuur en de raad van toezicht, alsmede de algemeen directeur van een verzekeringsmaatschappij die een wettelijke pensioenverzekering aanbiedt, moeten in de EER wonen, tenzij de bevoegde instantie een vrijstelling hebben verleend. Buitenlandse verzekeraars kunnen in Finland geen vergunning verkrijgen voor de oprichting van een filiaal om wettelijke pensioenverzekeringen aan te bieden. Ten minste één auditor moet zijn vaste verblijfplaats in de EER hebben.

Voor andere verzekeringsmaatschappijen is ingezetenschap in een lidstaat van de EER vereist voor ten minste één van de leden van de raad van bestuur, de raad van toezicht en de algemeen directeur. Ten minste één auditor moet zijn vaste verblijfplaats in de EER hebben. Een algemeen agent van een Nieuw-Zeelandse verzekeringsmaatschappij moet een ingezetene zijn van Finland, tenzij de onderneming haar maatschappelijke zetel in de Unie heeft.

Bestaande maatregelen:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (wet inzake buitenlandse verzekeringsmaatschappijen) (398/1995); Vakuutusyhtiölaki (wet inzake verzekeringsmaatschappijen) (521/2008);

Laki vakuutusedustuksesta (wet inzake verzekeringsbemiddeling) (570/2005);

Laki vakuutusten tarjoamisesta (wet inzake verzekeringsdistributie) (234/2018); en

Laki työeläkevakuutusyhtiöistä (wet inzake ondernemingen die wettelijke pensioenverzekeringen aanbieden) (354/1997).

c) Bancaire en andere financiële diensten

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang en grensoverschrijdende handel in diensten – lokale aanwezigheid:

In de EU: alleen rechtspersonen met statutaire zetel in de Unie kunnen als bewaarder van activa van beleggingsfondsen optreden. Voor het beheer van gemeenschappelijke beleggingsfondsen, met inbegrip van unit trusts en, indien zulks naar nationaal recht is toegestaan, beleggingsmaatschappijen, moet een gespecialiseerde beheermaatschappij worden opgericht met hoofdkantoor en statutaire zetel in dezelfde lidstaat.

Bestaande maatregelen:

EU:

Richtlijn 2009/65/EG van het Europees Parlement en de Raad¹, en

Richtlijn 2011/61/EU van het Europees Parlement en de Raad².

¹ Richtlijn 2009/65/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende bepaalde instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's) (PB L 302 van 17.11.2009, blz. 32).

² Richtlijn 2011/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2011 inzake beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen en tot wijziging van de Richtlijnen 2003/41/EG en 2009/65/EG en van de Verordeningen (EG) nr. 1060/2009 en (EU) nr. 1095/2010 (PB EU L 174 van 1.7.2011, blz. 1).

In EE: voor de aanvaarding van deposito's is een vergunning van de Estse dienst financieel toezicht vereist, alsmede registratie als naamloze vennootschap, dochtermaatschappij of filiaal naar Ests recht.

Bestaande maatregelen:

EE: Krediidiasutuste seadus (wet inzake kredietinstellingen), § 206 en § 21.

In SK: investeringsdiensten kunnen alleen worden verleend door beheermaatschappijen met de rechtsvorm van een naamloze vennootschap met eigen vermogen, overeenkomstig de wet.

Bestaande maatregelen:

SK: Wet 566/2001 inzake effecten en beleggingsdiensten, en

Wet 483/2001 inzake het bankwezen.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur

In FI: ten minste één van de oprichters, de leden van de raad van bestuur en de raad van toezicht, en de algemeen directeur van de verleners van bankdiensten, alsmede de persoon die gemachtigd is namens de kredietinstelling te ondertekenen, moeten hun vaste verblijfplaats in de EER hebben. Ten minste één auditor moet zijn vaste verblijfplaats in de EER hebben.

Bestaande maatregelen:

FI: Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista (wet inzake handelsbanken en andere kredietinstellingen in de vorm van een naamloze vennootschap) (1501/2001);

Säästöpankkilaki (1502/2001) (wet inzake spaarbanken);

Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista (1504/2001) (wet inzake coöperatieve banken en andere coöperatieve kredietinstellingen);

Laki hypoteekkiyhdistyksistä (936/1978) (wet inzake hypotheekverenigingen);

Maksulaitoslaki (297/2010) (wet inzake betalingsinstellingen);

Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (298/2010) (wet inzake het functioneren van buitenlandse betalingsinstellingen in Finland); en

Laki luottolaitostoiminnasta (wet inzake kredietinstellingen) (121/2007).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – lokale aanwezigheid:

In IT: diensten van “consulenti finanziari” (financieel consultant). In geval van huis-aan-huis-verkoop moet gebruik worden gemaakt van de diensten van erkende verkopers van financiële producten die ingezetene zijn van een lidstaat.

Bestaande maatregelen:

IT: Artikelen 91-111 van de Consob-verordening inzake makelaars (nr. 16190 van 29 oktober 2007).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – lokale aanwezigheid:

In LT: alleen banken met een statutaire zetel of een filiaal in Litouwen en met een vergunning om beleggingsdiensten in een EER-land aan te bieden, kunnen als een bewaarder van activa van een pensioenfonds optreden. Ten minste één directeur van de bank moet Litouws spreken.

Bestaande maatregelen:

LT: Wet van de Republiek Litouwen van 30 maart 2004 inzake het bankwezen, nr. IX-2085, zoals gewijzigd bij Wet nr. XIII-729 van 16 november 2017;

Wet van de Republiek Litouwen van 4 juli 2003 inzake instellingen voor collectieve belegging, nr. IX-1709, zoals gewijzigd bij Wet nr. XIII-1872 van 20 december 2018;

Wet van de Republiek Litouwen van 3 juni 1999 inzake vrijwillige aanvullende pensioenopbouw, nr. VIII-1212 (zoals herzien in Wet nr. XII-70 van 20 december 2012);

Wet van de Republiek Litouwen van 5 juni 2003 inzake betalingen, nr. IX-1596, laatst gewijzigd op 17 oktober 2019, nr. XIII-2488; en

Wet van de Republiek Litouwen van 10 december 2009 inzake betalingsinstellingen, nr. XI-549 (nieuwe versie van de Wet: nr. XIII-1093 van 17 april 2018).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang:

In FI: voor betalingsdiensten kan een vestigingsplaats of woonplaats in Finland vereist zijn.

Voorbehoud nr. 17 – Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening

Sector: Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 93, 931, andere dan 9312, deel van 93191, 9311, 93192, 93193, 93199

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Meestbegunstigingsbehandeling

Hoger management en raden van bestuur

Prestatie-eisen

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

- a) Gezondheidsdiensten – ziekenhuisdiensten, ambulancediensten, diensten op het gebied van intramurale gezondheidszorg (CPC 93, 931, andere dan 9312, deel van 93191, 9311, 93192, 93193, 93199)

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, prestatie– eisen, hoger management en raden van bestuur:

De EU: voor de verlening van alle gezondheidsdiensten waarvoor enige vorm van overheidsfinanciering of staatssteun wordt ontvangen.

De EU: voor alle particulier gefinancierde gezondheidsdiensten, andere dan particulier gefinancierde ziekenhuisdiensten, ambulancediensten en diensten op het gebied van intramurale gezondheidszorg andere dan verpleging in een ziekenhuis. De participatie van particuliere marktdeelnemers in het netwerk van uit particuliere middelen gefinancierde gezondheidszorg kan afhankelijk worden gesteld van concessies die op niet-discriminerende basis worden verleend. Er kan een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande instellingen en de gevolgen daarvoor, de vervoersinfrastructuur, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding en potentiële nieuwe werkgelegenheid.

Dit voorbehoud geldt niet voor de verlening van alle gezondheidsgerelateerde professionele diensten, met inbegrip van de diensten van artsen, tandartsen, verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, paramedisch personeel en psychologen, die onder andere voorbehouden vallen (CPC 931 behalve 9312, deel van 93191).

In AT, PL en SI: de verlening van particulier gefinancierde ambulancediensten (CPC 93192).

In BE: de vestiging van particulier gefinancierde ambulancediensten en diensten op het gebied van intramurale gezondheidszorg andere dan verpleging in een ziekenhuis (CPC 93192, 93193).

In BG, CY, CZ, FI, MT en SK: de verlening van particulier gefinancierde ziekenhuisdiensten, ambulancediensten en diensten op het gebied van intramurale gezondheidszorg andere dan verpleging in een ziekenhuis (CPC 9311, 93192, 93193).

In FI: de levering van andere gezondheidsdiensten (CPC 93199).

Bestaande maatregelen:

CZ: Wet nr. 372/2011 Sb. inzake gezondheidszorgdiensten en de voorwaarden voor de verstrekking ervan.

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (Wet inzake de particuliere gezondheidszorg) (152/1990).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, hoger management en raden van bestuur, prestatie-eisen:

In DE: het Duitse socialezekerheidsstelsel, waarin diensten kunnen worden verleend door verschillende ondernemingen of entiteiten waarbij sprake is van een zekere mate van concurrentie, zodat die diensten dus niet “uitsluitend in het kader van de uitoefening van overheidsgezag verrichte diensten” zijn. Het recht om in het kader van een bilaterale handelsovereenkomst een betere behandeling toe te kennen met betrekking tot de verlening van gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening (CPC 93).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling:

In DE: de nationale eigendom van door het Duitse leger geëxploiteerde ziekenhuizen.

Het recht om andere belangrijke, particulier gefinancierde ziekenhuizen te nationaliseren (CPC 93110).

In FR: de verlening van particulier gefinancierde diensten op het gebied van laboratoriumonderzoeken en -proeven.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In FR: de verlening van particulier gefinancierde diensten op het gebied van laboratoriumonderzoeken en -proeven (deel van CPC 9311).

Bestaande maatregelen:

FR: Code de la Santé Publique.

- b) Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening, waaronder pensioenverzekering

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In de EU, met uitzondering van HU: de grensoverschrijdende verlening van ggzondheidszorg, maatschappelijke diensten en activiteiten of diensten die deel uitmaken van een pensioenregeling van de overheid of een wettelijk stelsel van sociale zekerheid. Dit voorbehoud geldt niet voor de verlening van alle gezondheidsgerelateerde professionele diensten, met inbegrip van de diensten van artsen, tandartsen, verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, paramedisch personeel en psychologen, die onder andere voorbehouden vallen (CPC 931 met uitzondering van 9312, deel van 93191).

In HU: de grensoverschrijdende verlening van alle uit publieke middelen gefinancierde ziekenhuisdiensten, ambulancediensten en diensten op het gebied van intramurale gezondheidszorg andere dan verpleging in een ziekenhuis (CPC 9311, 93192, 93193).

c) Maatschappelijke diensten, waaronder pensioenverzekering

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur, prestatie-eisen:

In de EU: de verstrekking van alle maatschappelijke diensten waarvoor enige vorm van overheidsfinanciering of staatssteun wordt ontvangen, en van activiteiten en diensten die deel uitmaken van een pensioenregeling van de overheid of een wettelijk stelsel van sociale zekerheid. De participatie van particuliere marktdeelnemers in het netwerk van uit particuliere middelen gefinancierde sociale diensten kan afhankelijk worden gesteld van het verkrijgen van een concessie die op niet-discriminerende basis wordt verleend. Er kan een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande instellingen en de gevolgen daarvoor, de vervoersinfrastructuur, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding en potentiële nieuwe werkgelegenheid.

In BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT en PT: de verlening van particulier gefinancierde maatschappelijke diensten, andere dan diensten in verband met herstellingsoorden, verpleeghuizen en bejaardentehuizen.

In CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK, en SI: de verlening van particulier gefinancierde maatschappelijke diensten.

In DE: het Duitse socialezekerheidsstelsel, waarin diensten worden verleend door verschillende ondernemingen of entiteiten waarbij sprake is van een zekere mate van concurrentie, zodat die diensten dus niet onder de definitie van de “uitsluitend in het kader van de uitoefening van overheidsgezag verrichte diensten” hoeven te vallen.

Bestaande maatregelen:

FI: Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (wet inzake particuliere maatschappelijke diensten) (922/2011).

IE: Health Act 2004 (gezondheidswet) (S. 39), en

Health Act 1970 (gezondheidswet) (zoals gewijzigd – S.61A).

IT: Wet 833/1978 inzake de instelling van het stelsel van openbare gezondheidszorg; en

Wetsbesluit 502/1992 inzake de organisatie van en de discipline in de gezondheidszorg; en
Wet 328/2000 inzake de hervorming van de sociale diensten.

Voorbehoud nr. 18 – Diensten in verband met toerisme en reizen

Sector: Diensten van toeristengidsen, gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 7472

Betrokken verplichtingen: Nationale behandeling

Meestbegunstigingsbehandeling

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – nationale behandeling:

In FR: nationaliteit van een lidstaat is vereist voor het aanbieden van diensten van toeristengidsen.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – meestbegunstigingsbehandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – meestbegunstigingsbehandeling:

In LT: voor zover Nieuw-Zeeland onderdanen van Litouwen toestaat gidsdiensten te verrichten, zal Litouwen onderdanen van Nieuw-Zeeland toestaan om onder dezelfde voorwaarden gidsdiensten te verlenen.

Voorbehoud nr. 19 – Diensten in verband met cultuur, sport en recreatie

Sector: Cultuur, sport en recreatie

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 962, 963, 9619, 964

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Hoger management en raden van bestuur

Prestatie-eisen

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

a) Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele diensten (CPC 963)

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, prestatie-eisen, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In de EU, met uitzondering van AT en, voor liberalisering van investeringen, in LT: de verlening van bibliotheek-, archief-, museum- en andere cultuurdiensten.

In AT en LT: een vergunning of concessie kan vereist zijn voor vestiging.

Amusement, theater, concerten en circussen (CPC 9619, 964 met uitzondering van 96492).

b) Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In de EU, met uitzondering van AT en SE: de grensoverschrijdende verlening van amusementdiensten, met inbegrip van diensten op het gebied van theater, concerten, circussen en discotheken.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, prestatie-eisen, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI en SK: met betrekking tot de verlening van amusementdiensten, met inbegrip van diensten op het gebied van theater, concerten, circussen en discotheken.

In BG: de verlening van de volgende amusementdiensten: circussen, pretparken en dergelijke attracties, ballrooms, discotheken en dansscholen, en andere amusementdiensten.

In EE: de verlening van andere amusementdiensten behalve voor bioscoopzalen.

In LT en LV: de verlening van alle amusementdiensten behalve diensten in verband met de exploitatie van bioscoopzalen.

In CY, CZ, LV, PL, RO en SK: de grensoverschrijdende verlening van sport- en andere recreatiediensten.

c) Nieuws- en persagentschappen (CPC 962)

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling:

In FR: de participatie van buitenlanders in bestaande ondernemingen die publicaties in het Frans uitgeven, mag niet meer bedragen dan 20 % van het kapitaal van of de stemrechten in de onderneming. De vestiging van Nieuw-Zeelandse persagentschappen is onderworpen aan voorwaarden die zijn vastgesteld in de nationale regelgeving. Voor de vestiging van persagentschappen door buitenlandse investeerders is wederkerigheid vereist.

Bestaande maatregelen:

FR: Ordonnance n° 45-2646 du 2 novembre 1945 portant réglementation provisoire des agences de presse; en Loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang:

In HU: voor de verlening van diensten van nieuws- en persagentschappen.

d) Gok- en weddiensten (CPC 96492)

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, prestatie-eisen, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

De EU: het aanbieden van gokspelen, die erin bestaan dat geld wordt ingezet bij kansspelen, met inbegrip van loterijen, krasloten, gokken in casino's, goksalons of vergunninghoudende etablissementen, weddiensten, bingodiensten en gokdiensten die worden geëxploiteerd door en ten behoeve van liefdadigheidsinstellingen en organisaties zonder winstoogmerk.

Voorbehoud nr. 20 – Vervoer en hulpdiensten in verband met vervoer

Sector: Vervoersdiensten

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Meestbegunstigingsbehandeling

Prestatie-eisen

Hoger management en raden van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

- a) Zeevervoer – elke andere commerciële activiteit die vanaf een schip wordt verricht

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur, prestatie-eisen en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

De EU: de nationaliteit van de bemanningsleden van een zee- of binnenschip.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, hoger management en raden van bestuur:

In de EU, met uitzondering van LV en MT: alleen natuurlijke en rechtspersonen van de Unie mogen een vaartuig registreren en een vloot exploiteren onder de vlag van de staat van vestiging (geldt voor alle vanaf een zeeschip uitgevoerde commerciële activiteiten, met inbegrip van visserij, aquacultuur en diensten in verband met visserij; internationaal personen- en vrachtvervoer (CPC 721); en hulpdiensten voor zeevervoer.

De EU: voor feederdiensten voor het deel van deze diensten dat niet onder de uitsluiting van nationale cabotage in het zeevervoer valt.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang:

In MT: exclusieve rechten voor de maritieme verbinding van Malta met het Europese vasteland via Italië (CPC 7213, 7214, deel van 742, 745, deel van 749).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In SK: buitenlandse investeerders moeten hun hoofdkantoor in Slowakije hebben om een vergunning voor het verlenen van een dienst te kunnen aanvragen (CPC 722).

b) Hulpdiensten voor zeevervoer

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

De EU: de verlening van loods- en aan- en afmeerdiensten. Voor alle duidelijkheid: ongeacht de criteria die kunnen gelden voor de registratie van schepen in een lidstaat, behoudt de Unie zich het recht voor om te bepalen dat alleen schepen die in de nationale registers van de lidstaten zijn ingeschreven, loods- en aan- en afmeerdiensten mogen verlenen (CPC 7452).

In de EU, met uitzondering van LT en LV: alleen vaartuigen die onder de vlag van een lidstaat varen, mogen duw- en sleepdiensten verlenen (CPC 7214).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen — markttoegang en grensoverschrijdende handel in diensten — nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In LT: alleen rechtspersonen uit Litouwen of rechtspersonen van een lidstaat met een filiaal in Litouwen die beschikken over een certificaat dat is afgegeven door de Litouwse administratie voor maritieme veiligheid mogen loods-, aan- en afmeer- en duw- en sleepdiensten verlenen (CPC 7214, 7452).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In BE: vrachtbehandeling kan alleen worden verricht door geaccrediteerde werknemers die mogen werken in bij koninklijk besluit aangewezen havengebieden (CPC 741).

Bestaande maatregelen:

BE: Wet van 8 juni 1972 betreffende de havenarbeid;

Koninklijk besluit van 12 januari 1973 tot oprichting en tot vaststelling van de benaming en van de bevoegdheid van het Paritair Comité voor het havenbedrijf;

Koninklijk besluit van 4 september 1985 houdende erkenning van een werkgeversorganisatie (Antwerpen);

Koninklijk besluit van 29 januari 1986 houdende erkenning van een werkgeversorganisatie (Gent);

Koninklijk besluit van 10 juli 1986 houdende erkenning van een werkgeversorganisatie (Zeebrugge);

Koninklijk besluit van 1 maart 1989 houdende erkenning van een werkgeversorganisatie (Oostende); en

Koninklijk besluit van 5 juli 2004 betreffende de erkenning van havenarbeiders in de havengebieden die onder het toepassingsgebied vallen van de wet van 8 juni 1972 betreffende de havenarbeid, zoals gewijzigd.

c) Vervoer over binnenwateren en hulpdiensten voor vervoer over binnenwateren

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling, hoger management en raden van bestuur, prestatie-eisen en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid, meestbegunstigingsbehandeling:

De EU: personen- en vrachtvervoer over binnenwateren (CPC 722) en hulpdiensten voor vervoer over binnenwateren.

Voor alle duidelijkheid: dit voorbehoud geldt ook voor de verlening van cabotagediensten op binnenwateren (CPC 722).

d) Vervoer per spoor en hulpdiensten voor vervoer per spoor

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In de EU: personen- en vrachtvervoer per spoor (CPC 711).

In LT: voor onderhoud en reparatie van spoorwegmaterieel bestaat een staatsmonopolie (CPC 86764, 86769, deel van CPC 8868).

In SE (alleen voor markttoegang): voor het onderhoud en de reparatie van spoorwegmaterieel wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd wanneer een investeerder zijn eigen terminalinfrastructuurfaciliteiten wil opzetten. Belangrijkste criteria: beschikbare ruimte en capaciteit (CPC 86764, 86769, deel van 8868).

Bestaande maatregelen:

SE: Wet inzake de ruimtelijke ordening en de bouwsector (2010:900).

- e) Wegvervoer (personenvervoer, vrachtovervoer, internationaal vervoer per vrachtwagen) en hulpdiensten voor wegvervoer

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

De EU:

- i) vestiging vereisen en de grensoverschrijdende verlening van wegvervoersdiensten beperken (CPC 712);
- ii) de verlening beperken van cabotagediensten binnen een lidstaat door buitenlandse investeerders die in een andere lidstaat gevestigd zijn (CPC 712);
- iii) op taxidiensten in de Unie kan een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd, dat kan leiden tot een beperking van het aantal dienstverleners.
Belangrijkste criteria: de plaatselijke vraag als bedoeld in de toepasselijke wetgeving (CPC 71221).

Bestaande maatregelen:

EU: Verordening (EG) nr. 1071/2009 van het Europees Parlement en de Raad¹;

Verordening (EG) nr. 1072/2009 van het Europees Parlement en de Raad²; en

Verordening (EG) nr. 1073/2009 van het Europees Parlement en de Raad³.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang:

In BE: een maximumaantal vergunningen kan bij wet worden vastgelegd (CPC 71221).

In IT: er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de economische behoefte voor limousines.

Belangrijkste criteria: het aantal bestaande ondernemingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid.

¹ Verordening (EG) nr. 1071/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerondernemer uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad (PB EU L 300 van 14.11.2009, blz. 51).

² Verordening (EG) nr. 1072/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg (PB EU L 300 van 14.11.2009, blz. 72).

³ Verordening (EG) nr. 1073/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de internationale markt voor touringcar- en autobusdiensten en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 561/2006 (PB EU L 300 van 14.11.2009, blz. 88).

Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de economische behoefte voor intercitybussen. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande ondernemingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid.

Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de economische behoefte voor diensten inzake goederenvervoer. Belangrijkste criteria: plaatselijke vraag (CPC 712).

In PT: wat personenvervoer betreft, wordt een onderzoek uitgevoerd naar de economische behoefte voor limousinediensten. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande ondernemingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid (CPC 712).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In BG, DE: voor passagiers- en goederenvervoer kunnen exclusieve rechten of vergunningen alleen worden toegekend aan natuurlijke personen van de Unie en aan rechtspersonen van de Unie die hun hoofdkantoor in de Unie hebben. Oprichting van een onderneming is verplicht. Natuurlijke personen moeten de nationaliteit van een lidstaat hebben (CPC 712).

In MT: voor openbare busdiensten: het hele netwerk is voorwerp van een concessie waarin een openbaredienstverplichting is opgenomen om tegemoet te komen aan de behoeften van bepaalde sociale groepen (zoals studenten en ouderen) (CPC 712).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In FI: voor wegvervoersdiensten is een vergunning vereist; die wordt niet verleend voor in het buitenland geregistreerde voertuigen (CPC 712).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling:

In FR: het aanbieden van intercitybusdiensten (CPC 712).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang:

In ES: wat personenvervoer betreft, wordt voor onder CPC 7122 vallende diensten een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. Belangrijkste criteria: lokale vraag. Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de economische behoefte voor intercitybussen.

Belangrijkste criteria: het aantal bestaande ondernemingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid.

In SE: voor het onderhoud en de reparatie van wegvervoermaterieel wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd wanneer een aanbieder zijn eigen terminalinfrastructuurfaciliteiten wil opzetten. Belangrijkste criteria: beschikbare ruimte en capaciteit (CPC 6112, 6122, 86764, 86769, deel van 8867).

In SK: voor vrachtvervoer wordt een onderzoek naar de economische behoefte verricht. Belangrijkste criteria: plaatselijke vraag (CPC 712).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang:

In BG: vestiging vereisen voor ondersteunende diensten voor wegvervoer (CPC 744).

Bestaande maatregelen:

EU: Verordening (EG) nr. 1071/2009;

Verordening (EG) nr. 1072/2009; en

Verordening (EG) nr. 1073/2009.

FI: Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä (wet inzake het commerciële wegvervoer) 693/2006;

Laki liikenteen palveluista (wet inzake vervoersdiensten) 320/2017; en

Ajoneuvolaki (wet inzake motorvoertuigen) 1090/2002.

IT: Wetsbesluit 285/1992 (verkeersreglement en latere wijzigingen), artikel 85;

Wetsbesluit 395/2000, artikel 8 (personenvervoer over de weg);

Wet 21/1992 (kaderwet inzake openbaar personenvervoer over de weg zonder dienstregeling);

Wet 218/2003, artikel 1 (personenvervoer met gehuurde bussen met chauffeur), en

Wet 151/1981 (kaderwet inzake plaatselijk openbaar vervoer).

SE: Wet inzake de ruimtelijke ordening en de bouwsector (2010:900).

f) Vervoer via de ruimte en huur van ruimtevaartuigen

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, prestatie-eisen, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

De EU: het aanbieden van diensten in verband met ruimtevervoer en verhuur van ruimtevaartuigen (CPC 733, deel van 734).

g) Meestbegunstigingsvrijstellingen

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – meestbegunstigingsbehandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – meestbegunstigingsbehandeling:

i) Vervoer (cabotage), behalve zeevervoer

In FI: toekenning van een gedifferentieerde behandeling op grond van bestaande of toekomstige bilaterale overeenkomsten die de vlag van een specifiek ander land voerende vaartuigen of in het buitenland geregistreerde voertuigen op basis van wederkerigheid vrijstellen van het algemene verbod op het aanbieden van cabotagevervoer (met inbegrip van gecombineerd vervoer, weg en spoor) in Finland (deel van CPC 711, deel van CPC 712 en deel van CPC 722).

ii) Ondersteunende diensten voor zeevaart

In BG: voor zover Nieuw-Zeeland Bulgaarse dienstverleners toestaat vrachtbehandelings- en opslagdiensten in zee- en rivierhavens te verlenen, met inbegrip van diensten in verband met containers en goederen in containers, zal Bulgarije Nieuw-Zeelandse dienstverleners onder dezelfde voorwaarden toestaan vrachtbehandelings- en opslagdiensten in zee- en rivierhavens te verlenen, met inbegrip van diensten in verband met containers en goederen in containers (deel van CPC 741, deel van 742).

iii) Verhuur of leasing van schepen

In DE: het charteren van buitenlandse schepen door Duitse ingezetenen kan aan een wederkerigheidsvoorwaarde onderworpen zijn (CPC 7213, 7223, 83103).

iv) Weg- en spoorvervoer

De EU: toekenning van een gedifferentieerde behandeling op grond van een bestaande of toekomstige bilaterale overeenkomst inzake internationaal goederenvervoer over de weg (met inbegrip van gecombineerd vervoer – weg of spoor) en passagiersvervoer, gesloten tussen de Unie of de lidstaten en een derde land (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Die behandeling kan inhouden dat:

- A) de verlening van de betrokken vervoersdiensten tussen de Partijen bij de overeenkomst of over het grondgebied van de Partijen bij de overeenkomst, wordt voorbehouden aan of beperkt tot voertuigen die in een van Partijen bij de overeenkomst zijn geregistreerd¹, of
- B) voor dergelijke voertuigen in belastingvrijstellingen voorzien is.

v) Wegvervoer

In BG: maatregelen die uit hoofde van een bestaande of toekomstige overeenkomst worden toegepast, en die voorbehouden of beperkingen opleggen voor de verlening van dat soort vervoersdiensten en de voorwaarden daarvoor specificeren, inclusief doorvoervergunningen of preferentiële wegenbelastingen, op het grondgebied van Bulgarije of bij het overschrijden van de Bulgaarse grenzen (CPC 7121, 7122, 7123).

¹ Voor Oostenrijk is het deel van de meestbegunstigingsbehandelingsvrijstelling dat betrekking heeft op verkeersrechten van toepassing op alle landen waarmee bilaterale overeenkomsten inzake wegvervoer of andere overeenkomsten inzake wegvervoer zijn gesloten of in de toekomst in overweging kunnen worden genomen.

In CZ: maatregelen die uit hoofde van een bestaande of toekomstige overeenkomst zijn genomen, en die voorbehouden of beperkingen opleggen voor de verlening van vervoersdiensten en operationele voorwaarden vaststellen, met inbegrip van doorvoervergunningen of preferentiële wegenbelastingen voor vervoersdiensten naar, in, door en vanuit Tsjechië naar de betrokken verdragsluitende partijen (CPC 7121, 7122, 7123).

In ES: in Spanje kan toestemming voor de vestiging van een commerciële aanwezigheid worden geweigerd aan een dienstverlener uit een land dat Spaanse dienstverleners geen effectieve markttoegang verleent (CPC 7123).

Bestaande maatregelen:

ES: Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres.

In HR: maatregelen die uit hoofde van een bestaande of toekomstige overeenkomst worden toegepast, en die voorbehouden of beperkingen opleggen voor de verlening van vervoersdiensten en operationele voorwaarden vaststellen, met inbegrip van doorvoervergunningen of preferentiële wegenbelastingen voor vervoersdiensten naar, in, door en vanuit Kroatië naar de betrokken partijen (CPC 7121, 7122, 7123).

In LT: maatregelen die uit hoofde van een bilaterale overeenkomst zijn genomen en die de bepalingen voor vervoersdiensten en operationele voorwaarden vaststellen, met inbegrip van bilaterale doorvoer- en andere vergunningen voor vervoersdiensten naar, door en uit het grondgebied van Litouwen naar de betrokken verdragsluitende partijen, alsook wegenbelastingen en -heffingen (CPC 7121, 7122, 7123).

In SK: maatregelen die uit hoofde van een bestaande of toekomstige overeenkomst zijn genomen, en die voorbehouden of beperkingen opleggen voor de verlening van vervoersdiensten en operationele voorwaarden vaststellen, met inbegrip van doorvoervergunningen of preferentiële wegenbelastingen voor vervoersdiensten naar, in, door en vanuit Slowakije naar de betrokken verdragsluitende partijen (CPC 7121, 7122, 7123).

i) Spoorvervoer

In BG, CZ en SK: voor bestaande of toekomstige overeenkomsten, en die verkeersrechten en operationele voorwaarden regelen, alsook de verlening van vervoersdiensten op het grondgebied van Bulgarije, Tsjechië en Slowakije en tussen de betrokken landen. (CPC 7111, 7112).

ii) Luchtvervoer – hulpdiensten voor luchtvervoer

De EU: toekenning van een gedifferentieerde behandeling aan een derde land op grond van een bestaande of toekomstige bilaterale overeenkomst inzake grondaafhandelingsdiensten.

iii) Weg- en spoorvervoer

In EE: toekenning van een gedifferentieerde behandeling op grond van een bestaande of toekomstige bilaterale overeenkomst inzake internationaal wegvervoer (met inbegrip van gecombineerd vervoer – weg of spoor) waarin de verlening van vervoersdiensten naar, in, door en vanuit Estland naar de betrokken Partijen bij de overeenkomst wordt voorbehouden aan of beperkt tot voertuigen die in een van de Partijen bij de overeenkomst zijn geregistreerd, en belastingvrijstelling is voorzien voor dergelijke voertuigen (deel van CPC 711, deel van 712, deel van 721).

iv) Alle personen- en vrachtvervoer met uitzondering van zee- en luchtvervoer

In PL: voor zover Nieuw-Zeeland het verlenen van vervoersdiensten in en door het grondgebied van Nieuw-Zeeland door Poolse passagiers- en goederenvervoerders toestaat, zal Polen het verlenen van vervoersdiensten door Nieuw-Zeelandse passagiers- en goederenvervoerders in en door het grondgebied van Polen onder dezelfde voorwaarden toestaan.

Voorbehoud nr. 21 – Landbouw, visserij en water

Sector: Landbouw, jacht, bosbouw; visserij, aquacultuur, diensten in verband met visserij; winning, zuivering en distributie van water

Bedrijfstakkenclassificatie: ISIC rev 3.1 011, ISIC rev 3.1 012, ISIC rev 3.1 013, ISIC rev 3.1 014, ISIC rev 3.1 015, CPC 8811, 8812, 8813 met uitzondering van advies- en consultancydiensten; ISIC rev 3.1 0501, 0502, CPC 882

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Meestbegunstigingsbehandeling

Prestatie-eisen

Hoger management en raden van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

a) Landbouw, jacht en bosbouw

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling:

In BG: bedrijfsactiviteiten met betrekking tot het rentmeesterschap van bosgebieden, houtkap, inventarisatie van bosgebieden, ontwikkeling van plannen en programma's voor het beheer en de ruimtelijke ontwikkeling van bosgebieden, alsmede de afgifte van de desbetreffende documenten worden uitgevoerd door handelsentiteiten die zijn ingeschreven in een openbaar register bij het Uitvoerend Agentschap voor Bosbouw en in het bezit zijn van een registratiecertificaat.

Bestaande maatregelen:

BG: Artikel 241, Wet inzake de bossen; en

de artikelen 25, 36 en 36 (a) van wet op de jacht- en wildbescherming.

In HR: Activiteiten op het gebied van landbouw en jacht.

In HU: Landbouwactiviteiten (ISIC Rev. 3.1 011, 3.1 012, 3.1 013, 3.1 014, 3.1 015, CPC 8811, 8812, 8813 met uitzondering van advies- en consultancydiensten).

Bestaande maatregelen:

HR: Wet op de landbouwgrond (OG 20/18, 115/18, 98/19).

- b) Visserij, aquacultuur en diensten in verband met visserij (ISIC rev 3.1 0501, 0502, CPC 882)

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur, prestatie-eisen, meestbegunstigingsbehandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid, meestbegunstigingsbehandeling:

De EU:

1. Met name in het kader van het gemeenschappelijk visserijbeleid en van visserijovereenkomsten met derde landen: de toegang tot en het gebruik van biologische hulpbronnen en visserijgronden in maritieme wateren die onder de soevereiniteit of de jurisdictie van lidstaten vallen, of rechten om te vissen uit hoofde van een visvergunning van een lidstaat, onder andere door:
 - a) de aanlanding van vangsten door vaartuigen die de vlag van Nieuw-Zeeland of een derde land voeren, van de hun toegewezen quota te reguleren, of, uitsluitend voor vaartuigen die de vlag van een lidstaat voeren, te eisen dat een deel van de totale vangst wordt aangeland in havens van de Unie;
 - b) een minimumgrootte voor ondernemingen vast te stellen om zowel de ambachtelijke als de kustvisserij te behouden;
 - c) een gedifferentieerde behandeling toe te kennen op grond van een bestaande of toekomstige bilaterale visserijovereenkomst, en
 - d) te eisen dat de bemanning van een vaartuig dat onder de vlag van een lidstaat vaart, bestaat uit onderdanen van lidstaten.

2. Een vissersvaartuig heeft het recht om onder de vlag van een lidstaat te varen, uitsluitend op voorwaarde dat:
 - a) het volledig eigendom is van:
 - i) een in de Unie opgerichte onderneming, of
 - ii) een onderdaan van een lidstaat;
 - b) de dagelijkse exploitatie ervan vanuit de Unie wordt geleid en gecontroleerd; en
 - c) elke bevrachter, beheerder of exploitant van het vaartuig een in de Unie opgerichte onderneming of een onderdaan van een lidstaat is.
3. Een commerciële visvergunning die het recht verleent om in de territoriale wateren van een lidstaat te vissen, mag enkel worden afgegeven aan vaartuigen die onder de vlag van een lidstaat varen.
4. Het opzetten van aquacultuurinstallaties op zee of op land.

5. Lid 1, punten a), b) en c) (behalve met betrekking tot meestbegunstigingsbehandeling) en d), lid 2, punt a), i), punten b) en c), en lid 3 gelden alleen voor maatregelen die van toepassing zijn op vaartuigen of op ondernemingen, ongeacht de nationaliteit van hun uiteindelijke begunstigden.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In BG: uitsluitend vaartuigen die onder Bulgaarse vlag varen, mogen in de mariene binnenwateren en de territoriale zee van Bulgarije levende rijkdommen van de zee en de binnenwateren vangen. Een buitenlands schip (vaartuig uit een derde land) mag in de exclusieve economische zone van Bulgarije geen commerciële visserij bedrijven, behalve op basis van een overeenkomst tussen Bulgarije en de vlaggenstaat. Buitenlandse vissersschepen die door de exclusieve economische zone varen, mogen hun vistuig niet bedrijfsklaar houden.

Bestaande maatregelen:

BG: Artikel 49, Wet inzake de zee, de binnenwateren en de havens van de Republiek Bulgarije.

In FR: onderdanen van landen die geen lid zijn van de Unie mogen geen vis, schaal- en schelpdieren of algen kweken op Frans maritiem staatseigendom.

c) Wining, zuivering en distributie van water

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

De EU: voor activiteiten inclusief diensten met betrekking tot de winning, zuivering en distributie van water voor huishoudens en industriële, commerciële en andere gebruikers, met inbegrip van de levering van drinkwater, en waterbeheer.

Voorbehoud nr. 22 – Activiteiten in verband met mijnbouw en energie

Sector:	Winning van delfstoffen – energiehoudende delfstoffen; winning van delfstoffen – metaalertsen en andere delfstoffen; energiegerelateerde activiteiten – productie, transmissie en distributie voor eigen rekening van elektriciteit, gas, stoom en warm water; vervoer van brandstoffen via pijpleidingen; opslag van via pijpleidingen vervoerde brandstoffen; en diensten in verband met de distributie van energie
Bedrijfstakkenclassificatie:	ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, deel van 4030, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, deel van 88, 887.
Betrokken verplichtingen:	Markttoegang Nationale behandeling Prestatie-eisen Hoger management en raden van bestuur Lokale aanwezigheid
Hoofdstuk:	Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

- a) Activiteiten in verband met mijnbouw en energie – algemeen (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, deel van 403, 41; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422, 887 (met uitzondering van advies- en consultancydiensten))

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur, prestatie-eisen en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

De EU: indien een lidstaat het toestaat dat een transmissiesysteem voor gas of elektriciteit of een pijpleidingsysteem voor aardolie en gas in buitenlandse handen is, met betrekking tot ondernemingen van Nieuw-Zeeland die onder zeggenschap staan van personen uit een derde land dat goed is voor meer dan 5 % van de invoer van aardolie, aardgas of elektriciteit door de Unie, teneinde de energievoorziening van de Unie als geheel of van een van de lidstaten veilig te stellen. Dit voorbehoud geldt niet voor advies- en consultancydiensten die worden verleend als diensten in verband met de distributie van energie.

Dit voorbehoud geldt niet voor HR, HU en LT (voor LT uitsluitend CPC 7131) met betrekking tot het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen, noch voor LV met betrekking tot diensten in verband met de distributie van energie, noch voor SI met betrekking tot diensten in verband met de distributie van gas (ISIC rev. 3.1 401, 402, CPC 7131, 887 met uitzondering van advies- en consultancydiensten).

In CY: voor de vervaardiging van geraffineerde aardolieproducten voor zover de investeerder onder zeggenschap staat van een persoon uit een derde land dat goed is voor meer dan 5 % van de invoer in de Unie van aardolie of aardgas, en voor de productie van gas, de distributie van gasvormige brandstoffen via leidingen voor eigen rekening, de productie, transmissie en distributie van elektriciteit, het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen, diensten in verband met de distributie van elektriciteit en aardgas, met uitzondering van advies- en consultancydiensten, diensten inzake de groothandel in elektriciteit, de detailhandel in motorbrandstoffen, elektriciteit en gas (behalve flessengas) (ISIC rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 613, 62271, 63297, 7131 en 887 met uitzondering van advies- en consultancydiensten).

In FI: transmissie- en distributienetten en -systemen voor energie en voor stoom en warm water. Kwantitatieve beperkingen in de vorm van monopolies of exclusieve rechten voor de invoer van aardgas en voor de productie en distributie van stoom en warm water. Momenteel zijn er natuurlijke monopolies en exclusieve rechten (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 7131, 887 met uitzondering van advies- en consultancydiensten).

In FR: elektriciteits- en gastransmissiesystemen en het vervoer van olie en gas via pijpleidingen (CPC 7131).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In BE: energiedistributiediensten en diensten in verband met de distributie van energie (CPC 887 met uitzondering van consultancydiensten).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In BE: voor energietransmissiediensten, met betrekking tot de rechtsvormen en de behandeling van publieke of particuliere marktdeelnemers waaraan België exclusieve rechten heeft toegekend. Vestiging binnen de Unie is vereist (ISIC Rev. 3.1 4010, CPC 71310).

In BG: voor diensten in verband met de distributie van energie (deel van CPC 88).

In PT: voor de productie, transmissie en distributie van elektriciteit, de productie van gas, het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen, de groothandel in elektriciteit, de detailhandel in elektriciteit en gas (behalve flessengas) en diensten in verband met de distributie van elektriciteit en aardgas. Concessies voor de elektriciteits- en de gassector worden uitsluitend toegekend aan vennootschappen waarvan het hoofdkantoor en het daadwerkelijke management zich in Portugal bevinden (ISIC rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 7131, 7422, 887 met uitzondering van advies- en consultancydiensten).

In SK: een vergunning is vereist voor de productie, transmissie en distributie van elektriciteit, de productie van gas en de distributie van gasvormige brandstoffen, de productie en distributie van stoom en warm water, het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen, de groothandel en de detailhandel in elektriciteit, stoom en warm water, en diensten in verband met de distributie van energie, met inbegrip van diensten op het gebied van energie-efficiëntie, energiebesparing en energieaudits. Er wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd, waarbij de aanvraag alleen kan worden geweigerd als de markt verzadigd is. Een vergunning voor al die activiteiten kan alleen worden verleend aan een natuurlijk persoon met vaste verblijfplaats in de EER of aan een rechtspersoon van een van de lidstaten van de EER.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In BE: behalve als het gaat om de winning van metaalertsen en andere delfstoffen kan aan ondernemingen die onder zeggenschap staan van natuurlijke of rechtspersonen uit een derde land dat goed is voor meer dan 5 % van de invoer in de Unie van aardolie, aardgas of elektriciteit, worden verboden zeggenschap over de activiteit te verkrijgen. Oprichting van een onderneming is verplicht (geen filiaal) (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, deel van 4010, deel van 4020, deel van 4030).

Bestaande maatregelen:

EU: Verordening (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad¹; en

Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad².

BG: Energiewet.

CY: Wet inzake aardolie (pijpleidingen), hoofdstuk 273 zoals gewijzigd;

Wet inzake aardolie, hoofdstuk 272 zoals gewijzigd;

Wetten inzake de specificaties voor aardolie en brandstoffen van 2003;

Wet 148(I)/2003 zoals gewijzigd; en

Wetten tot regeling van de gasmarkt van 2004, Wet 183(I)/2004 zoals gewijzigd.

FI: Sähkömarkkinalaki (wet inzake de elektriciteitsmarkt) (386/1995); en

Maakaasumarkkinalaki (wet inzake de aardgasmarkt) (587/2017).

FR: Code de l'énergie.

¹ Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (PB EU L 158 van 14.6.2019, blz. 125).

² Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG (PB EU L 211 van 14.8.2009, blz. 94).

PT: Wetsbesluit 230/2012 en Wetsbesluit 231/2012, 26 oktober – aardgas;

Wetsbesluit 215-A/2012 en Wetsbesluit 215-B/2012, 8 oktober – elektriciteit; en

Wetsbesluit 31/2006, 15 februari – ruwe olie/aardolieproducten.

SK: Wet 51/1988 inzake mijnbouw, explosieven en administratie van mijnen door de staat;

Wet 569/2007 inzake geologische werkzaamheden;

Wet 251/2012 inzake energie; en

Wet 657/2004 inzake thermische energie.

- b) Elektriciteit (ISIC Rev. 3.1 40, 401; CPC 62271, 887 (met uitzondering van advies- en consultancydiensten))

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur, prestatie-eisen en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In CY: de productie, opwekking, transmissie, distributie of levering van elektriciteit: personen kunnen alleen een vergunning aanvragen bij de Cyprus Energy Regulatory Authority (CERA): a) in het geval van een natuurlijke persoon indien deze een onderdaan is van en woonachtig is in de Unie, of b) in het geval van een rechtspersoon, indien deze gevestigd is in en opgericht is naar het recht van een lidstaat en haar statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging binnen de Unie heeft.

In FI: de invoer van elektriciteit. Met betrekking tot grensoverschrijdende handel, groothandel en detailhandel in elektriciteit.

In FR: enkel bedrijven waarvan 100 % van het kapitaal in handen is van de Franse staat, een andere overheidsinstantie of Electricité de France (EDF) mogen eigenaar zijn van elektriciteitstransmissie- of distributiesystemen en die exploiteren.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In BG: voor de productie van elektriciteit en de productie van warmte.

In LT: groot- en detailhandelsdiensten en handel in elektriciteit die afkomstig is van onveilige nucleaire bronnen.

In PT: de transmissie en distributie van elektriciteit gebeurt via exclusieve openbaredienstconcessies.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, meestbegunstigingsbehandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – lokale aanwezigheid:

In BE: een individuele vergunning voor de productie van 25 MW of meer aan elektriciteit vereist vestiging in de Unie of in een andere staat waar een regeling geldt die vergelijkbaar is met die van Richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad¹, en met de economie waarvan de onderneming een effectief en bestendig verband heeft.

De productie van elektriciteit op het offshore grondgebied van België vereist het verkrijgen van een concessie en is onderworpen aan de verplichting een joint venture te hebben met een rechtspersoon van de Unie of een land waar een regeling geldt die vergelijkbaar is met die van Richtlijn 2003/54/EG van het Europees Parlement en de Raad², met name wat de voorwaarden voor vergunningverlening en de selectie betreft.

Bovendien moet de rechtspersoon zijn hoofdbestuur of zijn maatschappelijke zetel hebben in een lidstaat of in een land dat aan bovengenoemde criteria voldoet en met de economie waarvan hij een effectief en bestendig verband heeft.

¹ Richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 1996 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit (PB EU L 27 van 30.1.1997, blz. 20).

² Richtlijn 2003/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 96/92/EG (PB EU L 176 van 15.7.2003, blz. 37).

Voor de aanleg van elektrische leidingen die de offshore productie aansluiten op het transmissienetwerk van Elia is een vergunning vereist, en de onderneming moet voldoen aan de hiervoor genoemde voorwaarden, met uitzondering van het vereiste inzake een joint venture.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In BE: voor de levering van elektriciteit door een tussenpersoon die in België gevestigde afnemers heeft die zijn aangesloten op het nationale net of op een directe lijn met een nominale spanning van meer dan 70 000 volt is een vergunning vereist. Die vergunning kan alleen worden afgegeven aan een persoon van de EER.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang:

In FR: voor de productie van elektriciteit.

Bestaande maatregelen:

BE: Koninklijk besluit van 11 oktober 2000 tot vaststelling van de criteria en de procedure voor toekenning van individuele vergunningen voorafgaand aan de aanleg van directe lijnen;

Koninklijk besluit van 20 december 2000 betreffende de voorwaarden en de procedure voor de toekenning van domeinconcessies voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de productie van elektriciteit uit water, stromen of winden, in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht;

Koninklijk besluit van 12 maart 2002 betreffende de nadere regels voor het leggen van kabels die in de territoriale zee of het nationaal grondgebied binnenkomen of die geplaatst of gebruikt worden in het kader van de exploratie van het continentaal plat, de exploitatie van de minerale rijkdommen en andere niet-levende rijkdommen daarvan of van de werkzaamheden van kunstmatige eilanden, installaties of inrichtingen die onder Belgische rechtsmacht vallen;

Koninklijk besluit van 2 april 2003 betreffende de vergunningen voor de levering van elektriciteit door tussenpersonen en betreffende de gedragsregels die op hen van toepassing zijn; en

Koninklijk besluit van 12 juni 2001 betreffende de algemene voorwaarden voor de levering van aardgas en de toekenningsvoorwaarden van de leveringsvergunningen voor aardgas.

CY: Wetten tot regulering van de elektriciteitsmarkt van 2021.

FI: Sähkömarkkinalaki (Wet inzake de elektriciteitsmarkt) 588/2013.

FR: Code de l'énergie.

LT: Wet nr. XIII-306 van de Republiek Litouwen inzake noodzakelijke maatregelen ter bescherming tegen de dreiging door onveilige kerncentrales in derde landen van 20 april 2017 (laatste wijziging van 19 december 2019 nr. XIII-2705).

PT: Wetsbesluit 215-A/2012; en

Wetsbesluit 215-B/2012, 8 oktober – elektriciteit.

- c) Brandstoffen, gas, ruwe olie of aardolieproducten (ISIC Rev. 3.1 232, 40, 402; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, deel van 88, 887 (met uitzondering van advies- en consultancydiensten))

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur, prestatie-eisen en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In CY: voor de vervaardiging van geraffineerde aardolieproducten voor zover de investeerder onder zeggenschap staat van een natuurlijk persoon of een rechtspersoon uit een derde land dat goed is voor meer dan 5 % van de invoer van aardolie of aardgas van de Unie, en de productie van gas, de distributie van gasvormige brandstoffen via leidingen voor eigen rekening, het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen, diensten in verband met de distributie van aardgas, met uitzondering van advies- en consultancydiensten, diensten inzake de groothandel of detailhandel in motorbrandstoffen en ander gas dan flessengas.

In FI: het recht om met het oog op de energiezekerheid de zeggenschap over of eigendom van een terminal voor vloeibaar aardgas (lng) door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen te verbieden (met inbegrip van die delen van de lng-terminal die dienen voor de opslag en hervergassing van lng).

In FR: enkel bedrijven waarvan 100 % van het kapitaal in handen is van de Franse staat, een andere overheidsinstantie of ENGIE mogen om redenen van nationale energiezekerheid eigenaar zijn van gastransmissie- of distributiesystemen en die exploiteren.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In BE: voor de opslag van gas, met betrekking tot de rechtsvormen en de behandeling van publieke of particuliere marktdeelnemers waaraan België exclusieve rechten heeft toegekend. Vestiging binnen de Unie is vereist voor de opslag van gas (deel van CPC 742).

In BG: voor het vervoer via pijpleidingen en de opslag van aardolie en aardgas, met inbegrip van doorvoer (CPC 71310, deel van CPC 742).

In PT: voor de grensoverschrijdende verlening van diensten inzake de opslag van via pijpleidingen vervoerde brandstoffen (aardgas). Bovendien worden concessies voor de transmissie, distributie en ondergrondse opslag van aardgas en voor de terminals voor de aanlanding, opslag en hervergassing van lng na openbare aanbestedingen gegund via contracten (CPC 7131, CPC 7422).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In BE: voor het vervoer van aardgas en andere brandstoffen via pijpleidingen is een vergunning vereist. Een vergunning kan alleen worden verleend aan een persoon die is gevestigd in een lidstaat (overeenkomstig artikel 3 van het KB van 14 mei 2002).

Als de vergunning wordt aangevraagd door een onderneming:

- a) moet de onderneming zijn opgericht overeenkomstig het Belgisch recht, het recht van een andere lidstaat of van een derde land dat zich ertoe heeft verbonden een regeling te handhaven die gelijkaardig is aan de gemeenschappelijke vereisten van Richtlijn 98/30/EG van het Europees Parlement en de Raad¹, en
- b) moet de onderneming beschikken over een administratieve zetel, een hoofdvestiging of een maatschappelijke zetel binnen een lidstaat of een derde land dat zich ertoe heeft verbonden een regeling te handhaven die gelijkaardig is aan de gemeenschappelijke vereisten van Richtlijn 98/30/EG, op voorwaarde dat de activiteit van die vestiging of maatschappelijke zetel een effectief en bestendig verband heeft met de economie van het betrokken land (CPC 7131).

¹ Richtlijn 98/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas (PB EU L 204 van 21.7.1998, blz. 1).

In BE: in het algemeen is voor de levering van aardgas aan in België gevestigde afnemers (dit zijn zowel distributiebedrijven als consumenten met een totaal gecombineerd verbruik van gas uit alle leveringsbronnen van ten minste een miljoen kubieke meter per jaar) een individuele vergunning van de minister vereist, behalve wanneer de leverancier een distributiebedrijf is dat zijn eigen distributienet gebruikt. Een dergelijke vergunning kan alleen worden afgegeven aan personen van de Unie.

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – lokale aanwezigheid:

In CY: voor de grensoverschrijdende verlening van diensten inzake de opslag van via pijpleidingen vervoerde brandstoffen en de detailhandel in stookolie en flessengas anders dan per postorder (CPC 613, CPC 62271, CPC 63297, CPC 7131, CPC 742).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang:

In HU: voor het verlenen van diensten inzake vervoer via pijpleidingen is vestiging vereist. Diensten kunnen uitsluitend worden verleend via een door de staat of de lokale overheid toegekend concessiecontract. De verlening van die dienst is geregeld bij de Hongaarse wet inzake concessies (CPC 7131).

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang:

In LT: voor het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen en hulpdiensten voor het vervoer van andere goederen dan brandstof via pijpleidingen.

Bestaande maatregelen:

BE: Koninklijk besluit van 14 mei 2002 betreffende de vervoersvergunning voor gasachtige producten en andere door middel van leidingen; en

Wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (artikel 8.2).

BG: Energiewet.

CY: Wetten tot regeling van de gasmarkt van 2004, Wet 183(I)/2004 zoals gewijzigd;

Wet inzake aardolie (pijpleidingen), hoofdstuk 273;

Wet inzake aardolie, hoofdstuk 272 zoals gewijzigd, en

Wetten inzake de specificaties voor aardolie en brandstoffen van 2003, Wet 148(I)/2003 zoals gewijzigd.

FI: Maakaasumarkkinalaki (wet inzake de aardgasmarkt) (587/2017).

FR: Code de l'énergie.

HU: Wet XVI van 1991 inzake concessies.

LT: Wet van de Republiek Litouwen van 10 oktober 2000 inzake aardgas, nr. VIII-1973.

PT: Wetsbesluit 230/2012 en Wetsbesluit 231/2012, 26 oktober – aardgas;

Wetsbesluit 215-A/2012 en Wetsbesluit 215-B/2012, 8 oktober – elektriciteit; en

Wetsbesluit 31/2006, 15 februari – ruwe olie/aardolieproducten.

- d) Kernenergie (ISIC rev. 3.1 12, 3.1 23, 120, 1200, 233, 2330, 40, deel van 4010, CPC 887)

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In DE: voor de productie, de verwerking of het vervoer van nucleair materiaal en de opwekking of distributie van kernenergie.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling:

In AT en FI: voor de productie, de verwerking of het vervoer van nucleair materiaal en de opwekking of distributie van kernenergie.

In BE: voor de productie, de verwerking of het vervoer van nucleair materiaal en de opwekking of distributie van kernenergie.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur, prestatie-eisen:

In HU en SE: voor de verwerking van kernbrandstof en de productie van elektriciteit met kernenergie.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur:

In BG: voor de verwerking van splijt- en fusiestoffen of materialen waaruit die worden verkregen, alsmede de handel daarin, het onderhoud en herstel van apparatuur en systemen voor kernenergieproductiefaciliteiten, het vervoer daarvan en van het afval dat ontstaat bij hun verwerking, het gebruik van ioniserende straling, en alle andere diensten met betrekking tot het gebruik van kernenergie voor vreedzame doeleinden (waaronder ingenieurs- en adviesdiensten, diensten met betrekking tot software, enz.).

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling:

In FR: de fabricage, de productie, de verwerking, de opwekking, de distributie of het vervoer van nucleair materiaal moet voldoen aan de verplichtingen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie.

Bestaande maatregelen:

AT: Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich (federale constitutionele wet betreffende een kernvrij Oostenrijk), BGBl. I nr. 149/1999.

BG: Wet inzake het veilige gebruik van kernenergie.

FI: Ydinenergi laki (wet inzake kernenergie) (990/1987).

HU: Wet CXVI van 1996 inzake kernenergie, en

Overheidsbesluit nr. 72/2000 inzake kernenergie.

SE: Zweeds milieuwetboek (1998:808), en

de wet inzake activiteiten op het gebied van nucleaire technologie (1984:3).

Voorbehoud nr. 23 – Overige diensten, niet elders ingedeeld

Sector: Overige diensten, niet elders ingedeeld

Bedrijfstakkenclassificatie: CPC 9703, deel van CPC 612, deel van CPC 621, deel van CPC 625,
deel van 85990

Betrokken verplichtingen: Markttoegang

Nationale behandeling

Prestatie-eisen

Hoger management en raden van bestuur

Lokale aanwezigheid

Hoofdstuk: Handel in diensten en investeringen

Omschrijving:

De EU behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het hierna volgende:

a) Diensten op het gebied van begrafenis, crematie en lijkbezorging (CPC 9703)

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang:

In FI: diensten van crematoria en exploitatie dan wel onderhoud van begraafplaatsen en kerkhoven mogen alleen worden uitgevoerd door de staat, gemeenten, parochies, religieuze gemeenschappen en stichtingen of verenigingen zonder winstoogmerk.

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

In DE: alleen publiekrechtelijke rechtspersonen kunnen een begraafplaats openhouden.
De oprichting en de exploitatie van begraafplaatsen en diensten in verband met begravenissen.

In PT: voor de verlening van diensten op het gebied van begrafenis en lijkbezorging is commerciële aanwezigheid vereist. Om als technisch leidinggevende te werken voor entiteiten die diensten verlenen op het gebied van begrafenis en lijkbezorging, is de nationaliteit van een lidstaat van de EER vereist.

In SE: het monopolie op diensten op het gebied van crematie en begrafenis ligt bij de Zweedse Kerk of een lokale overheid.

In CY, SI: diensten op het gebied van begrafenis, crematie en lijkbezorging.

Bestaande maatregelen:

FI: Hautaustoimilaki (Begrafeniswet) (457/2003).

PT: Wetsbesluit 10/2015 van 16 januari, alterado p/Lei 15/2018, 27 março.

SE: Begravningslag (1990:1144) (begrafeniswet); en

Begravningsförfordningen (1990:1147) (begrafenisverordening).

b) Overige zakelijke diensten

Met betrekking tot grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang:

In FI: vestiging in Finland of elders in de EER is vereist voor het verlenen van diensten voor elektronische identificatie.

Bestaande maatregelen:

FI: Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista 617/2009
(Wet inzake sterke elektronische identificatie- en vertrouwensdiensten 617/2009).

c) Nieuwe diensten

Met betrekking tot liberalisering van investeringen – markttoegang, nationale behandeling, hoger management en raden van bestuur, prestatie-eisen en grensoverschrijdende handel in diensten – markttoegang, nationale behandeling, lokale aanwezigheid:

De EU: voor nieuwe diensten die niet zijn ingedeeld in de CPC.

Lijst van Nieuw-Zeeland

Toelichting

Voor alle duidelijkheid: de maatregelen die Nieuw-Zeeland kan nemen in overeenstemming met artikel 10.64 (Prudentiële uitzonderingsbepaling), op voorwaarde dat ze voldoen aan de vereisten van dat artikel, omvatten de maatregelen betreffende:

- a) licenties, registratie of vergunning als financiële instelling of verlener van grensoverschrijdende financiële diensten, en bijbehorende vereisten;
- b) rechtsvorm, inclusief wettelijke oprichtingsvereisten voor systeemrelevante financiële instellingen, beperkingen inzake deposito-activiteiten van filialen van overzeese banken, en overeenkomstige vereisten, en vereisten met betrekking tot bestuurders en hoger management van een financiële instelling of grensoverschrijdende financiële dienstverlener;
- c) kapitaal, blootstelling verbonden partijen, liquiditeit, openbaarmaking en andere risicobeheervereisten;
- d) betalings-, clearing- en afwikkelingssystemen (inclusief effectensystemen);
- e) bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, en
- f) het in moeilijkheden raken of faillissement van een financiële instelling of grensoverschrijdende financiële dienstverlener.

Sector	Alle sectoren
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Meestbegunstigingsbehandeling (artikel 10.17) Lokale aanwezigheid (artikel 10.15) Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5) Prestatie-eisen (artikel 10.9) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot: a) het verlenen van publieke rechtshandhaving en penitentiaire diensten; en b) de volgende diensten, voor zover het sociale diensten zijn die voor een openbaar doel zijn ingesteld: i) kinderopvang; ii) gezondheid; iii) inkomenszekerheid en -verzekering; iv) openbaar onderwijs; v) volkshuisvesting; vi) openbaar onderwijs; vii) openbaar vervoer; viii) openbare voorzieningen; ix) afvalverzameling en -verwerking; x) sanitaire voorzieningen; xi) rioleringen; xii) afvalwaterbeheer; xiii) afvalbeheer; xiv) sociale zekerheid en verzekeringen; en xv) sociale zekerheid en sociale diensten.

Sector	Financiële diensten
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Meestbegunstigingsbehandeling (artikelen 10.17 en 10.7) Lokale aanwezigheid (artikel 10.15) Prestatie-eisen (artikel 10.9) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8) Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot het aanbieden van de volgende diensten: a) verplichte sociale verzekering voor persoonlijk letsel veroorzaakt door een ongeval, werkgerelateerde geleidelijke ziekte en infectie, en behandeling letsel; en b) calamiteitenverzekering voor niet-zakelijk onroerend goed voor vervangende dekking tot een bepaald wettelijk maximum.
Bestaande maatregelen	Accident Compensation Act 2001 (wet ongevallenvergoeding) Earthquake Commission Act 1993 (wet van de commissie aardbevingen)

Sector	Financiële diensten
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikel 10.16) Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten a) Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot verzekeringen en aanverwante diensten, met uitzondering van: i) verzekering van risico's in verband met: A. zeevervoer, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en -vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het voertuig waarmee de goederen worden vervoerd en de daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid, en B. goederen in het internationale douanevervoer; C. krediet en borgtocht; D. landvoertuigen, met inbegrip van motorvoertuigen; E. brand en natuurevenementen; F. andere schade aan goederen; G. algemene aansprakelijkheid; H. diverse geldelijke verliezen; en I. verschil in voorwaarden en verschil in limieten, waarbij voor het verschil in voorwaarden of verschil in limieten dekking wordt verstrekt onder een door een verzekeraar uitgegeven hoofdpolis om risico's in meerdere jurisdicties te dekken; ii) herverzekering en retrocessie als bedoeld in punt B) van de definitie van "financiële dienst" in artikel 10.63 (Definities); iii) hulpdiensten voor verzekeringen, zoals bedoeld in punt D) van de definitie van "financiële dienst" in artikel 10.63 (Definities); en iv) verzekeringsbemiddeling, zoals diensten van makelaars en agenten, als bedoeld in punt C) van de definitie van "financiële dienst" in artikel 10.63 (Definities), van verzekeringsrisico's die verband houden met diensten vermeld in punt i).

- b) Lid a) staat verleners van de in punt a), i), C)-I) opgesomde diensten niet toe een dienst te verlenen aan een retailklant.
- c) In deze vermelding betekent “retailklant” voor Nieuw-Zeeland:
 - i) een natuurlijk persoon; of
 - ii) een retailklant zoals gedefinieerd in clause 3 van bijlage 5 bij de Financial Markets Conduct Act 2013.
- d) Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot bankdiensten en andere financiële diensten (met uitzondering van verzekeringen), met uitzondering van:
 - i) verstrekking en doorgifte van financiële informatie en verwerking van financiële gegevens en bijbehorende software, zoals bedoeld in punt K) van de definitie van “financiële dienst” in artikel 10.63 (Definities);
 - ii) adviesdiensten en andere financiële hulpdiensten zoals bedoeld in punt a), ii), L), van artikel 10.63 (Definities) met betrekking tot bankdiensten en andere financiële diensten, met uitzondering van bemiddeling zoals beschreven in dat artikel;
 - iii) portefeuillebeheerdiensten door een financiële dienstverlener van de Unie aan:
 - A. een geregistreerde regeling; of
 - B. een verzekeringsmaatschappij.
- e) Voor de toepassing van de in punt d), iii) gedane verbintenis:
 - i) “geregistreerde regeling”: een geregistreerde regeling zoals gedefinieerd in de Financial Markets Conduct Act 2013;
 - ii) “vermogensbeheer”: het per cliënt op discretionaire basis beheren van een portefeuille op grond van een door de cliënt gegeven opdracht, voor zover die portefeuille één of meer financiële instrumenten bevatten; en
 - iii) omvat portefeuillebeheer geen:
 - A. bewaarnemingsdiensten;
 - B. vermogensbeheerdiensten; of
 - C. uitvoeringsdiensten.

Sector	Financiële diensten Bankdiensten en andere financiële diensten (verzekeringen niet inbegrepen)
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikel 10.6) Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de oprichting of werking van enig gemeenschappelijk beleggingsfonds ("unit trust"), markt of andere faciliteit die is opgezet voor de handel in, of de toewijzing of het beheer van effecten in de coöperatieve zuivelonderneming die voortvloeien uit de samenvoeging goedgekeurd onder de Dairy Industry Restructuring Act 2001 (wet inzake de herstructurering van de zuivelindustrie) (of een opvolger daarvan).

Sector	Financiële diensten Bankdiensten en andere financiële diensten (verzekeringen niet inbegrepen)
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikel 10.6) Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de oprichting of werking van een beurs, effectenmarkt of termijnmarkt. Voor alle duidelijkheid: dit voorbehoud is niet van toepassing op een financiële instelling die deelneemt of wenst deel te nemen aan een dergelijke beurs, effectenmarkt of termijnmarkt.

Sector	Financiële diensten Verzekeringen en aanverwante diensten
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot verzekeringen en aanverwante diensten voor brancheorganisaties die zijn opgericht voor producten onder de volgende CPC-codes: a) 01, met uitzondering van 01110 en 01340 (landbouw-, tuinbouw- en groenteteeltproducten, met uitzondering van tarwe en kiwi); b) 02 (levende dieren en dierlijke producten); c) 211, met uitzondering van 21111, 21112, 21115, 21116 en 21119 (vlees en vleesproducten, met uitzondering van rundvlees, schapenvlees, pluimvee en slachtafval); d) 213-216 (bereide en geconserveerde groenten, vruchtensappen en groentesappen, bereide en geconserveerde vruchten en noten, dierlijke en plantaardige oliën en vetten); e) 22 (zuivelproducten); f) 2399 (andere voedingsmiddelen); en g) 261, met uitzondering van 2613, 2614, 2615, 02961, 02962 en 02963 (natuurlijke textielvezels voorbereid voor het spinnen, met uitzondering van wol).
Bestaande maatregelen	Commodity Levies Act 1990 (wet op de grondstoffenheffingen)

Sector	Financiële diensten Verzekeringen en aanverwante diensten
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot verzekeringen en aanverwante diensten voor brancheorganisaties die zijn opgericht voor producten onder de volgende CPC-codes: a) 01, met uitzondering van 01110 en 01340 (landbouw-, tuinbouw- en groenteteeltproducten, met uitzondering van tarwe en kiwi); b) 02 (levende dieren en dierlijke producten); c) 211, met uitzondering van 21111, 21112, 21115, 21116 en 21119 (vlees en vleesproducten, met uitzondering van rundvlees, schapenvlees, pluimvee en slachtafval); d) 213-216 (bereide en geconserveerde groenten, vruchtensappen en groentesappen, bereide en geconserveerde vruchten en noten, dierlijke en plantaardige oliën en vetten); e) 22 (zuivelproducten); f) 2399 (andere voedingsmiddelen); en g) 261, met uitzondering van 2613, 2614, 2615, 02961, 02962 en 02963 (natuurlijke textielvezels voorbereid voor het spinnen, met uitzondering van wol).
Bestaande maatregelen	Commodity Levies Act 1990 (wet op de grondstoffenheffingen)

Sector	Financiële diensten
Betrokken verplichtingen	Lokale aanwezigheid (artikel 10.15)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot: a) diensten in verband met verzekeringen en aanverwante diensten, met uitzondering van: i) verzekering van risico's in verband met: A. zeevervoer, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en -vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het voertuig waarmee de goederen worden vervoerd en de daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid, en B. goederen in het internationale douanevervoer; ii) herverzekering en retrocessie als bedoeld in punt B) van de definitie van “financiële dienst” in artikel 10.63 (Definities); en iii) hulpdiensten voor verzekeringen, zoals bedoeld in punt D) van de definitie van “financiële dienst” in artikel 10.63 (Definities); b) bankdiensten en andere financiële diensten (behalve verzekeringen), met uitzondering van: i) verstrekking en doorgifte van financiële informatie en verwerking van financiële gegevens en bijbehorende software, zoals bedoeld in punt K) van de definitie van “financiële dienst” in artikel 10.63 (Definities); en ii) adviesdiensten en andere financiële hulpdiensten zoals bedoeld in punt a), ii), L), van artikel 10.63 (Definities) met betrekking tot bankdiensten en andere financiële diensten, met uitzondering van bemiddeling zoals beschreven in dat artikel.

Sector	Alle sectoren
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5) Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Lokale aanwezigheid (artikel 10.15) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen met betrekking tot water vast te stellen of te handhaven, met inbegrip van de verdeling, opvang, behandeling en distributie van drinkwater.

Sector	Alle sectoren
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.15) Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Meestbegunstigingsbehandeling (artikelen 10.17 en 10.7) Lokale aanwezigheid (artikel 10.15) Prestatie-eisen (artikel 10.9) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen goed te keuren en te handhaven, uitsluitend als onderdeel van de overdracht van een dienst die wordt verleend in het kader van de uitoefening van overheidsgezag op de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst. Deze maatregelen kunnen omvatten: a) beperking van het aantal dienstverleners; b) toestaan dat een onderneming, die geheel of grotendeels eigendom is van de overheid van Nieuw-Zeeland, de enige dienstverlener is of een van een beperkt aantal dienstverleners; c) het opleggen van beperkingen aan de samenstelling van hoger management en raden van bestuur; d) lokale aanwezigheid vereisen; en e) de rechtsvorm van de dienstverlener vermelden.

Sector	Alle sectoren
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5) Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Meestbegunstigingsbehandeling (artikelen 10.17 en 10.7) Prestatie-eisen (artikel 10.9) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Wanneer de overheid van Nieuw-Zeeland volledig eigenaar is van of feitelijke zeggenschap heeft over een onderneming, behoudt Nieuw-Zeeland zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de verkoop van aandelen in die onderneming of activa van die onderneming aan een persoon, waarbij Nieuw-Zeelandse onderdanen een gunstiger behandeling krijgen.

Sector	Alle sectoren
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikel 10.5) Nationale behandeling (artikel 10.6) Prestatie-eisen (artikel 10.9) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Investerings Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven die de goedkeuringscriteria uiteenzetten welke moeten worden toegepast op de categorieën van buitenlandse investeringen die goedkeuring vereisen op grond van de Nieuw-Zeelandse regeling voor buitenlandse investeringen. Voor transparantiedoelinden zijn die categorieën, zoals uiteengezet in bijlage 10-A (Bestaande maatregelen) – Nieuw-Zeeland – de volgende: a) de verwerving van of de zeggenschap over, door niet-overheidsbronnen, van 25 % of meer van enige categorie aandelen¹ of stemrechten² in een Nieuw-Zeelandse entiteit waarbij de vergoeding voor de overdracht of de waarde van de activa hoger is dan 200 miljoen NZ\$;

¹ Voor alle duidelijkheid: de term “aandelen” omvat aandelen en andere soorten effecten.

² Voor alle duidelijkheid: de term “stemrechten” omvat de bevoegdheid van zeggenschap over de samenstelling van 25 % of meer van het bestuursorgaan van de Nieuw-Zeelandse entiteit.

	b) de aanvang van bedrijfsactiviteiten of overname van een bestaand bedrijf door niet-overheidsbronnen, waaronder bedrijfsmiddelen, in Nieuw-Zeeland, waarbij de totale uitgaven voor het opzetten of verwerven van dat bedrijf of die activa hoger zijn dan 200 miljoen NZ\$; c) de verwerving van of de zeggenschap over, door overheidsbronnen, van 25 % of meer van enige categorie aandelen¹ of stemrechten² in een Nieuw-Zeelandse entiteit waarbij de vergoeding voor de overdracht of de waarde van de activa hoger is dan 200 miljoen NZ\$; d) de aanvang van bedrijfsactiviteiten of overname van een bestaand bedrijf door overheidsbronnen, waaronder bedrijfsactiva, in Nieuw-Zeeland, waarbij de totale uitgaven voor het opzetten of verwerven van dat bedrijf of die activa hoger zijn dan 200 miljoen NZ\$; e) de verwerving van of de zeggenschap over, ongeacht de dollarwaarde, bepaalde categorieën land die als gevoelig worden beschouwd of waarvoor specifieke goedkeuring vereist is volgens de Nieuw-Zeelandse wetgeving inzake buitenlandse investeringen; en f) elke transactie, ongeacht de dollarwaarde, die zou resulteren in een buitenlandse investering in vangstquota.
Bestaande maatregelen	Overseas Investment Act 2005 (wet op buitenlandse investeringen) Fisheries Act 1996 (visserijwet) Overseas Investment Regulations 2005 (regelgeving voor buitenlandse investeringen)

¹ Voor alle duidelijkheid: de term “aandelen” omvat aandelen en andere soorten effecten.

² Voor alle duidelijkheid: de term “stemrechten” omvat de bevoegdheid van zeggenschap over de samenstelling van 25 % of meer van het bestuursorgaan van de Nieuw-Zeelandse entiteit.

Sector	Alle sectoren
Betrokken verplichtingen	Meestbegunstigingsbehandeling (artikelen 10.17 en 10.7)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven die aan een Partij of een niet-Partij een gedifferentieerde behandeling toekennen ingevolge een bilaterale of multilaterale internationale handelsovereenkomst die van kracht is of die werd ondertekend voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst. Voor alle duidelijkheid: dit omvat, met betrekking tot overeenkomsten inzake de liberalisering van de handel in goederen, diensten of investeringen, alle maatregelen die worden genomen als onderdeel van een breder proces van economische integratie of handelsliberalisering tussen de partijen bij dergelijke overeenkomsten. Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven die aan een Partij of een niet-Partij een gedifferentieerde behandeling toekennen ingevolge een internationale handelsovereenkomst die van kracht is of die werd ondertekend na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, waaronder: a) luchtvaart; b) visserij; en c) maritieme aangelegenheden.

Sector	Alle sectoren
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Lokale aanwezigheid (artikel 10.15)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de controle, het beheer of het gebruik van: a) beschermde gebieden: gebieden die zijn ingesteld onder en onderworpen zijn aan de controle van wetgeving, inclusief hulpbronnen op land en belangen in land of water, die zijn opgezet voor erfgoedbeheerdoeleinden (zowel historisch als natuurlijk erfgoed), openbare recreatie en landschapsbehoud; of b) soorten die eigendom zijn van en zijn vastgesteld door de Kroon of die worden beschermd bij of krachtens een wettelijk besluit.
Bestaande maatregelen	Conservation Act 1987 ((natuur)instandhoudingswet) en de wettelijke besluiten opgenomen in: Lijst 1 van de Conservation Act 1987 ((natuur)instandhoudingswet) Resource Management Act 1991 (Wet op het beheer van hulpbronnen) Local Government Act 1974 (Wet lokale bestuurlijke organisatie)

Sector	Alle sectoren
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8) Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5) Prestatie-eisen (artikel 10.9)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om nationaliteits- of ingezetenschapsmaatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot: a) dierenwelzijn; en b) het behoud van het leven en de gezondheid van planten, dieren en mensen, waaronder met name: i) voedselveiligheid van binnenlandse en geëxporteerde levensmiddelen; ii) diervoeders; iii) voedselnormen; iv) biobeveiliging; v) biodiversiteit; en vi) certificering van de plant- of diergezondheidsstatus van goederen. Nieuw-Zeeland behoudt zich ook het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven die de aankoop op zijn grondgebied van nalevings-, monitoring- en vergelijkbare diensten vereisen om ervoor te zorgen dat aan de wettelijke vereisten met betrekking tot de volgende zaken wordt voldaan: i) dierenwelzijn; ii) voedselveiligheid van binnenlandse en geëxporteerde levensmiddelen; iii) diervoeders; iv) voedselnormen; v) biobeveiliging; vi) de biodiversiteit;

	vii) certificering van de plant- of diergezondheidsstatus van goederen; viii) aanpassing aan de klimaatverandering; en ix) duurzaamheid. Niets in dit voorbehoud mag worden opgevat als een afwijking van de verplichtingen van hoofdstuk 6 (Sanitaire en fytosanitaire maatregelen), of van de verplichtingen van de SPS-Overeenkomst of de sanitaire overeenkomst. Niets in dit voorbehoud mag worden opgevat als een afwijking van de verplichtingen van hoofdstuk 9 (Technische handelsbelemmeringen), of van de verplichtingen van de TBT-Overeenkomst.
--	---

Sector	Alle sectoren
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5) Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Prestatie-eisen (artikel 10.9) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven die zijn genomen bij of krachtens een wettelijk besluit met betrekking tot de vooroever en de zeebodem, de binnenwateren zoals gedefinieerd in internationaal recht (inclusief de bodem, de ondergrond en de randen van dergelijke binnenwateren), de territoriale zee, de exclusieve economische zone en het continentaal plat, ook voor de uitgifte van maritieme concessies op het continentaal plat.
Bestaande maatregelen	Resource Management Act 1991 (wet op het beheer van hulpbronnen) Marine and Coastal Area (Takutai Moana) Act 2011 (wet op het zee- en kustgebied) Continental Shelf Act 1964 (wet inzake het continentaal plat) Crown Minerals Act 1991 (wet inzake minerale van de staat) Exclusive Economic Zone and Continental Shelf (Environmental Effects) Act 2012 (wet inzake exclusieve economische zone en continentaal plat (milieueffecten))

Sector	Zakelijke diensten Brandweer
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de verlening van brandpreventie- en brandbestrijdingsdiensten, met uitzondering van brandbestrijdingsdiensten vanuit de lucht. Het voorbehoud met betrekking tot markttoegang (Investerings) heeft enkel betrekking op het verlenen van diensten via commerciële aanwezigheid.
Bestaande maatregelen	Fire and Emergency New Zealand Act 2017

Sector	Zakelijke diensten Onderzoek en ontwikkeling
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5) Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Prestatie-eisen (artikel 10.9)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot: a) onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten uitgevoerd door door de overheid gefinancierde tertiaire instellingen of door Crown Research Institutes (onderzoekinstellingen van de Kroon) wanneer dergelijk onderzoek wordt uitgevoerd voor een openbaar doel; of b) diensten voor onderzoek en experimentele ontwikkeling op het gebied van natuurwetenschappen, scheikunde, biologie, techniek en technologie, landbouwwetenschappen, medische, farmaceutische en andere natuurwetenschappen, d.w.z. CPC 8510.

Sector	Zakelijke diensten Technische keuring en analyses
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot: a) testen en toetsen van samenstelling en zuiverheid (CPC 86761); b) technische inspectiediensten (CPC 86764); c) overige technische keuring en analyses (CPC 86769); d) geologie, geofysica en andere vormen van wetenschappelijke prospectie (CPC 86751); en e) geneesmiddelentests.

Sector	Zakelijke diensten Visserij en aquacultuur Diensten met betrekking tot visserij en aquacultuur
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5) Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Meestbegunstigingsbehandeling (artikelen 10.17 en 10.7) Lokale aanwezigheid (artikel 10.15) Prestatie-eisen (artikel 10.9) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om controle uit te oefenen op de activiteiten van buitenlandse visserij, met inbegrip van het aanlanden van vis, de eerste aanlanding van op zee verwerkte vis en de toegang tot Nieuw-Zeelandse havens (havenprivileges) in overeenstemming met de bepalingen van het VN-Zeerechtverdrag.
Bestaande maatregelen	Fisheries Act 1996 (visserijwet) Aquaculture Reform Act 2004 (wet inzake de hervorming van de aquacultuur)

Sector	Zakelijke diensten Energie Verwerkende industrie Groothandel Detailhandel
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5) Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Meestbegunstigingsbehandeling (artikelen 10.17 en 10.7) Lokale aanwezigheid (artikel 10.15) Prestatie-eisen (artikel 10.9) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen te nemen om de productie, het gebruik, de distributie of de detailhandel van kernenergie te verbieden, te reguleren, te beheren of te controleren, inclusief het stellen van voorwaarden voor personen om dit te doen.

Sector	Landbouw, met inbegrip van diensten in verband met de landbouw
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5) Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Prestatie-eisen (artikel 10.9) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot: a) het houden van aandelen in de coöperatieve zuivelonderneming die voortvloeit uit de fusie die is toegestaan op grond van de Dairy Industry Restructuring Act 2001 (wet inzake de herstructurering van de zuivelindustrie) (of een rechtsopvolger); en b) de vervreemding van activa van die vennootschap of haar rechtsopvolgers.
Bestaande maatregelen	Dairy Industry Restructuring Act 2001 (wet inzake de herstructurering van de zuivelindustrie)

Sector	Landbouw, met inbegrip van diensten in verband met de landbouw
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5) Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Prestatie-eisen (artikel 10.9) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de exportmarketing van verse kiwi's naar alle markten behalve Australië.
Bestaande maatregelen	Kiwifruit Industry Restructuring Act 1999 and Regulations (wet inzake de herstructurering van de kiwi-industrie en regelgeving)

Sector	Landbouw, met inbegrip van diensten in verband met de landbouw
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5) Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Prestatie-eisen (artikel 10.9) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot: a) het specificeren van de voorwaarden voor het opzetten en uitvoeren van door de overheid goedgekeurde toewijzingsregelingen voor de distributie van exportproducten die zijn opgenomen onder de GS-categorieën die onder de Overeenkomst inzake de landbouw vallen, naar markten waar tariefcontingenten, landspecifieke preferenties of andere maatregelen met een vergelijkbaar effect van kracht zijn; en b) de toewijzing van distributierechten aan aanbieders van groothandelsdiensten op grond van de oprichting of uitvoering van een dergelijke toewijzingsregeling. Deze vermelding is niet bedoeld om alle investeringen in de levering van groothandels- en distributiediensten met betrekking tot goederen in de GS-hoofdstukken die onder de Overeenkomst inzake de landbouw vallen, te verbieden. De vermelding is van toepassing op investeringen voor zover de in dit voorbehoud gespecificeerde dienstensectoren een subset zijn van landbouwproducten die onderworpen zijn aan tariefcontingenten, landspecifieke preferenties of andere maatregelen met een vergelijkbaar effect.

Sector	Landbouw, met inbegrip van diensten in verband met de landbouw
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikel 10.5) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Investerings Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven die nodig zijn om uitvoering te geven aan de opstelling of uitvoering van verplichte marketingplannen (ook “exportmarketingstrategieën” genoemd) voor de exportmarketing van producten die zijn afgeleid van: a) de landbouw; b) de bijenteelt; c) de tuinbouw; d) de boomteelt; e) de akkerbouw; en f) de veeteelt, wanneer er binnen de relevante sector steun is voor het aannemen of activeren van een verplicht collectief marketingplan. Voor alle duidelijkheid: verplichte marketingplannen sluiten in het kader van dit voorbehoud maatregelen uit die het aantal marktdeelnemers beperken of de omvang van de export beperken. Het voorbehoud met betrekking tot markttoegang (Investerings) heeft enkel betrekking op het verlenen van een dienst via commerciële aanwezigheid.
Bestaande maatregelen	New Zealand Horticulture Export Authority Act 1987 (Nieuw-Zeelandse wet inzake de exportautoriteit voor de tuinbouw)

Sector	Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening
Betrokken verplichtingen	Meestbegunstigingsbehandeling (artikelen 10.17 en 10.7) Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot alle dienstverleners en investeerders voor de levering van adoptiediensten. Het voorbehoud met betrekking tot markttoegang (Investerings) heeft enkel betrekking op het verlenen van een dienst via commerciële aanwezigheid.
Bestaande maatregelen:	Adoption Act 1995 (adoptiewet) Adoption (Inter-country) Act 1997 (wet inzake internationale adoptie)

Sector	Cultuur, sport en recreatie
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5) Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Prestatie-eisen (artikel 10.9) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot gok-, wed- en prostitutiediensten.
Bestaande maatregelen	Gambling Act 2003 (kansspelwet) en regelgeving Prostitution Reform Act 2003 (wet inzake de hervorming van de prostitutie) Racing Act 2003 (wet inzake paardenrennen) Racing (Harm Prevention and Minimisation) Regulations 2004 (reglementen voor paardenrennen (preventie en minimalisering van letsel)) Racing (New Zealand Greyhound Racing Association Incorporated) Order 2009 (bevel inzake paardenrennen)

Sector	Cultuur, sport en recreatie Bibliotheken, archieven, musea en andere culturele diensten
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5) Meestbegunstigingsbehandeling (artikelen 10.17 en 10.7) Lokale aanwezigheid (artikel 10.15) Prestatie-eisen (artikel 10.9)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot: a) cultureel erfgoed van nationale waarde, met inbegrip van etnologisch, archeologisch, historisch, literair, artistiek, wetenschappelijk of technologisch erfgoed, evenals collecties die zijn gedocumenteerd, bewaard en tentoongesteld door musea, galerieën, bibliotheken, archieven en andere instellingen voor het verzamelen van erfgoed; b) openbare archieven; c) bibliotheek- en museumdiensten; en d) diensten voor het behoud van historische of heilige plaatsen of historische gebouwen.

Sector	Vervoer Maritieme diensten
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5) Meestbegunstigingsbehandeling (artikelen 10.17 en 10.7) Prestatie-eisen (artikel 10.9) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot: a) het vervoer over zee van passagiers of vracht tussen een in Nieuw-Zeeland gelegen haven en een andere in Nieuw-Zeeland gelegen haven en verkeer dat begint en eindigt in dezelfde haven in Nieuw-Zeeland (cabotage over zee), met uitzondering van het vervoer van lege containers; b) feederdiensten; c) oprichting van een geregistreerde onderneming om een vloot onder Nieuw-Zeelandse vlag te laten varen; en d) de registratie van vaartuigen in Nieuw-Zeeland.

Sector	Distributiediensten
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven voor doeleinden van volksgezondheid of sociaal beleid met betrekking tot groot- en detailhandel in tabaksproducten en alcoholische dranken.

Sector	Alle sectoren
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikel 10.6) Prestatie-eisen (artikel 10.9)
Omschrijving	Investerings Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om belastingmaatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de verkoop, aankoop of overdracht van niet-zakelijk onroerend goed (inclusief belangen die voortvloeien uit leaseovereenkomsten, financierings- en winstdelingsregelingen en het verwerven van belangen in ondernemingen die niet-zakelijk onroerend goed bezitten). Voor alle duidelijkheid: niet-zakelijk onroerend goed omvat geen niet-residentieel commercieel vastgoed.

Sector	Alle sectoren
Betrokken verplichtingen	Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Investerings Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven om het volgende te eisen: a) één lid van een raad van bestuur moet de nationaliteit van Nieuw-Zeeland hebben; of b) een minderheid van een raad van bestuur moet de nationaliteit van Nieuw-Zeeland hebben, wanneer die vereiste geen wezenlijke afbreuk doet aan het vermogen van de investeerder om zeggenschap over zijn onderneming uit te oefenen, op voorwaarde dat het vereiste bedoeld is om naleving van wet- of regelgeving te verzekeren die niet in strijd is met deze Overeenkomst.
Bestaande maatregelen	Companies Act 1993 (wet inzake ondernemingen) Limited Partnerships Act 2008 (wet inzake commanditaire vennootschappen)

Sector	Alle sectoren
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Lokale aanwezigheid (artikel 10.15) Prestatie-eisen (artikel 10.9) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8) Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven die het nodig acht om de rechten, belangen, plichten en verantwoordelijkheden van Māori te beschermen of te bevorderen met betrekking tot handel langs elektronische weg, onder meer ter nakoming van zijn verplichtingen onder te Tiriti o Waitangi / het Verdrag van Waitangi, op voorwaarde dat dergelijke maatregelen niet worden gebruikt als middel tot willekeurige of ongerechtvaardigde discriminatie van personen van de andere Partij of als een verkapte beperking van de handel in diensten en investeringen. De Partijen komen overeen dat de interpretatie van te Tiriti o Waitangi / het Verdrag van Waitangi, met inbegrip van de aard van de rechten en verplichtingen die daaruit voortvloeien, niet onderworpen zal zijn aan de bepalingen inzake geschillenbeslechting van deze Overeenkomst.

Sector	Communicatiediensten Post- en koeriersdiensten
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen
	Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven die postexploitanten die zich schuldig maken aan concurrentiebeperkend gedrag, aanvullende voorwaarden voor marktwerking of uitschrijving opleggen. Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven die het land in staat zouden stellen de uitgifte van postzegels met de woorden “New Zealand” te beperken¹. Het voorbehoud met betrekking tot markttoegang (Investerings) heeft enkel betrekking op het verlenen van een dienst via commerciële aanwezigheid.

¹ De uitgifte van postzegels met de woorden “New Zealand” aan door de Wereldpostunie (Universal Postal Union) aangewezen exploitanten, behalve wanneer de woorden “New Zealand” deel uitmaken van de naam van de exploitant die de postzegels uitgeeft.

Sector	Distributiediensten Handelsbemiddeling
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Investerings en grensoverschrijdende handel in diensten Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot sectoren die niet onder de volgende CPC-codes vallen: a) CPC 62113-62115; b) CPC 62117-62118; c) CPC 62111 met uitzondering van 02961-02963 (schapenwol); d) CPC 62112 met uitzondering van CPC 21111, 21112, 21115, 21116 en 21119 (eetbare slachtafvallen van runderen en schapen) en 02961-02963 (schapenwol); en e) CPC 62116 met uitzondering van 2613-2615 (schapenwol). Met betrekking tot sectoren die onder de volgende CPC-codes vallen: a) CPC 62111 alleen voor 02961-02963 (schapenwol); b) CPC 62112 alleen voor CPC 21111, 21112, 21115, 21116 en 21119 (eetbare slachtafvallen van runderen en schapen) en 02961-02963 (schapenwol); en c) CPC 62116 alleen voor 2613-2615 (schapenwol). Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot exportdistributie die betrekking heeft op: a) de toewijzing van distributierechten met betrekking tot de uitvoer van producten aan exportmarkten waar tariefcontingenten, landspecifieke preferenties en andere maatregelen met een vergelijkbaar effect beperkingen stellen aan het aantal dienstverleners, de totale waarde van dienstentransacties of het aantal dienstverrichtingen; en b) verplichte exportmarketingstrategieën wanneer er steun is binnen de relevante sector. Deze exportmarketingstrategieën omvatten geen maatregelen die het aantal marktdeelnemers beperken of de omvang van de export beperken. Het voorbehoud met betrekking tot markttoegang (Investerings) heeft enkel betrekking op het verlenen van een dienst via commerciële aanwezigheid.

Sector	Distributiediensten Groothandel
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot sectoren die niet onder de volgende CPC-codes vallen: a) CPC 6223-6226, en 6228; b) CPC 6221 met uitzondering van 02961-02963 (schapenwol); c) CPC 6222 met uitzondering van CPC 21111, 21112, 21115, 21116 en 21119 (eetbare slachtafval van schapen en runderen), en d) CPC 62277 met uitzondering van 2613-2615 (schapenwol). Met betrekking tot sectoren die onder de volgende CPC-codes vallen: a) CPC 6221 alleen voor 02961-02963 (schapenwol); b) CPC 6222 alleen voor CPC 21111, 21112, 21115; c) CPC 21116 en 21119 (eetbare slachtafval van schapen of runderen); en d) CPC 62277 alleen voor 2613-2615 (schapenwol). Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot exportdistributie die betrekking heeft op: a) de toewijzing van distributierechten met betrekking tot de uitvoer van producten aan exportmarkten waar tariefcontingenten, landspecifieke preferenties en andere maatregelen met een vergelijkbaar effect beperkingen stellen aan het aantal dienstverleners, de totale waarde van dienstentransacties of het aantal dienstverrichtingen; en b) verplichte exportmarketingstrategieën wanneer er steun is binnen de relevante sector. Deze exportmarketingstrategieën omvatten geen maatregelen die het aantal marktdeelnemers beperken of de omvang van de export beperken. Het voorbehoud met betrekking tot markttoegang (Investerings) heeft enkel betrekking op het verlenen van een dienst via commerciële aanwezigheid.

Sector	Lucht- en zeevervoer Verkoop en marketing van lucht- en zeevervoerdiensten
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot producten die vallen onder CPC 01, 02, 211, 213 tot en met 216, 22, 2399 en 261 (met uitzondering van marketing en verkoop met betrekking tot CPC 21111, 21112, 21115, 21116 en 21119 (eetbare slachtafval van runderen en schapen), CPC 2613 en 2615 (schapenwol) en CPC 02961 tot en met 02963 (schapenwol)). Het voorbehoud met betrekking tot markttoegang (Investerings) heeft enkel betrekking op het verlenen van een dienst via commerciële aanwezigheid.

Sector	Zeevervoer Internationaal vervoer
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikel 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de oprichting van een geregistreerd bedrijf met als doel het exploiteren van een vloot onder de vlag van Nieuw-Zeeland. Dit voorbehoud heeft betrekking op diensten die vallen onder CPC 7211 (personenvervoer, met uitzondering van cabotage) en 7212 (goederenvervoer, met uitzondering van cabotage). Het voorbehoud met betrekking tot markttoegang (Investerings) heeft enkel betrekking op het verlenen van een dienst via commerciële aanwezigheid.

Sector	Professionele diensten
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende subsectoren: a) veilingdiensten; b) diensten bij insolventie en van curators; c) cartografiediensten; d) franchisingdiensten; e) diensten van octrooigemachtigden; f) diensten van merkenvertegenwoordigers; g) diensten op het gebied van kwantitatieve ramingen; h) diensten in verband met wetenschappelijke en technische adviezen; i) drukkerijen en uitgeverijen; en j) onderzoeks- en ontwikkelingswerk op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen. Het voorbehoud met betrekking tot markttoegang (Investerings) heeft enkel betrekking op het verlenen van een dienst via commerciële aanwezigheid.

Sector	Zakelijke diensten
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende subsectoren: a) leasing of verhuur van containers; b) licentieverlening van intellectuele eigendom, met inbegrip van handelsmerken; c) licentieverlening van onderzoeks- en ontwikkelingsproducten; d) licentieverlening van originelen op het gebied van woord, beeld en geluid; e) exploratie en evaluatie van minerale reserves; f) diensten in verband met beveiligingssystemen; g) bewakingsdiensten; h) opsporingsdiensten; i) diensten op het gebied van beveiligingsadviezen; j) vervoersdiensten met gepantserde auto's; en k) andere beveiligingsdiensten. Het voorbehoud met betrekking tot markttoegang (Investerings) heeft enkel betrekking op het verlenen van een dienst via commerciële aanwezigheid.

Sector	Onderhoud en reparatie
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot onderhouds- en reparatiediensten voor: a) producten van metaal, machines en apparaten; b) overige machines en apparatuur; c) huishoudapparaten; d) telecommunicatieapparatuur en -toestellen; e) medische apparatuur en instrumenten, precisie- en optische instrumenten; f) consumentenelektronica; g) commerciële en industriële machines; h) liften en roltrappen; en i) diverse uitrustingen. Het voorbehoud met betrekking tot markttoegang (Investeringsen) heeft enkel betrekking op het verlenen van een dienst via commerciële aanwezigheid.

Sector	Gezondheidszorg
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende subsectoren: a) particuliere gezondheidszorg en sociale diensten; en b) door verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel verleende diensten. Het voorbehoud met betrekking tot markttoegang (Investeringsen) heeft enkel betrekking op het verlenen van een dienst via commerciële aanwezigheid.

Sector	Cultuur, sport en recreatie
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot diensten op het gebied van cultuur, sport en recreatie. Het voorbehoud met betrekking tot markttoegang (Investerings) heeft enkel betrekking op het verlenen van een dienst via commerciële aanwezigheid.

Sector	Vervoersdiensten
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende subsectoren: a) loodsdiensten en aan- en afmeren; b) verhuur van vaartuigen met bemanning voor zeevervoerdiensten; c) duw- en sleepdiensten (maritiem); d) lokale watervervoersdiensten voor personenvervoer; e) verhuur van vaartuigen, met bemanning; f) grensoverschrijdende levering van diensten in verband met de behandeling van zeevracht¹ vanaf het grondgebied van de Unie aan het grondgebied van Nieuw-Zeeland. Dit voorbehoud is niet van toepassing op i) overslag (van boord naar boord of via de kade) of ii) het gebruik van laad- en losapparatuur aan boord.

¹ De term “diensten in verband met de behandeling van zeevracht” omvat activiteiten van stuwadoorsbedrijven en terminalexploitanten, maar zonder de activiteiten van dokwerkers, wanneer dezen niet door de stuwadoorsbedrijven of terminalexploitanten zijn tewerkgesteld. De activiteiten omvatten de organisatie van en het toezicht op:

- a) het laden of lossen van containers van en naar schepen;
- b) het sjoorren en losmaken van containers, en
- c) het in ontvangst nemen en afleveren en bewaken van containers vóór verzending of na lossing.

- g) onderhoud en reparatie van schepen;
- h) scheepsberging en vlottrekken van schepen;
- i) de binnenvaart;
- j) goederenvervoer voor de binnenvaart;
- k) personenvervoer (binnenvaart);
- l) duw- en sleepdiensten voor de binnenvaart;
- m) verhuur van vaartuigen met bemanning voor de binnenvaart;
- n) ondersteunende diensten voor de binnenvaart;
- o) controle, inspectie en bewaking van luchthavens en helihavens;
- p) ruimtevaartdiensten voor personenvervoer;
- q) ruimtevaartdiensten voor goederenvervoer;
- r) ondersteunende diensten voor de ruimtevaart;
- s) ondersteunende diensten voor vervoer per spoor;
- t) wegvervoer voor koerierdiensten;
- u) onderhoud en reparatie van materieel voor vervoer over de weg;
- v) parkeerterreinen;
- w) ondersteunende diensten voor vervoer over de weg;
- x) levering van ontzilt water aan schepen die in havens of in territoriale wateren zijn afgemeerd; en
- y) scheepsbouw en herstelling van schepen, en diensten op het gebied van scheepsmotoren.

Het voorbehoud met betrekking tot markttoegang (Investerings) heeft enkel betrekking op het verlenen van een dienst via commerciële aanwezigheid.

Sector	Nutsvoorzieningen
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende subsectoren: a) energiediensten; b) olie en andere koolwaterstofdiensten; c) diensten ter ondersteuning van de aardolie-industrie; d) diensten met betrekking tot olie- en gasbronnen; e) diensten in verband met de distributie van energie; en f) distributie van elektriciteit, gas en water (voor eigen rekening). Het voorbehoud met betrekking tot markttoegang (Investeringsen) heeft enkel betrekking op het verlenen van een dienst via commerciële aanwezigheid.

Sector	Overige diensten
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de volgende subsectoren: a) ambachtelijke industrieën; b) markt- en opinieonderzoek (CPC 8640); c) verpakking (CPC 8760);

- d) begraafplaatsen en diensten in verband met crematies (CPC 9703);
- e) sieradenontwerp;
- f) ondersteunende diensten in verband met de aquacultuur;
- g) diensten verleend aan extraterritoriale organisaties en lichamen (CPC 9900);
- h) huishoudelijke diensten (CPC 87204);
- i) cosmetische behandeling, manicure en pedicure (CPC 97022);
- j) kappers- en barbiersdiensten (CPC 97021);
- k) diensten op het gebied van schoonheid en lichamelijk welzijn (CPC 97029);
- l) subsidieverlening;
- m) weersvoorspelling en meteorologische diensten;
- n) diensten verleend door politieke organisaties (CPC 95920);
- o) diensten verleend door andere verenigingen (CPC 9599);
- p) diensten verleend door vakverenigingen (CPC 9520);
- q) diensten verleend door mensenrechtenorganisaties;
- r) diensten verleend door bedrijfs-, werkgevers- en beroepsorganisaties (CPC 951);
- s) gespecialiseerde ontwerpdiensten (behalve interieurontwerpdiensten);
- t) originele designproducten; en
- u) gecombineerde administratieve diensten ten behoeve van kantoren.

Het voorbehoud met betrekking tot markttoegang (Investerings) heeft enkel betrekking op het verlenen van een dienst via commerciële aanwezigheid.

Sector	Overige diensten, niet elders ingedeeld
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Lokale aanwezigheid (artikel 10.15) Markttoegang (artikelen 10.14 en 10.5) Prestatie-eisen (artikel 10.9) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de verlening van nieuwe diensten die niet zijn ingedeeld in de CPC.

Sector	Alle sectoren – verkeer van natuurlijke personen
Betrokken verplichtingen	Markttoegang (artikel 10.14)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot de levering van een dienst door de aanwezigheid van natuurlijke personen, met inachtneming van de bepalingen van afdeling D (Toegang en tijdelijk verblijf van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden) van hoofdstuk 10 (Handel in diensten en investeringen) die niet onverenigbaar is met de verplichtingen van Nieuw-Zeeland uit hoofde van de GATS.

Sector	Alle sectoren
Betrokken verplichtingen	Nationale behandeling (artikelen 10.16 en 10.6) Meestbegunstigingsbehandeling (artikelen 10.17 en 10.7) Hoger management en raden van bestuur (artikel 10.8) Prestatie-eisen (artikel 10.9)
Omschrijving	Grensoverschrijdende handel in diensten, en investeringen Nieuw-Zeeland behoudt zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven die nodig zijn om nationale schatten of specifieke locaties van historische of archeologische waarde te beschermen, of maatregelen die nodig zijn om creatieve kunst ¹ van nationale waarde te ondersteunen.

¹ De term “creatieve kunst” omvat ngā toi Māori (Māori-kunsten), podiumkunsten – inclusief theater, dans en muziek, haka (traditionele Māori-houdingsdans), waiata (zang) – beeldende kunst en ambacht – zoals schilderen, beeldhouwkunst, whakairo (snijwerk), raranga (weven) en tā moko (traditionele Māori-tatoeage) – literatuur, taalkunst, creatieve online-inhoud, inheemse traditionele praktijken en hedendaagse culturele expressie, en digitale interactieve media en hybride kunstwerken, inclusief die welke gebruikmaken van nieuwe technologieën om afzonderlijke kunstvormstromingen te overstijgen. De term “creatieve kunst” omvat die activiteiten die samenhangen met de presentatie, uitvoering en interpretatie van de kunsten; en de opleiding voor en technische ontwikkeling van deze kunstvormen en activiteiten.

**ZAKELIJKE BEZOEKERS VOOR VESTIGINGSDOELEINDEN, BINNEN EEN
ONDERNEMING OVERGEPLAATSTE PERSONEN EN ZAKELIJKE BEZOEKERS VOOR
EEN KORT VERBLIJF**

1. De artikelen 10.21 (Zakelijke bezoekers voor vestigingsdoeleinden en binnen een onderneming overgeplaatste personen) en 10.22 (Zakelijke bezoekers voor een kort verblijf) zijn niet van toepassing op eventuele bestaande niet-conforme maatregelen die in deze bijlage zijn opgenomen, voor zover die niet conform zijn.
2. Een Partij kan een in deze bijlage vermelde maatregel handhaven, voortzetten, onverwijld verlengen, aanpassen of wijzigen, op voorwaarde dat de aanpassing of wijziging geen afbreuk doet aan de conformiteit van de maatregel met artikel 10.21 (Zakelijke bezoekers voor vestigingsdoeleinden en binnen een onderneming overgeplaatste personen), zoals deze bestond onmiddellijk vóór de aanpassing of wijziging.
3. Naast de lijst van in deze bijlage opgenomen verbintenissen mag elke Partij maatregelen vaststellen of handhaven met betrekking tot kwalificatievereisten, kwalificatieprocedures, technische normen, vergunningsvereisten en vergunningsprocedures die geen beperking in de zin van artikel 10.21 (Zakelijke bezoekers voor vestigingsdoeleinden en binnen een onderneming overgeplaatste personen) of artikel 10.22 (Zakelijke bezoekers voor een kort verblijf) inhouden. Een dergelijke maatregel kan inhouden dat een vergunning moet worden verkregen, dat een erkenning van kwalificaties in een gereguleerde sector moet zijn verkregen, dat een specifiek examen, zoals een taalexamen, moet zijn behaald, dat aan een lidmaatschapsvereiste voor een bepaald beroep moet zijn voldaan, zoals het lidmaatschap van een beroepsorganisatie, of dat wordt voldaan aan een andere niet-discriminerende eis die inhoudt dat bepaalde activiteiten niet mogen worden uitgevoerd in beschermde zones of gebieden. Hoewel dergelijke maatregelen niet in deze bijlage zijn opgenomen, blijven zij van toepassing.

4. De lijsten van Nieuw-Zeeland en de Unie in de punten 9 en 10 zijn uitsluitend van toepassing op het grondgebied van Nieuw-Zeeland en de Unie overeenkomstig artikel 1.4 (Territoriale toepassing) en zijn enkel relevant in het kader van de handelsbetrekkingen van de Unie, de lidstaten en Nieuw-Zeeland. De lijsten laten de rechten en verplichtingen van de lidstaten uit hoofde van het Unierecht onverlet.

5. Voor alle duidelijkheid: de verplichting voor de Unie om nationale behandeling toe te kennen vereiste geen uitbreiding tot personen van Nieuw-Zeeland, van de behandeling die in een lidstaat, bij de toepassing van het VWEU of van op grond van het VWEU genomen maatregelen, met inbegrip van de uitvoering ervan in de lidstaten, wordt toegekend aan:

- a) natuurlijke personen of ingezetenen van een andere lidstaat; of
- b) rechtspersonen opgericht of georganiseerd naar het recht van een andere lidstaat of van de Unie die hun statutaire zetel, hun hoofdbestuur of hun hoofdvestiging in de Unie hebben.

6. Verbintenissen inzake zakelijke bezoekers voor vestigingsdoeleinden, binnen een onderneming overgeplaatste personen en zakelijke bezoekers voor een kort verblijf zijn niet van toepassing in gevallen waarin het de bedoeling of het gevolg van hun tijdelijke aanwezigheid is in te grijpen in arbeids- of managementgeschillen of -onderhandelingen, dan wel het resultaat van dergelijke geschillen of onderhandelingen op andere wijze te beïnvloeden.

7. Alle andere verplichtingen in de wet- en regelgeving van de Unie en de lidstaten aangaande toegang, verblijf, arbeid en sociale zekerheid, met inbegrip van regelingen betreffende verblijfsduur, minimumloon en collectieve loonovereenkomsten, blijven van toepassing, ook al zijn deze niet in deze bijlage opgenomen.

8. In de lid 10 opgenomen lijst van verbintenissen worden de volgende afkortingen gebruikt:

AT Oostenrijk

BE België

BG Bulgarije

CY Cyprus

CZ Tsjechië

DE Duitsland

DK Denemarken

EE Estland

EL Griekenland

ES Spanje

EU Unie, met inbegrip van de lidstaten

FI Finland

FR Frankrijk

HR Kroatië

HU Hongarije

IE Ierland

IT Italië

LT Litouwen

LU Luxemburg

LV Letland

MT Malta

NL Nederland

PL Polen

PT Portugal

RO Roemenië

SE Zweden

SI Slovenië

SK Slowakije

9. De verbintenissen van Nieuw-Zeeland zijn¹:

Zakelijke bezoekers voor vestigingsdoeleinden

Alle sectoren	Toegestane duur van het verblijf: maximaal 90 dagen per 12 maanden.
---------------	---

Binnen een onderneming overgeplaatste personen

Alle sectoren	De toegestane verblijfsduur: inschrijving voor een periode van maximaal drie jaar.
---------------	--

Zakelijke bezoekers voor een kort verblijf

Alle sectoren	Toegestane duur van het verblijf: maximaal 90 dagen per 12 maanden.
Alle activiteiten genoemd in bijlage 10-D (Lijst met activiteiten van zakelijke bezoekers voor een kort verblijf)	

¹ Niettegenstaande de in dit lid uiteengezette verbintenissen behoudt Nieuw-Zeeland zich het recht voor om maatregelen vast te stellen of te handhaven met betrekking tot scheepsbemanningen.

10. De verbintenissen van de Unie zijn:

Zakelijke bezoekers voor vestigingsdoeleinden

Alle sectoren	AT, CY: Een zakelijke bezoeker voor vestigingsdoeleinden moet werken voor een onderneming die geen organisatie zonder winstoogmerk is; anders: niet geconsolideerd. SK: Een zakelijke bezoeker voor vestigingsdoeleinden moet werken voor een onderneming die geen organisatie zonder winstoogmerk is; anders: niet geconsolideerd. Werkvergunning vereist, met inbegrip van onderzoek naar de economische behoefte. CY: Toegestane duur van het verblijf: maximaal 90 dagen per 12 maanden. Een zakelijke bezoeker voor vestigingsdoeleinden moet werken voor een onderneming die geen organisatie zonder winstoogmerk is; anders: niet geconsolideerd.
---------------	---

Binnen een onderneming overgeplaatste personen

Alle sectoren	AT, CZ, SK: binnen een onderneming overgeplaatste personen moeten in dienst zijn van een onderneming die geen organisatie zonder winstoogmerk is; anders: niet geconsolideerd. FI: leidinggevend personeel moet in dienst zijn van een onderneming die geen organisatie zonder winstoogmerk is. HU: natuurlijke personen die vennoot van een onderneming zijn geweest, komen niet in aanmerking voor overplaatsing als binnen een onderneming overgeplaatste personen.
---------------	---

Zakelijke bezoekers voor een kort verblijf

Alle activiteiten genoemd in bijlage 10-D (Lijst met activiteiten van zakelijke bezoekers voor een kort verblijf)	CY, DK, HR: een werkvergunning, met inbegrip van onderzoek naar de economische behoefte, is vereist wanneer de zakelijke bezoeker voor een kort verblijf een dienst verleent. LV: werkvergunning vereist voor werkzaamheden/activiteiten die worden uitgevoerd op basis van een contract. MT: werkvergunning vereist. Geen onderzoeken naar de economische behoefte. SI: een enkele verblijfs- en werkvergunning is vereist om meer dan 14 aaneengesloten dagen diensten te verlenen en voor bepaalde activiteiten (onderzoek en ontwerp; opleidingsseminars; inkoop; commerciële transacties: vertaling en vertolking). Een onderzoek naar de economische behoefte is niet vereist. SK: in het geval van verlening van diensten op het grondgebied van Slowakije is een werkvergunning, met inbegrip van onderzoek naar de economische behoefte, vereist voor activiteiten die langer duren dan zeven dagen in een kalendermaand of dertig dagen in een kalenderjaar.
Onderzoek en ontwerp	AT: werkvergunning vereist, met inbegrip van onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor onderzoeksactiviteiten van wetenschappelijke en statistische onderzoekers.
Marketingonderzoek	AT: Werkvergunning vereist, met inbegrip van onderzoek naar de economische behoefte. Er wordt afgezien van een onderzoek naar de economische behoefte voor onderzoeks- en analyseactiviteiten die niet langer duren dan zeven dagen in een kalendermaand of 30 dagen in een kalenderjaar. Universitaire graad vereist. CY: Werkvergunning vereist, met inbegrip van onderzoek naar de economische behoefte.
Beurzen en tentoonstellingen	AT, CY: een werkvergunning, met inbegrip van onderzoek naar de economische behoefte, is vereist voor activiteiten die langer duren dan zeven dagen in een kalendermaand of dertig dagen in een kalenderjaar.
Service na verkoop of lease	AT: Werkvergunning vereist, met inbegrip van onderzoek naar de economische behoefte. Er wordt afgezien van een onderzoek naar de economische behoefte voor natuurlijke personen die werknemers opleiden om diensten te verlenen en die over specialistische kennis beschikken. CY: werkvergunning is vereist voor activiteiten die langer duren dan zeven dagen in een kalendermaand of dertig dagen in een kalenderjaar.

	CZ: werkvergunning is vereist indien het werk langer duurt dan zeven opeenvolgende kalenderdagen of in totaal 30 dagen in een kalenderjaar. ES: werkvergunning vereist. Installateurs, reparateurs en onderhoudspersoneel moeten als zodanig in dienst zijn van de rechtspersoon die het goed of de dienst levert of van een onderneming die deel uitmaakt van dezelfde groep als de oorspronkelijke rechtspersoon gedurende ten minste drie maanden onmiddellijk voorafgaand aan de datum van indiening van een aanvraag voor toegang, en moeten beschikken over ten minste drie jaar relevante beroepservaring, indien van toepassing, na de meerderjarigheid. FI: afhankelijk van de activiteit is mogelijk een verblijfsvergunning vereist. SE: werkvergunning vereist, behalve voor i) natuurlijke personen die deelnemen aan opleidingen, tests, voorbereiding of voltooiing van leveringen, of soortgelijke activiteiten in het kader van een zakelijke transactie, of ii) installateurs of technische instructeurs in verband met urgente installatie of reparatie van machines voor maximaal twee maanden in het kader van een noodsituatie. Geen onderzoek naar de economische behoefte.
Commerciële transacties	AT, CY: een werkvergunning, met inbegrip van onderzoek naar de economische behoefte, is vereist voor activiteiten die langer duren dan zeven dagen in een kalendermaand of dertig dagen in een kalenderjaar. FI: de natuurlijke persoon moet diensten verlenen als werknemer van een rechtspersoon van de andere Partij.
Toerismepersoneel	CY, ES, PL: niet geconsolideerd. FI: de natuurlijke persoon moet diensten verlenen als werknemer van een rechtspersoon van de andere Partij. SE: werkvergunning vereist, behalve voor bestuurders en personeel van touringcars. Geen onderzoek naar de economische behoefte.
Vertaling en vertolking	AT: Werkvergunning vereist, met inbegrip van onderzoek naar de economische behoefte. CY, PL: niet geconsolideerd.

LIJST VAN ACTIVITEITEN VAN ZAKELIJKE BEZOEKERS VOOR EEN KORT VERBLIJF

Voor de toepassing van hoofdstuk 10 (Handel in diensten en investeringen) zijn activiteiten van zakelijke bezoekers voor een kort verblijf:

- a) vergaderingen en overleg: natuurlijke personen die deelnemen aan vergaderingen of conferenties, of zijn betrokken bij overleg met zakenpartners;
- b) opleidingsseminars: personeel van een onderneming dat het grondgebied van een Partij binnenkomt om een informele opleiding te volgen in technieken en werkmethoden die relevant zijn voor de werking van de onderneming, mits de opleiding beperkt blijft tot theoretische instructie, observatie en vertrouwdschap en niet leidt tot de toekenning van een formele kwalificatie;
- c) beurzen en tentoonstellingen: personeel dat op een beurs reclame maakt voor zijn onderneming of voor de producten of diensten van die onderneming;
- d) verkoop: vertegenwoordigers van een leverancier van diensten of goederen die bestellingen opnemen of over de verkoop van goederen of diensten onderhandelen of voor die leverancier overeenkomsten voor de verkoop van diensten of goederen sluiten, zonder zelf goederen te leveren of diensten te verlenen. Zakelijke bezoekers voor een kort verblijf verkopen niet rechtstreeks aan het publiek;

- e) inkoop: kopers die goederen of diensten kopen voor een onderneming of leidinggevend of toezichthoudend personeel dat betrokken is bij een commerciële transactie op het grondgebied van de andere Partij;
- f) service na verkoop of lease: installateurs, reparatie- en onderhoudspersoneel en toezichthouders met gespecialiseerde kennis die van wezenlijk belang is voor een contractuele verplichting van een verkoper of lessor van een Partij, en die diensten verlenen of werknemers opleiden om diensten te verlenen op grond van een garantie of een ander dienstverleningscontract in verband met de verkoop of verhuur van commerciële of industriële uitrusting en machines, met inbegrip van diensten in verband met computers en aanverwante diensten, gekocht of gehuurd van een onderneming die buiten het grondgebied van de andere Partij is gevestigd, gedurende de looptijd van de garantie of het dienstverleningscontract;
- g) commerciële transacties: leidinggevend of toezichthoudend personeel of personeel voor financiële diensten (met inbegrip van verzekeraars, bankiers en investeringsmakelaars) dat betrokken is bij een commerciële transactie voor een op het grondgebied van de andere Partij gevestigde onderneming, en
- h) toerismepersoneel: vertegenwoordigers van hotels of reisbureaus, gidsen of reisorganisaties, die een congres of beurs bijwonen of daaraan deelnemen.

DIENSTVERLENERS OP CONTRACTBASIS EN BEOEFENAREN VAN EEN VRIJ BEROEP

1. Elke Partij staat toe dat dienstverleners op contractbasis en beoefenaren van een vrij beroep van de andere Partij door middel van de aanwezigheid van natuurlijke personen overeenkomstig artikel 10.23 (Dienstverleners op contractbasis en beoefenaars van een vrij beroep) op haar grondgebied diensten verlenen voor de in deze bijlage opgenomen sectoren en binnen de desbetreffende beperkingen.
2. De onderstaande lijst bevat de volgende elementen:
 - a) in de eerste kolom wordt de sector of subsector aangegeven waarvoor de categorie van dienstverleners op contractbasis en beoefenaren van een vrij beroep wordt geliberaliseerd; en
 - b) in de tweede kolom worden de toepasselijke beperkingen beschreven.

3. Naast de lijst van in deze bijlage opgenomen verbintenissen mag elke Partij maatregelen vaststellen of handhaven met betrekking tot kwalificatievereisten, kwalificatieprocedures, technische normen, vergunningsvereisten en vergunningsprocedures die geen beperking in de zin van artikel 10.23 (Dienstverleners op contractbasis en beoefenaars van een vrij beroep) inhouden. Een dergelijke maatregel kan inhouden dat een vergunning moet worden verkregen, dat een erkenning van kwalificaties in een gereguleerde sector moet zijn verkregen, dat een specifiek examen, zoals een taalexamen, moet zijn behaald, dat aan een lidmaatschapsvereiste voor een bepaald beroep moet zijn voldaan, zoals het lidmaatschap van een beroepsorganisatie, of dat wordt voldaan aan een andere niet-discriminerende eis die inhoudt dat bepaalde activiteiten niet mogen worden uitgevoerd in beschermde zones of gebieden. Hoewel dergelijke maatregelen niet in deze bijlage zijn opgenomen, blijven zij van toepassing.

4. De Partijen gaan geen verbintenissen aan voor dienstverleners op contractbasis en beoefenaren van een vrij beroep in sectoren die niet in de lijst zijn opgenomen.

5. Voor de vaststelling van de afzonderlijke sectoren en subsectoren wordt onder “CPC” verstaan de Provisional Central Product Classification (de voorlopige centrale productenclassificatie) (Statistical Papers Series M No. 77, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991).

6. In sectoren waar onderzoek naar de economische behoefte wordt uitgevoerd, zijn de belangrijkste criteria voor deze onderzoeken de beoordeling van:

a) voor Nieuw-Zeeland: de relevante marktsituatie in Nieuw-Zeeland; en

- b) voor de Unie: de relevante marktsituatie in de lidstaat of de regio waar de dienst zal worden verleend, onder meer met betrekking tot het aantal dienstverleners die op het moment van de beoordeling reeds een dienst verlenen, en de gevolgen voor die dienstverleners.

7. De lijsten van Nieuw-Zeeland en de Unie in de punten 14 en 15 zijn uitsluitend van toepassing op het grondgebied van Nieuw-Zeeland en de Unie overeenkomstig artikel 1.4 (Territoriale toepassing) en zijn enkel relevant in het kader van de handelsbetrekkingen van de Unie, de lidstaten en Nieuw-Zeeland. De lijsten laten de rechten en verplichtingen van de lidstaten uit hoofde van het Unierecht onverlet.

8. Voor alle duidelijkheid: de verplichting voor de Unie om nationale behandeling toe te kennen houdt geen vereiste in van uitbreiding tot natuurlijke of rechtspersonen van Nieuw-Zeeland, van de behandeling die in een lidstaat, bij de toepassing van het VWEU of van op grond van het VWEU genomen maatregelen, met inbegrip van de uitvoering ervan in de lidstaten, wordt toegekend aan:

- a) natuurlijke personen of ingezetenen van een andere lidstaat; of
- b) rechtspersonen opgericht of georganiseerd naar het recht van een andere lidstaat of van de Unie die hun statutaire zetel, hun hoofdbestuur of hun hoofdvestiging in de Unie hebben.

9. Verbintenissen inzake dienstverleners op contractbasis en beoefenaren van een vrij beroep zijn niet van toepassing in gevallen waarin het de bedoeling of het gevolg van hun tijdelijke aanwezigheid is in te grijpen in arbeids- of managementgeschillen of -onderhandelingen, dan wel het resultaat van dergelijke geschillen of onderhandelingen op andere wijze te beïnvloeden.

10. Alle andere verplichtingen in de wet- en regelgeving van de Unie en de lidstaten aangaande toegang, verblijf, arbeid en sociale zekerheid, met inbegrip van regelingen betreffende verblijfsduur, minimumloon en collectieve loonovereenkomsten, blijven van toepassing, ook al zijn deze niet in deze bijlage opgenomen.

11. In de in lid 15 opgenomen lijst van verbintenissen worden de volgende afkortingen gebruikt:

AT Oostenrijk

BE België

BG Bulgarije

CY Cyprus

CZ Tsjechië

DE Duitsland

DK Denemarken

EE Estland

EL Griekenland

ES Spanje

EU Unie, met inbegrip van de lidstaten

FI Finland

FR Frankrijk

HR Kroatië

HU Hongarije

IE Ierland

IT Italië

LT Litouwen

LU Luxemburg

LV Letland

MT Malta

NL Nederland

PL Polen

PT Portugal

RO Roemenië

SE Zweden

SI Slovenië

SK Slowakije

CSS Dienstverleners op contractbasis

IP Beoefenaars van een vrij beroep

12. Met inachtneming van de in de punten 14 en 15 opgenomen verbintenissen gaan de Partijen verbintenissen aan overeenkomstig artikel 10.23 (Dienstverleners op contractbasis en beoefenaren van een vrij beroep) met betrekking tot de categorie van dienstverleners op contractbasis in de volgende sectoren en subsectoren:

Nieuw-Zeeland

- a) juridische adviesdiensten met betrekking tot internationaal publiekrecht en buitenlands recht (deel van CPC 861);
- b) accountants en boekhouders (CPC 862);
- c) belastingadvies (deel van CPC 863);
- d) stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten (CPC 8674);
- e) artsen en tandartsen (CPC 9312);
- f) verloskundigen (deel van CPC 93191);
- g) verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel (deel van CPC 93191);
- h) onderzoek en ontwikkeling (CPC 851-853);

- i) reclame (CPC 871);
- j) markt- en opinieonderzoek (CPC 864);
- k) advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 865);
- l) diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 866);
- m) technische testen en analyses (CPC 8676);
- n) diensten in verband met aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen (CPC 8675);
- o) mijnbouw (alleen adviseurs en consultants) (deel van CPC 883, CPC 5115);
- p) vertaling en vertolking (CPC 87905**);
- q) telecommunicatiediensten (CPC 752);
- r) post- en koeriersdiensten (alleen adviseurs en consultants) (deel van CPC 751);
- s) diensten van adviseurs en consultants in verband met verzekeringen en aanverwante diensten (deel van CPC 812);

- t) andere financiële diensten (adviseurs en consultants) (delen van CPC 8131**, 8133**);
- u) diensten van adviseurs en consultants in verband met vervoer (delen van CPC 74490**, 74590**, 74690**); en
- v) diensten van adviseurs en consultants in verband met de industrie (deel van CPC 884 + 885).

Unie

- a) juridische adviesdiensten met betrekking tot internationaal publiekrecht en intern recht;
- b) accountants en boekhouders;
- c) belastingadviesdiensten;
- d) diensten van architecten, stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten;
- e) technische en geïntegreerde technische diensten;
- f) artsen en tandartsen;
- g) veterinaire diensten;
- h) diensten van verloskundigen;

- i) diensten van verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel;
- j) diensten in verband met computers en aanverwante diensten;
- k) diensten in verband met onderzoek en ontwikkeling;
- l) diensten op het gebied van de reclame;
- m) markt- en opinieonderzoek;
- n) advies op het gebied van bedrijfsbeheer;
- o) diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer;
- p) diensten met betrekking tot technische testen en analyses;
- q) diensten in verband met aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen;
- r) mijnbouw;
- s) onderhoud en reparatie van schepen;
- t) onderhoud en reparatie van spoorwagematerieel;

- u) onderhoud en reparatie van auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en wegtransportmiddelen;
- v) onderhoud en reparatie van vliegtuigen en onderdelen daarvan;
- w) onderhoud en reparatie van producten van metaal, machines (behalve kantoormachines), toestellen (behalve transportmiddelen en kantoortoestellen) en consumentenartikelen;
- x) diensten van vertalers en tolken;
- y) telecommunicatiediensten;
- z) post- en koeriersdiensten;
- aa) bouwnijverheid en aanverwante civieltechnische diensten;
- bb) inspectie van bouwterreinen;
- cc) diensten in het hoger onderwijs;
- dd) diensten in verband met landbouw, jacht en bosbouw;
- ee) milieudiensten;

- ff) diensten van adviseurs en consultants in verband met verzekeringen en aanverwante diensten;
- gg) diensten van adviseurs en consultants in verband met andere financiële diensten;
- hh) diensten van adviseurs en consultants in verband met vervoer;
- ii) diensten van reisbureaus en reisorganisatoren;
- jj) diensten van toeristengidsen; en
- kk) diensten van adviseurs en consultants in verband met de industrie.

Beoefenaars van een vrij beroep

13. Met inachtneming van de in de punten 14 en 15 opgenomen verbintenissen gaan de Partijen verbintenissen aan overeenkomstig artikel 10.23 (Dienstverleners op contractbasis en beoefenaren van een vrij beroep) met betrekking tot de categorie van beoefenaars van een vrij beroep in de volgende sectoren en subsectoren:

Nieuw-Zeeland:

Alleen met betrekking tot de dienstensectoren die zijn opgenomen in de lijst van specifieke verbintenissen van Nieuw-Zeeland in de WTO (zoals momenteel uiteengezet in GATS/SC/62, GATS/SC/62/Suppl.1 en GATS/SC/62/Suppl.2) en de volgende aanvullende dienstensectoren:

1. ZAKELIJKE DIENSTEN

A. Professionele diensten

- a. rechtskundige diensten (internationaal publiekrecht en buitenlands recht);
- f. geïntegreerde diensten van ingenieurs; en
- g. diensten van architecten, stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten.

B. Diensten in verband met computers en aanverwante diensten

- e. onderhoud en reparatie van kantoormachines en -toestellen, inclusief computers; en
- f. overige diensten in verband met computers.

F. Andere zakelijke diensten

- c. advies op het gebied van bedrijfsbeheer;
- d. diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer;
- f. diensten in verband met veehouderij;
- k. arbeidsbemiddeling en personeelsvoorziening;
- p. fotografie;
- s. diensten met betrekking tot congressen; en
- t. andere diensten (kredietrapportage, incassobureaudiensten, interieurontwerp, telefoonbeantwoording en duplicaatdiensten).

5. ONDERWIJS

E. Overig onderwijs

- a. taalcursussen gegeven in particuliere gespecialiseerde taalinstututen; en
- b. onderwijs in vakken die worden gegeven op basis- en middelbare scholen, verzorgd door particuliere gespecialiseerde instellingen die buiten het leerplichtsysteem van Nieuw-Zeeland opereren.

6. MILIEUDIENSTEN

- a. afvalwaterbeheer;
 - b. afvalbeheer;
 - c. hygiënediensten en vergelijkbare diensten;
 - d. bescherming van omgevingslucht en klimaat: alleen consultancy;
 - e. lawaaibestrijding en reductie van trillingen: alleen consultancy, en
 - f. bescherming van de biodiversiteit en het landschap: alleen consultancy.
- G. Overige diensten in verband met het milieu en aanverwante diensten: alleen consultancy.

Unie

- a) juridische adviesdiensten met betrekking tot internationaal publiekrecht en intern recht;
- b) diensten van architecten, stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten;
- c) technische en geïntegreerde technische diensten;
- d) diensten in verband met computers en aanverwante diensten;
- e) diensten in verband met onderzoek en ontwikkeling;
- f) markt- en opinieonderzoek;
- g) advies op het gebied van bedrijfsbeheer;
- h) diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer;
- i) mijnbouw;

- j) diensten van vertalers en tolken;
- k) telecommunicatiediensten;
- l) post- en koeriersdiensten;
- m) diensten in het hoger onderwijs;
- n) diensten van adviseurs en consultants in verband met aan verzekeringen verwante diensten;
- o) diensten van adviseurs en consultants in verband met andere financiële diensten;
- p) diensten van adviseurs en consultants in verband met vervoer; en
- q) diensten van adviseurs en consultants in verband met de industrie.

14. De verbintenissen van Nieuw-Zeeland zijn:

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Alle sectoren	Een dienstverlener op contractbasis moet voldoen aan de volgende voorwaarden: a) er wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd; b) een dienstverlener op contractbasis die Nieuw-Zeeland binnenkomt, moet een geldige arbeidsovereenkomst hebben met een rechtspersoon van een Partij en in Nieuw-Zeeland een loon ontvangen dat ten minste gelijk is aan het loon dat een vergelijkbare Nieuw-Zeelandse werknemer die diensten verricht op hetzelfde of een vergelijkbaar gebied zou worden verwacht te ontvangen; c) een dienstverlener op contractbasis moet in dienst zijn onder voorwaarden die gelijkwaardig zijn aan de minimumarbeidsnormen in Nieuw-Zeeland; en d) het aantal personen dat onder het dienstencontract van een dienstverlener op contractbasis valt, mag niet hoger zijn dan voor de uitvoering van de diensten zoals bepaald in het contract noodzakelijk is. Een beoefenaar van een vrij beroep moet voldoen aan de volgende voorwaarden: a) er wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd; b) een kwalificatie op tertiair niveau die het resultaat is van ten minste drie jaar formeel postsecundair hoger onderwijs, erkend als vergelijkbaar met de binnenlandse norm in Nieuw-Zeeland op het gebied waarin de beoefenaar van een vrij beroep zijn professionele diensten wil verlenen¹.

¹ Voor alle duidelijkheid: deze kwalificaties moeten worden erkend door de bevoegde Nieuw-Zeelandse autoriteit waar volgens de Nieuw-Zeelandse wet een dergelijke erkenning een voorwaarde is voor het verlenen van die dienst in Nieuw-Zeeland.

15. De verbintenissen van de Unie zijn:

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Alle sectoren	CSS: EU: een dienstverlener op contractbasis moet voldoen aan de volgende voorwaarden: a) de natuurlijke persoon moet voor het verlenen van een dienst zijn aangetrokken als een werknemer van een rechtspersoon die een dienstencontract heeft gesloten voor een periode van maximaal 12 maanden; b) de natuurlijke persoon moet op de datum van aanvraag voor toegang en tijdelijk verblijf ten minste drie jaar beroepservaring hebben in de economische sector waarop de opdracht betrekking heeft¹; c) de natuurlijke persoon moet beschikken over een universitaire graad of een kwalificatie waaruit kennis op een gelijkwaardig niveau blijkt², en d) het aantal personen waarop het dienstencontract betrekking heeft, mag niet groter zijn dan nodig is om het contract uit te voeren, zoals mogelijk vereist door de wetgeving van de Partij waar de dienst wordt verleend. IP: EU: het aantal personen waarop een dienstencontract betrekking heeft, mag niet groter zijn dan nodig is om het contract uit te voeren, zoals mogelijk vereist door de wetgeving van de Partij waar de dienst wordt verleend. CSS en IP: In AT: de duur van het verblijf bedraagt ten hoogste zes maanden gedurende een periode van 12 maanden, dan wel de duur van het contract indien dat korter is. In CZ: de duur van het verblijf bedraagt ten hoogste 12 opeenvolgende maanden, dan wel de duur van het contract indien dat korter is.

¹ Verkregen na het bereiken van de meerderjarigheid.

² Wanneer de graad of kwalificatie niet is verkregen in de Partij waar de dienst wordt verleend, kan die Partij beoordelen of een dergelijke graad of kwalificatie gelijkwaardig is aan een op haar grondgebied vereiste universitaire graad.

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Rechtskundige adviesdiensten met betrekking tot internationaal publiekrecht en intern recht (deel van CPC 861)	CSS: In AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE: geen. In BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: onderzoek naar de economische behoefte. IP: In AT, CY, DE, EE, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE: geen. In BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: onderzoek naar de economische behoefte.
Accountants en boekhouders (CPC 86212 andere dan auditors, 86213, 86219 en 86220)	CSS: In AT, BE, DE, EE, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. IP: EU: niet geconsolideerd.
Belastingadvies (CPC 863) ¹	CSS: In AT, BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: geen. In BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In PT: niet geconsolideerd. IP: EU: niet geconsolideerd.

¹ Dit omvat niet juridisch advies en wettelijke vertegenwoordiging in belastingaangelegenheden, die worden bestreken door rechtskundige diensten met betrekking tot internationaal publiekrecht en intern recht.

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Architecten en stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten (CPC 8671 en 8674)	CSS: In BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In FI: geen, behalve dat: natuurlijke personen moeten aantonen dat zij over speciale kennis beschikken die relevant is voor de verleende dienst. In BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. In AT: uitsluitend planningsdiensten, waarvoor: onderzoek naar de economische behoefte. IP: In CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In FI: geen, behalve dat: natuurlijke personen moeten aantonen dat zij over speciale kennis beschikken die relevant is voor de verleende dienst. In BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In AT: uitsluitend planningsdiensten, waarvoor: onderzoek naar de economische behoefte.

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Technische diensten en Geïntegreerde technische diensten (CPC 8672 en 8673)	CSS: In BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In FI: geen, behalve dat: natuurlijke personen moeten aantonen dat zij over speciale kennis beschikken die relevant is voor de verleende dienst. In BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. In AT: uitsluitend planningsdiensten, waarvoor: onderzoek naar de economische behoefte. IP: In CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In FI: geen, behalve dat: natuurlijke personen moeten aantonen dat zij over speciale kennis beschikken die relevant is voor de verleende dienst. In BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In AT: uitsluitend planningsdiensten, waarvoor: onderzoek naar de economische behoefte.
Medische diensten (met inbegrip van psychologen) en tandheelkundige diensten (CPC 9312 en deel van 85201)	CSS: In SE: geen. In CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: onderzoek naar de economische behoefte. In FR: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor psychologen, waarvoor: niet geconsolideerd. In AT: niet geconsolideerd, behalve voor psychologen en tandartsen, waarvoor: onderzoek naar de economische behoefte. In BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK: niet geconsolideerd. IP: EU: niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Diensten van dierenartsen (CPC 932)	CSS: In SE: geen. In CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: onderzoek naar de economische behoefte. In AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK: niet geconsolideerd. IP: EU: niet geconsolideerd.
Verloskundigen (deel van CPC 93191)	CSS: In IE, SE: geen. In AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: onderzoek naar de economische behoefte. In BE, BG, FI, HR, HU, SK: niet geconsolideerd. IP: EU: niet geconsolideerd.
Verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel (deel van CPC 93191)	CSS: In IE, SE: geen. In AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: onderzoek naar de economische behoefte. In BE, BG, FI, HR, HU, SK: niet geconsolideerd. IP: EU: niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Diensten in verband met computers en aanverwante diensten (CPC 84)	CSS: In BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In FI: geen, behalve dat: natuurlijke personen moeten aantonen dat zij over speciale kennis beschikken die relevant is voor de verleende dienst. In AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. IP: In DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In FI: geen, behalve dat: natuurlijke personen moeten aantonen dat zij over speciale kennis beschikken die relevant is voor de verleende dienst. In AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In HR: niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten (CPC 851, 852 behalve psychologen ¹ , en 853)	CSS: EU behalve in NL, SE: een gastovereenkomst met een erkende onderzoeksorganisatie vereist². EU behalve in CZ, DK, SK: geen In CZ, DK, SK: onderzoek naar de economische behoefte. IP: EU behalve in NL, SE: een gastovereenkomst met een erkende onderzoeksorganisatie vereist³. EU behalve in BE, CZ, DK, IT, SK: geen In BE, CZ, DK, IT, SK: onderzoek naar de economische behoefte.
Reclame (CPC 871)	CSS: In BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. IP: EU: niet geconsolideerd, behalve NL. In NL: geen.

¹ Deel van CPC 85201, dat is opgenomen onder medische en tandheelkundige diensten.

² Voor alle lidstaten, behalve DK, moeten de erkenning van de onderzoeksorganisatie en de gastovereenkomst beantwoorden aan de voorwaarden die zijn vastgesteld op grond van Richtlijn (EU) 2016/801 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van derdelanders met het oog op onderzoek, studie, stages, vrijwilligerswerk, scholierenuitwisseling, educatieve projecten of au-pairactiviteiten (PB L 132 van 21.5.2016, blz. 21).

³ Voor alle lidstaten, behalve DK, moeten de erkenning van de onderzoeksorganisatie en de gastovereenkomst beantwoorden aan de voorwaarden die zijn vastgesteld op grond van Richtlijn (EU) 2016/801 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van derdelanders met het oog op onderzoek, studie, stages, vrijwilligerswerk, scholierenuitwisseling, educatieve projecten of au-pairactiviteiten (PB L 132 van 21.5.2016, blz. 21)..

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Markt- en opinieonderzoeksdiensten (CPC 864)	CSS: In BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In PT: geen, behalve voor opinieonderzoek (CPC 86402), waarvoor: niet geconsolideerd. In HU, LT: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor opinieonderzoek (CPC 86402), waarvoor: niet geconsolideerd. IP: In DE, EE, FR, IE, LU, NL, PL, SE: geen. In AT, BE, BG, CZ, CY, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In PT: geen, behalve voor opinieonderzoek (CPC 86402), waarvoor: niet geconsolideerd. In HU, LT: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor opinieonderzoek (CPC 86402), waarvoor: niet geconsolideerd.
Advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 865)	CSS: In BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. IP: In CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte.

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 866)	CSS: In BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. In HU: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor arbitrage en bemiddeling (CPC 86602), waarvoor: niet geconsolideerd. IP: In CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In HU: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor arbitrage en bemiddeling (CPC 86602), waarvoor: niet geconsolideerd.
Technische keuring en analyses (CPC 8676)	CSS: In BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. IP: EU: niet geconsolideerd, behalve NL. In NL: geen.

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen (CPC 8675)	CSS: In BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: geen. In AT, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DE: geen, behalve voor door de overheid aangestelde landmeters, waarvoor: niet geconsolideerd. In FR: geen, behalve voor landmeteractiviteiten in verband met het vaststellen van eigendomsrechten en de wetgeving inzake grondbezit, waarvoor: niet geconsolideerd. In BG: niet geconsolideerd. IP: EU: niet geconsolideerd, behalve NL. In NL: geen.
Mijnbouw (CPC 883, alleen adviseurs en consulenten)	CSS: In BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. IP: In DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: geen. In AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte.

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Onderhoud en reparatie van vaartuigen (deel van CPC 8868)	CSS: In BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. IP: EU: niet geconsolideerd, behalve NL. In NL: geen.
Onderhoud en reparatie van spoorwagematerieel (deel van CPC 8868)	CSS: In BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. IP: EU: niet geconsolideerd, behalve NL. In NL: geen.
Onderhoud en reparatie van auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en wegtransportmiddelen (CPC 6112, 6122, deel van 8867 en deel van 8868)	CSS: In BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. IP: EU: niet geconsolideerd, behalve NL. In NL: geen.

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Onderhoud en reparatie van luchtvaartuigen en delen daarvan (deel van CPC 8868)	CSS: In BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. IP: EU: niet geconsolideerd, behalve NL. In NL: geen.
Onderhoud en reparatie van producten van metaal, machines (met uitzondering van kantoormachines), toestellen (met uitzondering van vervoermiddelen en kantoortoestellen) en consumentenartikelen¹ (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 en 8866)	CSS: In BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In FI: niet geconsolideerd, behalve in het kader van contracten na verkoop of lease, waarvoor: de verblijfsduur is beperkt tot zes maanden; voor onderhoud en reparatie van consumentenartikelen (CPC 633): onderzoek naar de economische behoefte. IP: EU: niet geconsolideerd, behalve NL. In NL: geen.

¹ Onderhoud en reparatie van kantoormachines en -toestellen, inclusief computers (CPC 845) is opgenomen onder diensten in verband met computers.

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Diensten van vertalers en tolken (CPC 87905, behalve officiële of beëdigde activiteiten)	CSS: In BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. IP: In CY, DE, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In HR: niet geconsolideerd.
Telecommunicatie (CPC 7544, alleen adviseurs en consultants)	CSS: In BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. IP: In DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte.

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Post- en koeriersdiensten (CPC 751, alleen adviseurs en consultants)	CSS: In BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. IP: In DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte.
Bouwnijverheid en aanverwante civieltechnische diensten (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 en 518. BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 en 517)	CSS: EU: niet geconsolideerd, behalve in BE, CZ, DK, ES, NL en SE. In BE, DK, ES, NL, SE: geen. In CZ: onderzoek naar de economische behoefte. IP: EU: niet geconsolideerd, behalve NL. In NL: geen.
Inspectie van bouwterreinen (CPC 5111)	CSS: In BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. IP: EU: niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Diensten voor hoger onderwijs (CPC 923)	CSS: EU behalve in LU, SE: niet geconsolideerd. In LU: niet geconsolideerd, behalve voor hoogleraren, waarvoor: geen. In SE: geen, behalve openbaar en particulier gefinancierde onderwijsdienstverleners die een of andere vorm van overheidssteun ontvangen, waarvoor: niet geconsolideerd. IP: EU behalve in SE: niet geconsolideerd. In SE: geen, behalve openbaar en particulier gefinancierde onderwijsdienstverleners die een of andere vorm van overheidssteun ontvangen, waarvoor: niet geconsolideerd.
Landbouw, jacht en bosbouw (CPC 881, alleen adviseurs en consulenten)	CSS: EU behalve in BE, DE, DK, ES, FI, HR en SE: niet geconsolideerd. In BE, DE, ES, HR, SE: geen. In DK: onderzoek naar de economische behoefte. In FI: niet geconsolideerd, met uitzondering van de diensten van adviseurs en consulenten in verband met bosbouw, waarvoor: geen. IP: EU: niet geconsolideerd.
Milieudiensten (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, deel van 94060, 9405, deel van 9406 en 9409)	CSS: In BE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. IP: EU: niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Verzekeringen en aanverwante diensten (alleen diensten van adviseurs en consultants)	CSS: In BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. In HU: niet geconsolideerd. IP: In DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: geen. In AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In HU: niet geconsolideerd.
Andere financiële diensten (alleen adviseurs en consultants)	CSS: In BE, DE, ES, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. In HU: niet geconsolideerd. IP: In DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: geen. In AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In HU: niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Vervoer (CPC 71, 72, 73 en 74, alleen adviseurs en consulenten)	CSS: In DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. In BE: niet geconsolideerd. IP: In CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In PL: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor luchtvervoer, waarvoor: geen. In BE: niet geconsolideerd.
Reisbureaus en reisorganisatoren (met inbegrip van reisleiders¹) (CPC 7471)	CSS: In AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: geen. In BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. In BE, IE: niet geconsolideerd, behalve voor reisleiders, waarvoor: geen. IP: EU: niet geconsolideerd.

¹ Dienstverleners die tot taak hebben een groep reizigers van minimaal tien natuurlijke personen te begeleiden, zonder op specifieke locaties als gids op te treden.

Sector of subsector	Omschrijving van verbintenissen
Diensten van toeristengidsen (CPC 7472)	CSS: In NL, PT, SE: geen. In AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, RO, SK, SI: onderzoek naar de economische behoefte. In ES, HR, LT, PL: niet geconsolideerd. IP: EU: niet geconsolideerd.
Industrie (CPC 884 en 885, alleen adviseurs en consultants)	CSS: In BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: geen. In AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte. In DK: onderzoek naar de economische behoefte, behalve voor verblijven van dienstverleners op contractbasis tot maximaal drie maanden. IP: In DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: geen. In AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: onderzoek naar de economische behoefte.

VERKEER VAN NATUURLIJKE PERSONEN VOOR ZAKELIJKE DOELEINDEN¹

ARTIKEL 1

Procedurele verbintenissen in verband met toegang en tijdelijk verblijf

De Partijen zien erop toe dat de verwerking van aanvragen voor toegang en tijdelijk verblijf op grond van hun respectieve verbintenissen in deze overeenkomst verloopt met inachtneming van goede bestuurlijke praktijken. Te dien einde:

- a) ziet elke Partij erop toe dat:
 - i) de vergoedingen die de bevoegde instanties aanrekenen voor de verwerking van aanvragen voor toegang en tijdelijk verblijf de handel in goederen of diensten of de vestiging of exploitatie krachtens deze overeenkomst niet overmatig hinderen of vertragen;
 - ii) volledige aanvragen voor toegang en tijdelijk verblijf zo spoedig mogelijk worden behandeld;

¹ Op deze bijlage zijn de definities van artikel 10.3 (Definities) en artikel 10.20 (Toepassingsgebied en definities), lid 3, van toepassing.

- iii) de bevoegde instanties ernaar streven om onverwijld informatie te verstrekken als antwoord op een redelijk verzoek van een aanvrager met betrekking tot de status van een verzoek;
 - iv) indien haar bevoegde autoriteiten aanvullende informatie van de aanvrager verlangt om het verzoek te kunnen behandelen, zij deze daarvan onverwijld in kennis stellen;
 - v) de bevoegde instanties nadat een beslissing is genomen de aanvrager onverwijld in kennis stellen van het resultaat van het verzoek;
 - vi) indien een verzoek wordt toegewezen, de bevoegde instanties de aanvrager in kennis stellen van de periode van verblijf en andere relevante voorwaarden;
 - vii) indien een verzoek wordt afgewezen, de bevoegde instanties op verzoek of op eigen initiatief de aanvrager informatie over beschikbare procedures voor beroep of herziening verstrekken; en
 - viii) zij ernaar streeft om verzoeken in elektronische vorm te aanvaarden en te verwerken; en
- b) afhankelijk van het oordeel van de bevoegde autoriteiten van een Partij, staan de van de aanvrager verlangde documenten voor aanvragen voor toegang en tijdelijk verblijf van zakelijke bezoekers voor een kort verblijf in verhouding tot het doel waarvoor zij worden verzameld.

ARTIKEL 2

Aanvullende procedurele verbintenissen die van toepassing zijn op binnen een onderneming overgeplaatste personen¹

1. Elke Partij ziet erop toe dat haar bevoegde autoriteiten een besluit nemen over de aanvraag voor toegang of tijdelijk verblijf van een binnen een onderneming overgeplaatste persoon, of een verlenging daarvan, en de aanvrager schriftelijk in kennis stellen van het besluit, in overeenstemming met de kennisgevingsprocedures krachtens haar wet, zo spoedig mogelijk, maar:
 - a) in het geval van de Unie uiterlijk 90 dagen na de datum waarop het volledige verzoek is ingediend; en
 - b) in het geval van Nieuw-Zeeland:
 - i) binnen 15 werkdagen na ontvangst van een verzoek dat is ingevuld en ingediend in overeenstemming met de wetgeving; of
 - ii) indien een besluit niet binnen die termijn kan worden genomen, een indicatief tijdschema waarbinnen het besluit zal worden genomen.

¹ De leden 1, 2 en 3 van dit artikel zijn niet van toepassing voor de lidstaten die niet onderworpen zijn aan Richtlijn 2014/66/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen in het kader van een overplaatsing binnen een onderneming (PB EU L 157 van 27.5.2014, blz. 1).

2. Elke Partij ziet erop toe dat, indien de ter ondersteuning van een verzoek verstrekte informatie of documentatie onvolledig is, haar bevoegde autoriteiten ernaar streven de aanvrager binnen een redelijke termijn in kennis te stellen van de vereiste aanvullende informatie en een redelijke termijn vaststellen voor het verstrekken ervan. De in lid 1 bedoelde termijn wordt opgeschort totdat de bevoegde instanties de gevraagde aanvullende informatie hebben ontvangen.
3. De Unie verleent gezinsleden van natuurlijke personen van Nieuw-Zeeland die binnen een onderneming naar de Unie zijn overgeplaatst, het recht op toegang en tijdelijk verblijf dat aan gezinsleden van een binnen een onderneming overgeplaatste persoon wordt toegekend in het kader van artikel 19 van Richtlijn 2014/66/EU.
4. Nieuw-Zeeland staat de toegang en het tijdelijke verblijf toe van de partner en eventuele kinderen ten laste die een binnen een onderneming overgeplaatste persoon van de Unie, aan wie toegang en tijdelijk verblijf is verleend, vergezellen. De periode van tijdelijk verblijf voor die partner en, in voorkomend geval, kinderen ten laste, is dezelfde als die voor de binnen een onderneming overgeplaatste persoon.
5. Voor de toepassing van lid 4 zijn de volgende definities van toepassing:
 - a) “partner”: echtgeno(o)t(e) of geregistreerde partner van een binnen een onderneming overgeplaatste persoon van de Unie, met inbegrip van een huwelijk, geregistreerd partnerschap of gelijkwaardige verbintenis of partnerschap, als zodanig erkend in overeenstemming met de wet van Nieuw-Zeeland. Voor alle duidelijkheid: dit geldt ook voor elke ongehuwde partner of partner van hetzelfde geslacht van de binnen de onderneming overgeplaatste persoon; en

- b) “kinderen ten laste”: kinderen jonger dan 20 jaar die ten laste zijn van de binnen de onderneming overgeplaatste persoon en die worden erkend als kinderen ten laste in overeenstemming met de wet van Nieuw-Zeeland waarbij:
- i) de binnen een onderneming overgeplaatste persoon het wettelijke recht heeft om ze vanuit hun thuisland mee te nemen; of
 - ii) aan beide ouders van de kinderen toegang en tijdelijk verblijf wordt toegekend in overeenstemming met deze Overeenkomst.

ARTIKEL 3

Samenwerking inzake terugkeer en overname

De Partijen erkennen dat de intensifiëring van het verkeer van natuurlijke personen ingevolge de artikelen 1 en 2 volledige medewerking vereist bij de terugkeer en overname van natuurlijke personen die niet of niet meer voldoen aan de voorwaarden voor toegang tot, aanwezigheid of verblijf op het grondgebied van de andere Partij.

LIJSTEN VAN ENERGIEGOEDEREN, KOOLWATERSTOFFEN EN GRONDSTOFFEN

LIJST VAN ENERGIEGOEDEREN PER GS-CODE

vaste brandstoffen (GS-codes 27.01, 27.02 en 27.04)

ruwe aardolie (GS-code 27.09)

aardolieproducten (GS-codes 27.10, 27.13 – 27.15)

aardgas, al dan niet vloeibaar (GS-code 27.11)

elektrische energie (GS-code 27.16)

biogas (GS-code 38.25)

LIJST VAN KOOLWATERSTOFFEN PER GS-CODE

ruwe aardolie (GS-code 27.09)

aardgas (GS-code 27.11)

LIJST VAN GRONDSTOFFEN PER GS-CODE

Hoofdstuk ¹	Rubriek
25	Zout; zwavel; aarde en steen; gips, kalk en cement
26	Ertsen, slakken en assen (met uitzondering van uranium of thorium (GS-code 26.12))
27	Minerale brandstoffen, aardolie en distillatieproducten daarvan; bitumineuze stoffen; minerale was
28	Anorganische chemische producten; anorganische of organische verbindingen van edele metalen, van radioactieve elementen, van zeldzame aardmetalen of van isotopen
29	Organische chemische producten
31	Meststoffen
71	Echte en gekweekte parels, edelstenen en halfedelstenen, edele metalen en metalen geplateerd met edele metalen, alsmede werken daarvan (met uitzondering van groensteen (GS-code 71.03))
72	Gietijzer, ijzer en staal
74	Koper en werken van koper
75	Nikkel en werken van nikkel
76	Aluminium en werken van aluminium
78	Lood en werken van lood
79	Zink en werken van zink
80	Tin en werken van tin
81	Andere onedele metalen; cermets; werken van deze stoffen

¹ Omvat alle onverwerkte producten en halffabricaten die in deze hoofdstukken aan de orde komen.

VERBINTENISSEN INZAKE TOEGANG TOT DE MARKT VOOR
OVERHEIDSOPDRACHTEN

AFDELING A

Lijst van de Europese Unie

De markttoegang die aan leveranciers en dienstverleners uit Nieuw-Zeeland wordt verleend naast de markttoegang die reeds onder de GPA valt, omvat het volgende:

1. opdrachten van in bijlage 1 bij aanhangsel I van de Unie bij de GPA vermelde aanbestedende diensten van de centrale overheden van de lidstaten die met een asterisk en een dubbele asterisk zijn gemerkt;
2. opdrachten van regionale aanbestedende diensten¹ van de lidstaten;
3. opdrachten van aanbestedende diensten die werkzaam zijn op het gebied van luchthavenfaciliteiten die vallen onder bijlage 3 bij aanhangsel I van de Unie bij de GPA, en

¹ Voor de toepassing van deze overeenkomst wordt onder “regionale aanbestedende diensten” begrepen aanbestedende diensten van de bestuurlijke eenheden die vallen onder NUTS 1 en 2, zoals bedoeld in Verordening (EG) nr. 1059/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003 betreffende de opstelling van een gemeenschappelijke nomenclatuur van territoriale eenheden voor de statistiek (NUTS) (PB EU L 154 van 21.6.2003, blz. 1), zoals laatst gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1137/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 tot aanpassing aan Besluit 1999/468/EG van de Raad van een aantal besluiten waarop de procedure van artikel 251 van het Verdrag van toepassing is, wat de regelgevingsprocedure met toetsing betreft — Aanpassing aan de regelgevingsprocedure met toetsing — Deel een (PB EU L 311 van 21.11.2008, blz. 1).

4. opdrachten van aanbestedende diensten die werkzaam zijn op het gebied van zeehaven-, binnenhaven- of andere terminalfaciliteiten die vallen onder bijlage 3 bij aanhangsel I van de Unie bij de GPA.

Wat de leden 1, 3 en 4 van deze bijlage betreft, hebben deze verbintenissen betrekking op opdrachten voor goederen, diensten en constructiediensten, zoals bepaald in de bijlagen 4, 5 en 6 bij aanhangsel I van de Unie bij de GPA.

De verbintenis krachtens lid 2 is beperkt tot de opdrachten met betrekking tot gezondheidsproducten zoals in de Unie gedefinieerd aan de hand van de codes van de gemeenschappelijke woordenlijst overheidsopdrachten (*Common Procurement Vocabulary* — CPV)¹ die beginnen met 244 en 331.

De toepasselijke drempels zijn de volgende:

Wat punt 1 betreft: Goederen en diensten: 130 000 SDR
 Constructiediensten: 5 000 000 SDR

Wat punt 2 betreft: 200 000 SDR

Wat de punten 3 en 4 betreft: Goederen en diensten: 400 000 SDR
 Constructiediensten: 5 000 000 SDR

¹ Zie Verordening (EG) nr. 2195/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 5 november 2002 betreffende de gemeenschappelijke woordenlijst overheidsopdrachten (CPV) (PB EU L 340 van 16.12.2002, blz. 1).

AFDELING B

Lijst van Nieuw-Zeeland

ONDERAFDELING 1

Entiteiten van de centrale overheid

Tenzij anders aangegeven, is hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) van toepassing op opdrachten van de in deze afdeling vermelde instanties, met inachtneming van de volgende drempels:

Goederen: 130 000 SDR

Diensten 130 000 SDR

Constructiediensten: 5 000 000 SDR

Lijst van entiteiten:

1. Ministry for Primary Industries;
2. Department of Conservation;

3. Department of Corrections;
4. Crown Law Office;
5. Ministry of Business, Innovation and Employment;
6. Ministry for Culture and Heritage;
7. Ministry of Defence;
8. Ministry of Education;
9. Education Review Office;
10. Ministry for the Environment;
11. Ministry of Foreign Affairs and Trade;
12. Government Communications Security Bureau;
13. Ministry of Health;
14. Inland Revenue Department;

15. Department of Internal Affairs;
16. Ministry of Justice;
17. Land Information New Zealand;
18. Te Puni Kōkiri – Ministry of Māori Development;
19. New Zealand Customs Service;
20. Ministry for Pacific Peoples;
21. Department of the Prime Minister and Cabinet;
22. Serious Fraud Office;
23. Ministry of Social Development;
24. Public Service Commission;
25. Statistics New Zealand;
26. Ministry of Transport;

27. The Treasury;
28. Oranga Tamariki – Ministry for Children;
29. Ministry for Women;
30. New Zealand Defence Force;
31. New Zealand Police;
32. Ministry of Housing and Urban Development;
33. Pike River Recovery Agency.

Aantekening bij onderafdeling 1

Alle agentschappen die ondergeschikt zijn aan de hierboven vermelde centrale overheidsinstanties zijn inbegrepen.

ONDERAFDELING 2

Entiteiten van lagere overheden

Tenzij anders aangegeven, is hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) van toepassing op opdrachten van de in deze onderafdeling vermelde entiteiten, met inachtneming van de volgende drempels:

Goederen: 200 000 SDR

Diensten 200 000 SDR

Constructiediensten: 5 000 000 SDR

Lijst van entiteiten:

1. Health New Zealand (aantekening 1);
2. Auckland Council (aantekening 2);
3. Wellington City Council (aantekening 2);
4. Christchurch City Council (aantekening 2);
5. Waikato Regional Council (aantekening 2);

6. Bay of Plenty Regional Council (aantekening 2);
7. Greater Wellington Regional Council (aantekening 2);
8. Canterbury Regional Council (aantekening 2);
9. Carterton District Council (aantekening 2);
10. Central Hawke's Bay District Council (aantekening 2);
11. Far North District Council (aantekening 2);
12. Gisborne District Council (aantekening 2);
13. Hamilton City Council (aantekening 2);
14. Hastings District Council (aantekening 2);
15. Hauraki District Council (aantekening 2);
16. Hawke's Bay Regional Council (aantekening 2);
17. Horizons Regional Council (aantekening 2);

18. Horowhenua District Council (aantekening 2);
19. Hutt City Council (aantekening 2);
20. Kaipara District Council (aantekening 2);
21. Kapiti Coast District Council (aantekening 2);
22. Manawatu District Council (aantekening 2);
23. Masterton District Council (aantekening 2);
24. Matamata-Piako District Council (aantekening 2);
25. Napier City Council (aantekening 2);
26. New Plymouth District Council (aantekening 2);
27. Northland Regional Council (aantekening 2);
28. Ōpōtiki District Council (aantekening 2);
29. Ōtorohanga District Council (aantekening 2);

30. Palmerston North City Council (aantekening 2);
31. Porirua City Council (aantekening 2);
32. Rangitikei District Council (aantekening 2);
33. Rotorua Lakes Council (aantekening 2);
34. Ruapehu District Council (aantekening 2);
35. South Taranaki District Council (aantekening 2);
36. South Waikato District Council (aantekening 2);
37. South Wairarapa District Council (aantekening 2);
38. Stratford District Council (aantekening 2);
39. Taranaki Regional Council (aantekening 2);
40. Tararua District Council (aantekening 2);
41. Taupō District Council (aantekening 2);

42. Tauranga City Council (aantekening 2);
43. Thames-Coromandel District Council (aantekening 2);
44. Upper Hutt City Council (aantekening 2);
45. Waikato District Council (aantekening 2);
46. Waipa District Council (aantekening 2);
47. Whanganui District Council (aantekening 2);
48. Western Bay of Plenty District Council (aantekening 2);
49. Whangarei District Council (aantekening 2);
50. Ashburton District Council (aantekening 2);
51. Central Otago District Council (aantekening 2);
52. Clutha District Council (aantekening 2);
53. Dunedin City Council (aantekening 2);

54. Environment Southland (aantekening 2);
55. Gore District Council (aantekening 2);
56. Grey District Council (aantekening 2);
57. Hurunui District Council (aantekening 2);
58. Invercargill City Council (aantekening 2);
59. Marlborough District Council (aantekening 2);
60. Nelson City Council (aantekening 2);
61. Otago District Council (aantekening 2);
62. Queenstown Lakes District Council (aantekening 2);
63. Selwyn District Council (aantekening 2);
64. Southland District Council (aantekening 2);

- 65. Tasman District Council (aantekening 2);
- 66. Waimakariri District Council (aantekening 2);
- 67. Waitaki District Council (aantekening 2);
- 68. West Coast Regional Council (aantekening 2);
- 69. Auckland Transport (aantekening 2).

Aantekeningen bij onderafdeling 2

- 1. Voor alle duidelijkheid: opdrachten die Health New Zealand via zijn gemachtigde healthAlliance Limited aanbesteedt, zijn inbegrepen.
- 2. De toepassing op deze instanties is beperkt tot opdrachten voor goederen, diensten en constructiediensten die betrekking hebben op vervoersprojecten die geheel of gedeeltelijk worden gefinancierd door het New Zealand Transport Agency, wanneer de waarde van de opdracht gelijk is aan of hoger is dan de hierboven vermelde toepasselijke drempel. Voor alle duidelijkheid: hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op de andere opdrachten van deze instanties.

ONDERAFDELING 3

Overige entiteiten:

Tenzij dat anders is aangegeven, is hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) van toepassing op opdrachten van de in deze onderafdeling vermelde instanties, met inachtneming van de volgende drempels:

Goederen: 400 000 SDR

Diensten: 400 000 SDR

Constructiediensten: 5 000 000 SDR

Lijst van instanties:

1. Accident Compensation Corporation (aantekening 1);
2. Civil Aviation Authority of New Zealand;
3. Energy Efficiency and Conservation Authority;
4. Kāinga Ora – Homes and Communities;

5. Maritime New Zealand;
6. New Zealand Antarctic Institute;
7. Fire and Emergency New Zealand (aantekening 5);
8. New Zealand Qualifications Authority;
9. New Zealand Tourism Board;
10. New Zealand Trade and Enterprise;
11. New Zealand Transport Agency;
12. Ōtākaro Limited (aantekening 4);
13. Sport and Recreation New Zealand (aantekening 2);
14. Tertiary Education Commission;
15. Education New Zealand;
16. Callaghan Innovation;

17. Earthquake Commission (aantekening 6);
18. Environmental Protection Authority; (aantekening 6);
19. Health Promotion Agency;
20. Health Quality and Safety Commission;
21. Health Research Council of New Zealand;
22. New Zealand Blood Service (aantekening 7);
23. New Zealand Walking Access Commission;
24. Real Estate Agents Authority (aantekening 8);
25. Social Workers Registration Board;
26. WorkSafe New Zealand;
27. Guardians of New Zealand Superannuation (aantekening 9);
28. Museum of New Zealand Te Papa (aantekening 10);

29. New Zealand Infrastructure Commission;
30. New Zealand Lotteries Commission;
31. Climate Change Commission;
32. Electoral Commission (aantekening 11);
33. Financial Markets Authority;
34. Education Payroll Limited (aantekening 12);
35. Research and Education Advanced Network New Zealand Limited;
36. Tāmaki Redevelopment Company Limited (aantekening 13);
37. Airways Corporation of New Zealand Limited;
38. Meteorological Service of New Zealand Limited;
39. KiwiRail Holdings Limited;
40. Transpower New Zealand Limited (aantekening 3);

41. Government Superannuation Fund Authority;
42. New Zealand Artificial Limb Service;
43. Health and Disability Commissioner;
44. Human Rights Commission;
45. New Zealand Productivity Commission;
46. Crown Irrigation Investments Limited;
47. New Zealand Growth Capital Partners Limited;
48. City Rail Link Limited;
49. Crown Infrastructure Partners Limited;
50. New Zealand Green Investment Finance Limited;
51. Accreditation Council;
52. Arts Council of New Zealand;

53. Broadcasting Commission;
54. Heritage ſi New Zealand;
55. New Zealand Film Commission (aantekening 14);
56. New Zealand Symphony Orchestra (aantekening 14);
57. Public Trust (aantekening 15);
58. Retirement Commissioner;
59. Māori Broadcasting Funding Agency (aantekening 16);
60. Māori Language Commission (aantekening 16);
61. Pharmaceutical Management Agency (aantekening 17);
62. Broadcasting Standards Authority;
63. Children’s Commissioner;
64. Commerce Commission;

- 65. Criminal Cases Review Commission (aantekening 8);
- 66. Drug Free Sport New Zealand;
- 67. Law Commission;
- 68. Electricity Authority;
- 69. External Reporting Board;
- 70. Independent Police Conduct Authority (aantekening 8);
- 71. Mental Health and Wellbeing Commission;
- 72. Office of Film and Literature Classification (aantekening 8);
- 73. Privacy Commissioner;
- 74. Takeovers Panel;
- 75. Transport Accident Investigation Commission (aantekening 8);
- 76. Radio New Zealand Limited (aantekening 14);

- 77. Television New Zealand Limited;
- 78. Crown Asset Management Limited;
- 79. The Network for Learning Limited;
- 80. Predator Free 2050 Limited;
- 81. Southern Response Earthquake Services Limited;
- 82. Māori Health Authority (aantekening 16).

Aantekeningen bij onderafdeling 3

- 1. Accident Compensation Corporation: hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op opdrachten met betrekking tot het beheer van pensioenfondsen, openbare verzekeringen en belegging van fondsen, investeringen of financiële diensten met betrekking tot effecten of transacties op de beurs.
- 2. Sport and Recreation New Zealand: hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op opdrachten met betrekking tot goederen en diensten die vertrouwelijke informatie omvatten betreffende het verhogen van wedstrijd sportprestaties.

3. Transpower New Zealand Limited: de volgende opdrachten zijn uitgesloten:
- a) elektrischebedradingsdiensten (die onderdeel zijn van het totale pakket van activiteiten die onder CPC Prov. 5134 vallen);
 - b) diensten met betrekking tot het verven van torens (die onderdeel zijn van het totale pakket van activiteiten die onder CPC Prov. 5173 vallen), en
 - c) voor alle duidelijkheid: projecten die direct door particuliere klanten worden gefinancierd, wanneer deze projecten niet zouden worden ontwikkeld zonder financiering van die klanten.
4. Ōtākaro Limited: alle opdrachten zijn inbegrepen, inclusief opdrachten die zijn geplaatst door de Christchurch Earthquake Recovery Authority en na de ontbinding ervan zijn overgedragen aan Ōtākaro Limited, en alle verplichtingen in hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) die specifiek betrekking hebben op in onderafdeling 1 vermelde instanties zijn erop van toepassing. Voor alle duidelijkheid: de drempels zijn 130 000 SDR voor goederen en diensten en 5 000 000 SDR voor constructiediensten, en alle agentschappen die aan Ōtākaro Limited zijn ondergeschikt, zijn inbegrepen.
5. Fire and Emergency New Zealand: hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) is alleen van toepassing op opdrachten van de New Zealand Fire Service Commission. Om twijfel uit te sluiten, zijn de volgende opdrachten uitgesloten: alle opdrachten van Fire and Emergency New Zealand die voorheen werden geplaatst door de Rural Fire Authorities, Rural Fire Committees en/of Territorial Authorities (voor wat hun functies in het kader van de Forest and Rural Fires Act 1977 betreft).

6. Hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op opdrachten met betrekking tot het beheer van pensioenfondsen, openbare verzekeringen en belegging van fondsen, investeringen of financiële diensten.
7. New Zealand Blood Service: behalve voor opdrachten met betrekking tot diensten in verband met de fractionering van plasma.
8. Behalve voor juridische diensten en arbitrage- en bemiddelingsdiensten.
9. Guardians of New Zealand Superannuation: hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op opdrachten met betrekking tot het beheer van pensioenfondsen, belegging van fondsen, investeringen of financiële diensten.
10. Museum of New Zealand Te Papa: hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op opdrachten voor het vervoeren van museumvoorwerpen of kunstwerken.
11. Electoral Commission: hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op opdrachten met betrekking tot diensten om de algemene verkiezingen te organiseren.
12. Education Payroll Limited: hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op opdrachten met betrekking tot de loonadministratie van scholen.
13. Tāmaki Redevelopment Company Limited: hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op opdrachten met betrekking tot de productie, het vervoer of de distributie van drinkwater.

14. Behalve voor opdrachten met betrekking tot de aankoop, de ontwikkeling, productie of coproductie van programma's en programmamateriaal.
15. Public Trust: behalve voor juridische diensten, met inbegrip van rechtsbijstandsdiensten, die worden verstrekt door trustees of aangewezen door voogden of vermogensbeheerders.
16. Het recht om de voorkeur te geven aan een Māori leverancier wordt specifiek voorbehouden.
17. Pharmaceutical Management Agency: voor alle duidelijkheid: activiteiten betreffende de functies van dit agentschap in verband met de financiering van farmaceutische producten en medische hulpmiddelen zijn niet gedekt.
18. Voor in de onderafdelingen 1, 2 en 3 vermelde instanties is hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) slechts van toepassing op de vermelde instanties en strekt het niet uit tot ondergeschikte agentschappen, tenzij dit anders is aangegeven.

ONDERAFDELING 4

Goederen

Tenzij dat anders is aangegeven, is hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) van toepassing op opdrachten met betrekking tot alle goederen van de in de onderafdelingen 1, 2 en 3 vermelde instanties.

ONDERAFDELING 5

Diensten

1. Tenzij dat anders is aangegeven, is hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) van toepassing op opdrachten met betrekking tot alle diensten van de in de onderafdelingen 1, 2 en 3 vermelde instanties.
2. Hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op opdrachten van een van de volgende diensten, zoals geïdentificeerd overeenkomstig de voorlopige CPC (CPC Prov.) als vastgesteld in document MTN.GNS/W/120:
 - a) diensten voor onderzoek en ontwikkeling (CPC Prov. 851-853);
 - b) volksgezondheidsdiensten (CPC Prov. 931, met inbegrip van 9311, 9312 en 9319);
 - c) onderwijs (CPC Prov. 921, 922, 923, 924 en 929), of
 - d) sociale diensten (CPC Prov. 933 en 913).

ONDERAFDELING 6

Constructiediensten

Lijst van constructiediensten (afdeling 51, CPC Prov.):

Tenzij dat anders is aangegeven, is hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) van toepassing op opdrachten met betrekking tot alle constructiediensten in afdeling 51 van de voorlopige CPC (CPC Prov.) als vastgesteld in document MTN.GNS/W/120.

ONDERAFDELING 7

Algemene aantekeningen

1. De volgende algemene aantekeningen zijn zonder uitzondering van toepassing op hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten), met inbegrip van de onderafdelingen 1 tot en met 6 van deze bijlage.
2. Hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op:
 - a) voor alle duidelijkheid, het leveren door de overheid van goederen en diensten aan personen of overheidsinstanties die niet specifiek gedekt zijn uit hoofde van de onderafdelingen 1 tot en met 6;
 - b) opdrachten met betrekking tot goederen of diensten in verband met contracten voor de bouw, de renovatie of de inrichting van kantelarijen in het buitenland;

- c) opdrachten met betrekking tot goederen of diensten buiten het grondgebied van Nieuw-Zeeland voor consumptie buiten het grondgebied van Nieuw-Zeeland;
 - d) voor alle duidelijkheid in verband met artikel II.3, punt b), van de GPA, commerciële sponsoringregelingen;
 - e) opdrachten door een entiteit die gedekt is uit hoofde van de onderafdelingen 1 tot en met 6 voor rekening van een organisatie die geen uit hoofde van de onderafdelingen 1 tot en met 6 gedekte entiteit is;
 - f) opdrachten die door een uit hoofde van de onderafdelingen 1 tot en met 6 gedekte entiteit zijn geplaatst bij een andere uit hoofde van de onderafdelingen 1 tot en met 6 gedekte entiteit, behalve wanneer aanbestedingen worden uitgeschreven, in welk geval hoofdstuk 14 (Overheidsopdrachten) van toepassing is, of
 - g) opdrachten voor het ontwikkelen, beschermen of behouden van nationaal artistiek, historisch of archeologisch bezit of cultureel erfgoed.
3. Voor alle duidelijkheid: een aanbestedende dienst mag onderhandse aanbestedingsprocedures toepassen overeenkomstig artikel XIII, lid 1, punt b), ii) en iii), van de GPA voor ongevraagde enige voorstellen (“unsolicited unique proposals”)¹.

¹ Zoals gedefinieerd en behandeld overeenkomstig het richtsnoer van de Nieuw-Zeelandse regering, “Unsolicited Unique Proposals – How to deal with uninvited bids” (mei 2013), dat van tijd tot tijd wordt bijgewerkt.

PRODUCTKLASSEN¹

1. “Vers, bevroren en verwerkt vlees” omvat producten die vallen onder hoofdstuk 2 en de posten 16.01 of 16.02 van het Geharmoniseerd Systeem.
2. “Hop” omvat producten die vallen onder post 12.10 van het Geharmoniseerd Systeem.
3. “Verse, bevroren en verwerkte visproducten” omvat producten die vallen onder hoofdstuk 3 en producten die vis bevatten die vallen onder de posten 16.03, 16.04 of 16.05 van het Geharmoniseerd Systeem.
4. “Boter” omvat producten die vallen onder post 04.05 van het Geharmoniseerd Systeem.
5. “Kaas” omvat producten die vallen onder post 04.06 van het Geharmoniseerd Systeem.
6. “Verse en verwerkte groenten” omvat groentenproducten die vallen onder hoofdstuk 7 van het Geharmoniseerd Systeem en producten met groenten die vallen onder hoofdstuk 20 van het Geharmoniseerd Systeem²;
7. “Vers en verwerkt fruit” omvat fruitproducten die vallen onder hoofdstuk 8 van het Geharmoniseerd Systeem en producten met fruit die vallen onder hoofdstuk 20 van het Geharmoniseerd Systeem.

¹ De productklassen zijn van toepassing op onderafdeling 4.

² Behalve voor zover het product tot de onderstaande klasse 16 behoort.

8. “Verse en verwerkte noten” omvat notenproducten die vallen onder hoofdstuk 8 van het Geharmoniseerd Systeem en producten met noten die vallen onder hoofdstuk 20 van het Geharmoniseerd Systeem.
9. “Specerijen” omvat specerijproducten die vallen onder hoofdstuk 9 van het Geharmoniseerd Systeem.
10. “Granen” omvat producten die vallen onder hoofdstuk 10 van het Geharmoniseerd Systeem.
11. “Producten van de meelindustrie” omvat producten die vallen onder hoofdstuk 11 van het Geharmoniseerd Systeem.
12. “Oliehoudende zaden” omvat producten van oliehoudende zaden die vallen onder hoofdstuk 12 van het Geharmoniseerd Systeem.
13. “Oliën en dierlijke vetten” omvat producten die vallen onder hoofdstuk 15 van het Geharmoniseerd Systeem.
14. “Suikerwerk en gebakken producten” omvat producten die vallen onder de posten 17.04, 18.06, 19.04 of 19.05 van het Geharmoniseerd Systeem.
15. “Deegwaren” omvat producten die vallen onder post 19.02 van het Geharmoniseerd Systeem.
16. “Tafelolijven en verwerkte olijven” omvat producten die vallen onder de posten 20.01 of 20.05 van het Geharmoniseerd Systeem.
17. “Mosterdpasta” omvat producten die vallen onder postonderverdeling 21.03.30 van het Geharmoniseerd Systeem.

18. “Bier” omvat producten die vallen onder post 22.03 van het Geharmoniseerd Systeem.
 19. “Azijn” omvat producten die vallen onder post 22.09 van het Geharmoniseerd Systeem.
 20. “Etherische oliën” omvat producten die vallen onder post 33.01 van het Geharmoniseerd Systeem.
 21. “Gommen en natuurlijke harsen” omvat producten die vallen onder post 13.01 van het Geharmoniseerd Systeem.
 22. “Gedistilleerde dranken” omvat producten die vallen onder post 22.08 van het Geharmoniseerd Systeem.
 23. “Wijn” omvat producten die vallen onder post 22.04 van het Geharmoniseerd Systeem.
 24. “Verse weekdieren en schaaldieren en producten op basis van verse weekdieren en schaaldieren” omvat producten van weekdieren en schaaldieren die onder hoofdstuk 3 vallen en producten met weekdieren, schaaldieren en ongewervelde zeedieren die vallen onder post 16.03, 16.04 of 16.05 van het Geharmoniseerd Systeem.
 25. “Honing” omvat producten die vallen onder post 04.09 van het Geharmoniseerd Systeem.
 26. “Sierbloemen en -planten” omvat producten die vallen onder hoofdstuk 6 van het Geharmoniseerd Systeem.
-

LIJSTEN VAN GEOGRAFISCHE AANDUIDINGEN

AFDELING A

LIJST VAN GEOGRAFISCHE AANDUIDINGEN – EUROPESE UNIE

Onverminderd artikel 18.34 (Bescherming van geografische aanduidingen), leden 6 en 7, met betrekking tot de in dit aanhangsel opgenomen lijst van geografische aanduidingen van de Unie, wordt de bescherming overeenkomstig artikel 18.34 (Bescherming van geografische aanduidingen) van deze overeenkomst niet gevraagd voor de afzonderlijke onderstreepte termen die deel uitmaken van een samengestelde geografische aanduiding.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1	België	Balegemse jenever	Gedistilleerde dranken
2	België	Côtes de Sambre et Meuse	Wijnen
3	België	<u>Crémant</u> de Wallonie	Wijnen
4	België	Hagelandse <u>wijn</u>	Wijnen
5	België	Haspengouwse <u>wijn</u>	Wijnen
6	België	Hasseltse jenever / Hasselt	Gedistilleerde dranken
7	België	Heuvellandse <u>wijn</u>	Wijnen
8	België	O' de Flander-Oost-Vlaamse Graanjenever	Gedistilleerde dranken
9	België	Peket-Pekêt / Pèket-Pèkèt de Wallonie	Gedistilleerde dranken
10	België	Vin de pays des jardins de Wallonie	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
11	België	<u>Vin mousseux</u> de qualité de Wallonie	Wijnen
12	België	Vlaamse landwijn	Wijnen
13	België	Vlaamse <u>mousserende</u> kwaliteitswijn	Wijnen
14	Bulgarije	Асеновград (transliteratie in Latijns schrift: Asenovgrad)	Wijnen
15	Bulgarije	Болярово (transliteratie in Latijns schrift: Bolyarovo)	Wijnen
16	Bulgarije	Брестник (transliteratie in Latijns schrift: Brestnik)	Wijnen
17	Bulgarije	Бургаска Мускатова <u>ракия</u> (transliteratie in Latijns schrift: Bourgaska Muscatova <u>rakya</u>) / Мускатова <u>ракия</u> от Бургас (transliteratie in Latijns schrift: Muscatova <u>rakya</u> ot Bourgas) / Bourgaska Muscatova <u>rakya</u> / Muscatova <u>rakya</u> uit Bourgas	Gedistilleerde dranken
18	Bulgarije	Българско <u>розово масло</u> (transliteratie in Latijns schrift: Bulgarsko <u>rozovo maslo</u>)	Etherische oliën
19	Bulgarije	Варна (transliteratie in Latijns schrift: Varna)	Wijnen
20	Bulgarije	Велики Преслав (transliteratie in Latijns schrift: Veliki Preslav)	Wijnen
21	Bulgarije	Видин (transliteratie in Latijns schrift: Vidin)	Wijnen
22	Bulgarije	Враца (transliteratie in Latijns schrift: Vratsa)	Wijnen
23	Bulgarije	Върбица (transliteratie in Latijns schrift: Varbitsa)	Wijnen
24	Bulgarije	Долината на Струма (transliteratie in Latijns schrift: Dolinata na Struma)	Wijnen
25	Bulgarije	Драгоево (transliteratie in Latijns schrift: Dragoevo)	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
26	Bulgarije	Дунавска равнина (transliteratie in Latijns schrift: Dunavska ravnina)	Wijnen
27	Bulgarije	Евксиноград (transliteratie in Latijns schrift: Evksinograd)	Wijnen
28	Bulgarije	Ивайловград (transliteratie in Latijns schrift: Ivaylovgrad)	Wijnen
29	Bulgarije	Карлово (transliteratie in Latijns schrift: Karlovo)	Wijnen
30	Bulgarije	Карловска <u>гроздова ракия</u> (transliteratie in Latijns schrift: Karlovska <u>grozdova rakya</u>) / <u>Гроздова Ракия</u> от Карлово (transliteratie in Latijns schrift: <u>Grozdova rakya</u> ot Karlovo) / Karlovska <u>grozdova rakya</u> / <u>Grozdova Rakya</u> uit Karlovo	Gedistilleerde dranken
31	Bulgarije	Карнобат (transliteratie in Latijns schrift: Karnobat)	Wijnen
32	Bulgarije	Ловеч (transliteratie in Latijns schrift: Lovech)	Wijnen
33	Bulgarije	Ловешка <u>сливова ракия</u> (transliteratie in Latijns schrift: Loveshka <u>slivova rakya</u>) / <u>Сливово ракия</u> от Ловеч (transliteratie in Latijns schrift: <u>Slivova rakya</u> ot Lovech) / Loveshka <u>slivova rakya</u> / <u>Slivova rakya</u> uit Lovech	Gedistilleerde dranken
34	Bulgarije	Лозица (transliteratie in Latijns schrift: Lozitsa)	Wijnen
35	Bulgarije	Лом (transliteratie in Latijns schrift: Lom)	Wijnen
36	Bulgarije	Любимец (transliteratie in Latijns schrift: Lyubimets)	Wijnen
37	Bulgarije	Лясковец (transliteratie in Latijns schrift: Lyaskovets)	Wijnen
38	Bulgarije	Мелник (transliteratie in Latijns schrift: Melnik)	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
39	Bulgarije	Нова Загора (transliteratie in Latijns schrift: Nova Zagora)	Wijnen
40	Bulgarije	Нови Пазар (transliteratie in Latijns schrift: Novi Pazar)	Wijnen
41	Bulgarije	Ново село (transliteratie in Latijns schrift: Novo Selo)	Wijnen
42	Bulgarije	Оряховица (transliteratie in Latijns schrift: Oryahovitsa)	Wijnen
43	Bulgarije	Павликени (transliteratie in Latijns schrift: Pavlikeni)	Wijnen
44	Bulgarije	Пазарджик (transliteratie in Latijns schrift: Pazardzhik)	Wijnen
45	Bulgarije	Перущица (transliteratie in Latijns schrift: Perushtiza)	Wijnen
46	Bulgarije	Плевен (transliteratie in Latijns schrift: Pleven)	Wijnen
47	Bulgarije	Пловдив (transliteratie in Latijns schrift: Plovdiv)	Wijnen
48	Bulgarije	Поморие (transliteratie in Latijns schrift: Pomorie)	Wijnen
49	Bulgarije	Поморийска <u>гроздова ракия</u> (transliteratie in Latijns schrift: Pomoriyska <u>grozdova rakya</u>) / <u>Гроздова ракия</u> от Поморие (transliteratie in Latijns schrift: <u>Grozdova rakya</u> ot Pomorie) / Pomoriyska <u>grozdova rakya</u> / <u>Grozdova rakya</u> uit Pomorie	Gedistilleerde dranken
50	Bulgarije	Русе (transliteratie in Latijns schrift: Ruse)	Wijnen
51	Bulgarije	Сакар (transliteratie in Latijns schrift: Sakar)	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
52	Bulgarije	Сандански (transliteratie in Latijns schrift: Sandanski)	Wijnen
53	Bulgarije	Свищов (transliteratie in Latijns schrift: Svishtov)	Wijnen
54	Bulgarije	Септември (transliteratie in Latijns schrift: Septemvri)	Wijnen
55	Bulgarije	Славянци (transliteratie in Latijns schrift: Slavianci)	Wijnen
56	Bulgarije	Сливен (transliteratie in Latijns schrift: Sliven)	Wijnen
57	Bulgarije	Сливенска перла (transliteratie in Latijns schrift: Slivenska perla) / Сливенска <u>гроздова ракия</u> (transliteratie in Latijns schrift: Slivenska <u>grozdova rakya</u>) / <u>Гроздова ракия</u> от Сливен (transliteratie in Latijns schrift: <u>Grozdova rakya</u> ot Sliven) / Slivenska <u>grozdova rakya</u> / <u>Grozdova rakya</u> uit Sliven	Gedistilleerde dranken
58	Bulgarije	Стамболово (transliteratie in Latijns schrift: Stambolovo)	Wijnen
59	Bulgarije	Стара Загора (transliteratie in Latijns schrift: Stara Zagora)	Wijnen
60	Bulgarije	Стралджанска Мускатова <u>ракия</u> (transliteratie in Latijns schrift: Straldjanska Muscatova <u>rakya</u>) / Мускатова <u>ракия</u> от Стралджа (transliteratie in Latijns schrift: Muscatova <u>rakya</u> ot Straldja) / Straldjanska Muscatova <u>rakya</u> / Muscatova <u>rakya</u> uit Straldja	Gedistilleerde dranken
61	Bulgarije	Сунгурларе (transliteratie in Latijns schrift: Sungurlare)	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
62	Bulgarije	Сунгурларска <u>гроздова ракия</u> (transliteratie in Latijns schrift: Sungurlarska <u>grozdova rakya</u>) / <u>Гроздова ракия</u> от Сунгурларе (transliteratie in Latijns schrift: <u>Grozdova rakya</u> ot Sungurlare) / Sungurlarska <u>grozdova rakya</u> / <u>Grozdova rakya</u> uit Sungurlare	Gedistilleerde dranken
63	Bulgarije	Сухиндол (transliteratie in Latijns schrift: Suhindol)	Wijnen
64	Bulgarije	Сухиндолска <u>гроздова ракия</u> (transliteratie in Latijns schrift: Suhindolska <u>grozdova rakya</u>) / <u>Гроздова ракия</u> от Сухиндол (transliteratie in Latijns schrift: <u>Grozdova rakya</u> ot Suhindol) / Suhindolska <u>grozdova rakya</u> / <u>Grozdova rakya</u> uit Suhindol	Gedistilleerde dranken
65	Bulgarije	Тракийска низина (transliteratie in Latijns schrift: Trakiyska nizina)	Wijnen
66	Bulgarije	Троянска <u>сливова ракия</u> (transliteratie in Latijns schrift: Troyanska <u>slivova rakya</u>) / <u>Сливова ракия</u> от Троян (transliteratie in Latijns schrift: <u>Slivova rakya</u> ot Troyan) / Troyanska <u>slivova rakya</u> / <u>Slivova rakya</u> uit Troyan	Gedistilleerde dranken
67	Bulgarije	Търговище (transliteratie in Latijns schrift: Targovishte)	Wijnen
68	Bulgarije	Хан Крум (transliteratie in Latijns schrift: Khan Krum)	Wijnen
69	Bulgarije	Хасково (transliteratie in Latijns schrift: Haskovo)	Wijnen
70	Bulgarije	Хисаря (transliteratie in Latijns schrift: Hisarya)	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
71	Bulgarije	Хърсово (transliteratie in Latijns schrift: Harsovo)	Wijnen
72	Bulgarije	Черноморски район (transliteratie in Latijns schrift: Chernomorski rayon)	Wijnen
73	Bulgarije	Шивачево (transliteratie in Latijns schrift: Shivachevo)	Wijnen
74	Bulgarije	Шумен (transliteratie in Latijns schrift: Shumen)	Wijnen
75	Bulgarije	Южно Черноморие (transliteratie in Latijns schrift: Yuzhno chernomorie)	Wijnen
76	Bulgarije	Ямбол (transliteratie in Latijns schrift: Yambol)	Wijnen
77	Tsjechië	Čechy	Wijnen
78	Tsjechië	české	Wijnen
79	Tsjechië	České pivo ¹	Bier
80	Tsjechië	Českobudějovické pivo ¹	Bier
81	Tsjechië	Litoměřická	Wijnen
82	Tsjechië	Mělnická	Wijnen
83	Tsjechië	Mikulovská	Wijnen
84	Tsjechië	Morava	Wijnen
85	Tsjechië	moravské	Wijnen
86	Tsjechië	Novosedelské Slámové <u>víno</u>	Wijnen
87	Tsjechië	Slovácká	Wijnen
88	Tsjechië	Šobes / Šobeské víno	Wijnen
89	Tsjechië	Velkopavlovická	Wijnen
90	Tsjechië	Žatecký <u>chmel</u>	Hop

¹ De bescherming voor deze naam wordt uitsluitend in het Tsjechisch gevraagd.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
91	Tsjechië	Znojemská	Wijnen
92	Tsjechië	Znojmo	Wijnen
93	Denemarken	Bornholm	Wijnen
94	Denemarken	Danablu	Kaas
95	Denemarken	Fyn	Wijnen
96	Denemarken	Jylland	Wijnen
97	Denemarken	Sjælland	Wijnen
98	Duitsland	Ahr	Wijnen
99	Duitsland	Ahrtaler Landwein	Wijnen
100	Duitsland	Baden	Wijnen
101	Duitsland	Badischer Landwein	Wijnen
102	Duitsland	Bärwurz	Gedistilleerde dranken
103	Duitsland	Bayerischer Bodensee-Landwein	Wijnen
104	Duitsland	Bayerischer Gebirgsenzian	Gedistilleerde dranken
105	Duitsland	Bayerischer <u>Kräuterlikör</u>	Gedistilleerde dranken
106	Duitsland	Bayerisches <u>Bier</u> ¹	Bier
107	Duitsland	Benediktbeurer <u>Klosterlikör</u>	Gedistilleerde dranken
108	Duitsland	Berliner <u>Kümmel</u>	Gedistilleerde dranken
109	Duitsland	Blutwurz	Gedistilleerde dranken
110	Duitsland	Brandenburger Landwein	Wijnen

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Bayerisches Bier” vormt geen beletsel voor het voortgezette en gelijksoortige gebruik van de term “Bayerisches Bier” door enig persoon, met inbegrip van zijn opvolger of cessionaris, gedurende een periode van ten hoogste vijf jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, indien die persoon die term al vóór de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst ononderbroken commercieel heeft gebruikt. Een dergelijk gebruik van de term “Bayerisches Bier” na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst mag de consument niet misleiden ten aanzien van de oorsprong van het product.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
111	Duitsland	Bürgstadter Berg	Wijnen
112	Duitsland	Chiemseer <u>Klosterlikör</u>	Gedistilleerde dranken
113	Duitsland	Deutscher <u>Weinbrand</u>	Gedistilleerde dranken
114	Duitsland	Emsländer Korn / Kornbrand	Gedistilleerde dranken
115	Duitsland	Ettaler <u>Klosterlikör</u>	Gedistilleerde dranken
116	Duitsland	Franken	Wijnen
117	Duitsland	Fränkischer Obstler	Gedistilleerde dranken
118	Duitsland	Fränkisches <u>Kirschwasser</u>	Gedistilleerde dranken
119	Duitsland	Fränkisches <u>Zwetschgenwasser</u>	Gedistilleerde dranken
120	Duitsland	Hamburger <u>Kümmel</u> / Hamburg's <u>Kümmel</u>	Gedistilleerde dranken
121	Duitsland	Haselünner Korn / Kornbrand	Gedistilleerde dranken
122	Duitsland	Hasetaler Korn / Kornbrand	Gedistilleerde dranken
123	Duitsland	Hessische Bergstraße	Wijnen
124	Duitsland	Hüttentee	Gedistilleerde dranken
125	Duitsland	Landwein der Mosel	Wijnen
126	Duitsland	Landwein der Ruwer	Wijnen
127	Duitsland	Landwein der Saar	Wijnen
128	Duitsland	Landwein Main	Wijnen
129	Duitsland	Landwein Neckar	Wijnen
130	Duitsland	Landwein Oberrhein	Wijnen
131	Duitsland	Landwein Rhein	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
132	Duitsland	Landwein Rhein-Neckar	Wijnen
133	Duitsland	Lübecker <u>Marzipan</u>	Suikerwerk en gebakken producten
134	Duitsland	Mecklenburger Landwein	Wijnen
135	Duitsland	Mitteldeutscher Landwein	Wijnen
136	Duitsland	Mittelrhein	Wijnen
137	Duitsland	Mosel	Wijnen
138	Duitsland	Münchener <u>Bier</u> ¹	Bier
139	Duitsland	Münchener <u>Kümmel</u> / Münchner <u>Kümmel</u>	Gedistilleerde dranken
140	Duitsland	Münsterländer Korn / Kornbrand	Gedistilleerde dranken
141	Duitsland	Nahe	Wijnen
142	Duitsland	Nahegauer Landwein	Wijnen
143	Duitsland	Nürnberger <u>Bratwürste</u> / Nürnberger Rost <u>bratwürste</u>	Vers, bevroren en verwerkt vlees
144	Duitsland	Ostfriesischer Korngenever	Gedistilleerde dranken
145	Duitsland	Ostpreußischer Bärenfang	Gedistilleerde dranken
146	Duitsland	Pfalz	Wijnen
147	Duitsland	Pfälzer Landwein	Wijnen

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Münchener Bier” vormt geen beletsel voor het voortgezette en gelijksoortige gebruik van de term “Münchener Bier” door enig persoon, met inbegrip van zijn opvolger of cessionaris, gedurende een periode van ten hoogste vijf jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, indien die persoon die term al vóór de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst ononderbroken commercieel heeft gebruikt. Een dergelijk gebruik van de term “Münchener Bier” na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst mag de consument niet misleiden ten aanzien van de oorsprong van het product.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
148	Duitsland	Pfälzer <u>Weinbrand</u>	Gedistilleerde dranken
149	Duitsland	Regensburger Landwein	Wijnen
150	Duitsland	Rheinberger <u>Kräuter</u>	Gedistilleerde dranken
151	Duitsland	Rheinburgen-Landwein	Wijnen
152	Duitsland	Rheingau	Wijnen
153	Duitsland	Rheingauer Landwein	Wijnen
154	Duitsland	Rheinhessen	Wijnen
155	Duitsland	Rheinischer Landwein	Wijnen
156	Duitsland	Saale-Unstrut	Wijnen
157	Duitsland	Saarländischer Landwein	Wijnen
158	Duitsland	Sachsen	Wijnen
159	Duitsland	Sächsischer Landwein	Wijnen
160	Duitsland	Schleswig-Holsteinischer Landwein	Wijnen
161	Duitsland	Schwäbischer Landwein	Wijnen
162	Duitsland	Schwarzwälder <u>Himbeergeist</u>	Gedistilleerde dranken
163	Duitsland	Schwarzwälder <u>Kirschwasser</u>	Gedistilleerde dranken
164	Duitsland	Schwarzwälder <u>Mirabellenwasser</u>	Gedistilleerde dranken
165	Duitsland	Schwarzwälder <u>Schinken</u>	Vers, bevroren en verwerkt vlees
166	Duitsland	Schwarzwälder Williamsbirne	Gedistilleerde dranken
167	Duitsland	Schwarzwälder <u>Zwetschgenwasser</u>	Gedistilleerde dranken
168	Duitsland	Sendenhorster Korn / Kornbrand	Gedistilleerde dranken

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
169	Duitsland	Starkenburger Landwein	Wijnen
170	Duitsland	Steinhäger	Gedistilleerde dranken
171	Duitsland	Taubertäler Landwein	Wijnen
172	Duitsland	Württemberg	Wijnen
173	Estland	Estonian <u>vodka</u>	Gedistilleerde dranken
174	Ierland ¹	Irish <u>Cream</u>	Gedistilleerde dranken
175	Ierland	Irish Poteen / Irish Poitín	Gedistilleerde dranken
176	Ierland	Irish <u>Whiskey</u> / Uisce Beatha Eireannach / Irish <u>Whisky</u>	Gedistilleerde dranken
177	Griekenland	Ἀβδήρα (transliteratie in Latijns schrift: Avdira)	Wijnen
178	Griekenland	Ἅγιο Όρος (transliteratie in Latijns schrift: Ayio Oros)	Wijnen
179	Griekenland	Ἀγορά (transliteratie in Latijns schrift: Agora)	Wijnen
180	Griekenland	Ἀγχιάλος (transliteratie in Latijns schrift: Anchialos)	Wijnen
181	Griekenland	Αἰγαίο Πέλαγος (transliteratie in Latijns schrift: Aegeo Pelagos)	Wijnen
182	Griekenland	Ἀμύνταιο (transliteratie in Latijns schrift: Amynteo)	Wijnen
183	Griekenland	Ἀνάβυσσος (transliteratie in Latijns schrift: Anavyssos)	Wijnen
184	Griekenland	Ἀργολίδα (transliteratie in Latijns schrift: Argolida)	Wijnen

¹ De bescherming voor de Ierse geografische aanduidingen onder de nummers 174, 175 en 176 wordt gevraagd overeenkomstig de regels van het Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (PB EU L 29 van 31.1.2020, blz. 7).

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
185	Griekenland	Αρκαδία (transliteratie in Latijns schrift: Arkadia)	Wijnen
186	Griekenland	Αρχάνες (transliteratie in Latijns schrift: Arhanes)	Wijnen
187	Griekenland	Αττική (transliteratie in Latijns schrift: Attiki)	Wijnen
188	Griekenland	Αχαΐα (transliteratie in Latijns schrift: Achaia)	Wijnen
189	Griekenland	Χανιά Κρήτης (transliteratie in Latijns schrift: Chania Kritis)	Oliën en dierlijke vetten
190	Griekenland	Χίος (transliteratie in Latijns schrift: Chios)	Wijnen
191	Griekenland	Δαφνές (transliteratie in Latijns schrift: Dafnes)	Wijnen
192	Griekenland	Δράμα (transliteratie in Latijns schrift: Drama)	Wijnen
193	Griekenland	Δωδεκάνησος (transliteratie in Latijns schrift: Dodekanisos)	Wijnen
194	Griekenland	Έβρος (transliteratie in Latijns schrift: Evros)	Wijnen
195	Griekenland	Ελασσόνα (transliteratie in Latijns schrift: Elassona)	Wijnen
196	Griekenland	Ελιά <u>Καλαμάτας</u> (transliteratie in Latijns schrift: Elia <u>Kalamatas</u>)	Tafelolijven en verwerkte olijven
197	Griekenland	Επανομή (transliteratie in Latijns schrift: Epanomi)	Wijnen
198	Griekenland	Εύβοια (transliteratie in Latijns schrift: Evia)	Wijnen
199	Griekenland	Φέτα (transliteratie in Latijns schrift: Feta ¹)	Kaas

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Feta” vormt geen beletsel voor het voortgezette en gelijksoortige gebruik van de term “Feta” door enig persoon, met inbegrip van zijn opvolger of cessionaris, gedurende een periode van ten hoogste negen jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, indien die persoon die term al vóór de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst ononderbroken commercieel heeft gebruikt. Een dergelijk gebruik van de term “feta” na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst mag de consument niet misleiden ten aanzien van de oorsprong van het product.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
200	Griekenland	Φθιώτιδα (transliteratie in Latijns schrift: Fthiotida)	Wijnen
201	Griekenland	Φλώρινα (transliteratie in Latijns schrift: Florina)	Wijnen
202	Griekenland	Γεράνεια (transliteratie in Latijns schrift: Gerania)	Wijnen
203	Griekenland	Γουμένισσα (transliteratie in Latijns schrift: Goumenissa)	Wijnen
204	Griekenland	Γρεβενά (transliteratie in Latijns schrift: Grevena)	Wijnen
205	Griekenland	Χαλικούνα (transliteratie in Latijns schrift: Halikouna)	Wijnen
206	Griekenland	Χαλκιδική (transliteratie in Latijns schrift: Halkidiki)	Wijnen
207	Griekenland	Χάνδακας – Candia (transliteratie in Latijns schrift: Handakas)	Wijnen
208	Griekenland	Χανιά (transliteratie in Latijns schrift: Hania)	Wijnen
209	Griekenland	Ηλεία (transliteratie in Latijns schrift: Ilia)	Wijnen
210	Griekenland	Ημαθία (transliteratie in Latijns schrift: Imathia)	Wijnen
211	Griekenland	Ήπειρος (transliteratie in Latijns schrift: Ipiros)	Wijnen
212	Griekenland	Ηράκλειο (transliteratie in Latijns schrift: Iraklio)	Wijnen
213	Griekenland	Ικαρία (transliteratie in Latijns schrift: Ikaria)	Wijnen
214	Griekenland	Ίλιον (transliteratie in Latijns schrift: Ilion)	Wijnen
215	Griekenland	Ίσμαρος (transliteratie in Latijns schrift: Ismaros)	Wijnen
216	Griekenland	Ιωάννινα (transliteratie in Latijns schrift: Ioannina)	Wijnen
217	Griekenland	Καλαθάκι Λήμνου (transliteratie in Latijns schrift: Kalathaki Limnou)	Kaas

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
218	Griekenland	Καλαμάτα (transliteratie in Latijns schrift: Kalamata)	Oliën en dierlijke vetten
219	Griekenland	Καρδίτσα (transliteratie in Latijns schrift: Karditsa)	Wijnen
220	Griekenland	Κάρυστος (transliteratie in Latijns schrift: Karystos)	Wijnen
221	Griekenland	Κασέρι (transliteratie in Latijns schrift: Kasseri)	Kaas
222	Griekenland	Καστοριά (transliteratie in Latijns schrift: Kastoria)	Wijnen
223	Griekenland	Καβάλα (transliteratie in Latijns schrift: Kavala)	Wijnen
224	Griekenland	Κεφαλογραβιέρα (transliteratie in Latijns schrift: Kefalograviera)	Kaas
225	Griekenland	Κέρκυρα (transliteratie in Latijns schrift: Kerkira)	Wijnen
226	Griekenland	Κυκλάδες (transliteratie in Latijns schrift: Kiklades)	Wijnen
227	Griekenland	Κοιλάδα Αταλάντης (transliteratie in Latijns schrift: Kilada Atalantis)	Wijnen
228	Griekenland	Κίσσαμος (transliteratie in Latijns schrift: Kissamos)	Wijnen
229	Griekenland	Κίτρο Νάξου (transliteratie in Latijns schrift: <u>Kitro</u> Naxou)	Gedistilleerde dranken
230	Griekenland	Κλημέντι (transliteratie in Latijns schrift: Klimenti)	Wijnen
231	Griekenland	Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης (transliteratie in Latijns schrift: Kolymvari Chanion Kritis)	Oliën en dierlijke vetten

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
232	Griekenland	Κορινθιακή <u>Σταφίδα</u> Βοστίτσα (transliteratie in Latijns schrift: Korinthiski <u>Stafida</u> Vostitsa)	Vers en verwerkt fruit
233	Griekenland	Κόρινθος (transliteratie in Latijns schrift: Korinthos)	Wijnen
234	Griekenland	<u>Κουμκουάτ</u> Κέρκυρας (transliteratie in Latijns schrift: <u>KoumKouat</u> Kerkyras)	Gedistilleerde dranken
235	Griekenland	Κως (transliteratie in Latijns schrift: Kos)	Wijnen
236	Griekenland	Κοζάνη (transliteratie in Latijns schrift: Kozani)	Wijnen
237	Griekenland	Κρανιά (transliteratie in Latijns schrift: Krania)	Wijnen
238	Griekenland	Κραννώνα (transliteratie in Latijns schrift: Krannona)	Wijnen
239	Griekenland	Κρήτη (transliteratie in Latijns schrift: Kriti)	Wijnen
240	Griekenland	Κρητικό Παξιμάδι (transliteratie in Latijns schrift: Kritiko Paximadi)	Suikerwerk en gebakken producten
241	Griekenland	<u>Κρόκος</u> Κοζάνης (transliteratie in Latijns schrift: <u>Krokos</u> Kozanis)	Specerijen
242	Griekenland	Λακωνία (transliteratie in Latijns schrift: Lakonia)	Oliën en dierlijke vetten
243	Griekenland	Λακωνία (transliteratie in Latijns schrift: Lakonia)	Wijnen
244	Griekenland	Λασιθί (transliteratie in Latijns schrift: Lasithi)	Wijnen
245	Griekenland	Λέσβος (transliteratie in Latijns schrift: Lesvos)	Wijnen
246	Griekenland	Λετρίνοι (transliteratie in Latijns schrift: Letrini)	Wijnen
247	Griekenland	Λευκάδα (transliteratie in Latijns schrift: Lefkada)	Wijnen
248	Griekenland	Ληλάντιο Πεδίο (transliteratie in Latijns schrift: Lilantio Pedio)	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
249	Griekenland	Λήμνος (transliteratie in Latijns schrift: Limnos)	Wijnen
250	Griekenland	Μαγνησία (transliteratie in Latijns schrift: Magnisia)	Wijnen
251	Griekenland	Μακεδονία (transliteratie in Latijns schrift: Makedonia)	Wijnen
252	Griekenland	<u>Malvasia</u> Πάρος (transliteratie in Latijns schrift: <u>Malvasia</u> Paros)	Wijnen
253	Griekenland	<u>Malvasia</u> Σητείας (transliteratie in Latijns schrift: <u>Malvasia</u> Sitia)	Wijnen
254	Griekenland	<u>Malvasia</u> Χάνδακας-Candia (transliteratie in Latijns schrift: <u>Malvasia</u> Handakas-Candia)	Wijnen
255	Griekenland	Μαντζαβινάτα (transliteratie in Latijns schrift: Mantzavinata)	Wijnen
256	Griekenland	Μαντινεία (transliteratie in Latijns schrift: Mantinia)	Wijnen
257	Griekenland	Μαρκόπουλο (transliteratie in Latijns schrift: Markopoulo)	Wijnen
258	Griekenland	Μαρτίνο (transliteratie in Latijns schrift: Martino)	Wijnen
259	Griekenland	<u>Μαστίχα</u> Χίου (transliteratie in Latijns schrift: <u>Masticha</u> Chiou)	Gommen en natuurlijke harsen
260	Griekenland	<u>Μαστίχα</u> Χίου (transliteratie in Latijns schrift: <u>Masticha</u> Chiou)	Gedistilleerde dranken
261	Griekenland	Μαστιχέλαιο Χίου (transliteratie in Latijns schrift: Mastichelaio Chiou)	Etherische oliën
262	Griekenland	<u>Μαυροδάφνη</u> Κεφαλληνίας (transliteratie in Latijns schrift: <u>Mavrodafni</u> Kefallinias)	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
263	Griekenland	<u>Μαυροδάφνη</u> Πατρών (transliteratie in Latijns schrift: <u>Mavrodafni</u> Patron)	Wijnen
264	Griekenland	Μεσενικόλα (transliteratie in Latijns schrift: Mesenikola)	Wijnen
265	Griekenland	Μεσσηνία (transliteratie in Latijns schrift: Messinia)	Wijnen
266	Griekenland	Μεταξάτων (transliteratie in Latijns schrift: Metaxaton)	Wijnen
267	Griekenland	Μετέωρα (transliteratie in Latijns schrift: Meteora)	Wijnen
268	Griekenland	Μέτσοβο (transliteratie in Latijns schrift: Metsovo)	Wijnen
269	Griekenland	Μονεμβασία- <u>Malvasia</u> (transliteratie in Latijns schrift: Monemvasia- <u>Malvasia</u>)	Wijnen
270	Griekenland	<u>Μοσχάτο</u> Πατρών (transliteratie in Latijns schrift: <u>Moschato</u> Patron)	Wijnen
271	Griekenland	<u>Μοσχάτος</u> Κεφαλληνίας (transliteratie in Latijns schrift: <u>Moschato</u> Kefallinias)	Wijnen
272	Griekenland	<u>Μοσχάτος</u> Λήμνου (transliteratie in Latijns schrift: <u>Moschatos</u> Limnou)	Wijnen
273	Griekenland	<u>Μοσχάτος</u> Ρίου Πάτρας (transliteratie in Latijns schrift: <u>Moschatos</u> Riou Patrasa)	Wijnen
274	Griekenland	<u>Μοσχάτος</u> Ρόδου (transliteratie in Latijns schrift: <u>Moschato</u> Rodou)	Wijnen
275	Griekenland	Νάουσα (transliteratie in Latijns schrift: Naoussa)	Wijnen
276	Griekenland	Νέα Μεσημβρία (transliteratie in Latijns schrift: Nea Mesimvria)	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
277	Griekenland	Νεμέα (transliteratie in Latijns schrift: Nemea)	Wijnen
278	Griekenland	Οπούντια Λοκρίδας (transliteratie in Latijns schrift: Opountia Lokridas)	Wijnen
279	Griekenland	Ούζο Θράκης (transliteratie in Latijns schrift: Ouzo Thrakis)	Gedistilleerde dranken
280	Griekenland	Ούζο Καλαμάτας (transliteratie in Latijns schrift: Ouzo Kalamatas)	Gedistilleerde dranken
281	Griekenland	Ούζο Μακεδονίας (transliteratie in Latijns schrift: Ouzo Macedonias)	Gedistilleerde dranken
282	Griekenland	Ούζο Μυτιλήνης (transliteratie in Latijns schrift: Ouzo Mitilinis)	Gedistilleerde dranken
283	Griekenland	Ούζο Πλωμαρίου (transliteratie in Latijns schrift: Ouzo Plomariou)	Gedistilleerde dranken
284	Griekenland	Παγγαίο (transliteratie in Latijns schrift: Paggeo)	Wijnen
285	Griekenland	Παλλήνη (transliteratie in Latijns schrift: Pallini)	Wijnen
286	Griekenland	Παρνασσός (transliteratie in Latijns schrift: Parnassos)	Wijnen
287	Griekenland	Πάρος (transliteratie in Latijns schrift: Paros)	Wijnen
288	Griekenland	Πάτρα (transliteratie in Latijns schrift: Patra)	Wijnen
289	Griekenland	Πεζά (transliteratie in Latijns schrift: Peza)	Wijnen
290	Griekenland	Πεζά Ηρακλείου Κρήτης (transliteratie in Latijns schrift: Peza Irakliou Kritis)	Oliën en dierlijke vetten
291	Griekenland	Πέλλα (transliteratie in Latijns schrift: Pella)	Wijnen
292	Griekenland	Πελοπόννησος (transliteratie in Latijns schrift: Peloponnisos)	Wijnen
293	Griekenland	Πιερία (transliteratie in Latijns schrift: Pieria)	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
294	Griekenland	Πισάτις (transliteratie in Latijns schrift: Pisatis)	Wijnen
295	Griekenland	Πλαγιές Αιγιαλείας (transliteratie in Latijns schrift: Playies Egialias)	Wijnen
296	Griekenland	Πλαγιές Αίνου (transliteratie in Latijns schrift: Playies Enou)	Wijnen
297	Griekenland	Πλαγιές Αμπέλου (transliteratie in Latijns schrift: Playies Abelou)	Wijnen
298	Griekenland	Πλαγιές Βερτίσκου (transliteratie in Latijns schrift: Playies Vertiskou)	Wijnen
299	Griekenland	Πλαγιές Κιθαιρώνα (transliteratie in Latijns schrift: Playies Kitherona)	Wijnen
300	Griekenland	Πλαγιές Κνημίδας (transliteratie in Latijns schrift: Playies Knimidas)	Wijnen
301	Griekenland	Πλαγιές Μελίτων (transliteratie in Latijns schrift: Playies Melitona)	Wijnen
302	Griekenland	Πλαγιές Πάικου (transliteratie in Latijns schrift: Playies Paikou)	Wijnen
303	Griekenland	Πλαγιές Πάρνηθας (transliteratie in Latijns schrift: Playies Parnithas)	Wijnen
304	Griekenland	Πλαγιές Πεντελικού (transliteratie in Latijns schrift: Playies Pentelikou)	Wijnen
305	Griekenland	Πυλία (transliteratie in Latijns schrift: Pylia)	Wijnen
306	Griekenland	Ραψάνη (transliteratie in Latijns schrift: Rapsani)	Wijnen
307	Griekenland	Ρέθυμνο (transliteratie in Latijns schrift: Rethimno)	Wijnen
308	Griekenland	Ρετσίνα Αττικής (transliteratie in Latijns schrift: Retsina Attikis)	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
309	Griekenland	Ρετσίνα Βοιωτίας (transliteratie in Latijns schrift: Retsina Viotias)	Wijnen
310	Griekenland	Ρετσίνα Γιάλτρων (transliteratie in Latijns schrift: Retsina Gialtron)	Wijnen
311	Griekenland	Ρετσίνα Εύβοιας (transliteratie in Latijns schrift: Retsina Evias)	Wijnen
312	Griekenland	Ρετσίνα Θηβών (Βοιωτίας) (transliteratie in Latijns schrift: Retsina Thivon (Viotias))	Wijnen
313	Griekenland	Ρετσίνα Καρύστου (transliteratie in Latijns schrift: Retsina Karistou)	Wijnen
314	Griekenland	Ρετσίνα Κορωπίου / Ρετσίνα Κρωπίας (transliteratie in Latijns schrift: Retsina Koropiou / Retsina Kropias)	Wijnen
315	Griekenland	Ρετσίνα Παιανίας / Ρετσίνα Λιοπεσίου (transliteratie in Latijns schrift: Retsina Peanias / Retsina Liopesiou)	Wijnen
316	Griekenland	Ρετσίνα Μαρκόπουλου (Αττικής) (transliteratie in Latijns schrift: Retsina Markopoulou (Attikis))	Wijnen
317	Griekenland	Ρετσίνα Μεγάρων (transliteratie in Latijns schrift: Retsina Megaron)	Wijnen
318	Griekenland	Ρετσίνα Μεσογείων (Αττικής) (transliteratie in Latijns schrift: Retsina Mesogion (Attikis))	Wijnen
319	Griekenland	Ρετσίνα Παλλήνης (transliteratie in Latijns schrift: Retsina Pallinis)	Wijnen
320	Griekenland	Ρετσίνα Πικερμίου (transliteratie in Latijns schrift: Retsina Pikermiou)	Wijnen
321	Griekenland	Ρετσίνα Σπάτων (transliteratie in Latijns schrift: Retsina Spaton)	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
322	Griekenland	Ρετσίνα Χαλκίδας (Ευβοίας) (transliteratie in Latijns schrift: Retsina Halkidas (Evias))	Wijnen
323	Griekenland	Ριτσώνα (transliteratie in Latijns schrift: Ritsona)	Wijnen
324	Griekenland	Ρόδος (transliteratie in Latijns schrift: Rodos)	Wijnen
325	Griekenland	Ρομπόλα Κεφαλληνίας (transliteratie in Latijns schrift: Robola Kefallinias)	Wijnen
326	Griekenland	Σάμος (transliteratie in Latijns schrift: Samos)	Wijnen
327	Griekenland	Σαντορίνη (transliteratie in Latijns schrift: Santorini)	Wijnen
328	Griekenland	Σέρρες (transliteratie in Latijns schrift: Serres)	Wijnen
329	Griekenland	Σητεία (transliteratie in Latijns schrift: Sitia)	Wijnen
330	Griekenland	Σητεία Λασιθίου Κρήτης (transliteratie in Latijns schrift: Sitia Lasithiou Kritis)	Oliën en dierlijke vetten
331	Griekenland	Σιάτιστα (transliteratie in Latijns schrift: Siatista)	Wijnen
332	Griekenland	Σιθωνία (transliteratie in Latijns schrift: Sithonia)	Wijnen
333	Griekenland	Σπάτα (transliteratie in Latijns schrift: Spata)	Wijnen
334	Griekenland	Στερεά Ελλάδα (transliteratie in Latijns schrift: Sterea Ellada)	Wijnen
335	Griekenland	Τεγέα (transliteratie in Latijns schrift: Tegea)	Wijnen
336	Griekenland	Τεντούρα (transliteratie in Latijns schrift: Tentoura)	Gedistilleerde dranken
337	Griekenland	Θάσος (transliteratie in Latijns schrift: Thasos)	Wijnen
338	Griekenland	Θαψανά (transliteratie in Latijns schrift: Thapsana)	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
339	Griekenland	Θεσσαλία (transliteratie in Latijns schrift: Thessalia)	Wijnen
340	Griekenland	Θεσσαλονίκη (transliteratie in Latijns schrift: Thessaloniki)	Wijnen
341	Griekenland	Θήβα (transliteratie in Latijns schrift: Thiva)	Wijnen
342	Griekenland	Θράκη (transliteratie in Latijns schrift: Thraki)	Wijnen
343	Griekenland	Θρούμπα Θάσου (transliteratie in Latijns schrift: Throumpa Thassou)	Tafelolijven en verwerkte olijven
344	Griekenland	Τριφυλία (transliteratie in Latijns schrift: Trifilia)	Wijnen
345	Griekenland	<u>Τσίκλα</u> Χίου (transliteratie in Latijns schrift: <u>Tsikla</u> Chiou)	Gommen en natuurlijke harsen
346	Griekenland	Τσικουδιά / Τσίπουρο (transliteratie in Latijns schrift: Tsikoudia / Tsipouro)	Gedistilleerde dranken
347	Griekenland	Τσικουδιά Κρήτης (transliteratie in Latijns schrift: Tsikoudia Kritis)	Gedistilleerde dranken
348	Griekenland	Τσίπουρο Θεσσαλίας (transliteratie in Latijns schrift: Tsipouro Thessalias)	Gedistilleerde dranken
349	Griekenland	Τσίπουρο Μακεδονίας (transliteratie in Latijns schrift: Tsipouro Makedonias)	Gedistilleerde dranken
350	Griekenland	Τσίπουρο Τυρνάβου (transliteratie in Latijns schrift: Tsipouro Tyrnavou)	Gedistilleerde dranken
351	Griekenland	Τύρναβος (transliteratie in Latijns schrift: Tyrnavos)	Wijnen
352	Griekenland	Βελβεντό (transliteratie in Latijns schrift: Velvedo)	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
353	Griekenland	Βερντέα Ζακύνθου (transliteratie in Latijns schrift: Verdea Zakyntou)	Wijnen
354	Griekenland	Ζάκυνθος (transliteratie in Latijns schrift: Zakynthos)	Wijnen
355	Griekenland	Ζίτσα (transliteratie in Latijns schrift: Zitsa)	Wijnen
356	Spanje	Abona	Wijnen
357	Spanje	Aguardiente de <u>hierbas</u> de Galicia	Gedistilleerde dranken
358	Spanje	Aguardiente de <u>sidra</u> de Asturias	Gedistilleerde dranken
359	Spanje	<u>Ajo Morado</u> de Las Pedroñeras	Verse en verwerkte groenten
360	Spanje	Alella	Wijnen
361	Spanje	Alicante ¹	Wijnen
362	Spanje	Almansa	Wijnen
363	Spanje	Altiplano de Sierra Nevada	Wijnen
364	Spanje	<u>Anís</u> Paloma Monforte del Cid	Gedistilleerde dranken
365	Spanje	<u>Aperitivo</u> <u>Café</u> de Alcoy	Gedistilleerde dranken
366	Spanje	Arabako Txakolina / Txakolí de Álava / Chacolí de Álava	Wijnen
367	Spanje	Arlanza	Wijnen
368	Spanje	Arribes	Wijnen
369	Spanje	Aylés	Wijnen

¹ Onverminderd de bescherming van de geografische aanduiding “Alicante” mag de rasbenaming “Alicante Bouschet” in Nieuw-Zeeland verder worden gebruikt, ook op etiketten, op voorwaarde dat de consument niet wordt misleid ten aanzien van de aard van de benaming of de precieze oorsprong van het product.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
370	Spanje	<u>Azafrán</u> de la Mancha	Specerijen
371	Spanje	Baena	Oliën en dierlijke vetten
372	Spanje	Bailén	Wijnen
373	Spanje	Bajo Aragón	Wijnen
374	Spanje	Barbanza e Iria	Wijnen
375	Spanje	Betanzos	Wijnen
376	Spanje	Bierzo	Wijnen
377	Spanje	Binissalem	Wijnen
378	Spanje	Bizkaiko Txakolina / Chacolí de Bizkaia / Txakolí de Bizkaia	Wijnen
379	Spanje	<u>Brandy</u> de Jerez	Gedistilleerde dranken
380	Spanje	<u>Brandy</u> del Penedés	Gedistilleerde dranken
381	Spanje	Bullas	Wijnen
382	Spanje	Cádiz	Wijnen
383	Spanje	Calasparra	Cereals
384	Spanje	Calatayud	Wijnen
385	Spanje	Calzadilla	Wijnen
386	Spanje	Campo de Borja	Wijnen
387	Spanje	Campo de Cartagena	Wijnen
388	Spanje	Campo de La Guardia	Wijnen
389	Spanje	Cangas	Wijnen
390	Spanje	<u>Cantueso</u> Alicante	Gedistilleerde dranken

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
391	Spanje	Cariñena ¹	Wijnen
392	Spanje	Casa del Blanco	Wijnen
393	Spanje	Castelló	Wijnen
394	Spanje	Castilla	Wijnen
395	Spanje	Castilla y León	Wijnen
396	Spanje	Cataluña / Catalunya	Wijnen
397	Spanje	Cava	Wijnen
398	Spanje	Chinchón	Gedistilleerde dranken
399	Spanje	Cigales	Wijnen
400	Spanje	Conca de Barberà	Wijnen
401	Spanje	Condado de Huelva	Wijnen
402	Spanje	Córdoba	Wijnen
403	Spanje	Costa de Cantabria	Wijnen
404	Spanje	Costers del Segre	Wijnen
405	Spanje	Cumbres del Guadalfeo	Wijnen
406	Spanje	Dehesa del Carrizal	Wijnen
407	Spanje	Desierto de Almería	Wijnen
408	Spanje	Dominio de Valdepusa	Wijnen
409	Spanje	El Hierro	Wijnen
410	Spanje	El Terrerazo	Wijnen
411	Spanje	Empordà	Wijnen
412	Spanje	Extremadura	Wijnen
413	Spanje	Finca Élez	Wijnen

¹ Onverminderd de bescherming van de geografische aanduiding “Cariñena” mag de rasbenaming “Carignan” in Nieuw-Zeeland verder worden gebruikt, ook op etiketten, op voorwaarde dat de consument niet wordt misleid ten aanzien van de aard van de benaming of de precieze oorsprong van het product.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
414	Spanje	Formentera	Wijnen
415	Spanje	Getariako Txakolina / Chacolí de Getaria / Txakolí de Getaria	Wijnen
416	Spanje	<u>Gin</u> de Mahón	Gedistilleerde dranken
417	Spanje	Gran Canaria	Wijnen
418	Spanje	Granada	Wijnen
419	Spanje	Guijoso	Wijnen
420	Spanje	Herbero de la Sierra de Mariola	Gedistilleerde dranken
421	Spanje	<u>Hierbas</u> de Mallorca / Herbes de Mallorca	Gedistilleerde dranken
422	Spanje	<u>Hierbas</u> Ibicencas	Gedistilleerde dranken
423	Spanje	Ibiza / Eivissa	Wijnen
424	Spanje	Illes Balears	Wijnen
425	Spanje	Isla de Menorca / Illa de Menorca	Wijnen
426	Spanje	Islas Canarias	Wijnen
427	Spanje	Jabugo	Vers, bevroren en verwerkt vlees
428	Spanje	<u>Jamón</u> de Teruel / <u>Paleta</u> de Teruel	Vers, bevroren en verwerkt vlees

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
429	Spanje	Jerez / Xérès / Sherry / Jerez / Xérès / Sherry ¹	Wijnen
430	Spanje	Jijona	Suikerwerk en gebakken producten
431	Spanje	Jumilla	Wijnen
432	Spanje	La Gomera	Wijnen
433	Spanje	La Mancha	Wijnen
434	Spanje	La Palma	Wijnen
435	Spanje	Laderas del Genil	Wijnen
436	Spanje	Lanzarote	Wijnen
437	Spanje	Laujar-Alpujarra	Wijnen
438	Spanje	Lebrija	Wijnen
439	Spanje	León	Wijnen
440	Spanje	<u>Licor</u> <u>café</u> de Galicia	Gedistilleerde dranken
441	Spanje	<u>Licor</u> de <u>hierbas</u> de Galicia	Gedistilleerde dranken
442	Spanje	Liébana	Wijnen
443	Spanje	Los Balagueses	Wijnen
444	Spanje	Los Palacios	Wijnen
445	Spanje	Mahón-Menorca	Kaas
446	Spanje	Málaga	Wijnen

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Jerez / Xérès / Sherry” vormt geen beletsel voor het voortgezette en gelijksoortige gebruik van de termen “Jerez”, “Xérès” of “Sherry” door enig persoon, met inbegrip van zijn opvolger of cessionaris, gedurende een periode van ten hoogste vijf jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, indien die persoon de term al vóór de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst ononderbroken commercieel heeft gebruikt. Een dergelijk gebruik van de termen “Jerez”, “Xérès” of “Sherry” na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst moet vergezeld gaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
447	Spanje	Mallorca	Wijnen
448	Spanje	Manchuela	Wijnen
449	Spanje	Manzanilla-Sanlúcar de Barrameda / Manzanilla	Wijnen
450	Spanje	Méntrida	Wijnen
451	Spanje	Mondéjar	Wijnen
452	Spanje	Monterrei	Wijnen
453	Spanje	Montilla-Moriles	Wijnen
454	Spanje	Montsant	Wijnen
455	Spanje	Murcia	Wijnen
456	Spanje	Navarra	Wijnen
457	Spanje	Norte de Almería	Wijnen
458	Spanje	Orujo de Galicia	Gedistilleerde dranken
459	Spanje	Pacharán navarro	Gedistilleerde dranken
460	Spanje	Pago de Arínzano	Wijnen
461	Spanje	Pago de Otazu	Wijnen
462	Spanje	Pago Florentino	Wijnen
463	Spanje	Palo de Mallorca	Gedistilleerde dranken
464	Spanje	Penedès	Wijnen
465	Spanje	<u>Pimentón</u> de la Vera	Specerijen
466	Spanje	Pla de Bages	Wijnen
467	Spanje	Pla i Llevant	Wijnen
468	Spanje	Prado de Irache	Wijnen
469	Spanje	Priego de Córdoba	Oliën en dierlijke vetten
470	Spanje	Priorat / Priorato	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
471	Spanje	<u>Queso</u> de Murcia al <u>vino</u>	Kaas
472	Spanje	<u>Queso</u> Manchego	Kaas
473	Spanje	<u>Ratafia</u> catalana	Gedistilleerde dranken
474	Spanje	Rías Baixas	Wijnen
475	Spanje	Ribeira Sacra	Wijnen
476	Spanje	Ribeiras do Morrazo	Wijnen
477	Spanje	Ribeiro	Wijnen
478	Spanje	Ribera del Andarax	Wijnen
479	Spanje	Ribera del Duero	Wijnen
480	Spanje	Ribera del Gállego – Cinco Villas	Wijnen
481	Spanje	Ribera del Guadiana	Wijnen
482	Spanje	Ribera del Jiloca	Wijnen
483	Spanje	Ribera del Júcar	Wijnen
484	Spanje	Ribera del Queiles	Wijnen
485	Spanje	Rioja	Wijnen
486	Spanje	Ronmiel de Canarias	Gedistilleerde dranken
487	Spanje	Rueda	Wijnen
488	Spanje	Serra de Tramuntana-Costa Nord	Wijnen
489	Spanje	Sierra de Salamanca	Wijnen
490	Spanje	Sierra Mágina	Oliën en dierlijke vetten
491	Spanje	Sierra Norte de Sevilla	Wijnen
492	Spanje	Sierra Sur de Jaén	Wijnen
493	Spanje	Sierras de Las Estancias y Los Filabres	Wijnen
494	Spanje	Sierras de Málaga	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
495	Spanje	Siurana	Oliën en dierlijke vetten
496	Spanje	Somontano	Wijnen
497	Spanje	Tacoronte-Acentejo	Wijnen
498	Spanje	Tarragona	Wijnen
499	Spanje	Terra Alta	Wijnen
500	Spanje	Tierra del <u>Vino</u> de Zamora	Wijnen
501	Spanje	Toro	Wijnen
502	Spanje	Torreperogil	Wijnen
503	Spanje	3 Riberas	Wijnen
504	Spanje	<u>Turrón</u> de Alicante	Suikerwerk en gebakken producten
505	Spanje	Uclés	Wijnen
506	Spanje	Utiel-Requena	Wijnen
507	Spanje	Valdejalón	Wijnen
508	Spanje	Valdeorras	Wijnen
509	Spanje	Valdepeñas	Wijnen
510	Spanje	Valencia	Wijnen
511	Spanje	Valle de Güímar	Wijnen
512	Spanje	Valle de la Orotava	Wijnen
513	Spanje	Valle del Cinca	Wijnen
514	Spanje	Valle del Miño-Ourense / Val do Miño-Ourense	Wijnen
515	Spanje	Valles de Benavente	Wijnen
516	Spanje	Valles de Sadacia	Wijnen
517	Spanje	Valtiendas	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
518	Spanje	Villaviciosa de Córdoba	Wijnen
519	Spanje	<u>Vinagre</u> de Jerez	Vinegar
520	Spanje	<u>Vinos</u> de Madrid	Wijnen
521	Spanje	Ycoden-Daute-Isora	Wijnen
522	Spanje	Yecla	Wijnen
523	Frankrijk	Abondance	Kaas
524	Frankrijk	Agenais	Wijnen
525	Frankrijk	Coteaux de l'Ain	Wijnen
526	Frankrijk	Ajaccio	Wijnen
527	Frankrijk	Vin des Allobroges	Wijnen
528	Frankrijk	Aloxe-Corton	Wijnen
529	Frankrijk	Alpes-de-Haute-Provence	Wijnen
530	Frankrijk	Alpes-Maritimes	Wijnen
531	Frankrijk	Alpilles	Wijnen
532	Frankrijk	Alsace / Vin d'Alsace	Wijnen
533	Frankrijk	Alsace grand cru Altenberg de Bergbieten	Wijnen
534	Frankrijk	Alsace grand cru Altenberg de Bergheim	Wijnen
535	Frankrijk	Alsace grand cru Altenberg de Wolxheim	Wijnen
536	Frankrijk	Alsace grand cru Brand	Wijnen
537	Frankrijk	Alsace grand cru Bruderthal	Wijnen
538	Frankrijk	Alsace grand cru Eichberg	Wijnen
539	Frankrijk	Alsace grand cru Engelberg	Wijnen
540	Frankrijk	Alsace grand cru Florimont	Wijnen
541	Frankrijk	Alsace grand cru Frankstein	Wijnen
542	Frankrijk	Alsace grand cru Froehn	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
543	Frankrijk	Alsace grand cru Furstentum	Wijnen
544	Frankrijk	Alsace grand cru Geisberg	Wijnen
545	Frankrijk	Alsace grand cru Gloeckelberg	Wijnen
546	Frankrijk	Alsace grand cru Goldert	Wijnen
547	Frankrijk	Alsace grand cru Hatschbourg	Wijnen
548	Frankrijk	Alsace grand cru Hengst	Wijnen
549	Frankrijk	Alsace grand cru Kaefferkopf	Wijnen
550	Frankrijk	Alsace grand cru Kanzlerberg	Wijnen
551	Frankrijk	Alsace grand cru Kastelberg	Wijnen
552	Frankrijk	Alsace grand cru Kessler	Wijnen
553	Frankrijk	Alsace grand cru Kirchberg de Barr	Wijnen
554	Frankrijk	Alsace grand cru Kirchberg de Ribeauvillé	Wijnen
555	Frankrijk	Alsace grand cru Kitterlé	Wijnen
556	Frankrijk	Alsace grand cru Mambourg	Wijnen
557	Frankrijk	Alsace grand cru Mandelberg	Wijnen
558	Frankrijk	Alsace grand cru Marckrain	Wijnen
559	Frankrijk	Alsace grand cru Moenchberg	Wijnen
560	Frankrijk	Alsace grand cru Muenchberg	Wijnen
561	Frankrijk	Alsace grand cru Ollwiller	Wijnen
562	Frankrijk	Alsace grand cru Osterberg	Wijnen
563	Frankrijk	Alsace grand cru Pfersigberg	Wijnen
564	Frankrijk	Alsace grand cru Pfingstberg	Wijnen
565	Frankrijk	Alsace grand cru Praelatenberg	Wijnen
566	Frankrijk	Alsace grand cru Rangen	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
567	Frankrijk	Alsace grand cru Rosacker	Wijnen
568	Frankrijk	Alsace grand cru Saering	Wijnen
569	Frankrijk	Alsace grand cru Schlossberg	Wijnen
570	Frankrijk	Alsace grand cru Schoenenbourg	Wijnen
571	Frankrijk	Alsace grand cru Sommerberg	Wijnen
572	Frankrijk	Alsace grand cru Sonnenglanz	Wijnen
573	Frankrijk	Alsace grand cru Spiegel	Wijnen
574	Frankrijk	Alsace grand cru Sporen	Wijnen
575	Frankrijk	Alsace grand cru Steinert	Wijnen
576	Frankrijk	Alsace grand cru Steingrubler	Wijnen
577	Frankrijk	Alsace grand cru Steinklotz	Wijnen
578	Frankrijk	Alsace grand cru Vorbourg	Wijnen
579	Frankrijk	Alsace grand cru Wiebelsberg	Wijnen
580	Frankrijk	Alsace grand cru Wineck-Schlossberg	Wijnen
581	Frankrijk	Alsace grand cru Winzenberg	Wijnen
582	Frankrijk	Alsace grand cru Zinnkoepflé	Wijnen
583	Frankrijk	Alsace grand cru Zotzenberg	Wijnen
584	Frankrijk	Anjou	Wijnen
585	Frankrijk	Anjou Villages	Wijnen
586	Frankrijk	Anjou Villages Brissac	Wijnen
587	Frankrijk	Anjou-Coteaux de la Loire	Wijnen
588	Frankrijk	Arbois	Wijnen
589	Frankrijk	Ardèche	Wijnen
590	Frankrijk	Ariège	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
591	Frankrijk	Armagnac (De benaming “Armagnac” kan met de volgende aanduidingen worden aangevuld: — Bas-Armagnac, — Haut-Armagnac, — Armagnac-Ténarèze, — Blanche Armagnac)	Gedistilleerde dranken
592	Frankrijk	Atlantique	Wijnen
593	Frankrijk	Aude	Wijnen
594	Frankrijk	Auxey-Duresses	Wijnen
595	Frankrijk	Aveyron	Wijnen
596	Frankrijk	Bandol	Wijnen
597	Frankrijk	Banyuls	Wijnen
598	Frankrijk	Banyuls grand cru	Wijnen
599	Frankrijk	Barsac	Wijnen
600	Frankrijk	Bâtard-Montrachet	Wijnen
601	Frankrijk	Béarn	Wijnen
602	Frankrijk	Beaufort	Kaas
603	Frankrijk	Beaujolais	Wijnen
604	Frankrijk	Beaumes de Venise	Wijnen
605	Frankrijk	Beaune	Wijnen
606	Frankrijk	Bellet / Vin de Bellet	Wijnen
607	Frankrijk	<u>Bergamote</u> de Nancy / <u>Bergamotes</u> de Nancy	Suikerwerk en gebakken producten
608	Frankrijk	Bergerac	Wijnen
609	Frankrijk	<u>Beurre</u> Charentes-Poitou / <u>Beurre</u> des Charentes / <u>Beurre</u> des Deux-Sèvres	Butter

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
610	Frankrijk	<u>Beurre</u> d'Isigny	Butter
611	Frankrijk	Bienvenues-Bâtard-Montrachet	Wijnen
612	Frankrijk	Blagny	Wijnen
613	Frankrijk	Blaye	Wijnen
614	Frankrijk	<u>Bleu</u> d'Auvergne	Kaas
615	Frankrijk	<u>Bœuf</u> charolais du Bourbonnais	Vers, bevroren en verwerkt vlees
616	Frankrijk	Bonnes-Mares	Wijnen
617	Frankrijk	Bonnezeaux	Wijnen
618	Frankrijk	Bordeaux	Wijnen
619	Frankrijk	Bordeaux supérieur	Wijnen
620	Frankrijk	Pays des Bouches-du-Rhône	Wijnen
621	Frankrijk	Bourg / Côtes de Bourg / Bourgeais	Wijnen
622	Frankrijk	Bourgogne	Wijnen
623	Frankrijk	Bourgogne <u>aligoté</u>	Wijnen
624	Frankrijk	Bourgogne <u>mousseux</u>	Wijnen
625	Frankrijk	Bourgogne Passe-tout-grains	Wijnen
626	Frankrijk	Bourgueil	Wijnen
627	Frankrijk	Bouzeron	Wijnen
628	Frankrijk	<u>Brie</u> de Meaux	Kaas
629	Frankrijk	Brouilly	Wijnen
630	Frankrijk	Brulhois	Wijnen
631	Frankrijk	Bugey	Wijnen
632	Frankrijk	Buzet	Wijnen
633	Frankrijk	Cabardès	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
634	Frankrijk	<u>Cabernet</u> d'Anjou	Wijnen
635	Frankrijk	<u>Cabernet</u> de Saumur	Wijnen
636	Frankrijk	Cadillac	Wijnen
637	Frankrijk	Cahors	Wijnen
638	Frankrijk	Cairanne	Wijnen
639	Frankrijk	Calvados	Gedistilleerde dranken
640	Frankrijk	Calvados	Wijnen
641	Frankrijk	Calvados Domfrontais	Gedistilleerde dranken
642	Frankrijk	Calvados Pays d'Auge	Gedistilleerde dranken
643	Frankrijk	<u>Camembert</u> de Normandie	Kaas
644	Frankrijk	<u>Canard à foie gras</u> du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	Vers, bevroren en verwerkt vlees
645	Frankrijk	Canon Fronsac	Wijnen
646	Frankrijk	Cantal / Fourme de Cantal	Kaas
647	Frankrijk	Cassis	Wijnen
648	Frankrijk	Cassis de Bourgogne	Gedistilleerde dranken
649	Frankrijk	Cassis de Dijon	Gedistilleerde dranken
650	Frankrijk	Cassis de Saintonge	Gedistilleerde dranken
651	Frankrijk	Le Pays Cathare	Wijnen
652	Frankrijk	Cérons	Wijnen
653	Frankrijk	Cévennes	Wijnen
654	Frankrijk	Chabichou du Poitou	Kaas
655	Frankrijk	Chablis	Wijnen
656	Frankrijk	Chablis grand cru	Wijnen
657	Frankrijk	Chambertin	Wijnen
658	Frankrijk	Chambertin-Clos de Bèze	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
659	Frankrijk	Chambolle-Musigny	Wijnen
660	Frankrijk	Champagne	Wijnen
661	Frankrijk	Chaource	Kaas
662	Frankrijk	Chapelle-Chambertin	Wijnen
663	Frankrijk	Charentais	Wijnen
664	Frankrijk	Charlemagne	Wijnen
665	Frankrijk	Charmes-Chambertin	Wijnen
666	Frankrijk	Chassagne-Montrachet	Wijnen
667	Frankrijk	Château-Chalon	Wijnen
668	Frankrijk	Château-Grillet	Wijnen
669	Frankrijk	Châteaumeillant	Wijnen
670	Frankrijk	Châteauneuf-du-Pape	Wijnen
671	Frankrijk	Châtillon-en-Diois	Wijnen
672	Frankrijk	Chénas	Wijnen
673	Frankrijk	Chevalier-Montrachet	Wijnen
674	Frankrijk	Cheverny	Wijnen
675	Frankrijk	Chinon	Wijnen
676	Frankrijk	Chiroubles	Wijnen
677	Frankrijk	Chorey-lès-Beaune	Wijnen
678	Frankrijk	Cité de Carcassonne	Wijnen
679	Frankrijk	<u>Clairette</u> de Bellegarde	Wijnen
680	Frankrijk	<u>Clairette</u> de Die	Wijnen
681	Frankrijk	<u>Clairette</u> du Languedoc	Wijnen
682	Frankrijk	Clos de la Roche	Wijnen
683	Frankrijk	Clos de Tart	Wijnen
684	Frankrijk	Clos de Vougeot / Clos Vougeot	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
685	Frankrijk	Clos des Lambrays	Wijnen
686	Frankrijk	Clos Saint-Denis	Wijnen
687	Frankrijk	Collines Rhodaniennes	Wijnen
688	Frankrijk	Collioure	Wijnen
689	Frankrijk	Comté	Kaas
690	Frankrijk	Comté Tolosan	Wijnen
691	Frankrijk	Comtés Rhodaniens	Wijnen
692	Frankrijk	Condrieu	Wijnen
693	Frankrijk	Corbières	Wijnen
694	Frankrijk	Corbières-Boutenac	Wijnen
695	Frankrijk	Cornas	Wijnen
696	Frankrijk	Corrèze	Wijnen
697	Frankrijk	Corse / Vin de Corse	Wijnen
698	Frankrijk	Corton	Wijnen
699	Frankrijk	Corton-Charlemagne	Wijnen
700	Frankrijk	Costières de Nîmes	Wijnen
701	Frankrijk	Côte de Beaune	Wijnen
702	Frankrijk	Côte de Beaune-Villages	Wijnen
703	Frankrijk	Côte de Brouilly	Wijnen
704	Frankrijk	Côte de Nuits-Villages / Vins fins de la Côte de Nuits	Wijnen
705	Frankrijk	Côte Roannaise	Wijnen
706	Frankrijk	Côte Rôtie	Wijnen
707	Frankrijk	Côte Vermeille	Wijnen
708	Frankrijk	Coteaux bourguignons	Wijnen
709	Frankrijk	Coteaux champenois	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
710	Frankrijk	Côtes de la Charité	Wijnen
711	Frankrijk	Coteaux d'Aix-en-Provence	Wijnen
712	Frankrijk	Coteaux d'Ancenis	Wijnen
713	Frankrijk	Coteaux de Coiffy	Wijnen
714	Frankrijk	Coteaux de Die	Wijnen
715	Frankrijk	Coteaux de Glanes	Wijnen
716	Frankrijk	Coteaux de l'Aubance	Wijnen
717	Frankrijk	Coteaux de l'Auxois	Wijnen
718	Frankrijk	Coteaux de Narbonne	Wijnen
719	Frankrijk	Coteaux de Peyriac	Wijnen
720	Frankrijk	Coteaux de Saumur	Wijnen
721	Frankrijk	Coteaux de Tannay	Wijnen
722	Frankrijk	Coteaux d'Ensérune	Wijnen
723	Frankrijk	Coteaux des Baronnie	Wijnen
724	Frankrijk	Coteaux de Béziers	Wijnen
725	Frankrijk	Coteaux du Cher et de l'Arnon	Wijnen
726	Frankrijk	Coteaux du Giennois	Wijnen
727	Frankrijk	Coteaux du Layon	Wijnen
728	Frankrijk	Coteaux du Loir	Wijnen
729	Frankrijk	Coteaux du Lyonnais	Wijnen
730	Frankrijk	Coteaux du Pont du Gard	Wijnen
731	Frankrijk	Coteaux du Quercy	Wijnen
732	Frankrijk	Coteaux du Vendômois	Wijnen
733	Frankrijk	Coteaux Varois en Provence	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
734	Frankrijk	Côtes Catalanes	Wijnen
735	Frankrijk	Côtes d’Auvergne	Wijnen
736	Frankrijk	Côtes de Bergerac	Wijnen
737	Frankrijk	Côtes de Blaye	Wijnen
738	Frankrijk	Côtes de Bordeaux	Wijnen
739	Frankrijk	Côtes de Bordeaux-Saint-Macaire	Wijnen
740	Frankrijk	Côtes de Bourg	Wijnen
741	Frankrijk	Côtes de Duras	Wijnen
742	Frankrijk	Côtes de Gascogne	Wijnen
743	Frankrijk	Côtes de Meuse	Wijnen
744	Frankrijk	Côtes de Millau	Wijnen
745	Frankrijk	Côtes de Montravel	Wijnen
746	Frankrijk	Côtes de Provence	Wijnen
747	Frankrijk	Côtes de Thau	Wijnen
748	Frankrijk	Côtes de Thongue	Wijnen
749	Frankrijk	Côtes de Toul	Wijnen
750	Frankrijk	Côtes du Forez	Wijnen
751	Frankrijk	Côtes du Jura	Wijnen
752	Frankrijk	Côtes du Marmandais	Wijnen
753	Frankrijk	Côtes du Rhône	Wijnen
754	Frankrijk	Côtes du Rhône Villages	Wijnen
755	Frankrijk	Côtes du Roussillon	Wijnen
756	Frankrijk	Côtes du Roussillon Villages	Wijnen
757	Frankrijk	Côtes du Tarn	Wijnen
758	Frankrijk	Côtes du Vivarais	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
759	Frankrijk	Cour-Cheverny	Wijnen
760	Frankrijk	<u>Crémant</u> d'Alsace	Wijnen
761	Frankrijk	<u>Crémant</u> de Bordeaux	Wijnen
762	Frankrijk	<u>Crémant</u> de Bourgogne	Wijnen
763	Frankrijk	<u>Crémant</u> de Die	Wijnen
764	Frankrijk	<u>Crémant</u> de Limoux	Wijnen
765	Frankrijk	<u>Crémant</u> de Loire	Wijnen
766	Frankrijk	<u>Crémant</u> du Jura	Wijnen
767	Frankrijk	<u>Crème</u> d'Isigny / <u>Crème fraîche</u> d'Isigny	Butter
768	Frankrijk	Criots-Bâtard-Montrachet	Wijnen
769	Frankrijk	Crozes-Ermitage / Crozes-Hermitage	Wijnen
770	Frankrijk	Drôme	Wijnen
771	Frankrijk	Duché d'Uzès	Wijnen
772	Frankrijk	<u>Eau-de-vie</u> de <u>cidre</u> de Bretagne	Gedistilleerde dranken
773	Frankrijk	<u>Eau-de-vie</u> de <u>cidre</u> de Normandie	Gedistilleerde dranken
774	Frankrijk	<u>Eau-de-vie</u> de <u>cidre</u> du Maine	Gedistilleerde dranken
775	Frankrijk	<u>Eau-de-vie</u> de Cognac / <u>Eau-de-vie</u> des Charentes / Cognac	Gedistilleerde dranken
776	Frankrijk	<u>Eau-de-vie</u> de Faugères	Gedistilleerde dranken
777	Frankrijk	<u>Eau-de-vie</u> de <u>poiré</u> de Normandie	Gedistilleerde dranken
778	Frankrijk	<u>Eau-de-vie</u> de vin de la Marne	Gedistilleerde dranken
779	Frankrijk	<u>Eau-de-vie</u> de vin des Côtes-du-Rhône	Gedistilleerde dranken
780	Frankrijk	<u>Eau-de-vie</u> de vin originaire du Bugey	Gedistilleerde dranken
781	Frankrijk	<u>Eau-de-vie</u> de vin originaire du Languedoc	Gedistilleerde dranken
782	Frankrijk	Echezeaux	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
783	Frankrijk	<u>Emmental</u> de Savoie	Kaas
784	Frankrijk	Entraygues – Le Fel	Wijnen
785	Frankrijk	Entre-deux-Mers	Wijnen
786	Frankrijk	Époisses	Kaas
787	Frankrijk	Estaing	Wijnen
788	Frankrijk	Faugères	Wijnen
789	Frankrijk	Fiefs Vendéens	Wijnen
790	Frankrijk	Fine Bordeaux	Gedistilleerde dranken
791	Frankrijk	Fine de Bourgogne	Gedistilleerde dranken
792	Frankrijk	Fitou	Wijnen
793	Frankrijk	Fixin	Wijnen
794	Frankrijk	Fleurie	Wijnen
795	Frankrijk	Floc de Gascogne	Wijnen
796	Frankrijk	Fourme d’Ambert	Cheese
797	Frankrijk	<u>Framboise</u> d’Alsace	Gedistilleerde dranken
798	Frankrijk	Franche-Comté	Wijnen
799	Frankrijk	Fronsac	Wijnen
800	Frankrijk	Fronton	Wijnen
801	Frankrijk	Gaillac	Wijnen
802	Frankrijk	Gaillac premières côtes	Wijnen
803	Frankrijk	Gard	Wijnen
804	Frankrijk	Genièvre Flandre Artois	Gedistilleerde dranken
805	Frankrijk	Gers	Wijnen
806	Frankrijk	Gevrey-Chambertin	Wijnen
807	Frankrijk	Gigondas	Wijnen
808	Frankrijk	Givry	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
809	Frankrijk	Grand Roussillon	Wijnen
810	Frankrijk	Grands-Echezeaux	Wijnen
811	Frankrijk	Graves	Wijnen
812	Frankrijk	Graves de Vayres	Wijnen
813	Frankrijk	Graves supérieures	Wijnen
814	Frankrijk	Grignan-les-Adhémar	Wijnen
815	Frankrijk	Griotte-Chambertin	Wijnen
816	Frankrijk	<u>Gros Plant</u> du Pays nantais	Wijnen
817	Frankrijk	Gruyère ¹	Kaas
818	Frankrijk	Haute Vallée de l'Aude	Wijnen
819	Frankrijk	Haute Vallée de l'Orb	Wijnen
820	Frankrijk	Haute-Marne	Wijnen
821	Frankrijk	Hautes-Alpes	Wijnen
822	Frankrijk	Haute-Vienne	Wijnen
823	Frankrijk	Haut-Médoc	Wijnen
824	Frankrijk	Haut-Montravel	Wijnen
825	Frankrijk	Haut-Poitou	Wijnen
826	Frankrijk	Hermitage / Ermitage / L'Hermitage / L'Ermitage	Wijnen
827	Frankrijk	<u>Huile essentielle</u> de lavande de Haute-Provence / Essence de lavande de Haute-Provence	Etherische oliën

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Gruyère” belet niet dat eerdere gebruikers* van de term “Gruyère” in Nieuw-Zeeland die term blijven gebruiken indien de eerdere gebruiker de term gedurende een periode van ten minste vijf jaar vóór de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst te goeder trouw heeft gebruikt. Een dergelijk gebruik van de term “Gruyère” na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst moet vergezeld gaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

* De lijst van eerdere gebruikers is vóór de ondertekening van de overeenkomst opgesteld en gedeeld.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
828	Frankrijk	Île de Beauté	Wijnen
829	Frankrijk	Irancy	Wijnen
830	Frankrijk	Irouléguy	Wijnen
831	Frankrijk	Isère	Wijnen
832	Frankrijk	<u>Jambon</u> de Bayonne	Vers, bevroren en verwerkt vlees
833	Frankrijk	Jasnières	Wijnen
834	Frankrijk	Juliéna	Wijnen
835	Frankrijk	Jurançon	Wijnen
836	Frankrijk	<u>Kirsch</u> d'Alsace	Gedistilleerde dranken
837	Frankrijk	<u>Kirsch</u> de Fougerolles	Gedistilleerde dranken
838	Frankrijk	La Clape	Wijnen
839	Frankrijk	La Grande Rue	Wijnen
840	Frankrijk	La Romanée	Wijnen
841	Frankrijk	La Tâche	Wijnen
842	Frankrijk	Ladoix	Wijnen
843	Frankrijk	Laguiole	Kaas
844	Frankrijk	Lalande-de-Pomerol	Wijnen
845	Frankrijk	Landes	Wijnen
846	Frankrijk	Langres	Kaas
847	Frankrijk	Languedoc	Wijnen
848	Frankrijk	Latricières-Chambertin	Wijnen
849	Frankrijk	Lavilledieu	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
850	Frankrijk	<u>Lentille verte</u> du Puy	Verse en verwerkte groenten
851	Frankrijk	Les Baux de Provence	Wijnen
852	Frankrijk	L'Etoile	Wijnen
853	Frankrijk	Limoux	Wijnen
854	Frankrijk	Lirac	Wijnen
855	Frankrijk	Lustrac-Médoc	Wijnen
856	Frankrijk	Livarot	Kaas
857	Frankrijk	Côtes du Lot	Wijnen
858	Frankrijk	Loupiac	Wijnen
859	Frankrijk	Luberon	Wijnen
860	Frankrijk	Lussac Saint-Emilion	Wijnen
861	Frankrijk	Mâcon	Wijnen
862	Frankrijk	Macvin du Jura	Wijnen
863	Frankrijk	Madiran	Wijnen
864	Frankrijk	Malepère	Wijnen
865	Frankrijk	Maranges	Wijnen
866	Frankrijk	<u>Marc</u> d'Alsace <u>Gewurztraminer</u>	Gedistilleerde dranken
867	Frankrijk	<u>Marc</u> d'Auvergne	Gedistilleerde dranken
868	Frankrijk	<u>Marc</u> de Bourgogne / <u>Eau-de-vie</u> de <u>marc</u> de Bourgogne	Gedistilleerde dranken
869	Frankrijk	<u>Marc</u> de Champagne / <u>Eau-de-vie</u> de <u>marc</u> de Champagne	Gedistilleerde dranken
870	Frankrijk	<u>Marc</u> de Provence	Gedistilleerde dranken

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
871	Frankrijk	<u>Marc</u> de Savoie	Gedistilleerde dranken
872	Frankrijk	<u>Marc</u> des Côtes-du-Rhône / <u>Eau-de-vie</u> de <u>marc</u> des Côtes du Rhône	Gedistilleerde dranken
873	Frankrijk	<u>Marc</u> du Bugey	Gedistilleerde dranken
874	Frankrijk	<u>Marc</u> du Jura	Gedistilleerde dranken
875	Frankrijk	<u>Marc</u> du Languedoc	Gedistilleerde dranken
876	Frankrijk	Marcillac	Wijnen
877	Frankrijk	Margaux	Wijnen
878	Frankrijk	Marsannay	Wijnen
879	Frankrijk	Maures	Wijnen
880	Frankrijk	Maury	Wijnen
881	Frankrijk	Mazis-Chambertin	Wijnen
882	Frankrijk	Mazoyères-Chambertin	Wijnen
883	Frankrijk	Méditerranée	Wijnen
884	Frankrijk	Médoc	Wijnen
885	Frankrijk	Menetou-Salon	Wijnen
886	Frankrijk	Mercurey	Wijnen
887	Frankrijk	Meursault	Wijnen
888	Frankrijk	Minervois	Wijnen
889	Frankrijk	Minervois-la-Livinière	Wijnen
890	Frankrijk	<u>Mirabelle</u> d'Alsace	Gedistilleerde dranken
891	Frankrijk	<u>Mirabelle</u> de Lorraine	Gedistilleerde dranken
892	Frankrijk	Monbazillac	Wijnen
893	Frankrijk	Mont Caume	Wijnen
894	Frankrijk	Mont d'Or / Vacherin du Haut-Doubs	Kaas

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
895	Frankrijk	Montagne-Saint-Emilion	Wijnen
896	Frankrijk	Montagny	Wijnen
897	Frankrijk	Monthélie	Wijnen
898	Frankrijk	Montlouis-sur-Loire	Wijnen
899	Frankrijk	Montrachet	Wijnen
900	Frankrijk	Montravel	Wijnen
901	Frankrijk	Morbier	Kaas
902	Frankrijk	Morey-Saint-Denis	Wijnen
903	Frankrijk	Morgon	Wijnen
904	Frankrijk	Moselle	Wijnen
905	Frankrijk	Moulin-à-Vent	Wijnen
906	Frankrijk	Moulis / Moulis-en-Médoc	Wijnen
907	Frankrijk	<u>Moutarde</u> de Bourgogne	Mustard paste
908	Frankrijk	Munster / Munster-Gérome	Kaas
909	Frankrijk	Muscadet	Wijnen
910	Frankrijk	Muscadet Coteaux de la Loire	Wijnen
911	Frankrijk	Muscadet Côtes de Grandlieu	Wijnen
912	Frankrijk	Muscadet Sèvre et Maine	Wijnen
913	Frankrijk	<u>Muscat</u> de Beaumes-de-Venise	Wijnen
914	Frankrijk	<u>Muscat</u> de Frontignan / Frontignan / Vin de Frontignan	Wijnen
915	Frankrijk	<u>Muscat</u> de Lunel	Wijnen
916	Frankrijk	<u>Muscat</u> de Mireval	Wijnen
917	Frankrijk	<u>Muscat</u> de Rivesaltes	Wijnen
918	Frankrijk	<u>Muscat</u> de Saint-Jean-de-Minervois	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
919	Frankrijk	<u>Muscat</u> du Cap Corse	Wijnen
920	Frankrijk	Musigny	Wijnen
921	Frankrijk	Neufchâtel	Kaas
922	Frankrijk	Nuits-Saint-Georges	Wijnen
923	Frankrijk	Orléans	Wijnen
924	Frankrijk	Orléans-Cléry	Wijnen
925	Frankrijk	Ossau-Iraty	Kaas
926	Frankrijk	Pacherenc du Vic-Bilh	Wijnen
927	Frankrijk	Palette	Wijnen
928	Frankrijk	Patrimonio	Wijnen
929	Frankrijk	Pauillac	Wijnen
930	Frankrijk	Pays d’Hérault	Wijnen
931	Frankrijk	Pays d’Oc	Wijnen
932	Frankrijk	Pécharmant	Wijnen
933	Frankrijk	Périgord	Wijnen
934	Frankrijk	Pernand-Vergelesses	Wijnen
935	Frankrijk	Pessac-Léognan	Wijnen
936	Frankrijk	Petit Chablis	Wijnen
937	Frankrijk	<u>Picpoul</u> de Pinet	Wijnen
938	Frankrijk	Pierrevet	Wijnen
939	Frankrijk	<u>Piment</u> d’Espelette / <u>Piment</u> d’Espelette – Ezpeletako <u>Biperra</u>	Specerijen
940	Frankrijk	Pineau des Charentes	Wijnen
941	Frankrijk	Pomerol	Wijnen
942	Frankrijk	Pommard	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
943	Frankrijk	<u>Pomme</u> du Limousin	Vers en verwerkt fruit
944	Frankrijk	Pommeau de Bretagne	Gedistilleerde dranken
945	Frankrijk	Pommeau de Normandie	Gedistilleerde dranken
946	Frankrijk	Pommeau du Maine	Gedistilleerde dranken
947	Frankrijk	<u>Pommes</u> et <u>Poires</u> de Savoie / <u>Pommes</u> de Savoie / <u>Poires</u> de Savoie	Vers en verwerkt fruit
948	Frankrijk	Pont-l'Évêque	Kaas
949	Frankrijk	Pouilly-Fuissé	Wijnen
950	Frankrijk	Pouilly-Fumé / Blanc Fumé de Pouilly	Wijnen
951	Frankrijk	Pouilly-Loché	Wijnen
952	Frankrijk	Pouilly-sur-Loire	Wijnen
953	Frankrijk	Pouilly-Vinzelles	Wijnen
954	Frankrijk	Premières Côtes de Bordeaux	Wijnen
955	Frankrijk	<u>Pruneaux</u> d'Agen	Vers en verwerkt fruit
956	Frankrijk	Puisseguin Saint-Emilion	Wijnen
957	Frankrijk	Puligny-Montrachet	Wijnen
958	Frankrijk	Puy-de-Dôme	Wijnen
959	Frankrijk	Quarts de Chaume	Wijnen
960	Frankrijk	<u>Quetsch</u> d'Alsace	Gedistilleerde dranken
961	Frankrijk	Quincy	Wijnen
962	Frankrijk	Rasteau	Wijnen
963	Frankrijk	<u>Ratafia</u> champenois	Gedistilleerde dranken

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
964	Frankrijk	Reblochon / Reblochon de Savoie	Kaas
965	Frankrijk	Régnié	Wijnen
966	Frankrijk	Reuilly	Wijnen
967	Frankrijk	<u>Rhum</u> de la Guadeloupe	Gedistilleerde dranken
968	Frankrijk	<u>Rhum</u> de la Guyane	Gedistilleerde dranken
969	Frankrijk	<u>Rhum</u> de la Martinique	Gedistilleerde dranken
970	Frankrijk	<u>Rhum</u> de la Réunion	Gedistilleerde dranken
971	Frankrijk	<u>Rhum</u> de sucrerie de la Baie du Galion	Gedistilleerde dranken
972	Frankrijk	<u>Rhum</u> des Antilles françaises	Gedistilleerde dranken
973	Frankrijk	<u>Rhum</u> des départements français d’outre-mer	Gedistilleerde dranken
974	Frankrijk	Richebourg	Wijnen
975	Frankrijk	Rivesaltes	Wijnen
976	Frankrijk	Romanée-Conti	Wijnen
977	Frankrijk	Romanée-Saint-Vivant	Wijnen
978	Frankrijk	Roquefort ¹	Kaas
979	Frankrijk	<u>Rosé</u> d’Anjou	Wijnen
980	Frankrijk	<u>Rosé</u> de Loire	Wijnen
981	Frankrijk	<u>Rosé</u> des Riceys	Wijnen
982	Frankrijk	Rosette	Wijnen
983	Frankrijk	Roussette de Savoie	Wijnen
984	Frankrijk	Roussette du Bugey	Wijnen
985	Frankrijk	Ruchottes-Chambertin	Wijnen

¹ Voor alle duidelijkheid: de bescherming van de geografische aanduiding “Roquefort” belet niet dat de samengestelde term “Penicillium roqueforti” in Nieuw-Zeeland wordt gebruikt om naar de schimmelcultuur te verwijzen, op voorwaarde dat de consument niet wordt misleid ten aanzien van de oorsprong van het product.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
986	Frankrijk	Rully	Wijnen
987	Frankrijk	Sable de Camargue	Wijnen
988	Frankrijk	Saint-Amour	Wijnen
989	Frankrijk	Saint-Aubin	Wijnen
990	Frankrijk	Saint-Bris	Wijnen
991	Frankrijk	Saint-Chinian	Wijnen
992	Frankrijk	Sainte-Croix-du-Mont	Wijnen
993	Frankrijk	Sainte-Foy-Bordeaux	Wijnen
994	Frankrijk	Sainte-Marie-la-Blanche	Wijnen
995	Frankrijk	Saint-Emilion	Wijnen
996	Frankrijk	Saint-Emilion Grand Cru	Wijnen
997	Frankrijk	Saint-Estèphe	Wijnen
998	Frankrijk	Saint-Georges-Saint-Emilion	Wijnen
999	Frankrijk	Saint-Guilhem-le-Désert	Wijnen
1000	Frankrijk	Saint-Joseph	Wijnen
1001	Frankrijk	Saint-Julien	Wijnen
1002	Frankrijk	Saint-Mont	Wijnen
1003	Frankrijk	Saint-Nectaire	Kaas
1004	Frankrijk	Saint-Nicolas-de-Bourgueil	Wijnen
1005	Frankrijk	Saint-Péray	Wijnen
1006	Frankrijk	Saint-Pourçain	Wijnen
1007	Frankrijk	Saint-Romain	Wijnen
1008	Frankrijk	Saint-Sardos	Wijnen
1009	Frankrijk	Saint-Véran	Wijnen
1010	Frankrijk	Sancerre	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1011	Frankrijk	Santenay	Wijnen
1012	Frankrijk	Saône-et-Loire	Wijnen
1013	Frankrijk	Saumur	Wijnen
1014	Frankrijk	Saumur-Champigny	Wijnen
1015	Frankrijk	Saussignac	Wijnen
1016	Frankrijk	Sauternes	Wijnen
1017	Frankrijk	Savennières	Wijnen
1018	Frankrijk	Savennières Coulée de Serrant	Wijnen
1019	Frankrijk	Savennières Roche aux Moines	Wijnen
1020	Frankrijk	Savigny-lès-Beaune	Wijnen
1021	Frankrijk	Seysssel	Wijnen
1022	Frankrijk	Tavel	Wijnen
1023	Frankrijk	Terrasses du Larzac	Wijnen
1024	Frankrijk	Thézac-Perricard	Wijnen
1025	Frankrijk	<u>Thym</u> de Provence	Specerijen
1026	Frankrijk	Vallée du Torgan	Wijnen
1027	Frankrijk	Touraine	Wijnen
1028	Frankrijk	Touraine Noble Joué	Wijnen
1029	Frankrijk	Tursan	Wijnen
1030	Frankrijk	Urfé	Wijnen
1031	Frankrijk	Vacqueyras	Wijnen
1032	Frankrijk	Val de Loire	Wijnen
1033	Frankrijk	Valençay	Wijnen
1034	Frankrijk	Vallée du Paradis	Wijnen
1035	Frankrijk	Var	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1036	Frankrijk	Vaucluse	Wijnen
1037	Frankrijk	Ventoux	Wijnen
1038	Frankrijk	Vicomté d'Aumelas	Wijnen
1039	Frankrijk	Vinsobres	Wijnen
1040	Frankrijk	Viré-Clessé	Wijnen
1041	Frankrijk	Volnay	Wijnen
1042	Frankrijk	Vosne-Romanée	Wijnen
1043	Frankrijk	Vougeot	Wijnen
1044	Frankrijk	Vouvray	Wijnen
1045	Frankrijk	<u>Whisky</u> alsacien / <u>Whisky</u> d'Alsace	Gedistilleerde dranken
1046	Frankrijk	<u>Whisky</u> breton / <u>Whisky</u> de Bretagne	Gedistilleerde dranken
1047	Frankrijk	Yonne	Wijnen
1048	Kroatië	Baranjski <u>kulen</u>	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1049	Kroatië	Dalmatinska zagora	Wijnen
1050	Kroatië	Dalmatinski <u>pršut</u>	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1051	Kroatië	Dingač	Wijnen
1052	Kroatië	Drniški <u>pršut</u>	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1053	Kroatië	<u>Ekstra djevičansko maslinovo ulje</u> Cres	Oliën en dierlijke vetten
1054	Kroatië	Hrvatska Istra	Wijnen
1055	Kroatië	Hrvatska loza	Gedistilleerde dranken

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1056	Kroatië	Hrvatska stara <u>šljivovica</u>	Gedistilleerde dranken
1057	Kroatië	Hrvatska <u>travarica</u>	Gedistilleerde dranken
1058	Kroatië	Hrvatski <u>pelinkovac</u>	Gedistilleerde dranken
1059	Kroatië	Hrvatsko Podunavlje	Wijnen
1060	Kroatië	Hrvatsko primorje	Wijnen
1061	Kroatië	Istočna kontinentalna Hrvatska	Wijnen
1062	Kroatië	Korčulansko <u>maslinovo ulje</u>	Oliën en dierlijke vetten
1063	Kroatië	Krčki <u>pršut</u>	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1064	Kroatië	Krčko <u>maslinovo ulje</u>	Oliën en dierlijke vetten
1065	Kroatië	Lički <u>krumpir</u>	Verse en verwerkte groenten
1066	Kroatië	Međimursko <u>meso</u> 'z tiblice	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1067	Kroatië	Moslavina	Wijnen
1068	Kroatië	Neretvanska <u>mandarina</u>	Vers en verwerkt fruit
1069	Kroatië	Ogulinski kiseli kupus / Ogulinsko kiselo zelje	Verse en verwerkte groenten

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1070	Kroatië	Paška <u>janjetina</u>	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1071	Kroatië	Plešivica	Wijnen
1072	Kroatië	Pokuplje	Wijnen
1073	Kroatië	Poljički soparnik / Poljički zeljanik / Poljički uljenjak	Suikerwerk en gebakken producten
1074	Kroatië	Prigorje-Bilogora	Wijnen
1075	Kroatië	Primorska Hrvatska	Wijnen
1076	Kroatië	Sjeverna Dalmacija	Wijnen
1077	Kroatië	Slavonija	Wijnen
1078	Kroatië	Slavonska <u>šljivovica</u>	Gedistilleerde dranken
1079	Kroatië	Slavonski <u>kulen</u> / Slavonski <u>kulin</u>	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1080	Kroatië	Slavonski <u>med</u>	Honey
1081	Kroatië	Šoltansko <u>maslinovo ulje</u>	Oliën en dierlijke vetten
1082	Kroatië	Srednja i Južna Dalmacija	Wijnen
1083	Kroatië	Varaždinsko <u>zelje</u>	Vers en verwerkt fruit
1084	Kroatië	Zadarski <u>maraschino</u>	Gedistilleerde dranken
1085	Kroatië	Zagorje – Međimurje	Wijnen
1086	Kroatië	Zagorski <u>puran</u>	Vers, bevroren en verwerkt vlees

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1087	Kroatië	Zapadna kontinentalna Hrvatska	Wijnen
1088	Italië	Abruzzo	Wijnen
1089	Italië	<u>Aceto Balsamico</u> di Modena	Vinegar
1090	Italië	<u>Aglianico</u> del Taburno	Wijnen
1091	Italië	<u>Aglianico</u> del Vulture	Wijnen
1092	Italië	<u>Aglianico</u> del Vulture Superiore	Wijnen
1093	Italië	Alba	Wijnen
1094	Italië	Albugnano	Wijnen
1095	Italië	Alcamo	Wijnen
1096	Italië	<u>Aleatico</u> di Gradoli	Wijnen
1097	Italië	<u>Aleatico</u> di Puglia	Wijnen
1098	Italië	Alezio	Wijnen
1099	Italië	Alghero	Wijnen
1100	Italië	Allerona	Wijnen
1101	Italië	Alpi Retiche	Wijnen
1102	Italië	Alta Langa	Wijnen
1103	Italië	Alta Valle della Greve	Wijnen
1104	Italië	Alto Adige / dell'Alto Adige / Südtirol / Südtiroler	Wijnen
1105	Italië	Alto Livenza	Wijnen
1106	Italië	Alto Mincio	Wijnen
1107	Italië	Amarone della Valpolicella	Wijnen
1108	Italië	Amelia	Wijnen
1109	Italië	Anagni	Wijnen
1110	Italië	<u>Ansonica</u> Costa dell'Argentario	Wijnen
1111	Italië	<u>Aprikot</u> trentino / <u>Aprikot</u> del Trentino	Gedistilleerde dranken

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1112	Italië	Aprilia	Wijnen
1113	Italië	Arborea	Wijnen
1114	Italië	Arcole	Wijnen
1115	Italië	Arghillà	Wijnen
1116	Italië	Asiago	Kaas
1117	Italië	Asolo Montello / Montello Asolo	Wijnen
1118	Italië	Assisi	Wijnen
1119	Italië	Asti	Wijnen
1120	Italië	Atina	Wijnen
1121	Italië	Aversa	Wijnen
1122	Italië	Avola ¹	Wijnen
1123	Italië	Bagnoli di Sopra / Bagnoli	Wijnen
1124	Italië	Bagnoli <u>Friularo</u> / <u>Friularo</u> di Bagnoli	Wijnen
1125	Italië	Barbagia	Wijnen
1126	Italië	Barbaresco	Wijnen
1127	Italië	<u>Barbera</u> d’Alba	Wijnen
1128	Italië	<u>Barbera</u> d’Asti	Wijnen
1129	Italië	<u>Barbera</u> del Monferrato	Wijnen
1130	Italië	<u>Barbera</u> del Monferrato Superiore	Wijnen
1131	Italië	Barco Reale di Carmignano	Wijnen
1132	Italië	Bardolino	Wijnen
1133	Italië	Bardolino Superiore	Wijnen

¹ Onverminderd de bescherming van de geografische aanduiding “Avola” mag de rasbenaming “Nero d’Avola” in Nieuw-Zeeland verder worden gebruikt, ook op etiketten, op voorwaarde dat de consument niet wordt misleid ten aanzien van de aard van de benaming of de precieze oorsprong van het product.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1134	Italië	Barletta	Wijnen
1135	Italië	Barolo	Wijnen
1136	Italië	Basilicata	Wijnen
1137	Italië	Benaco Bresciano	Wijnen
1138	Italië	Beneventano / Beneventano	Wijnen
1139	Italië	Bergamasca	Wijnen
1140	Italië	Bettona	Wijnen
1141	Italië	Bianchetto del Metauro	Wijnen
1142	Italië	Bianco Capena	Wijnen
1143	Italië	Bianco del Sillaro / Sillaro	Wijnen
1144	Italië	Bianco dell'Empolese	Wijnen
1145	Italië	Bianco di Castelfranco Emilia	Wijnen
1146	Italië	Bianco di Custoza / Custoza	Wijnen
1147	Italië	Bianco di Pitigliano	Wijnen
1148	Italië	Biferno	Wijnen
1149	Italië	Bivongi	Wijnen
1150	Italië	Boca	Wijnen
1151	Italië	Bolgheri	Wijnen
1152	Italië	Bolgheri Sassicaia	Wijnen
1153	Italië	<u>Bonarda</u> dell'Oltrepò Pavese	Wijnen
1154	Italië	<u>Bosco</u> Eliceo	Wijnen
1155	Italië	Botticino	Wijnen
1156	Italië	<u>Brachetto</u> d'Acqui / Acqui	Wijnen
1157	Italië	Bramaterra	Wijnen
1158	Italië	<u>Brandy</u> italiano	Gedistilleerde dranken

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1159	Italië	Breganze	Wijnen
1160	Italië	<u>Bresaola</u> della Valtellina	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1161	Italië	Brindisi	Wijnen
1162	Italië	<u>Brunello</u> di Montalcino	Wijnen
1163	Italië	Buttafuoco dell'Oltrepò Pavese Buttafuoco	Wijnen
1164	Italië	Cacc'e mmitte di Lucera	Wijnen
1165	Italië	Cagliari	Wijnen
1166	Italië	Calabria	Wijnen
1167	Italië	Calosso	Wijnen
1168	Italië	Camarro	Wijnen
1169	Italië	Campania	Wijnen
1170	Italië	Campi Flegrei	Wijnen
1171	Italië	Campidano di Terralba / Terralba	Wijnen
1172	Italië	Canavese	Wijnen
1173	Italië	<u>Candia</u> dei Colli Apuani	Wijnen
1174	Italië	Cannara	Wijnen
1175	Italië	Cannellino di Frascati	Wijnen
1176	Italië	<u>Cannonau</u> di Sardegna	Wijnen
1177	Italië	Capalbio	Wijnen
1178	Italië	Capri	Wijnen
1179	Italië	Capriano del Colle	Wijnen
1180	Italië	Carema	Wijnen
1181	Italië	<u>Carignano</u> del Sulcis	Wijnen
1182	Italië	Carmignano	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1183	Italië	Carso / Carso – Kras	Wijnen
1184	Italië	Casavecchia di Pontelatone	Wijnen
1185	Italië	Casteggio	Wijnen
1186	Italië	Castel del Monte	Wijnen
1187	Italië	Castel del Monte Bombino Nero	Wijnen
1188	Italië	Castel del Monte Nero di Troia Riserva	Wijnen
1189	Italië	Castel del Monte Rosso Riserva	Wijnen
1190	Italië	Castel San Lorenzo	Wijnen
1191	Italië	Casteller	Wijnen
1192	Italië	Castelli di Jesi Verdicchio Riserva	Wijnen
1193	Italië	Castelli Romani	Wijnen
1194	Italië	Castelmagno	Kaas
1195	Italië	Catalanesca del Monte Somma	Wijnen
1196	Italië	Cellatica	Wijnen
1197	Italië	Cerasuolo d'Abruzzo	Wijnen
1198	Italië	Cerasuolo di Vittoria	Wijnen
1199	Italië	Cerveteri	Wijnen
1200	Italië	<u>Cesanese</u> del Piglio / Piglio	Wijnen
1201	Italië	<u>Cesanese</u> di Affile / Affile	Wijnen
1202	Italië	<u>Cesanese</u> di Olevano Romano / Olevano Romano	Wijnen
1203	Italië	Chianti	Wijnen
1204	Italië	Chianti Classico	Wijnen
1205	Italië	Cilento	Wijnen
1206	Italië	Cinque Terre / Cinque Terre Sciacchetra	Wijnen
1207	Italië	Circeo	Wijnen
1208	Italië	Cirò	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1209	Italië	Cisterna d’Asti	Wijnen
1210	Italië	Civitella d’Agliano	Wijnen
1211	Italië	Colli Albani	Wijnen
1212	Italië	Colli Altotiberini	Wijnen
1213	Italië	Colli Aprutini	Wijnen
1214	Italië	Colli Asolani – Prosecco / Asolo – Prosecco	Wijnen
1215	Italië	Colli Berici	Wijnen
1216	Italië	Colli Bolognesi	Wijnen
1217	Italië	Colli Bolognesi Classico <u>Pignoletto</u>	Wijnen
1218	Italië	Colli Cimini	Wijnen
1219	Italië	Colli del Limbara	Wijnen
1220	Italië	Colli del Sangro	Wijnen
1221	Italië	Colli del Trasimeno / Trasimeno	Wijnen
1222	Italië	Colli della Sabina	Wijnen
1223	Italië	Colli della Toscana centrale	Wijnen
1224	Italië	Colli dell’Etruria Centrale	Wijnen
1225	Italië	Colli di Conegliano	Wijnen
1226	Italië	Colli di Faenza	Wijnen
1227	Italië	Colli di Luni	Wijnen
1228	Italië	Colli di Parma	Wijnen
1229	Italië	Colli di Rimini	Wijnen
1230	Italië	Colli di Salerno	Wijnen
1231	Italië	Colli di Scandiano e di Canossa	Wijnen
1232	Italië	Colli d’Imola	Wijnen
1233	Italië	Colli Etruschi Viterbesi / Tuscia	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1234	Italië	Colli Euganei	Wijnen
1235	Italië	Colli Euganei Fior d'Arancio / Fior d'Arancio Colli Euganei	Wijnen
1236	Italië	Colli Lanuvini	Wijnen
1237	Italië	Colli Maceratesi	Wijnen
1238	Italië	Colli Martani	Wijnen
1239	Italië	Colli Orientali del Friuli <u>Picolit</u>	Wijnen
1240	Italië	Colli Perugini	Wijnen
1241	Italië	Colli Pesaresi	Wijnen
1242	Italië	Colli Piacentini	Wijnen
1243	Italië	Colli Romagna centrale	Wijnen
1244	Italië	Colli Tortonesi	Wijnen
1245	Italië	Colli Trevigiani	Wijnen
1246	Italië	Collina del Milanese	Wijnen
1247	Italië	Collina Torinese	Wijnen
1248	Italië	Colline del Genovesato	Wijnen
1249	Italië	Colline di Levante	Wijnen
1250	Italië	Colline Frentane	Wijnen
1251	Italië	Colline Joniche Tarantine	Wijnen
1252	Italië	Colline Lucchesi	Wijnen
1253	Italië	Colline Novaresi	Wijnen
1254	Italië	Colline Pescaresi	Wijnen
1255	Italië	Colline Saluzzesi	Wijnen
1256	Italië	Colline Savonesi	Wijnen
1257	Italië	Colline Teatine	Wijnen
1258	Italië	Collio Goriziano / Collio	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1259	Italië	Conegliano Valdobbiadene – Prosecco / Valdobbiadene – Prosecco / Conegliano – Prosecco	Wijnen
1260	Italië	Cònero	Wijnen
1261	Italië	Conselvano	Wijnen
1262	Italië	Contea di Sclafani / Valledolmo – Conea di Sclafani	Wijnen
1263	Italië	Contessa Entellina	Wijnen
1264	Italië	Controguerra	Wijnen
1265	Italië	Copertino	Wijnen
1266	Italië	Cori	Wijnen
1267	Italië	<u>Cortese</u> dell’Alto Monferrato	Wijnen
1268	Italië	Corti Benedettine del Padovano	Wijnen
1269	Italië	Cortona	Wijnen
1270	Italië	Costa d’Amalfi	Wijnen
1271	Italië	Costa Etrusco Romana	Wijnen
1272	Italië	Costa Toscana	Wijnen
1273	Italië	Costa Viola	Wijnen
1274	Italië	Coste della Sesia	Wijnen
1275	Italië	Curtefranca	Wijnen
1276	Italië	Daunia	Wijnen
1277	Italië	del Vastese / Histonium	Wijnen
1278	Italië	Delia Nivolelli	Wijnen
1279	Italië	dell’Emilia / Emilia	Wijnen
1280	Italië	Distillato di <u>mele</u> trentino / Distillato di <u>mele</u> del Trentino	Gedistilleerde dranken
1281	Italië	Dogliani	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1282	Italië	<u>Dolcetto</u> d'Acqui	Wijnen
1283	Italië	<u>Dolcetto</u> d'Alba	Wijnen
1284	Italië	<u>Dolcetto</u> d'Asti	Wijnen
1285	Italië	<u>Dolcetto</u> di Diano d'Alba / Diano d'Alba	Wijnen
1286	Italië	<u>Dolcetto</u> di Ovada	Wijnen
1287	Italië	<u>Dolcetto</u> di Ovada Superiore / Ovada	Wijnen
1288	Italië	Dugenta	Wijnen
1289	Italië	Elba	Wijnen
1290	Italië	Elba <u>Aleatico Passito</u> / <u>Aleatico Passito</u> dell'Elba	Wijnen
1291	Italië	Eloro	Wijnen
1292	Italië	Epomeo	Wijnen
1293	Italië	<u>Erbaluce</u> di Caluso / Caluso	Wijnen
1294	Italië	Erice	Wijnen
1295	Italië	Esino	Wijnen
1296	Italië	Est! Est!! Est!!! di Montefiascone	Wijnen
1297	Italië	Etna	Wijnen
1298	Italië	<u>Falanghina</u> del Sannio	Wijnen
1299	Italië	Falerio	Wijnen
1300	Italië	Falerno del Massico	Wijnen
1301	Italië	Fara	Wijnen
1302	Italië	Faro	Wijnen
1303	Italië	<u>Fiano</u> di Avellino	Wijnen
1304	Italië	Finocchiona	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1305	Italië	Fontanarossa di Cerda	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1306	Italië	Fontina	Kaas
1307	Italië	Forlì	Wijnen
1308	Italië	<u>Fortana</u> del Taro	Wijnen
1309	Italië	Franciacorta	Wijnen
1310	Italië	Frascati	Wijnen
1311	Italië	Frascati Superiore	Wijnen
1312	Italië	<u>Freisa</u> d'Asti	Wijnen
1313	Italië	<u>Freisa</u> di Chieri	Wijnen
1314	Italië	Friuli Annia	Wijnen
1315	Italië	Friuli Aquileia	Wijnen
1316	Italië	Friuli Colli Orientali	Wijnen
1317	Italië	Friuli Grave	Wijnen
1318	Italië	Friuli Isonzo / Isonzo del Friuli	Wijnen
1319	Italië	Friuli Latisana	Wijnen
1320	Italië	Frusinate / del Frusinate	Wijnen
1321	Italië	Gabiano	Wijnen
1322	Italië	Galatina	Wijnen
1323	Italië	Galluccio	Wijnen
1324	Italië	Gambellara	Wijnen
1325	Italië	Garda	Wijnen
1326	Italië	Garda Colli Mantovani	Wijnen
1327	Italië	Gattinara	Wijnen
1328	Italië	Gavi / <u>Cortese</u> di Gavi	Wijnen
1329	Italië	Genazzano	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1330	Italië	Genepi del Piemonte	Gedistilleerde dranken
1331	Italië	Genepi della Valle d'Aosta	Gedistilleerde dranken
1332	Italië	Genziana trentina / Genziana del Trentino	Gedistilleerde dranken
1333	Italië	Ghemme	Wijnen
1334	Italië	Gioia del Colle	Wijnen
1335	Italië	Girò di Cagliari	Wijnen
1336	Italië	Gorgonzola ¹	Kaas
1337	Italië	<u>Grana</u> Padano	Kaas
1338	Italië	Grance Senesi	Wijnen
1339	Italië	Grappa ²	Gedistilleerde dranken
1340	Italië	Grappa di Barolo	Gedistilleerde dranken
1341	Italië	Grappa friulana / Grappa del Friuli	Gedistilleerde dranken
1342	Italië	Grappa lombarda / Grappa della Lombardia	Gedistilleerde dranken
1343	Italië	Grappa piemontese / Grappa del Piemonte	Gedistilleerde dranken

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Gorgonzola” vormt geen beletsel voor het voortgezette en gelijksoortige gebruik van de term “Gorgonzola” door enig persoon, met inbegrip van zijn opvolger of cessionaris, gedurende een periode van ten hoogste vijf jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, indien die persoon die term al vóór de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst ononderbroken commercieel heeft gebruikt. Een dergelijk gebruik van de term “Gorgonzola” na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst mag de consument niet misleiden ten aanzien van de oorsprong van het product.

² De bescherming van de geografische aanduiding “Grappa” vormt geen beletsel voor het voortgezette en gelijksoortige gebruik van de term “Grappa” door enig persoon, met inbegrip van zijn opvolger of cessionaris, gedurende een periode van ten hoogste vijf jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, indien die persoon die term al vóór de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst ononderbroken commercieel heeft gebruikt. Een dergelijk gebruik van de term “Grappa” na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst moet vergezeld gaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1344	Italië	Grappa siciliana / Grappa di Sicilia	Gedistilleerde dranken
1345	Italië	Grappa trentina / Grappa del Trentino	Gedistilleerde dranken
1346	Italië	Grappa veneta / Grappa del Veneto	Gedistilleerde dranken
1347	Italië	Gravina	Wijnen
1348	Italië	<u>Greco</u> di Bianco	Wijnen
1349	Italië	<u>Greco</u> di Tufo	Wijnen
1350	Italië	<u>Grignolino</u> d'Asti	Wijnen
1351	Italië	<u>Grignolino</u> del Monferrato Casalese	Wijnen
1352	Italië	Grottino di Roccanova	Wijnen
1353	Italië	Gutturnio	Wijnen
1354	Italië	I Terreni di Sanseverino	Wijnen
1355	Italië	Irpinia	Wijnen
1356	Italië	Ischia	Wijnen
1357	Italië	Isola dei Nuraghi	Wijnen
1358	Italië	<u>Kirsch</u> Friulano / <u>Kirschwasser</u> Friulano	Gedistilleerde dranken
1359	Italië	<u>Kirsch</u> Trentino / <u>Kirschwasser</u> Trentino	Gedistilleerde dranken
1360	Italië	<u>Lacrima</u> di Morro / <u>Lacrima</u> di Morro d'Alba	Wijnen
1361	Italië	Lago di Caldaro / Kalterersee / Caldaro / Kalterer	Wijnen
1362	Italië	Lago di Corbara	Wijnen
1363	Italië	<u>Lambrusco</u> di Sorbara	Wijnen
1364	Italië	<u>Lambrusco</u> Grasparossa di Castelvetro	Wijnen
1365	Italië	<u>Lambrusco</u> Mantovano	Wijnen
1366	Italië	<u>Lambrusco</u> Salamino di Santa Croce	Wijnen
1367	Italië	Lamezia	Wijnen
1368	Italië	Langhe	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1369	Italië	Lazio	Wijnen
1370	Italië	Lessini <u>Durello</u> / <u>Durello</u> Lessini	Wijnen
1371	Italië	Lessona	Wijnen
1372	Italië	Leverano	Wijnen
1373	Italië	Liguria di Levante	Wijnen
1374	Italië	Lipuda	Wijnen
1375	Italië	<u>Liquore di limone</u> della Costa d'Amalfi	Gedistilleerde dranken
1376	Italië	<u>Liquore di limone</u> di Sorrento	Gedistilleerde dranken
1377	Italië	Lison	Wijnen
1378	Italië	Lison-Pramaggiore	Wijnen
1379	Italië	Lizzano	Wijnen
1380	Italië	Loazzolo	Wijnen
1381	Italië	Locorotondo	Wijnen
1382	Italië	Locride	Wijnen
1383	Italië	Lugana	Wijnen
1384	Italië	<u>Malvasia</u> delle Lipari	Wijnen
1385	Italië	<u>Malvasia</u> di Bosa	Wijnen
1386	Italië	<u>Malvasia</u> di Casorzo d'Asti / <u>Malvasia</u> di Casorzo / Casorzo	Wijnen
1387	Italië	<u>Malvasia</u> di Castelnuovo Don <u>Bosco</u>	Wijnen
1388	Italië	Mamertino / Mamertino di Milazzo	Wijnen
1389	Italië	Mandrolisai	Wijnen
1390	Italië	Marca Trevigiana	Wijnen
1391	Italië	Marche	Wijnen
1392	Italië	Maremma toscana	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1393	Italië	Marino	Wijnen
1394	Italië	Marmilla	Wijnen
1395	Italië	Marsala	Wijnen
1396	Italië	Martina / Martina Franca	Wijnen
1397	Italië	Matera	Wijnen
1398	Italië	Matino	Wijnen
1399	Italië	<u>Mela</u> Alto Adige / Südtiroler <u>Apfel</u>	Vers en verwerkt fruit
1400	Italië	Melissa	Wijnen
1401	Italië	Menfi	Wijnen
1402	Italië	Merlara	Wijnen
1403	Italië	<u>Mirto</u> di Sardegna	Gedistilleerde dranken
1404	Italië	Mitterberg	Wijnen
1405	Italië	Modena / di Modena	Wijnen
1406	Italië	Molise / del Molise	Wijnen
1407	Italië	Monferrato	Wijnen
1408	Italië	<u>Monica</u> di Sardegna	Wijnen
1409	Italië	Monreale	Wijnen
1410	Italië	Montasio	Kaas
1411	Italië	Montecarlo	Wijnen
1412	Italië	Montecastelli	Wijnen
1413	Italië	Montecompatri / Montecompatri / Colonna	Wijnen
1414	Italië	Montecucco	Wijnen
1415	Italië	Montecucco <u>Sangiovese</u>	Wijnen
1416	Italië	Montefalco	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1417	Italië	Montefalco <u>Sagrantino</u>	Wijnen
1418	Italië	Montello Rosso / Montello	Wijnen
1419	Italië	Montenetto di Brescia	Wijnen
1420	Italië	<u>Montepulciano</u> d'Abruzzo	Wijnen
1421	Italië	<u>Montepulciano</u> d'Abruzzo Colline Teramane	Wijnen
1422	Italië	Monteregio di Massa Marittima	Wijnen
1423	Italië	Montescudaio	Wijnen
1424	Italië	Monti Iblei	Oliën en dierlijke vetten
1425	Italië	Monti Lessini	Wijnen
1426	Italië	<u>Morellino</u> di Scansano	Wijnen
1427	Italië	Mortadella Bologna	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1428	Italië	<u>Moscadello</u> di Montalcino	Wijnen
1429	Italië	<u>Moscato</u> di Sardegna	Wijnen
1430	Italië	<u>Moscato</u> di Sorso / <u>Moscato</u> di Sennori / <u>Moscato</u> di Sorso – Sennori	Wijnen
1431	Italië	<u>Moscato</u> di Trani	Wijnen
1432	Italië	<u>Mozzarella di Bufala</u> Campana	Kaas
1433	Italië	Murgia	Wijnen
1434	Italië	Nardò	Wijnen
1435	Italië	Narni	Wijnen
1436	Italië	<u>Nasco</u> di Cagliari	Wijnen
1437	Italië	<u>Nebbiolo</u> d'Alba	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1438	Italië	<u>Negroamaro</u> di Terra d'Otranto	Wijnen
1439	Italië	Nettuno	Wijnen
1440	Italië	Nocino di Modena	Gedistilleerde dranken
1441	Italië	Noto	Wijnen
1442	Italië	<u>Nuragus</u> di Cagliari	Wijnen
1443	Italië	Nurra	Wijnen
1444	Italië	Offida	Wijnen
1445	Italië	Ogliastro	Wijnen
1446	Italië	Oltrepò Pavese	Wijnen
1447	Italië	Oltrepò Pavese <u>metodo classico</u>	Wijnen
1448	Italië	Oltrepò Pavese <u>Pinot grigio</u>	Wijnen
1449	Italië	Orcia	Wijnen
1450	Italië	Orta Nova	Wijnen
1451	Italië	Ortona	Wijnen
1452	Italië	Ortugo dei Colli Piacentini / Ortugo – Colli Piacentini	Wijnen
1453	Italië	Orvieto	Wijnen
1454	Italië	Oscò / Terre degli Osci	Wijnen
1455	Italië	Ostuni	Wijnen
1456	Italië	Paestum	Wijnen
1457	Italië	Palizzi	Wijnen
1458	Italië	Pantelleria / <u>Moscato</u> di Pantelleria / <u>Passito</u> di Pantelleria	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1459	Italië	Parmigiano Reggiano ¹	Kaas
1460	Italië	Parrina	Wijnen
1461	Italië	Parteolla	Wijnen
1462	Italië	<u>Pecorino</u> Romano	Kaas
1463	Italië	<u>Pecorino</u> Toscano	Kaas
1464	Italië	Pellaro	Wijnen
1465	Italië	Penisola Sorrentina	Wijnen
1466	Italië	Pentro di Isernia / Pentro	Wijnen
1467	Italië	Pergola	Wijnen
1468	Italië	Piave	Kaas
1469	Italië	Piave	Wijnen
1470	Italië	Piave Malanotte / Malanotte del Piave	Wijnen
1471	Italië	Piemonte	Wijnen
1472	Italië	Pinerolese	Wijnen
1473	Italië	<u>Pinot nero</u> dell'Oltrepò Pavese	Wijnen
1474	Italië	Planargia	Wijnen
1475	Italië	Pomino	Wijnen
1476	Italië	Pompeiano	Wijnen
1477	Italië	Pornassio / Ormeasco di Pornassio	Wijnen

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Parmigiano Reggiano” belet niet dat eerdere gebruikers* van de term “Parmesan” in Nieuw-Zeeland die term blijven gebruiken indien de eerdere gebruiker de term gedurende een periode van ten minste vijf jaar vóór de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst te goeder trouw heeft gebruikt. Een dergelijk gebruik van de term “Parmesan” na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst moet vergezeld gaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

* De lijst van eerdere gebruikers is vóór de ondertekening van deze overeenkomst opgesteld en gedeeld.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1478	Italië	Portofino / Golfo del Tigullio – Portofino	Wijnen
1479	Italië	<u>Primitivo</u> di Manduria	Wijnen
1480	Italië	<u>Primitivo</u> di Manduria Dolce Naturale	Wijnen
1481	Italië	<u>Prosciutto</u> di Parma	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1482	Italië	<u>Prosciutto</u> di San Daniele	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1483	Italië	<u>Prosciutto</u> Toscano	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1484	Italië	Prosecco ¹	Wijnen
1485	Italië	Provincia di Mantova	Wijnen
1486	Italië	Provincia di Nuoro	Wijnen
1487	Italië	Provincia di Pavia	Wijnen
1488	Italië	<u>Provolone</u> Valpadana	Kaas
1489	Italië	Puglia	Wijnen
1490	Italië	Quistello	Wijnen
1491	Italië	Ramandolo	Wijnen
1492	Italië	Ravenna	Wijnen
1493	Italië	<u>Recioto</u> della Valpolicella	Wijnen

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Prosecco” vormt geen beletsel voor het voortgezette en gelijksoortige gebruik van de term “Prosecco” door enig persoon, met inbegrip van zijn opvolger of cessionaris, gedurende een periode van ten hoogste vijf jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, indien die persoon die term al vóór de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst ononderbroken commercieel heeft gebruikt. Een dergelijk gebruik van de term “Prosecco” na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst moet vergezeld gaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1494	Italië	<u>Recioto</u> di Gambellara	Wijnen
1495	Italië	<u>Recioto</u> di Soave	Wijnen
1496	Italië	Reggiano	Wijnen
1497	Italië	Reno	Wijnen
1498	Italië	Riesi	Wijnen
1499	Italië	Riviera del Brenta	Wijnen
1500	Italië	Riviera del Garda Bresciano / Garda Bresciano	Wijnen
1501	Italië	Riviera ligure di Ponente	Wijnen
1502	Italië	Roccamonfina	Wijnen
1503	Italië	Roero	Wijnen
1504	Italië	Roma	Wijnen
1505	Italië	Romagna	Wijnen
1506	Italië	Romagna Albana	Wijnen
1507	Italië	Romangia	Wijnen
1508	Italië	Ronchi di Brescia	Wijnen
1509	Italië	Ronchi Varesini	Wijnen
1510	Italië	Rosazzo	Wijnen
1511	Italië	<u>Rossese</u> di Dolceacqua / Dolceacqua	Wijnen
1512	Italië	Rosso Cònero	Wijnen
1513	Italië	Rosso di Cerignola	Wijnen
1514	Italië	Rosso di Montalcino	Wijnen
1515	Italië	Rosso di <u>Montepulciano</u>	Wijnen
1516	Italië	Rosso Orvietano / Orvietano Rosso	Wijnen
1517	Italië	Rosso Piceno / Piceno	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1518	Italië	Rotae	Wijnen
1519	Italië	Rubicone	Wijnen
1520	Italië	Rubino di Cantavenna	Wijnen
1521	Italië	Ruchè di Castagnole Monferrato	Wijnen
1522	Italië	S. Anna di Isola Capo Rizzuto	Wijnen
1523	Italië	Sabbioneta	Wijnen
1524	Italië	<u>Salamini</u> italiani alla cacciatora	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1525	Italië	Salaparuta	Wijnen
1526	Italië	Salemi	Wijnen
1527	Italië	Salento	Wijnen
1528	Italië	Salice Salentino	Wijnen
1529	Italië	Salina	Wijnen
1530	Italië	Sambuca di Sicilia	Wijnen
1531	Italië	San Colombano al Lambro / San Colombano	Wijnen
1532	Italië	San Gimignano	Wijnen
1533	Italië	San Ginesio	Wijnen
1534	Italië	San Martino della Battaglia	Wijnen
1535	Italië	San Severo	Wijnen
1536	Italië	San Torpè	Wijnen
1537	Italië	Sangue di Giuda / Sangue di Giuda dell'Oltrepò Pavese	Wijnen
1538	Italië	Sannio	Wijnen
1539	Italië	Santa Margherita di Belice	Wijnen
1540	Italië	Sant'Antimo	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1541	Italië	Sardegna Semidano	Wijnen
1542	Italië	Savuto	Wijnen
1543	Italië	Scanzo / <u>Moscato</u> di Scanzo	Wijnen
1544	Italië	Scavigna	Wijnen
1545	Italië	Sciacca	Wijnen
1546	Italië	Scilla	Wijnen
1547	Italië	Sebino	Wijnen
1548	Italië	Serrapetrona	Wijnen
1549	Italië	Sforzato di Valtellina / Sfursat di Valtellina	Wijnen
1550	Italië	Sibiola	Wijnen
1551	Italië	Sicilia	Wijnen
1552	Italië	Siracusa	Wijnen
1553	Italië	Sizzano	Wijnen
1554	Italië	Sliwovitz del Friuli-Venezia Giulia	Gedistilleerde dranken
1555	Italië	Sliwovitz trentino / Sliwovitz del Trentino	Gedistilleerde dranken
1556	Italië	Soave	Wijnen
1557	Italië	Soave Superiore	Wijnen
1558	Italië	Sovana	Wijnen
1559	Italië	Spello	Wijnen
1560	Italië	Spoletto	Wijnen
1561	Italië	Squinzano	Wijnen
1562	Italië	Strevi	Wijnen
1563	Italië	Südtiroler Enzian / Genziana dell'Alto Adige	Gedistilleerde dranken
1564	Italië	Südtiroler <u>Golden Delicious</u> / <u>Golden Delicious</u> dell'Alto Adige	Gedistilleerde dranken

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1565	Italië	Südtiroler Grappa / Grappa dell'Alto Adige	Gedistilleerde dranken
1566	Italië	Südtiroler <u>Gravensteiner</u> / <u>Gravensteiner</u> dell'Alto Adige	Gedistilleerde dranken
1567	Italië	Südtiroler <u>Kirsch</u> / <u>Kirsch</u> dell'Alto Adige	Gedistilleerde dranken
1568	Italië	Südtiroler <u>Marille</u> / <u>Marille</u> dell'Alto Adige	Gedistilleerde dranken
1569	Italië	Südtiroler Obstler / Obstler dell'Alto Adige	Gedistilleerde dranken
1570	Italië	Südtiroler <u>Williams</u> / <u>Williams</u> dell'Alto Adige	Gedistilleerde dranken
1571	Italië	Südtiroler <u>Zwetschgeler</u> / <u>Zwetschgeler</u> dell'Alto Adige	Gedistilleerde dranken
1572	Italië	Suvereto	Wijnen
1573	Italië	Taleggio	Kaas
1574	Italië	Tarantino	Wijnen
1575	Italië	Tarquinia	Wijnen
1576	Italië	Taurasi	Wijnen
1577	Italië	Tavoliere delle Puglie / Tavoliere	Wijnen
1578	Italië	<u>Teroldego</u> Rotaliano	Wijnen
1579	Italië	Terra d'Otranto	Wijnen
1580	Italië	Terracina / <u>Moscato</u> di Terracina	Wijnen
1581	Italië	Terratico di Bibbona	Wijnen
1582	Italië	Terrazze dell'Imperiese	Wijnen
1583	Italië	Terre Alfieri	Wijnen
1584	Italië	Terre Aquilane / Terre de L'Aquila	Wijnen
1585	Italië	Terre del Colleoni / Colleoni	Wijnen
1586	Italië	Terre del Volturno	Wijnen
1587	Italië	Terre dell'Alta Val d'Agri	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1588	Italië	Terre di Casole	Wijnen
1589	Italië	Terre di Chieti	Wijnen
1590	Italië	Terre di Cosenza	Wijnen
1591	Italië	Terre di Offida	Wijnen
1592	Italië	Terre di Pisa	Wijnen
1593	Italië	Terre di Veleja	Wijnen
1594	Italië	Terre Lariane	Wijnen
1595	Italië	Terre Siciliane	Wijnen
1596	Italië	Terre Tollesi / Tullum	Wijnen
1597	Italië	Tharros	Wijnen
1598	Italië	Tintilia del Molise	Wijnen
1599	Italië	Todi	Wijnen
1600	Italië	Torgiano	Wijnen
1601	Italië	Torgiano Rosso Riserva	Wijnen
1602	Italië	Toscana / Toscana	Wijnen
1603	Italië	<u>Trebbiano</u> d'Abruzzo	Wijnen
1604	Italië	Trentino	Wijnen
1605	Italië	Trento	Wijnen
1606	Italië	Trevenezie / Tri Benečije	Wijnen
1607	Italië	Trexenta	Wijnen
1608	Italië	Umbria	Wijnen
1609	Italië	Val d'Arbia	Wijnen
1610	Italië	Val d'Arno di Sopra / Valdarno di Sopra	Wijnen
1611	Italië	Val di Cornia	Wijnen
1612	Italië	Val di Cornia Rosso / Rosso della Val di Cornia	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1613	Italië	Val di Magra	Wijnen
1614	Italië	Val di Neto	Wijnen
1615	Italië	Val Polcèvera	Wijnen
1616	Italië	Val Tidone	Wijnen
1617	Italië	Valcalepio	Wijnen
1618	Italië	Valcamonica	Wijnen
1619	Italië	Valdadige / Etschtaler	Wijnen
1620	Italië	Valdadige Terradeiforti	Wijnen
1621	Italië	Valdamato	Wijnen
1622	Italië	Valdichiana toscana	Wijnen
1623	Italië	Valdinievole	Wijnen
1624	Italië	Vallagarina	Wijnen
1625	Italië	Valle Belice	Wijnen
1626	Italië	Valle d'Aosta / Vallée d'Aoste	Wijnen
1627	Italië	Valle del Tirso	Wijnen
1628	Italië	Valle d'Itria	Wijnen
1629	Italië	Valli di Porto Pino	Wijnen
1630	Italië	Valli Ossolane	Wijnen
1631	Italië	Valpolicella	Wijnen
1632	Italië	Valpolicella <u>Ripasso</u>	Wijnen
1633	Italië	Valsusa	Wijnen
1634	Italië	Valtellina rosso / Rosso di Valtellina	Wijnen
1635	Italië	Valtellina Superiore	Wijnen
1636	Italië	Valtènesi	Wijnen
1637	Italië	Velletri	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1638	Italië	Veneto	Wijnen
1639	Italië	Veneto Orientale	Wijnen
1640	Italië	Venezia	Wijnen
1641	Italië	Venezia Giulia	Wijnen
1642	Italië	<u>Verdicchio</u> dei Castelli di Jesi	Wijnen
1643	Italië	<u>Verdicchio</u> di Matelica	Wijnen
1644	Italië	<u>Verdicchio</u> di Matelica Riserva	Wijnen
1645	Italië	Verduno Pelaverga / Verduno	Wijnen
1646	Italië	<u>Vermentino</u> di Gallura	Wijnen
1647	Italië	<u>Vermentino</u> di Sardegna	Wijnen
1648	Italië	<u>Vernaccia</u> di Oristano	Wijnen
1649	Italië	<u>Vernaccia</u> di San Gimignano	Wijnen
1650	Italië	<u>Vernaccia</u> di Serrapetrona	Wijnen
1651	Italië	Verona / Veronese / Provincia di Verona	Wijnen
1652	Italië	Vesuvio	Wijnen
1653	Italië	Vicenza	Wijnen
1654	Italië	Vignanello	Wijnen
1655	Italië	Vigneti della Serenissima / Serenissima	Wijnen
1656	Italië	Vigneti delle Dolomiti / Weinberg Dolomiten	Wijnen
1657	Italië	Villamagna	Wijnen
1658	Italië	Vin Santo del Chianti	Wijnen
1659	Italië	Vin Santo del Chianti Classico	Wijnen
1660	Italië	Vin Santo di Carmignano	Wijnen
1661	Italië	Vin Santo di <u>Montepulciano</u>	Wijnen
1662	Italië	<u>Vino</u> Nobile di <u>Montepulciano</u>	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1663	Italië	Vittoria	Wijnen
1664	Italië	<u>Williams</u> friulano / <u>Williams</u> del Friuli	Gedistilleerde dranken
1665	Italië	<u>Williams</u> trentino / <u>Williams</u> del Trentino	Gedistilleerde dranken
1666	Italië	Zagarolo	Wijnen
1667	Cyprus	Γλυκό Τριαντάφυλλο Αγρού (transliteratie in Latijns schrift: <u>Glyko Triantafyllo Agrou</u>)	Suikerwerk en gebakken producten
1668	Cyprus	Κουμανδάρια (transliteratie in Latijns schrift: Koumandaria)	Wijnen
1669	Cyprus	Κρασοχώρια Λεμεσού – Αφάμης (transliteratie in Latijns schrift: Krasochoria Lemesou – Afamis)	Wijnen
1670	Cyprus	Κρασοχώρια Λεμεσού (transliteratie in Latijns schrift: Krasochoria Lemesou)	Wijnen
1671	Cyprus	Κρασοχώρια Λεμεσού – Λαόνα (transliteratie in Latijns schrift: Krasochoria Lemesou – Laona)	Wijnen
1672	Cyprus	Λαόνα Ακάμα (transliteratie in Latijns schrift: Laona Akama)	Wijnen
1673	Cyprus	Λάρνακα (transliteratie in Latijns schrift: Larnaka)	Wijnen
1674	Cyprus	Λεμεσός (transliteratie in Latijns schrift: Lemesos)	Wijnen
1675	Cyprus	Λευκωσία (transliteratie in Latijns schrift: Lefkosia)	Wijnen
1676	Cyprus	Λουκούμι Γεροσκήπου (transliteratie in Latijns schrift: <u>Loukoumi</u> Geroskipou)	Suikerwerk en gebakken producten
1677	Cyprus	Πιτσιλιά (transliteratie in Latijns schrift: Pitsilia)	Wijnen
1678	Cyprus	Πάφος (transliteratie in Latijns schrift: Pafos)	Wijnen
1679	Cyprus	Βουνί Παναγιάς – Αμπελίτης (transliteratie in Latijns schrift: Vouni Panagias – Ampelitis)	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1680	Cyprus	Ζιβανία (transliteratie in Latijns schrift: Zivania) / Τζιβανία (transliteratie in Latijns schrift: Tzivania) / Ζιβάνα (transliteratie in Latijns schrift: Zivana) / Zivania	Gedistilleerde dranken
1681	Litouwen	Originali lietuviška <u>degtinė</u> / Original Lithuanian <u>vodka</u>	Gedistilleerde dranken
1682	Litouwen	Samanė	Gedistilleerde dranken
1683	Litouwen	Trauktinė	Gedistilleerde dranken
1684	Litouwen	Trauktinė Dainava	Gedistilleerde dranken
1685	Litouwen	Trauktinė Palanga	Gedistilleerde dranken
1686	Litouwen	Trejos devyneriai	Gedistilleerde dranken
1687	Litouwen	Vilniaus <u>Džinas</u> / Vilnius <u>Gin</u>	Gedistilleerde dranken
1688	Luxemburg	Moselle Luxembourgeoise	Wijnen
1689	Hongarije	Badacsony / Badacsonyi	Wijnen
1690	Hongarije	Balaton / Balatoni	Wijnen
1691	Hongarije	Balatonboglár / Balatonboglári	Wijnen
1692	Hongarije	Balaton-felvidék / Balaton-felvidéki	Wijnen
1693	Hongarije	Balatonfüred-Csopak / Balatonfüred-Csopaki	Wijnen
1694	Hongarije	Balatonmelléki	Wijnen
1695	Hongarije	Békési Szilvapálinka	Gedistilleerde dranken
1696	Hongarije	Bükk / Bükki	Wijnen
1697	Hongarije	Csabai <u>kolbász</u> / Csabai vastag <u>kolbász</u>	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1698	Hongarije	Csongrád / Csongrádi	Wijnen
1699	Hongarije	Debrői Hárslevelű	Wijnen
1700	Hongarije	Duna / Dunai	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1701	Hongarije	Dunántúli / Dunántúl	Wijnen
1702	Hongarije	Duna-Tisza-közi	Wijnen
1703	Hongarije	Eger / Egri	Wijnen
1704	Hongarije	Etyek-Buda / Etyek-Budai	Wijnen
1705	Hongarije	Felső-Magyarország / Felső-Magyarországi	Wijnen
1706	Hongarije	Gönci Barackpálinka	Gedistilleerde dranken
1707	Hongarije	Gyulai <u>kolbász</u> / Gyulai páros <u>kolbász</u>	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1708	Hongarije	Hajós-Baja	Wijnen
1709	Hongarije	Izsáki Arany Sárfehér	Wijnen
1710	Hongarije	Káli	Wijnen
1711	Hongarije	Kalocsai <u>fűszerpaprika-örlemény</u>	Verse en verwerkte groenten
1712	Hongarije	Kecskeméti Barackpálinka	Gedistilleerde dranken
1713	Hongarije	Kunság / Kunsági	Wijnen
1714	Hongarije	Mátra / Mátrai	Wijnen
1715	Hongarije	Monor / Monori	Wijnen
1716	Hongarije	Mór / Móri	Wijnen
1717	Hongarije	Nagy-Somló / Nagy-Somlói	Wijnen
1718	Hongarije	Neszmély / Neszmélyi	Wijnen
1719	Hongarije	Pannon	Wijnen
1720	Hongarije	Pannonhalma / Pannonhalmi	Wijnen
1721	Hongarije	Pécs	Wijnen
1722	Hongarije	Somló / Somlói	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1723	Hongarije	Sopron / Soproni	Wijnen
1724	Hongarije	Szabolcsi Almapálinka	Gedistilleerde dranken
1725	Hongarije	Szatmári Szilvapálinka	Gedistilleerde dranken
1726	Hongarije	Szegedi <u>fűszerpaprika-örlemény</u> / Szegedi <u>paprika</u>	Verse en verwerkte groenten
1727	Hongarije	Szegedi <u>szalámi</u> / Szegedi téliszalámi	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1728	Hongarije	Szekszárd / Szekszárdi	Wijnen
1729	Hongarije	Tihany / Tihanyi	Wijnen
1730	Hongarije	Tokaj / Tokaji	Wijnen
1731	Hongarije	Tolna / Tolnai	Wijnen
1732	Hongarije	Törkölypálinka	Gedistilleerde dranken
1733	Hongarije	Újfehértói meggypálinka	Gedistilleerde dranken
1734	Hongarije	Villány / Villányi	Wijnen
1735	Hongarije	Zala / Zalai	Wijnen
1736	Hongarije	Zemplén / Zempléni	Wijnen
1737	Malta	Gozo / Ghawdex	Wijnen
1738	Malta	Malta	Wijnen
1739	Malta	Maltese Islands	Wijnen
1740	Nederland	Drenthe	Wijnen
1741	Nederland	<u>Edam</u> Holland	Kaas
1742	Nederland	Flevoland	Wijnen
1743	Nederland	Friesland	Wijnen
1744	Nederland	Gelderland	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1745	Nederland	<u>Gouda</u> Holland	Kaas
1746	Nederland	Groningen	Wijnen
1747	Nederland	Hollandse <u>geitenkaas</u>	Kaas
1748	Nederland	Limburg	Wijnen
1749	Nederland	Mergelland	Wijnen
1750	Nederland	Noord-Brabant	Wijnen
1751	Nederland	Noord-Holland	Wijnen
1752	Nederland	Overijssel	Wijnen
1753	Nederland	Utrecht	Wijnen
1754	Nederland	Zeeland ¹	Wijnen
1755	Nederland	Zuid-Holland	Wijnen
1756	Oostenrijk	Bergland	Wijnen
1757	Oostenrijk	Burgenland	Wijnen
1758	Oostenrijk	Carnuntum	Wijnen
1759	Oostenrijk	Eisenberg	Wijnen
1760	Oostenrijk	Inländerrum	Gedistilleerde dranken
1761	Oostenrijk	Jägertee / Jagertee / Jagatee	Gedistilleerde dranken
1762	Oostenrijk	Kamptal	Wijnen
1763	Oostenrijk	Kärnten	Wijnen
1764	Oostenrijk	Kremstal	Wijnen
1765	Oostenrijk	Leithaberg	Wijnen
1766	Oostenrijk	Mariazeller Magenlikör	Gedistilleerde dranken

¹ Het is een voorwaarde voor bescherming dat de geografische aanduiding “Zeeland” moet worden gebruikt in nauwe samenhang met een duidelijke vermelding dat de wijn van oorsprong uit Nederland is en dat de bescherming geen exclusieve rechten op het gebruik van de term “New Zealand” verleent.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1767	Oostenrijk	Mittelburgenland	Wijnen
1768	Oostenrijk	Neusiedlersee	Wijnen
1769	Oostenrijk	Niederösterreich	Wijnen
1770	Oostenrijk	Oberösterreich	Wijnen
1771	Oostenrijk	Salzburg	Wijnen
1772	Oostenrijk	Steiermark	Wijnen
1773	Oostenrijk	Steinfelder <u>Magenbitter</u>	Gedistilleerde dranken
1774	Oostenrijk	Steirerland	Wijnen
1775	Oostenrijk	Steirisches <u>Kürbiskernöl</u>	Oilseeds
1776	Oostenrijk	Süd-Oststeiermark	Wijnen
1777	Oostenrijk	Südsteiermark	Wijnen
1778	Oostenrijk	Thermenregion	Wijnen
1779	Oostenrijk	Tirol	Wijnen
1780	Oostenrijk	Tiroler <u>Speck</u>	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1781	Oostenrijk	Traisental	Wijnen
1782	Oostenrijk	Vorarlberg	Wijnen
1783	Oostenrijk	Vorarlberger <u>Bergkäse</u>	Kaas
1784	Oostenrijk	Wachau	Wijnen
1785	Oostenrijk	Wachauer <u>Marillenbrand</u>	Gedistilleerde dranken
1786	Oostenrijk	Wachauer <u>Marillenlikör</u>	Gedistilleerde dranken
1787	Oostenrijk	Wachauer <u>Weinbrand</u>	Gedistilleerde dranken
1788	Oostenrijk	Wagram	Wijnen
1789	Oostenrijk	Weinland	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1790	Oostenrijk	Weinviertel	Wijnen
1791	Oostenrijk	Weststeiermark	Wijnen
1792	Oostenrijk	Wien	Wijnen
1793	Poland	Kruiden <u>wodka</u> uit de noordelijke laagvlakte van Podlachië, gearomatiseerd met veenreukgrasextract / <u>Wódka</u> ziołowa z Niziny Północnopodlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy żubrowej	Gedistilleerde dranken
1794	Poland	Polska <u>Wódka</u> / Polish <u>Vodka</u>	Gedistilleerde dranken
1795	Portugal	Açores	Wijnen
1796	Portugal	Aguardente Bagaceira Alentejo	Gedistilleerde dranken
1797	Portugal	Aguardente Bagaceira Bairrada	Gedistilleerde dranken
1798	Portugal	Aguardente Bagaceira da Região dos <u>Vinhos</u> Verdes	Gedistilleerde dranken
1799	Portugal	Aguardente de <u>Vinho</u> Alentejo	Gedistilleerde dranken
1800	Portugal	Aguardente de <u>Vinho</u> da Região dos <u>Vinhos</u> Verdes	Gedistilleerde dranken
1801	Portugal	Aguardente de <u>Vinho</u> Douro	Gedistilleerde dranken
1802	Portugal	Aguardente de <u>Vinho</u> Lourinhã	Gedistilleerde dranken
1803	Portugal	Aguardente de <u>Vinho</u> Ribatejo	Gedistilleerde dranken
1804	Portugal	Alenquer	Wijnen
1805	Portugal	Alentejano	Wijnen
1806	Portugal	Alentejo	Wijnen
1807	Portugal	Algarve	Wijnen
1808	Portugal	<u>Ameixa</u> d'Elvas	Vers en verwerkt fruit
1809	Portugal	Arruda	Wijnen
1810	Portugal	<u>Azeite</u> de Moura	Oliën en dierlijke vetten

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1811	Portugal	<u>Azeite</u> de Trás-os-Montes	Oliën en dierlijke vetten
1812	Portugal	<u>Azeite</u> do Alentejo Interior	Oliën en dierlijke vetten
1813	Portugal	<u>Azeites</u> da Beira Interior (<u>Azeite</u> da Beira Alta, <u>Azeite</u> da Beira Baixa)	Oliën en dierlijke vetten
1814	Portugal	<u>Azeites</u> do Norte Alentejano	Oliën en dierlijke vetten
1815	Portugal	<u>Azeites</u> do Ribatejo	Oliën en dierlijke vetten
1816	Portugal	Bairrada	Wijnen
1817	Portugal	Beira Interior	Wijnen
1818	Portugal	Biscoitos	Wijnen
1819	Portugal	Bucelas	Wijnen
1820	Portugal	Carcavelos	Wijnen
1821	Portugal	<u>Chouriça</u> de Carne de Vinhais / <u>Linguiça</u> de Vinhais	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1822	Portugal	<u>Chouriço</u> Mouro de Portalegre	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1823	Portugal	Colares	Wijnen
1824	Portugal	Dão	Wijnen
1825	Portugal	DoTejo	Wijnen
1826	Portugal	Douro	Wijnen
1827	Portugal	Duriense	Wijnen
1828	Portugal	Encostas d'Aire	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1829	Portugal	Graciosa	Wijnen
1830	Portugal	Lafões	Wijnen
1831	Portugal	Lagoa	Wijnen
1832	Portugal	Lagos	Wijnen
1833	Portugal	Lisboa	Wijnen
1834	Portugal	<u>Maçã</u> de Alcobaça	Vers en verwerkt fruit
1835	Portugal	Madeira / <u>Vinho</u> da Madeira / Madère / <u>Vin</u> de Madère / Madera / Madeira <u>Wein</u> / Madeira <u>Wine</u> / <u>Vino</u> di Madera / Madeira <u>Wijn</u> ¹	Wijnen
1836	Portugal	Madeirense	Wijnen
1837	Portugal	Medronho do Algarve	Gedistilleerde dranken
1838	Portugal	<u>Mel</u> dos Açores	Honey
1839	Portugal	Minho	Wijnen
1840	Portugal	Óbidos	Wijnen
1841	Portugal	Palmela	Wijnen
1842	Portugal	Península de Setúbal	Wijnen
1843	Portugal	<u>Pêra</u> Rocha do Oeste	Vers en verwerkt fruit

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Madeira”, “Vinho da Madeira”, “Madère”, “Vin de Madère”, “Madera”, “Madeira Wein”, “Madeira Wine”, “Vino di Madera” en “Madeira Wijn” vormt geen beletsel voor het voortgezette gebruik van de termen “Madeira”, “Vinho da Madeira”, “Madère”, “Vin de Madère”, “Madera”, “Madeira Wein”, “Madeira Wine”, “Vino di Madera” of “Madeira Wijn” door enig persoon, met inbegrip van zijn opvolger of cessionaris, gedurende een periode van ten hoogste vijf jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, indien die persoon de term al vóór de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst ononderbroken commercieel heeft gebruikt. Een dergelijk gebruik van de in de vorige zin bedoelde termen na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst moet vergezeld gaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1844	Portugal	Pico	Wijnen
1845	Portugal	Poncha da Madeira	Gedistilleerde dranken
1846	Portugal	Portimão	Wijnen
1847	Portugal	Porto / Port / <u>vinho do Porto</u> / Port <u>Wine</u> / <u>vin de Porto</u> / Oporto / Portvin / Portwein / Portwijn ¹	Wijnen
1848	Portugal	<u>Presunto</u> de Barrancos / <u>Paleta</u> de Barrancos	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1849	Portugal	<u>Queijo</u> da Beira Baixa	Kaas
1850	Portugal	<u>Queijo</u> S. Jorge	Kaas
1851	Portugal	<u>Queijo</u> Serra da Estrela	Kaas
1852	Portugal	<u>Rum</u> da Madeira	Gedistilleerde dranken
1853	Portugal	Salpicão de Vinhais	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1854	Portugal	Setúbal	Wijnen
1855	Portugal	Tavira	Wijnen
1856	Portugal	Távora-Varosa	Wijnen
1857	Portugal	Tejo	Wijnen

¹ De bescherming van de geografische aanduiding “Porto”, “Port”, “vinho do Porto”, “Port Wine”, “vin de Porto”, “Oporto”, “Portvin”, “Portwein” en “Portwijn” vormt geen beletsel voor het voortgezette en gelijksoortige gebruik van de termen “Porto”, “Port”, “vinho do Porto”, “Port Wine”, “vin de Porto”, “Oporto”, “Portvin”, “Portwein” of “Portwijn” door enig persoon, met inbegrip van zijn opvolger of cessionaris, gedurende een periode van ten hoogste negen jaar na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, indien die persoon de term al vóór de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst ononderbroken commercieel heeft gebruikt. Een dergelijk gebruik van de in de vorige zin bedoelde termen na de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst moet vergezeld gaan van een leesbare en zichtbare aanduiding van de geografische oorsprong van het betrokken product.

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1858	Portugal	Terras Madeirenses	Wijnen
1859	Portugal	Torres Vedras	Wijnen
1860	Portugal	Transmontano	Wijnen
1861	Portugal	Trás-os-Montes	Wijnen
1862	Portugal	<u>Vinho</u> Verde	Wijnen
1863	Roemenië	Aiud	Wijnen
1864	Roemenië	Alba Iulia	Wijnen
1865	Roemenië	Babadag	Wijnen
1866	Roemenië	Banat	Wijnen
1867	Roemenië	Banu Măracine	Wijnen
1868	Roemenië	Bohotin	Wijnen
1869	Roemenië	Colinele Dobrogei	Wijnen
1870	Roemenië	Cotești	Wijnen
1871	Roemenië	Cotnari	Wijnen
1872	Roemenië	Crișana	Wijnen
1873	Roemenië	Dealul Bujorului	Wijnen
1874	Roemenië	Dealul Mare	Wijnen
1875	Roemenië	Dealul Mare	Wijnen
1876	Roemenië	Dealul Mare	Wijnen
1877	Roemenië	Dealul Mare	Wijnen
1878	Roemenië	Dealurile Crișanei	Wijnen
1879	Roemenië	Dealurile Moldovei	Wijnen
1880	Roemenië	Dealurile Munteniei	Wijnen
1881	Roemenië	Dealurile Munteniei	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1882	Roemenië	Dealurile Olteniei	Wijnen
1883	Roemenië	Dealurile Sătmăruului	Wijnen
1884	Roemenië	Dealurile Transilvaniei	Wijnen
1885	Roemenië	Dealurile Vrancei	Wijnen
1886	Roemenië	Dealurile Zarandului	Wijnen
1887	Roemenië	Drăgășani	Wijnen
1888	Roemenië	Horincă de Cămârzana	Gedistilleerde dranken
1889	Roemenië	Huși	Wijnen
1890	Roemenië	Iana	Wijnen
1891	Roemenië	Iași	Wijnen
1892	Roemenië	Lechința	Wijnen
1893	Roemenië	Magiun de <u>prune</u> Topoloveni	Vers en verwerkt fruit
1894	Roemenië	Mehedinți	Wijnen
1895	Roemenië	Miniș	Wijnen
1896	Roemenië	Murfatlar	Wijnen
1897	Roemenië	Nicorești	Wijnen
1898	Roemenië	Novac afumat din Țara Bârsei	Verse vis en schaal-, schelp- en weekdieren en producten op basis daarvan
1899	Roemenië	Odobesti	Wijnen
1900	Roemenië	Oltina	Wijnen
1901	Roemenië	Pălincă	Gedistilleerde dranken

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1902	Roemenië	Panciu	Wijnen
1903	Roemenië	Panciu	Wijnen
1904	Roemenië	Panciu	Wijnen
1905	Roemenië	Pietroasa	Wijnen
1906	Roemenië	Recaş	Wijnen
1907	Roemenië	<u>Salam</u> de Sibiu	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1908	Roemenië	Sâmbureşti	Wijnen
1909	Roemenië	Sarica Niculiţel	Wijnen
1910	Roemenië	Sebeş-Apold	Wijnen
1911	Roemenië	Segarcea	Wijnen
1912	Roemenië	Ştefăneşti	Wijnen
1913	Roemenië	Târnave	Wijnen
1914	Roemenië	Târnave	Wijnen
1915	Roemenië	<u>Telemea</u> de Ibăneşti	Kaas
1916	Roemenië	Terasale Dunării	Wijnen
1917	Roemenië	Țuică de Argeş	Gedistilleerde dranken
1918	Roemenië	Țuică Zetea de Medieşu Aurit	Gedistilleerde dranken
1919	Roemenië	Viile Caraşului	Wijnen
1920	Roemenië	Viile Timişului	Wijnen
1921	Roemenië	<u>Vinars</u> Murfatlar	Gedistilleerde dranken
1922	Roemenië	<u>Vinars</u> Segarcea	Gedistilleerde dranken
1923	Roemenië	<u>Vinars</u> Târnave	Gedistilleerde dranken
1924	Roemenië	<u>Vinars</u> Vaslui	Gedistilleerde dranken
1925	Roemenië	<u>Vinars</u> Vrancea	Gedistilleerde dranken
1926	Slovenië	Bela krajina	Wijnen

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1927	Slovenië	Belokranjec	Wijnen
1928	Slovenië	Bizeljčan	Wijnen
1929	Slovenië	Bizeljsko Sremič	Wijnen
1930	Slovenië	Brinjevec	Gedistilleerde dranken
1931	Slovenië	Cviček	Wijnen
1932	Slovenië	Dolenjska	Wijnen
1933	Slovenië	Dolenjski sadjevec	Gedistilleerde dranken
1934	Slovenië	Domači <u>rum</u>	Gedistilleerde dranken
1935	Slovenië	Goriška Brda	Wijnen
1936	Slovenië	Kranjska <u>klobasa</u>	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1937	Slovenië	Kras	Wijnen
1938	Slovenië	Kraški <u>pršut</u>	Vers, bevroren en verwerkt vlees
1939	Slovenië	Metliška črnina	Wijnen
1940	Slovenië	Pelinkovec	Gedistilleerde dranken
1941	Slovenië	Podravje	Wijnen
1942	Slovenië	Posavje	Wijnen
1943	Slovenië	Prekmurje	Wijnen
1944	Slovenië	Primorska	Wijnen
1945	Slovenië	Slovenska Istra	Wijnen
1946	Slovenië	Štajerska Slovenija	Wijnen
1947	Slovenië	Štajersko prekmursko <u>bučno olje</u>	Oliën en dierlijke vetten

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1948	Slovenië	Teran	Wijnen
1949	Slovenië	Vipavska dolina	Wijnen
1950	Slowakije	Južnoslovenská / Južnoslovenské / Južnoslovenský	Wijnen
1951	Slowakije	Karpatská perla	Wijnen
1952	Slowakije	Malokarpatská / Malokarpatské / Malokarpatský	Wijnen
1953	Slowakije	Nitrianska / Nitrianske / Nitriansky	Wijnen
1954	Slowakije	Skalický rubín	Wijnen
1955	Slowakije	Slovenská / Slovenské / Slovenský	Wijnen
1956	Slowakije	Spišská borovička	Gedistilleerde dranken
1957	Slowakije	Stredoslovenská / Stredoslovenské / Stredoslovenský	Wijnen
1958	Slowakije	Vinohradnícka oblasť Tokaj	Wijnen
1959	Slowakije	Východoslovenská / Východoslovenské / Východoslovenský	Wijnen
1960	Finland	Suomalainen <u>Marjalikööri</u> / Suomalainen <u>Hedelmälikööri</u> / Finsk <u>Bärlikör</u> / Finsk <u>Fruktlikör</u> / Finnish <u>berry liqueur</u> / Finnish <u>fruit liqueur</u>	Gedistilleerde dranken
1961	Finland	Suomalainen <u>Vodka</u> / Finsk <u>Vodka</u> / <u>Vodka</u> of Finland	Gedistilleerde dranken
1962	Zweden	Svensk <u>Aquavit</u> / Svensk <u>Akvavit</u> / Swedish <u>Aquavit</u>	Gedistilleerde dranken
1963	Zweden	Svensk <u>Punsch</u> / Swedish <u>Punch</u>	Gedistilleerde dranken
1964	Zweden	Svensk <u>Vodka</u> / Swedish <u>Vodka</u>	Gedistilleerde dranken
1965	(Multi) België, Nederland	Maasvallei Limburg	Wijnen
1966	(Multi) Frankrijk, Italië	Génépi des Alpes / Genepi delle Alpi	Gedistilleerde dranken

	Lidstaat	Naam geografische aanduiding	Productcategorie
1967	(Multi) België, Duitsland, Nederland	Genièvre aux fruits / Vruchtenjenever / Jenever met vruchten / Fruchtgenever	Gedistilleerde dranken
1968	(Multi) België, Frankrijk, Nederland	Genièvre de grains / Graanjenever / Graangenever	Gedistilleerde dranken
1969	(Multi) België, Duitsland, Frankrijk, Nederland	Genièvre / Jenever / Genever	Gedistilleerde dranken
1970	(Multi) België, Nederland	Jonge jenever / jonge genever	Gedistilleerde dranken
1971	(Multi) Oostenrijk, België, Duitsland	Korn / Kornbrand	Gedistilleerde dranken
1972	(Multi) België, Nederland	Oude jenever / oude genever	Gedistilleerde dranken
1973	(Multi) Cyprus, Griekenland	Ouzo / Ούζο (transliteratie in Latijns schrift: Ouzo)	Gedistilleerde dranken
1974	(Multi) Hungary, Oostenrijk	Pálinka	Gedistilleerde dranken
1975	(Multi) Kroatië, Slovenië	Istarski <u>pršut</u> / Istrski <u>pršut</u>	Vers, bevroren en verwerkt vlees

AFDELING B

LIJST VAN GEOGRAFISCHE AANDUIDINGEN – NIEUW-ZEELAND

	Naam	Productcategorie
1	Auckland	Wijnen
2	Canterbury	Wijnen
3	Central Hawke's Bay / Central Hawkes Bay	Wijnen
4	Central Otago	Wijnen
5	Gisborne	Wijnen
6	Gladstone	Wijnen
7	Hawke's Bay / Hawkes Bay	Wijnen
8	Kumeu	Wijnen
9	Marlborough	Wijnen
10	Martinborough	Wijnen
11	Matakana	Wijnen
12	Nelson	Wijnen
13	New Zealand	Wijnen
14	New Zealand	Gedistilleerde dranken
15	North Island	Wijnen
16	North Island	Gedistilleerde dranken
17	Northland	Wijnen
18	South Island	Gedistilleerde dranken
19	South Island	Wijnen
20	Waiheke Island	Wijnen
21	Waipara Valley / Waipara	Wijnen
22	Wairarapa	Wijnen
23	Waitaki Valley North Otago / Waitaki Valley	Wijnen

MILIEUGOEDEREN EN -DIENSTEN

Lijst A. Lijst van milieugoederen

De partijen erkennen het belang van het faciliteren van handel en investeringen in goederen die bijdragen tot de aanpak van de klimaatverandering en het behoud van het milieu, en herinneren aan hun respectieve verbintenissen uit hoofde van artikel 2.5 (Afschaffing van douanerechten) om de handel in een breed scala aan goederen te liberaliseren. Onderstaande lijst van goederen is niet uitputtend maar vormt een illustratie van de goederen die bijdragen tot het beperken van de klimaatverandering door efficiënt gebruik van energie en de verspreiding van hernieuwbare technologieën. Deze lijst laat de verbintenissen van elke partij in artikel 2.5 (Afschaffing van douanerechten) onverlet.

Energie-efficiëntie:

3507.90 – Enzymen

3919.90 – Raamfolie – isolatie van gebouwen

3920.62 – Raamfolie – isolatie van gebouwen

4504.10 – Kurk – isolatiematerialen voor gebouwen

4504.90 – Kurk – isolatiematerialen voor gebouwen

6806.10 – Slakkenwol – isolatiematerialen voor gebouwen

6806.20 – Slakkenwol – isolatiematerialen voor gebouwen

6806.90 – Slakkenwol – isolatiematerialen voor gebouwen

6808.00 – Plantenvezelpanelen – isolatiematerialen voor gebouwen

7508.90 – Supergeleidende kabel

8502.39 – Elektrische opwekkers voor andere hernieuwbare energiebronnen

Geothermische energie, waterkracht-, zonne- en windenergie:

8418.61 – Geothermische warmtepompen

8410.11 – Waterkrachtturbines, klein

8410.12 – Waterkrachtturbines, medium

8410.13 – Waterkrachtturbines, groot

8410.90 – Onderdelen van waterkrachtturbines

2804.61 – Polysilicium – grondstof voor de productie van zonnepanelen

2823.00 – Titaanoxiden – grondstof voor de productie van zonnepanelen

2921.11 – Perovskiet – grondstof voor de productie van zonnepanelen

2925.29 – Perovskiet – grondstof voor de productie van zonnepanelen

2933.39 – Additief halfgeleidermateriaal voor de productie van zonnepanelen

3818.00 – Wafers – onderdeel van zonnepanelen

3920.10 – Folie gebruikt bij de productie van fotonvoltaïsche cellen

3920.91 – Folie voor de bescherming van zonnecellen

3921.90 – Zonnespiegelfolie

7005.10 – Glasplaten – onderdeel van zonnepanelen

7007.19 – Glasplaten – onderdeel van zonnepanelen

7009.91 – Glazen zonneconcentrerende spiegels

8419.19 – Waterverwarmingstoestellen

8486.10 – Machines voor de productie van zonnepanelen

8486.20 – Machines voor de productie van zonnecellen

8486.90 – Onderdelen – voor de productie van zonnepanelen

8537.10 – Zonne-volgende regelaars

8541.40 – Fotovoltaïsche cellen

9001.90 – Optische elementen voor het concentreren van zonne-energie

9002.90 – Optische elementen voor het concentreren van zonne-energie

9013.80 – Heliostaten (toestel dat de positie van zonnepanelen ten opzichte van de zon regelt)

9013.90 – Onderdelen van heliostaten

7308.20 – Windmolenmasten

7308.90 – Onderdelen van windmolenmasten

8412.80 – Windmolens en turbines

8412.90 – Onderdelen van windmolens – bladen en hubs

8482.10 – Kogellagers voor windturbines

8482.30 – Kogellagers voor windturbines

8483.10 – Drijfwerkassen voor windturbines

8483.40 – Tandwielkasten voor windmolens

8483.60 – Tandwielkasten voor windmolens

8502.31 – Elektrische opwekkers voor windmolens

Lijst B. Lijst van milieudiensten en -productieactiviteiten

De partijen erkennen het belang van het faciliteren van handel en investeringen in milieudiensten en -productieactiviteiten en herinneren aan hun respectieve verbintenissen uit hoofde van hoofdstuk 10 (Handel in diensten en investeringen) voor de volgende sectoren, met inachtneming van de in de bijlagen 10-A (Bestaande maatregelen) tot en met 10-F (Verkeer van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden) opgenomen voorbehouden:

1. Milieudiensten die vallen onder CPC Prov. 94:

9401 – Afvalwaterinzameling en -behandeling

9402 – Afvalverzameling en -verwerking

9403 – Hygiënediensten en vergelijkbare diensten

9404 – Reiniging van uitlaatgassen

9405 – Lawaaibestrijding

9406 – Bescherming van natuur en landschap

9409 – Andere milieubeschermingsdiensten, n.e.g.

2. Diensten in verband met de circulaire economie, zoals:

62278 – Groothandel in resten, afval en materialen voor recycling

633 – Reparatie van consumentenartikelen

75410 – Telecommunicatie – verhuur van apparatuur

83101 – Leasing of verhuur van personenwagens zonder chauffeur

83106 – Leasing of verhuur van landbouwmachines en -werktuigen zonder bedieningspersoneel

83107 – Leasing of verhuur van bouwmachines en -werktuigen zonder bedieningspersoneel

83108 – Leasing of verhuur van kantoormachines en -werktuigen (met inbegrip van computers) zonder bedieningspersoneel

83109 – Leasing of verhuur van andere machines en werktuigen zonder bedieningspersoneel

8320 – Lease of verhuur van consumentenartikelen

88493 – Recycling, op honorarium- of contractbasis

886 – Reparatie van metalen producten, machines en werktuigen

3. Milieugerelateerde diensten ter ondersteuning van het gebruik van de in lijst A van deze bijlage genoemde milieugoederen, zoals:

512 – Bouwkundige werken: gebouwen

513 – Bouwkundige werken: civieltechnische werken

514 – Monteren en optrekken van geprefabriceerde constructies

515 – Gespecialiseerde werkzaamheden in de bouw

516 – Installatiewerkzaamheden

62275 – Groothandel in toebehoren voor bouwmaterialen en vlakglas

62283 – Groothandel in machines, apparatuur en werktuigen voor de mijnbouw en de bouwnijverheid

86711 – Adviezen en eerste bouwkundige tekeningen

86712 – Diensten van bouwkundige ontwerpen

86721 – Technische advies- en raadgevingsdiensten

86723 – Technische ontwerpdiensten voor mechanische en elektrische installaties voor gebouwen

86724 – Technische ontwerpen voor constructie van civieltechnische werken

86725 – Technische ontwerpen voor processen en productie in de industrie

86726 – Technische ontwerpen, n.e.g.

86729 – Overige diensten van ingenieurs

86733 – Geïntegreerde diensten van ingenieurs bij kant en klaar opgeleverde projecten op het gebied van productie

8675 – Ingenieurs: wetenschappelijke en technische adviezen

86762 – Testen en toetsen van fysieke eigenschappen

86763 – Testen en toetsen van geïntegreerde mechanische en elektrische systemen

885 – Diensten in verband met de vervaardiging van producten van metaal, machines en uitrusting

4. Industriële activiteiten

Vervaardiging van milieugoederen genoemd in lijst A van deze bijlage.

REGLEMENT VAN ORDE VAN HET HANDELSCOMITÉ

ARTIKEL 1

Rol van het Handelscomité

Het bij artikel 24.1 (Handelscomité) ingestelde Handelscomité is verantwoordelijk voor alle in artikel 24.2 (Functies van het Handelscomité) bedoelde aangelegenheden.

ARTIKEL 2

Samenstelling en voorzitterschap

1. Overeenkomstig artikel 24.1 (Handelscomité) bestaat het Handelscomité uit vertegenwoordigers van de Unie en Nieuw-Zeeland op ministerieel niveau of hun vertegenwoordigers.
2. Het Handelscomité op ministerieel niveau wordt gezamenlijk voorgezeten door het voor handel bevoegde lid van de Europese Commissie en door de Nieuw-Zeelandse minister van Handel.

ARTIKEL 3

Secretariaat

1. Ambtenaren van de voor handel bevoegde dienst van elke Partij fungeren gezamenlijk als secretariaat van het Handelscomité.
2. Elke Partij stelt de andere Partij in kennis van de naam, de functie en de contactgegevens van de ambtenaar die voor die Partij optreedt als lid van het secretariaat van het Handelscomité. Die ambtenaar wordt geacht te blijven fungeren als lid van het secretariaat van het Handelscomité voor de Partij tot de datum waarop de Partij de andere Partij in kennis heeft gesteld van een nieuw lid.

ARTIKEL 4

Vergaderingen

1. Het Handelscomité komt jaarlijks bijeen, tenzij de medevoorzitters anders overeenkomen, of onverwijld op verzoek van een van de Partijen.

2. De vergaderingen vinden op een overeengekomen datum en tijdstip afwisselend in Brussel en Wellington plaats, tenzij de medevoorzitters anders overeenkomen. Het Handelscomité komt persoonlijk bijeen of via andere passende communicatiemiddelen, zoals overeengekomen door de medevoorzitters.
3. De vergaderingen worden bijeengeroepen door de medevoorzitter van de Partij die de vergadering organiseert.

ARTIKEL 5

Delegaties

De ambtenaren die als leden van het secretariaat van het Handelscomité voor elke Partij optreden, stellen elkaar binnen een redelijke termijn vóór een vergadering in kennis van de voorgenomen samenstelling van de delegaties van respectievelijk de Unie en Nieuw-Zeeland. De lijsten vermelden de naam en de functie van elk lid van de delegatie.

ARTIKEL 6

Agenda van de vergaderingen

1. Op basis van een voorstel van de Partij die de vergadering organiseert, wordt voor elke vergadering een voorlopige agenda opgesteld door het lid van het secretariaat van het Handelscomité dat optreedt in naam van de Partij die de vergadering organiseert, met een termijn waarbinnen de andere Partij opmerkingen kan indienen.

2. Voor vergaderingen van het Handelscomité op ministerieel niveau verstrekt het lid van het secretariaat van het Handelscomité dat optreedt in naam van de Partij die de vergadering organiseert ten minste één maand vóór een vergadering een voorlopige agenda aan de andere Partij. Voor vergaderingen van het Handelscomité op het niveau van hoge ambtenaren verstrekt het lid van het secretariaat van het Handelscomité dat optreedt in naam van de Partij die de vergadering organiseert ten minste 14 dagen vóór een vergadering een voorlopige agenda aan de andere Partij.

3. De agenda wordt aan het begin van elke vergadering door het Handelscomité goedgekeurd. Punten die niet op de voorlopige agenda staan, kunnen bij consensus op de agenda worden geplaatst.

ARTIKEL 7

Uitnodiging van deskundigen

De medevoorzitters van het Handelscomité kunnen in onderling overleg deskundigen (d.w.z. personen die geen ambtenaar zijn) uitnodigen om de vergaderingen van het Handelscomité bij te wonen om informatie te verstrekken over specifieke onderwerpen en alleen voor de delen van de vergadering tijdens welke die specifieke onderwerpen worden besproken.

ARTIKEL 8

Notulen

1. Het lid van het secretariaat van het Handelscomité dat optreedt voor de Partij die de vergadering organiseert, stelt binnen 15 dagen na het einde van de vergadering ontwerpnotulen daarvan op, tenzij de medevoorzitters anders besluiten. De ontwerpnotulen worden voor commentaar toegezonden aan het lid van het secretariaat van het Handelscomité dat optreedt voor de andere Partij.
2. Wanneer het onderhavige reglement van toepassing is op de vergaderingen van gespecialiseerde comités, worden de notulen van de vergaderingen van de gespecialiseerde comités beschikbaar gesteld voor latere vergaderingen van het Handelscomité.
3. De notulen geven in de regel een samenvatting van elk agendapunt, met in voorkomend geval vermelding van:
 - a) alle bij het Handelscomité ingediende documenten;
 - b) elke verklaring waarvan een van de medevoorzitters van het Handelscomité om opneming in de notulen heeft verzocht, en
 - c) de vastgestelde besluiten, aanbevelingen, overeengekomen verklaringen en conclusies over specifieke punten.

4. De notulen bevatten een lijst van alle besluiten van het Handelscomité die sinds de laatste vergadering van het Handelscomité zijn genomen volgens de schriftelijke procedure van artikel 9, lid 2.
5. Een bijlage bij de notulen bevat tevens een lijst met de namen, titels en hoedanigheden van alle personen die de vergadering van het Handelscomité hebben bijgewoond.
6. Het lid van het secretariaat van het Handelscomité dat optreedt in naam van de Partij die de vergadering organiseert past de ontwerpnotulen aan op basis van de ontvangen opmerkingen; de herziene ontwerpnotulen worden door de Partijen goedgekeurd binnen 30 dagen na de datum van de vergadering of op een andere door de medevoorzitters overeengekomen datum. Na de goedkeuring worden door het secretariaat van het Handelscomité twee originelen van de notulen opgesteld, waarvan de Partijen er elk een ontvangen.

ARTIKEL 9

Besluiten en aanbevelingen

1. Het Handelscomité kan besluiten aannemen en aanbevelingen doen betreffende alle aangelegenheden waarvoor deze overeenkomst daarin voorziet. Het Handelscomité stelt besluiten en aanbevelingen bij consensus vast, zoals bepaald in artikel 24.5 (Besluiten en aanbevelingen), lid 2.
2. In de periode tussen twee vergaderingen kan het Handelscomité besluiten nemen of aanbevelingen doen volgens de schriftelijke procedure.

3. Een mede voorzitter legt de andere mede voorzitter schriftelijk de tekst van een ontwerp van besluit of aanbeveling in de werktaal van het Handelscomité voor. De andere Partij heeft een maand, of een door de voorstellende Partij gespecificeerde langere tijd, om haar instemming te betuigen met het ontwerp van besluit of aanbeveling. Indien de andere Partij haar instemming niet betuigt, wordt het voorgestelde besluit of de voorgestelde aanbeveling tijdens de volgende vergadering van het Handelscomité besproken en eventueel aangenomen. De ontwerpbesluiten of -aanbevelingen worden geacht te zijn goedgekeurd zodra de andere Partij haar instemming heeft betuigd en worden overeenkomstig artikel 8, lid 3, punt c), opgenomen in de notulen van de vergadering van het Handelscomité.
4. In de gevallen waarin het Handelscomité krachtens deze Overeenkomst gemachtigd is besluiten of aanbevelingen vast te stellen, worden de desbetreffende besluiten of aanbevelingen voorzien van het opschrift “Besluit” dan wel “Aanbeveling”. Het secretariaat van het Handelscomité voorziet alle besluiten of aanbevelingen van een oplopend volgnummer, vermeldt de datum van goedkeuring en geeft een beschrijving van het onderwerp ervan. In elk besluit en in elke aanbeveling wordt de datum van inwerkingtreding vermeld.
5. De door het Handelscomité vastgestelde besluiten en aanbevelingen worden in tweevoud opgesteld en door de mede voorzitters gewaarmerkt; aan elke Partij wordt een exemplaar toegezonden.

ARTIKEL 10

Transparantie

1. De Partijen kunnen besluiten in het openbaar te vergaderen.

2. Elke Partij kan besluiten om de besluiten en aanbevelingen van het Handelscomité in haar officiële publicatieblad of online bekend te maken.
3. Zoals bepaald in artikel 25.7 (Openbaarmaking van informatie), worden alle documenten die door een Partij bij het Handelscomité zijn ingediend en als vertrouwelijk zijn aangemerkt, als vertrouwelijk beschouwd, tenzij die Partij anders beslist en het secretariaat van het Handelscomité daarvan in kennis stelt.
4. De voorlopige agenda's van de vergaderingen van het Handelscomité worden vóór de vergadering van het Handelscomité openbaar gemaakt. De notulen van de vergaderingen van het Handelscomité worden openbaar gemaakt nadat ze overeenkomstig artikel 8, lid 6, zijn goedgekeurd.
5. De bekendmaking van de in de leden 2 en 4 bedoelde documenten geschiedt overeenkomstig de toepasselijke gegevensbeschermingsregels van elke Partij.

ARTIKEL 11

Talen

1. De werktal van het Handelscomité is het Engels.

2. Het Handelscomité stelt besluiten betreffende de wijziging of de uitlegging van deze overeenkomst vast in de talen waarin de tekst van deze overeenkomst authentiek is. Alle andere besluiten van het Handelscomité worden vastgesteld in de in lid 1 bedoelde werktal.

3. Elke Partij is verantwoordelijk voor de vertaling van besluiten en andere documenten in haar eigen officiële taal, indien dit op grond van dit artikel vereist is, en draagt de kosten in verband met die vertalingen.

ARTIKEL 12

Kosten

1. Elke Partij draagt haar eigen kosten in verband met haar deelname aan de vergaderingen van het Handelscomité, en met name haar personeels-, reis- en verblijfskosten alsmede haar eigen kosten voor video- of teleconferenties, post en telecommunicatie.

2. Kosten in verband met de organisatie van vergaderingen en de reproductie van documenten komen ten laste van de Partij die als gastheer van de vergadering optreedt.

3. Kosten in verband met vertolking van en naar de werktal tijdens vergaderingen van het Handelscomité komen ten laste van de Partij die de vergadering organiseert.

ARTIKEL 13

Gespecialiseerde comités

1. Op grond van artikel 24.4 (Gespecialiseerde comités) houdt het Handelscomité toezicht op de werkzaamheden van alle krachtens deze overeenkomst opgerichte gespecialiseerde comités en andere organen.
2. Het Handelscomité wordt schriftelijk in kennis gesteld van de contactpunten die zijn aangewezen door de krachtens deze overeenkomst opgerichte gespecialiseerde comités of andere organen. Alle relevante correspondentie, documenten en mededelingen die tussen de contactpunten van elk gespecialiseerd comité worden uitgewisseld in verband met de uitvoering van deze overeenkomst, worden tegelijkertijd aan het secretariaat van het Handelscomité toegezonden.
3. Op grond van artikel 24.4 (Gespecialiseerde comités), lid 7, brengen de gespecialiseerde comités aan het Handelscomité verslag uit over de resultaten, besluiten en conclusies van elk van hun vergaderingen.
4. Tenzij door elk gespecialiseerd comité op grond van artikel 24.4 (Gespecialiseerde comités), lid 5, van deze overeenkomst anders wordt besloten, is het reglement van orde in deze bijlage van overeenkomstige toepassing op de gespecialiseerde comités in het kader van deze overeenkomst.

ARTIKEL 14

Wijzigingen van het reglement van orde

Dit reglement van orde kan worden gewijzigd bij besluit van het Handelscomité overeenkomstig artikel 9.

REGLEMENT VAN ORDE VOOR GESCHILLENBESLECHTING

I. Definities

1. In hoofdstuk 26 (Geschillenbeslechting) en in deze bijlage wordt verstaan onder:
 - a) “adviseur”: een persoon die door een Partij is aangesteld om die Partij in verband met de panelprocedure te adviseren of bij te staan;
 - b) “assistent”: een persoon die in het kader van het mandaat van een panellid en onder de leiding en het toezicht van dat panellid voor dat panellid onderzoek verricht of ondersteunende taken uitvoert;
 - c) “klagende Partij”: elke Partij die overeenkomstig artikel 26.4 (Inleiding van panelprocedures) om de instelling van een panel verzoekt;
 - d) “dag”: een kalenderdag;

- e) “panel”: een op grond van artikel 26.5 (Instelling van een panel) ingesteld panel;
- f) “panellid”: een lid van een panel;
- g) “Partij waartegen de klacht gericht is”: de Partij ten aanzien waarvan wordt gesteld dat zij de betrokken bepalingen heeft geschonden, en
- h) “vertegenwoordiger van een Partij”: een persoon in dienst van of aangesteld door een ministerie, een overheidsdienst of een ander overheidsorgaan van een Partij, die de Partij met betrekking tot een geschil op het gebied van de Overeenkomst vertegenwoordigt.

II. Kennisgevingen

- 2. Alle verzoeken, mededelingen, schriftelijke stukken of andere documenten van:
 - a) het panel worden terzelfder tijd aan beide Partijen toegezonden;
 - b) een Partij die aan het panel zijn gericht, worden tegelijkertijd aan de andere Partij toegezonden, en
 - c) een Partij die aan de andere Partij zijn gericht, worden in voorkomend geval tegelijkertijd aan het panel toegezonden.

3. Alle in punt 2 bedoelde verzoeken, mededelingen, schriftelijke stukken of andere documenten worden ingediend per e-mail of waar passend via enige andere vorm van telecommunicatie waarbij de verzending wordt geregistreerd. Een dergelijke kennisgeving wordt geacht te zijn afgeleverd op de datum van verzending, tenzij wordt aangetoond dat dit niet het geval is.
4. Verzoeken, kennisgevingen, schriftelijke opmerkingen of andere documenten worden respectievelijk gericht aan het directoraat-generaal Handel van de Europese Commissie van de Unie en aan het ministerie van Buitenlandse Zaken en Handel van Nieuw-Zeeland.
5. Kleine verschrijvingen in verzoeken, mededelingen, schriftelijke stukken of andere documenten in verband met de procedure bij het panel kunnen worden verbeterd door indiening van een nieuw document waarin de wijzigingen duidelijk zijn aangegeven.
6. Indien de laatste dag waarop een document kan worden ingediend, op een niet-werkdag van de instellingen van de Europese Unie of van de overheid van Nieuw-Zeeland valt, eindigt de periode van indiening van het document op de eerstvolgende werkdag.

III. Benoeming van panelleden

7. Indien overeenkomstig artikel 26.5 (Instelling van een panel), een panellid door loting wordt aangewezen, stelt de medevoorzitter van het Handelscomité van de klagende Partij de medevoorzitter uit de Partij waartegen de klacht gericht is, onverwijld in kennis van de datum, het tijdstip en de plaats van de loting. De Partij waartegen de klacht gericht is, kan desgewenst bij de loting aanwezig zijn. In ieder geval wordt de loting uitgevoerd met de Partij(en) die aanwezig is/zijn.
8. De medevoorzitter van de klagende Partij stelt elke persoon die is aangewezen om te fungeren als panellid, schriftelijk in kennis van zijn aanwijzing. Elke persoon bevestigt zijn of haar beschikbaarheid aan beide Partijen binnen tien dagen na de datum van indiening van die kennisgeving.
9. De medevoorzitter van het Handelscomité van de klagende Partij wijst binnen tien dagen na het verstrijken van de in artikel 26.5, lid 2, (Instelling van een panel) bedoelde termijn door loting de panellid of de voorzitter aan, indien een van de in artikel 26.6, lid 2, (Lijst van panelleden) bedoelde sublijsten:
- a) niet gevestigd is of alleen namen bevat van personen die niet beschikbaar zijn onder de personen die formeel door een of beide Partijen zijn voorgedragen voor het opstellen of bijhouden van die specifieke sublijst, of
 - b) niet meer ten minste vijf personen bevat, waarbij de aanwijzing plaatsvindt uit de personen die nog op die specifieke sublijst staan.

10. Onverminderd artikel 26.4, lid 4, (Inleiding van panelprocedures) streven de Partijen ernaar dat alle panelleden uiterlijk op het moment dat zij hun aanstelling overeenkomstig artikel 26.5, lid 5, (Instelling van een panel) hebben aanvaard, overeenstemming hebben bereikt over de bezoldiging en de vergoeding van de kosten van de panelleden en assistenten, en de nodige aanstellingscontracten hebben opgesteld om deze onverwijld te kunnen ondertekenen. De bezoldiging en onkosten van de panelleden zijn gebaseerd op de WTO-normen. De bezoldiging en onkosten van een medewerker of alle assistenten van een panellid mogen niet meer bedragen dan 50 % van de bezoldiging van dat panellid.

IV. Organisatorische bijeenkomst

11. Tenzij de Partijen anders overeenkomen, komen zij binnen zeven dagen na de datum van instelling van het panel met dat panel bijeen om te beslissen over de aangelegenheden die de Partijen of het panel passend achten, met inbegrip van het tijdschema van de procedure. Panelleden en vertegenwoordigers van de Partijen kunnen aan deze vergadering deelnemen door middel van elk communicatiemiddel, waaronder per telefoon, per videoconferentie of andere elektronische communicatiemiddelen.

V. Schriftelijke stukken

12. Uiterlijk twintig dagen na de datum van instelling van het panel dient de klagende Partij haar schriftelijke opmerkingen in. De Partij waartegen de klacht gericht is, dient haar schriftelijke opmerkingen uiterlijk 20 dagen na de datum van indiening van de schriftelijke opmerkingen van de klagende Partij in.

VI. Werking van het panel

13. De voorzitter van het panel zit alle vergaderingen van het panel voor. Het panel kan aan de voorzitter de bevoegdheid tot het nemen van administratieve en procedurele besluiten delegeren.
14. Tenzij in hoofdstuk 26 (Geschillenbeslechting) anders is bepaald, kan het panel zijn werkzaamheden verrichten met alle middelen, waaronder telefoon, videoconferentie of andere elektronische communicatiemiddelen.
15. Hoewel alleen panelleden aan de beraadslagingen van het panel mogen deelnemen, kan het panel toestaan dat assistenten van de panelleden de beraadslagingen van het panel bijwonen.
16. Het opstellen van besluiten en verslagen blijft de exclusieve bevoegdheid van het panel, die niet mag worden gedelegeerd.
17. Wanneer zich een procedurekwestie voordoet die niet onder hoofdstuk 26 (Geschillenbeslechting) valt, kan het panel, na overleg met de Partijen, een passende procedure vaststellen die verenigbaar is met hoofdstuk 26 (Geschillenbeslechting).

18. Wanneer het panel van oordeel is dat enige andere procedurele termijn dan de in hoofdstuk 26 (Geschillenbeslechting) vastgestelde termijnen moeten worden gewijzigd of dat een andere procedurele of administratieve aanpassing nodig is, stelt het de Partijen schriftelijk in kennis van de vereiste termijn of aanpassing en van de redenen daarvoor. Het panel kan de wijziging of aanpassing goedkeuren na overleg met de Partijen.

VII. Vervanging

19. Wanneer een Partij van oordeel is dat een panellid de vereisten van bijlage 26-B (Gedragscode voor panelleden en bemiddelaars) niet naleeft en om die reden moet worden vervangen, stelt zij de andere Partij daarvan in kennis binnen een termijn van vijftien dagen vanaf de datum waarop zij voldoende bewijs heeft verkregen van de vermeende niet-naleving van de vereisten van bijlage 26-B (Gedragscode voor panelleden en bemiddelaars) door het panellid.

20. De Partijen voeren binnen vijftien dagen na de datum van de in punt 19 bedoelde kennisgeving overleg. Zij stellen het panellid in kennis van zijn vermeende verzuim en kunnen het panellid verzoeken stappen te zetten om de situatie te verbeteren. Indien zij daarover tot overeenstemming komen, kunnen zij het panellid ook uit zijn functie ontsetten en een nieuw panellid aanwijzen overeenkomstig artikel 26.5 (Instelling van een panel).

21. Indien de Partijen het niet eens worden over de vraag of een panellid dat niet de voorzitter van het panel is, moet worden vervangen, kan elke Partij verzoeken de aangelegenheid voor te leggen aan de voorzitter van het panel, van wie de beslissing definitief is. Indien de voorzitter van het panel oordeelt dat het panellid niet voldoet aan de vereisten van bijlage 26-B (Gedragscode voor panelliden en bemiddelaars), wordt het panellid geschrapt en wordt een nieuw panellid geselecteerd overeenkomstig artikel 26.5 (Instelling van een panel).

22. Indien de Partijen het niet eens worden over de vraag of de voorzitter moet worden vervangen, kan elke Partij verzoeken die aangelegenheid voor te leggen aan een van de overige personen op de uit hoofde van artikel 26.6 (Lijst van panelliden) vastgestelde sublijst van voorzitters. De desbetreffende persoon wordt door loting aangewezen door de medevoorzitter van het Handelscomité uit de verzoekende Partij of de vervanger van de voorzitter. Het besluit van de aangewezen persoon over de noodzaak tot vervanging van de voorzitter is definitief. Indien die persoon vaststelt dat de voorzitter niet voldoet aan de vereisten van bijlage 26-B (Gedragscode voor panelliden en bemiddelaars), wordt de voorzitter ontslagen en wordt een nieuwe voorzitter aangewezen overeenkomstig artikel 26.5 (Instelling van een panel).

VIII. Hoorzittingen

23. Op basis van het overeenkomstig punt 11 vastgestelde tijdschema stelt de voorzitter van het panel, na overleg met de Partijen en de andere panelliden, de Partijen in kennis van de datum, het tijdstip en de plaats van de hoorzitting. Tenzij de hoorzitting achter gesloten deuren plaatsvindt, wordt dergelijke informatie openbaar gemaakt door de Partij op het grondgebied waarvan de hoorzitting plaatsvindt.

24. Tenzij de Partijen anders overeenkomen, wordt de hoorzitting in Brussel gehouden indien Nieuw-Zeeland de klagende Partij is en in Wellington indien de Unie de klagende Partij is. De Partij waartegen de klacht gericht is, draagt de administratieve kosten van de hoorzitting. In naar behoren gemotiveerde gevallen en op verzoek van een Partij kan het panel besluiten een virtuele of hybride hoorzitting te houden en passende regelingen te treffen, rekening houdend met het recht op een eerlijk proces en de noodzaak om transparantie te waarborgen, en na overleg met beide Partijen.

25. Het panel kan aanvullende hoorzittingen organiseren indien de Partijen zulks overeenkomen.

26. Alle panelleden zijn gedurende de gehele hoorzitting aanwezig.

27. Tenzij de Partijen anders overeenkomen, kunnen de volgende personen de hoorzitting bijwonen, ongeacht of de hoorzitting openstaat voor het publiek:

- a) vertegenwoordigers en adviseurs van een Partij, en
- b) assistenten, tolken en andere personen wier aanwezigheid door het panel vereist is.

28. Uiterlijk vijf dagen vóór de datum van een hoorzitting verstrekt elke Partij het panel en de andere Partij een lijst met de namen van de personen die namens die Partij op de hoorzitting pleidooien of uiteenzettingen zullen houden, en van andere vertegenwoordigers en adviseurs die de hoorzitting zullen bijwonen.

29. Het panel ziet erop toe dat de Partijen op voet van gelijkheid worden behandeld en voldoende tijd krijgen om hun argumenten uiteen te zetten.
30. Het panel kan op elk moment van de hoorzitting aan beide Partijen vragen stellen.
31. Het panel zorgt ervoor dat zo spoedig mogelijk na de hoorzitting een transcriptie of opname van de hoorzitting aan de Partijen wordt overhandigd. Wanneer een transcriptie wordt opgesteld, kunnen de Partijen opmerkingen maken over de transcriptie en kan het panel dergelijke opmerkingen in overweging nemen.
32. Binnen tien dagen na de datum van de hoorzitting kan elk van beide Partijen een aanvullend schriftelijk stuk indienen over alle aspecten die tijdens de hoorzitting aan de orde zijn gekomen.

IX. Schriftelijke vragen

33. Het panel kan op elk moment van de procedure aan een Partij of aan beide Partijen schriftelijk vragen stellen. Van alle vragen die aan een Partij worden gesteld, wordt een kopie aan de andere Partij verstrekt.
34. Elke Partij verstrekt aan de andere Partij een kopie van haar antwoorden op de vragen van het panel. De andere Partij wordt in de gelegenheid gesteld binnen zeven dagen na de toezending van een dergelijke kopie schriftelijke opmerkingen over de antwoorden van de Partij in te dienen.

X. Vertrouwelijkheid

35. Elke Partij en het panel behandelen informatie die door de andere Partij aan het panel is verstrekt en als vertrouwelijk is aangemerkt, als vertrouwelijk. Wanneer een Partij het panel een schriftelijk stuk voorlegt dat vertrouwelijke informatie bevat, verstrekt zij binnen 15 dagen ook een stuk zonder de vertrouwelijke informatie, dat openbaar wordt gemaakt.
36. Niets in deze bijlage belet dat een Partij haar eigen standpunten openbaar maakt voor zover zij, wanneer zij naar door de andere Partij verstrekte informatie verwijst, geen informatie openbaar maakt die door de andere Partij als vertrouwelijk is aangemerkt.
37. Het panel komt in besloten zitting bijeen wanneer de stukken en argumenten van een Partij vertrouwelijke informatie bevatten. De Partijen houden de vertrouwelijkheid van de hoorzittingen van het panel in acht wanneer de hoorzittingen voor het publiek gesloten zijn.

XI. Eenzijdige contacten

38. Het panel komt niet bijeen noch communiceert met een Partij in afwezigheid van de andere Partij.
39. Een panellid bespreekt geen aspecten van de inhoud van de procedure met een of beide Partijen in afwezigheid van de andere panelliden.

XII. Bijdragen van *amicus curiae*

40. Tenzij de Partijen binnen vijf dagen na de datum van instelling van het panel anders overeenkomen, kan het panel ongevraagde schriftelijke stukken ontvangen van een natuurlijke persoon van een Partij of een op het grondgebied van een Partij gevestigde rechtspersoon die onafhankelijk is van de regeringen van de Partijen, mits deze:

- a) binnen tien dagen na de datum van de instelling van het panel door het panel zijn ontvangen;
- b) bondig zijn en, inclusief bijlagen, in elk geval niet meer dan vijftien met dubbele regelafstand getypte bladzijden tellen;
- c) rechtstreeks van belang zijn voor een feitelijke of juridische kwestie die door het panel wordt onderzocht;
- d) een beschrijving bevatten van de persoon die de bijdrage indient, voor een natuurlijke persoon met inbegrip van zijn nationaliteit en voor een rechtspersoon met inbegrip van zijn plaats van vestiging, de aard van zijn activiteiten, zijn rechtsvorm, zijn algemene doelstellingen en zijn financieringsbron;
- e) nadere informatie bevatten over het belang dat de persoon bij de procedure heeft, en
- f) zijn opgesteld in de overeenkomstig de punten 44 en 45 gekozen werktal.

41. De bijdragen worden aan de Partijen verstrekt, zodat zij daarover opmerkingen kunnen maken. De Partijen kunnen binnen tien dagen na de ontvangst van de stukken opmerkingen bij het panel indienen.

42. Het panel vermeldt in zijn verslag alle bijdragen die het overeenkomstig punt 40 heeft ontvangen. Het panel is niet verplicht in zijn verslag in te gaan op de in de bijdragen naar voren gebrachte argumenten, maar als het dat doet, houdt het ook rekening met eventuele opmerkingen van de Partijen op grond van punt 41.

XIII. Spoedeisende gevallen

43. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 26.10 (Besluit over spoedeisendheid) past het panel, na overleg met de Partijen, de in deze bijlage bedoelde termijnen aan. Het panel stelt de Partijen van die aanpassingen in kennis.

XIV. Werktaal, vertaling en vertolking

44. Tijdens het in artikel 26.3 (Overleg) bedoelde overleg, en uiterlijk op de in punt 11 bedoelde bijeenkomst, proberen de partijen tot overeenstemming te komen over een gemeenschappelijke werktaal voor de procedure voor het panel.

45. Indien de Partijen niet tot overeenstemming kunnen komen over een gemeenschappelijke werktal, draagt elke Partij de zorg en de kosten voor de vertaling van haar schriftelijke stukken in de door de andere Partij gekozen taal. Het panel neemt een verzoek van een Partij of van beide Partijen om de termijnen voor het indienen van schriftelijke stukken te wijzigen indien vertalingen nodig zijn, positief in overweging. De Partij waartegen de klacht gericht is, zorgt voor de vertolking van de mondelinge uiteenzettingen naar de door de Partijen gekozen talen.

46. De verslagen en besluiten van het panel worden uitgebracht in de door de Partijen gekozen taal of talen. Indien de Partijen het niet eens zijn over een gemeenschappelijke werktal, worden het tussentijds verslag en het eindverslag van het panel gepresenteerd in een van de werktalen van de WTO.

47. Elke Partij kan opmerkingen maken over de juistheid van de vertaling van een overeenkomstig deze bijlage opgesteld document.

48. Elke Partij draagt zelf de kosten die zij maakt in verband met de vertaling van haar schriftelijke stukken. Eventuele kosten voor het vertalen van een uitspraak worden door de Partijen gelijkelijk gedragen.

XV. Andere procedures

49. De in deze bijlage vastgestelde termijnen worden aangepast in overeenstemming met de speciale termijnen die zijn vastgesteld voor de vaststelling van een verslag of besluit door het panel in de procedure uit hoofde van artikel 26.14 (Redelijke termijn), artikel 26.15 (Toetsing van de naleving), artikel 26.16 (Tijdelijke maatregelen) en artikel 26.17 (Herziening van alle maatregelen die zijn genomen om na te leven na de vaststelling van tijdelijke maatregelen).

50. De termijnen voor het indienen van schriftelijke stukken worden ook aangepast in overeenstemming met een eventuele vaststelling van het panel naar aanleiding van een verzoek van een of beide Partijen als bedoeld in punt 43.

GEDRAGSCODE VOOR PANELLEDEN EN BEMIDDELAARS

I. Definities

1. Voor de toepassing van deze bijlage wordt verstaan onder:
 - a) “administratief personeel”: met betrekking tot een panellid, andere personen dan assistenten die onder de leiding en het toezicht van een panellid werkzaam zijn;
 - b) “assistent”: een persoon die uit hoofde van aanstelling door een panellid voor dat panellid onderzoek verricht of ondersteunende taken uitvoert;
 - c) “kandidaat”: een persoon wiens naam voorkomt op de in artikel 26.6 (Lijsten van panelleden) bedoelde lijst van panelleden en wiens aanwijzing als panellid overeenkomstig artikel 26.5 (Instelling van panel) wordt overwogen;
 - d) “bemiddelaar”: een persoon die overeenkomstig deel IV (Aanwijzing van de bemiddelaar) van bijlage 26-C (Reglement van orde voor bemiddeling) als bemiddelaar is aangewezen; en
 - e) “panellid”: een lid van een panel;

II. Grondbeginselen

2. Om de integriteit en onpartijdigheid van de geschillenbeslechtsprocedure te verzekeren, geldt voor iedere kandidaat en ieder panellid dat zij:

- a) zich vertrouwd maken met deze gedragscode;
- b) onafhankelijk en onpartijdig zijn;
- c) directe of indirecte belangenconflicten vermijden;
- d) laakbaar gedrag en de schijn van laakbaar gedrag of Partijdigheid vermijden;
- e) de hoogste gedragsnormen in acht nemen; en
- f) waarborgen zich niet te laten beïnvloeden door eigenbelang, druk van buitenaf, politieke overwegingen, publieke protesten, trouw aan een Partij of vrees voor kritiek.

III. Openbaarmakingsverplichtingen

3. Voorafgaand aan de aanvaarding van hun aanstelling als panellid op grond van artikel 26.5 (Instelling van een panel) maken de kandidaten die gevraagd worden als panellid op te treden alle eventuele belangen, relaties of aangelegenheden openbaar die van invloed kunnen zijn op hun onafhankelijkheid of onpartijdigheid of waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zij tijdens de procedure de schijn van laakbaar gedrag of partijdigheid zouden kunnen wekken. Daartoe doen de kandidaten alle redelijke inspanningen om zich bewust te worden van dergelijke belangen, relaties en aangelegenheden, met inbegrip van financiële belangen, professionele belangen, werkgelegenheids- of familiebelangen.
4. Op grond van de openbaarmakingsplicht uit hoofde van lid 3 blijven de panelleden voortdurend gehouden dergelijke belangen, relaties en aangelegenheden openbaar te maken wanneer die zich tijdens de procedure voordoen.
5. De kandidaten of panelleden delen het Handelscomité ter overweging door de Partijen alle aangelegenheden met betrekking tot feitelijke of mogelijke schendingen van deze gedragscode mee, zodra zij zich daarvan bewust worden.

IV. Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van panelleden

6. Panelleden mogen noch direct noch indirect verplichtingen aangaan of voordelen accepteren die op welke wijze dan ook de goede uitoefening van hun taken verstoren of lijken te verstoren.

7. De panelleden gebruiken hun positie als lid van het panel niet om persoonlijke of particuliere belangen te dienen. Panelleden onthouden zich van handelingen die de indruk kunnen wekken dat anderen in een bijzondere positie verkeren waardoor zij invloed op hen kunnen uitoefenen.
8. De panelleden laten hun gedrag of oordeel niet beïnvloeden door huidige of vroegere financiële, zakelijke, professionele, persoonlijke of sociale relaties of verantwoordelijkheden.
9. De panelleden gaan geen relaties aan en verwerven geen financiële belangen wanneer daardoor hun onpartijdigheid in het gedrang kan komen of wanneer redelijkerwijs kan worden aangenomen dat daardoor de schijn van laakbaar gedrag of partijdigheid wordt gewekt.

V. Taken van de panelleden

10. Na de aanvaarding van hun aanstelling zijn de panelleden beschikbaar voor de uitoefening van hun taken en oefenen zij hun taken gedurende de gehele procedure nauwgezet, snel en billijk uit.
11. De panelleden onderzoeken uitsluitend vragen die tijdens de procedure aan de orde worden gesteld en die voor het besluit noodzakelijk zijn, en dragen deze taak niet over aan een andere persoon.
12. Een panellid delegeert de beslissingsbevoegdheid niet aan een andere persoon.

13. De delen II (Beginselen van bestuur), III (Openbaarmakingsverplichtingen), IV (Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van panelleden), punt 10 van deel V (Taken van panelleden), VI (Verplichtingen van voormalige panelleden) en VII (Vertrouwelijkheid) zijn ook van toepassing op deskundigen, assistenten en administratief personeel.

VI. Verplichtingen van voormalige panelleden

14. Voormalige panelleden onthouden zich van handelingen die de schijn kunnen wekken dat zij bij de uitoefening van hun taken niet onpartijdig waren of dat zij voordeel hebben ontleend aan het besluit van het panel.

15. Voormalige panelleden leven de verplichtingen van deel VII (Vertrouwelijkheid) na.

VII. Vertrouwelijkheid

16. Een panellid maakt op geen enkel moment niet-publieke informatie over de procedure, of informatie die is verkregen tijdens de procedure waarvoor hij of zij is aangesteld, openbaar. De panelleden maken dergelijke informatie in geen geval openbaar en gebruiken dergelijke informatie niet om persoonlijk voordeel te verwerven, anderen voordeel te verschaffen of de belangen van anderen in negatieve zin te beïnvloeden.

17. Een panellid maakt een besluit van het panel of delen daarvan niet openbaar voordat het overeenkomstig artikel 26.23, lid 3, (Verslagen en besluiten van het panel) wordt bekendgemaakt.

18. Een panellid maakt op geen enkel moment informatie openbaar over de beraadslagingen van een panel of over het standpunt van individuele panelleden, en legt geen openbare verklaringen af over de procedure waarvoor hij of zij is aangesteld of over de litigieuze kwesties in de procedure.

VIII. Onkosten

19. Elk panellid houdt de door hem of haar aan de procedure bestede tijd en de hierbij gemaakte onkosten bij, evenals de tijd en onkosten van zijn of haar assistenten en administratief personeel, en legt hiervan een eindafrekening over.

IX. Bemiddelaars

20. Deze gedragscode is van overeenkomstige toepassing op bemiddelaars.

REGLEMENT VAN ORDE VOOR BEMIDDELING

I. Doelstelling

1. Overeenkomstig artikel 26.25 (Bemiddeling) heeft deze bijlage tot doel ervoor te zorgen dat door middel van een alomvattende en snelle procedure en met behulp van een bemiddelaar gemakkelijker een onderling overeengekomen oplossing wordt bereikt.

II. Verzoek om inlichtingen

2. Te allen tijde voor de aanvang van de bemiddelingsprocedure kan een partij schriftelijk om informatie verzoeken over een maatregel waarvan wordt gesteld dat die de handel of investeringen tussen de partijen ongunstig beïnvloedt. De Partij waaraan een dergelijk verzoek is gericht, verstrekt binnen twintig dagen na de indiening van het verzoek een schriftelijk antwoord met haar opmerkingen over de gevraagde informatie.
3. Wanneer de antwoordende Partij denkt dat zij niet binnen 20 dagen vanaf de ontvangst van het in artikel 2 bedoelde verzoek een antwoord kan geven, stelt zij de verzoekende Partij daarvan onverwijld op de hoogte en deelt zij de redenen voor de vertraging mee, alsook een schatting van de kortst mogelijke termijn waarbinnen zij zal kunnen antwoorden.

4. Van een Partij wordt normaliter verwacht dat zij van de mogelijkheid om informatie te verzoeken gebruik maakt voordat zij de bemiddelingsprocedure inleidt.

III. Inleiding van de bemiddelingsprocedure

5. Een Partij kan te allen tijde verzoeken om aan een bemiddelingsprocedure deel te nemen met betrekking tot maatregelen van een Partij waarvan wordt gesteld dat die de handel of investeringen tussen de Partijen nadelig beïnvloeden.

6. Het verzoek wordt gedaan door middel van een schriftelijk verzoek aan de andere Partij. Het verzoek bevat voldoende details om de zorgen van de verzoekende partij daarin tot uitdrukking te laten komen en:

- a) geeft aan om welke specifieke maatregel het gaat;
- b) geeft aan wat volgens de verzoekende partij de negatieve gevolgen van de maatregel op de handel of de investeringen tussen de partijen zijn of zullen zijn, en
- c) licht toe wat volgens de verzoekende partij het verband tussen die negatieve gevolgen en de maatregel is.

7. De bemiddelingsprocedure kan slechts worden ingeleid met wederzijdse instemming van de partijen, teneinde onderling overeengekomen oplossingen te onderzoeken en adviezen en voorstellen voor oplossingen van de bemiddelaar in overweging te nemen. De Partij waaraan het verzoek is gericht, neemt het verzoek in welwillende overweging en doet de verzoekende Partij binnen 10 dagen na de datum van indiening haar schriftelijke aanvaarding of afwijzing toekomen. Anders wordt het verzoek geacht te zijn afgewezen.

IV. Aanwijzing van de bemiddelaar

8. De Partijen streven ernaar binnen 15 dagen na de inleiding van de bemiddelingsprocedure overeenstemming te bereiken over een bemiddelaar.

9. Indien de Partijen binnen de in punt 1 vastgestelde termijn geen overeenstemming over de bemiddelaar kunnen bereiken, kan elke Partij de medevoorzitter van het Handelscomité van de klagende Partij binnen vijf dagen na het verzoek verzoeken de bemiddelaar door loting aan te wijzen uit de overeenkomstig artikel 26.6 (Lijsten van panelleden) vastgestelde sublijst van voorzitters. De medevoorzitter van het Handelscomité van de klagende Partij kan deze aanwijzing door loting van de bemiddelaar delegeren.

10. Indien de in artikel 26.6 (Lijsten van panelleden) bedoelde sublijst van voorzitters niet is opgesteld op het tijdstip waarop een verzoek overeenkomstig de punten 5 tot en met 7 wordt ingediend, wordt de bemiddelaar door loting aangewezen uit de personen die formeel door een Partij of door beide Partijen voor die sublijst zijn voorgedragen.

11. De bemiddelaar mag geen onderdaan van een van de Partijen zijn of in hun dienst staan, tenzij de Partijen anders overeenkomen.

12. De bemiddelaar houdt zich aan bijlage 26-B (Gedragscode voor panelleden en bemiddelaars).

V. Bemiddelingsprocedure

13. Binnen tien dagen na de aanstelling van de bemiddelaar verstrekt de Partij die een beroep heeft gedaan op de bemiddelingsprocedure, de bemiddelaar en de andere Partij een gedetailleerde schriftelijke beschrijving van haar bezwaren, met name van de werking van de maatregel in kwestie en de mogelijke nadelige gevolgen ervan voor het handelsverkeer of de investeringen. Binnen twintig dagen na de indiening van deze beschrijving kan de andere Partij schriftelijke opmerkingen over deze beschrijving indienen. Elke partij kan in haar beschrijving of opmerkingen alle informatie opnemen die zij relevant acht.

14. De bemiddelaar staat de Partijen op transparante wijze bij om duidelijkheid te verschaffen over de betrokken maatregel en de mogelijke nadelige gevolgen ervan voor het handelsverkeer of de investeringen. Hij kan met name bijeenkomsten tussen de Partijen organiseren, de Partijen gezamenlijk of afzonderlijk raadplegen, verzoeken om bijstand van of overleg plegen met deskundigen en belanghebbenden op het betrokken gebied alsmede alle aanvullende ondersteuning bieden waarom de Partijen hebben verzocht. Alvorens om bijstand van of overleg met relevante deskundigen of belanghebbenden te verzoeken, overlegt de bemiddelaar met de partijen.

15. De bemiddelaar kan advies aanbieden en een oplossing voorstellen ter overweging door de Partijen. De partijen kunnen de voorgestelde oplossing aanvaarden of afwijzen of een andere oplossing overeenkomen. De bemiddelaar geeft geen advies en maakt evenmin opmerkingen over de verenigbaarheid van de maatregel in kwestie met deze overeenkomst.

16. De bemiddelingsprocedure vindt plaats op het grondgebied van de Partij waaraan het verzoek gericht is, of op enige andere locatie of op enige andere wijze waarover onderling overeenstemming is bereikt.

17. De partijen streven ernaar binnen 60 dagen na de aanstelling van de bemiddelaar tot een onderling overeengekomen oplossing te komen. In afwachting van een definitieve overeenkomst kunnen de Partijen mogelijke tussentijdse oplossingen overwegen, met name wanneer de maatregel betrekking heeft op bederfelijke goederen of seizoensgebonden goederen of diensten die snel hun handelswaarde verliezen.

18. De oplossing kan worden vastgelegd door middel van een besluit van het Handelscomité. Elk van beide partijen kan een dergelijke oplossing afhankelijk maken van de voltooiing van de nodige interne procedures. Onderling overeengekomen oplossingen worden openbaar gemaakt. De openbaar gemaakte versie bevat geen informatie die door een partij als vertrouwelijk is aangemerkt.

19. Op verzoek van een van de Partijen dient de bemiddelaar een ontwerp van feitelijk verslag in bij de Partijen, waarin het volgende wordt verstrekt:

a) een korte samenvatting van de betrokken maatregel;

- b) de gevolgde procedure, en
- c) indien van toepassing, alle onderling overeengekomen oplossingen, met inbegrip van mogelijke tussentijdse oplossingen.

De bemiddelaar biedt de Partijen 15 dagen de gelegenheid om hun opmerkingen over het ontwerpverslag kenbaar te maken. Na bestudering van de ontvangen opmerkingen van de Partijen dient de bemiddelaar binnen 15 dagen na de indiening van de opmerkingen van de Partijen een definitief feitenverslag in bij de Partijen. Het feitenverslag omvat geen interpretatie van deze overeenkomst.

20. De procedure wordt beëindigd:

- a) door goedkeuring van een door de Partijen onderling overeengekomen oplossing, op de datum van goedkeuring ervan;
- b) door onderlinge overeenstemming van de Partijen in de loop van de procedure, op de datum van die onderlinge overeenstemming;
- c) op de datum van de schriftelijke verklaring van de bemiddelaar, na overleg met de Partijen, waarin wordt aangegeven dat verdere bemiddelingsinspanningen geen nut hebben, of
- d) door een schriftelijke verklaring van een Partij nadat mogelijke onderling overeengekomen oplossingen in de bemiddelingsprocedure zijn onderzocht en adviezen en voorgestelde oplossingen van de bemiddelaar in overweging zijn genomen, op de datum van die schriftelijke verklaring.

VI. Vertrouwelijkheid

21. Tenzij de Partijen anders overeenkomen, zijn alle stappen van de bemiddelingsprocedure, met inbegrip van adviezen of voorgestelde oplossingen, vertrouwelijk. Een Partij kan het feit dat een bemiddelingsprocedure plaatsvindt openbaar maken.

VII. Verhouding tot geschillenbeslechtsprocedures

22. De bemiddelingsprocedure doet geen afbreuk aan de rechten en verplichtingen van elke Partij uit hoofde van de afdelingen B (Overleg) en C (Panelprocedures) van hoofdstuk 26 (Geschillenbeslechting) of in het kader van geschillenbeslechtsprocedures in het kader van andere overeenkomsten.

23. In andere geschillenbeslechtsprocedures in het kader van deze of een andere overeenkomst, beroepen de partijen zich niet op de volgende zaken, noch voeren zij deze als bewijsmateriaal aan, en een panel houdt geen rekening met:

- a) door de andere Partij in de bemiddelingsprocedure ingenomen standpunten of informatie die uitsluitend op grond van punt 14 is verzameld;

- b) het feit dat de andere Partij zich bereid heeft verklaard een oplossing te aanvaarden voor de maatregel waarop de bemiddeling betrekking had, of
- c) door de bemiddelaar gegeven adviezen of gedane voorstellen.

24. Tenzij de Partijen anders overeenkomen, treedt een bemiddelaar niet op als lid van een panel in het kader van geschillenbeslechtsprocedures in het kader van deze overeenkomst of een andere internationale handelsovereenkomst waarbij beide Partijen Partij zijn en betrekking hebben op dezelfde aangelegenheid waarvoor hij of zij een bemiddelaar is geweest.

GEZAMENLIJKE VERKLARING INZAKE DOUANE-UNIES

1. De Unie herinnert eraan dat de landen die een douane-unie tot stand hebben gebracht met de Unie, hun handelsregeling aan die van de Unie moeten aanpassen en dat sommige van hen een preferentiële overeenkomst moeten sluiten met landen die preferentiële overeenkomsten met de Unie hebben gesloten.
2. In dit verband en teneinde een brede bilaterale overeenkomst te sluiten waarbij een vrijhandelszone wordt ingesteld overeenkomstig artikel XXIV van de GATT 199, streeft Nieuw-Zeeland ernaar onderhandelingen te openen met de landen:
 - a) die een douane-unie tot stand hebben gebracht met de Unie, en
 - b) waarvan de goederen niet voor de tariefconcessies krachtens deze overeenkomst in aanmerking komen.
3. Nieuw-Zeeland streeft ernaar de onderhandelingen zo spoedig mogelijk te openen, zodat een brede bilaterale overeenkomst op een zo vroeg mogelijk tijdstip na de inwerkingtreding van de onderhavige overeenkomst in werking kan treden.